

أَتَيْتُكَ وَالْفَرَجَ بِالصَّبْرِ عِبَادَةُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
إِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ لَا يَكُونُ شَهِيدًا وَلَا مُسْفَعًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ
صَدَقَ رَسُولُ اللَّهِ

مَا فِي هَذِهِ الْمَجْمُوعَةِ كِتَابُ آدَابِ الْمُلُوكِ دَسْتُورُ الْوُزَرَاءِ
حُلَّ عَقْدِ هَارُونَ حَسَنِ الْأَمِينِ

MILLET GENEL KÜTÜPHANESİ

KISIM :

H. Q. I. pass

ESKİ KAYIT

788

YENİ KAYIT

TASNİF NO

هنا كتاب آداب الملوك

بسم الله الرحمن الرحيم مخزن اسرار كلام قدیم حمدنا محمد و
 وثنای نامعدود حضرت جلیل خلاق و حکیم علی الاطلاق
 جلالت قدرته و علت کلمته به که بی ظهیر و معین اشیا
 بی حساب و عددی ایجاد و وجود انسانی خاکدین بنیاد
 و قرار یکسند نطفه ایمن علی روس الاشهر ابراز ایلوب سینه
 سلاله ما و مبین قیلدی و لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم
 خلقه ایل تشریف تعظیم و علم الانس عالم بعید دبستانده تعلیم
 و غیثدن طریق رشدی ارشاد و تفهیم و لقد کرمنا بنو آدم
 مستغنیه سایر مخلوقاتدن امتیاز ایدوب مکریم الیدی
 و دوام و وحدانیت و سرمدیت و الیمیت و صمدیت
 و جات و عالمیت و حکمت و قدرت و اولاد و نه نجه
 دلائل نصب ایدوب و الله الاسماء الحسنی فدعوه بهما مضمون
 هدایت مقرونه مستحق قل هو الله احد الله الصمد فحوای شریفی ایل
 متصف اما قولنا لشیء اذا اردنا ان نقول له کن فیکون
 معنی منیف ایل قابل کل یوم هو فی شان شان سعادت
 نشانده شان نشانده فاعل هو الاول و الآخر فحوای سیده منعوت
 و ذات پاکنده پس گنده شیء ایدوکی ارباب حقایق یقین
 و اصحا دقایق بدینه براهین قاطع و حجج ساطعه و سبحان من
 لا یدرک بالحواس و لا یقاس بالمقیاس و لا یشبه بالکناس
 آیات ایل مشهور و علما ایل مشهور حقایق انوار ایل مرات

قلوبه مشاهد و واضحات آثار ایل مدلول نفوذ ارادت
 نفیض غرما و تدبیر ایل معلوم و اتقان صنعتی حسن تصویر ایل
 مستور و مغفومدر استهدان لا اله الا الله و حده لا شریک له
 شهادة تورث قائلها عرف الجنان و تقیه نفحات البنین
 و صلی الله علی سیده نا محمد النبی الامی و علی آله الکرام و صحابه العظام
 و سلم تسبیحا کثیرا دائما ایدا ذکر بادشاه عالمینا چون
 ارباب فطنت و بصائر و اصحاب کیماست و ضایر که
 اولیک الذین هد بهم الله و اولیک هم اولوالالباب
 الواح ارا و نظر لرز که عکس پذیر نقش خانم ستر قضا و قدر
 مخفی و پوشیده و مستور و نور دیده و کجدر که مبداء ظهور
 و اظہار و منش و شعور و اشعار و ایوان کل شیء
 عنده بمقدار و بارگاه ایوان بخلق مایشاد و بختار منصب
 خلافت عالم برگزیده اولاد آدمه مرسوم اولوب حضرت
 حق جل و علا و الله یختص برحمته من یشاء مستد عاصی هر قدر
 بر بادشاه عظیم الان و خدیو باهر البرهانیک وجود
 منافع انار فی نقش نیکین زمان و ذات سعادت سمانی
 و اسطه امن و امان ایدوب زمام حل و عقد ممالک
 انوک کف کفایتنه تفویض و تعلیم ایدر ذلک فضل
 یوتیه من یشاء و الله ذو الفضل العظیم محض عطای کامله
 الہی و فرط مواهب شانه نامتناهی آفتاب برج سلطنت
 ماهتاب اوج خلافت فلک رتبت سپهر سلطنت
 کیوان رفعت خورشید منزلت سکندر سر بر سیمین
 مکان جمید مرتبت بهمن صولت بهمن سطوت

رستم مهابت قهرنا قوت زبمان صلابت فرید و همت
 کسری غلام جم احتشام دارا اقتدار خضر ندیم و انهام
 مدار قیصر و الا افسر شهرنشاه آفتاب کیخسرو کیقباد
 پایه خدایگان هفت کشور خاقان بحر و بر پادشاه هما
 شهر کیتی کنشای ظفر رهبر ممالک ستان آسمان مقر
 شهرسوار عرصه خاک فارس بکران کره افلاک نصرت
 شعار یکاوس خدمتگاه مطرح انوار تابیدات اید منظر
 اسرار هیت لی ملک لا یشعنی لا حید من بعد مؤسس مبانی
 سلطنت و خلافت عظمی مقصود قواعد کبری حارس
 حوزة دین حافظ ثغور المسلمین قاتل الکفرة و المشرکین بادیم
 بنیان المتمردين کشف الانام کاسر هیاکل الاضنام راقم
 ریایات الرحمة و الرأفة علی صفحات الانام ناصب لواء العدة
 و الاتساع بالرای القصاب ناجی رسوم الشکر و العصیان
 بالحکم الناقب سلطان سلاطین زمان ضابط ممالک اویان
 و توران پادشاه عالمیناه مصدوقه الشدک ظل الله
 باسط بساط الامن و الامان ناشر انوار البر و الامتنان
 علی قاطبة اهل الايمان الفایض من بحار انعامه و افضاله ما
 ان الله یأمر بالعدل و الاحسان سلطان البرین و حاکم البحرین
 خادم الحرمين الشریفین قان خدایناه سلطان شرع نگاه
 السلطان ابن السلطان ابن السلطان سلطان سلیم خان
 ابن سلطان سلیم خان ابن سلطان سلیم خان اللهم انصر
 نصر عزیزا و افیج له فتنه بیننا و بینک و دین پرور دامن
 مقدسی دنس کبار و صغایردن مطهر مشرب عقیده پاک

خاشاک رای باطله دن معرا و مشرع ذهن تابناکی شواہب
 طنون و اھبیه دن مبرا زنگار عقاید فاسد آئینه ضمیر
 منیر نه یول بول منش و زلال خاطر خطیری رای فرق ضالہ
 ایله مکدر اولماش اعظم شان جهان اولد بغنه شاه
 راه مذهب حضرت امام اعظم اولد بغنی دلیل نام آسمان
 قدری قدر آسمان کبی دراک عقول و اوھام دن بیرون
 و سپهر سریری سر بر سپهر کبی خیال و افھام دن متجاوز
 و فروزندر برق حرام خون اشامی اتش اھنک و غمام
 انعام عالم انعام عام کبی بے توقف و درنگ جہاندار درگہ
 دارای جہاندر تناسی انس و جانہ انس و جاندر دلی کجینہ
 اسرار شاهی ضمیری مطلع نور الہی محیط دریای جودن
 سرمایہ جوی سپهر خم جوکانندہ کو یا بر کویدر اقطا امطا
 غمام انعامی ریاض امال و حدائق احوال عموم انامہ علی الدوام
 فایض و باراندر و رشحات سجات بی غایتی کشت
 زار آرزو اسایلان امیدوار علی تعاقب الادوا ساکب
 و ریزاندر رای منبری ثالث نیرین پایہ قدر رفیع فرق
 فرقدین بسط جاہ عریضی چارسوی ارکاندن متجاوز بیج
 نوبت دولتی فراز طارم کیوان وسعت عرق کمال
 عرصہ مسدس خاکین زیاده و رفعت قصر جلالی محاذی
 صرخ ممر و افلاکین برتر اقصای جہانندن تا آخر روم
 خوان احسان بے کرانندن کمندہ محروم دکلدر انام عدلند
 ظلم کیش بداندیش کند و نفسندن غیری یہ ظلم اتیک محال
 وھنگام سلطنتدہ کماندن غیر کمرسنہ زور چکاک احتمالی نوبندر

عهد نده زلف خوبان سمن بویان دن غیری قل قدر بر نشانه
اولم شد در دوراننده ظلم کم نام اولوب خلق جهان ظل
همایون نرنج آسوده رسوم سلطنتده قیصر روم و خاقان
فغفور کمینه بنده لر و آیین عدالتده کسری و نوشروان
شمرنده قول لریدر جواب تخت و هربری اسما بخیر سزاده
سعادت بر جنبک مهر درختانی خلافت در جنبک در
رختانی خضر سعادت لر شایسته مهر سلیمانی و فرق
فرقد ساری سزاوار تاج جهان بنی و افسر کیتی ستا بندر
مرا بخش صبا رخس سعادتمند و از جمند امجد و اسعد
اولدنی جهانگیر و کشورستان اولغه دلیل علامت بکه
برهان و مجتدر آصف آراوز راسی کوکب آسمان ایوان
دیوان کیوان رفعت آرای عالم ارالری شمع شبستان
مملکت و فکر کشور کشلری حلال مبهمات سلطنتده خصوص
مرتبی خاندان عثمانی پرورده دودمان سلطنته نظر کیمیا
انزلیله منظور و مقبول لر کمال لطف طبع و حسن تدبیر
دلپذیر ایله کار دان و صائب تدبیر مهارت علوم فراستده
ارسطو نظیر و افلاطون ضمیر امور شناس و فزیم و فزیم
و صاحب رای ذری طبع سلیم اهل حیا و ادیب حقایق لایق
دانا و لیب دستور کرامت معدن و فراست افشا وزیر
مکرمت کان و کیماست انشا مخصوص کلام سعادت خصوص
تغزین تشا یوسف طلعت عیسی منقبت سعادت نوال
محمود الخصال وزیر اعظمی و مشیر الفخمی محمدت بخش محمد پاشا که
ناظم مصالح جمهور انام و مدبر امور عالم در و سار امر و خدام

در کاهی واجب الاحترام و ملازمان و مقربان بار کالام لازم
لازلت اعلام خلافت مرفوعة فوق السماء و ارقام سلطنته
مرقومه علی لوح البقاء و اطناب خیام حشمته مسدوده
با و تاد الدوام و ظلال عدله و رافته ممدوده الی یوم القیام
سبب کتاب جمیع مصنفان دن که قواعد تالیفی حکمت
علیه اوزرنه مبنی و محتوی اوله بری کتاب نصیحه الملوک که
انوک مضموننده انواع فواید و اصناف عواید مندر جدر حقیق
بو کتاب مستطاب بر حدیقه در که اشجار موعظت اناری
ولکم فیها ما تشتهی الانفس و تلذ الاغین از برای ایله منور
و اطراف کلزاری مالاغین رأت و لا اذن سمعت نسام
عبیر نثار مرید معطر در اول دفتر فضائل و رساله فواضلی سلطنت
محمد بن ملک شاه بیوردی تا ابلغ الفصی و افصح البلیغ
سرد دفتر علما و عصر و سرآمد فضلاء و دهر شیخ الامام زین الدین
حجة الاسلام شرف الائمة ابو حامد محمد بن محمد بن محمد
الغزالی الطوسی رحمه الله علیه انه زبان فارسیدن لسان
تازیانه ترجمه اندر اگر چه بو محدث همایون تنق کوندن وجه
مشروح اوزره الوان بوقلمون و اثواب کونا کون ایله
یوز کوبه و بکاه جامه فارسی و کاه حله تازیانه
جلاوه و عرض جمال ایلدر اما هنوز قبای رومی ایله فریق
اولوب فرق فرقد ساری لغت ترکیله زبیر نور بوکالت
اول سبیدن کوکب آسمان ایوان دیوان کیوان رفعت
رعیت پرور محمت کستر وزیر جهانگیر مشیر صاحب تدبیر
ناظم امور عالم آصف اعظم رای عالم ارالری شمع شبستان

مملکت و فکر کشور کشای حلال مہما سلطنت محمدیان
 یسرا اللہ تعالیٰ فی الدارین مایرید و مایشاء حضرت نیک محمد
 زاده لر اولی نور حقد قہ کرام و نور حدیقہ احتشام شاخ
 کلین بلندی نہال باغ ارجمندی بالاسریش زہوشمندی
 میتافت ستارہ بلندی الولد سترابیہ نحو اسنہ مطابق جمیع
 احوال حمیدہ و افعال پسندیدہ و والد ماجد حضرت نیرینہ موافق
 محمد سیرت حسن صورت نوباوہ کلزار جوانی ستارہ تابندہ
 عنفوانی عدالت شعار نصفت دثار حسن پاشا یسرا اللہ
 مایشاء حضرت نیر و یار جلیل الاعتبار دہ بلکہ مجتہد حکم حال
 جہرہ ممالک و سواد نسخہ سبعہ اراکدر و مشام و جاد و باغ
 جنان اول شہر فردوس نشانیک ہوائی عبیر افشا نیلہ غیرت نسیم
 تنسیم جاندر مہجر و معطر در و بو ابیات فایق اوصاف نہ خلعت
 اولمغہ لایق اولد یغندر حسب حالی اولمش در حلب تفوق
 علی البلاد باریع بامہا و ہوامہا و بناہا و انباہا حلب الشہبا
 قالت سائر المدن جمیدی انانی تختی و رختی بن سعد و سعید
 ایالت ولایت حرنور یہ والی ایکن عدل کاملی و احسان شالی
 و رای عالم ارا سیدہ نظام کارر عایار و نق تمام و بازار مہام
 خلا بق رواج مالاکلام بولمش در نیایک افکار اصابت شعار
 و نسایک ارای عالم ارا لیر مقتدر صلاح اہل ولایت و متضمن نظام
 احوال رعایا و برایا در بوقولکرنیہ ارا یدوب اشبوکتا نصایح
 انتسابی ترکی بہ ترجمہ ایلیم اما بوبابن کم قدر و ذرہ اعتبار
 بلکہ مطلقا تالیف و تصنیف کتابہ ارتکاب ایدن فضلا
 ذوی الاقدار قلت بضاعت و قصور استطاعت غلہ اقرار

وزلات و سقط لکرنیہ اعتذار ایدن لر عاقبت هدف سہم
 ملامت و سپر صمصام عزامت اولوب حق فنا حق مطعن
 ہر جاہل و احمق اولق مقرر و محققدر اما اندر کہ ربور معرفت و ہنر
 برلہ اراستہ و جوہر طبع فضل برورلہ پیراستہ اولوب قلب
 وقادلہ نفوذ فضائلک نقادی و دین انصاف کہ خواہر مانرک
 صراف اولالر و فور فضل و ہنر لرین دور و مزید لطف کر لرین
 بعید و مہجور و کلر کہ ہر قنن خبر و کمال مشاہدہ ایدہ لر مہاب
 حق عذ و عیب و نقص کور و کلر محلدہ عجز و قصور و بشریتہ
 حمل ایدوب بومینہ بو خصوصہ ہدف تیر ملامت اتیموب
 مواضع ہفواندہ عین اضائی ممسوح و دین بغضای مفتوح
 طوتمیہ لر و مواقع زلاتدہ قلم اصلاح و حمل علی الصلاحی در یغ
 بیور میہ لر اشبوکتا نفایس بیان بر شجرہ ایمان وید
 باب اوزرہ مبنی و عیاندر **شجرہ ایمان** اون فصل و افرغ
 و ایکی عین مشرب و احادیث و آیات و اکامنا سب
 امثال و حکایات بیانندہ در **باب اول** شاہا عالی مکان
 حضرت نرنیک عدل و سیاست و سیرت و تواریکز بیانندہ
باب ثانی سیاست و ولایت و سیرت و زرا بیانندہ
باب ثالث کتاب و ادالیر بیانندہ در **باب رابع**
 سموہم بیانندہ در **باب خامس** حکم حکما بیانندہ در **باب**
سادس شرف عقل و عقلا بیانندہ در **باب سابع** نعت
 نسا و خیر و شر لر بیانندہ در ر امر عالم تاجدار و فکر کشور
 کشا نامدار حضرت نیرینہ خفی و نہان بیور میہ کہ جناب اہل العالی
 و رازق البرایا تقدست اسماوہ و متابعت الاوہ نام

سلاطین اساطین حضرت نرینه احسن بی کرانند اعطای ایلدیک نعام
 ظاهره والا متکاثره نک شکری واجب بل فرض عین و اول
 نخوان فراوانک نشن اشکارا و عیان ایماک مناسب بلکه
 عین فرزند و هوکیم بواستناک وظایف و لوازم ادا
 و بوغنایت بی پایاکن فرضن قصنا ائمه روز فردا اگر مجمع
 صی یف مسایل اعمال و افعال در خدا حضورند قصورند
 نجل و منفعل اولوق مقرر و و هر نعمت که موت ایل فوت اولوق
 ارباب عقل قنده ذره قدر مقداری و اصحاب خردمانند
 شمه قدر اعتبار بر یوقدر زیر امتد عمر هر نه قدر طویل
 اولسه عددی منقضي اولد قدره طوی فائز اتم حضرت نوح
 علی نبینا و علیه السلام فراغ بال ایل هزار سال عمر سوردی
 و آوان و فائزین بوزمانه کلنجه بشک سنه در کویا
 یوغیر پس قدر و اعتبار سعادت مؤتبه نک بدر میر
 و عزت مخدده نک مهر نور علی الدوام مدد الکی
 والا ایام باقی و برقرار اول نعمت ایمانه در که صفاء صدر کرده
 ایمان تخمین اکوب ضایر و قلوبده و دیعت ایلدی و اول
 حکمک بتمه سنه تمکین ایدوب ماء طاعت که آب حیات
 اندن کنایت در اجور رب بر شجره تربیه اتمکه امر ایلدی که ایل
 قعرارض سفلی و فرعی سموات علیده اولانته کیم کتاب
 ارتبانه بیورر **الم تر کیف ضرب الله مثلا کلمه طیبه**
کشجرة طیبته اصلها ثابت و فرعها فی السماء شو یکله
 شجره ایمانک اصل ثابت و فرعی تکمیل اولیه هبوب ریح موت
 و عواصف فوتدن منفع اولوب اخر نفسده مخلوق
 العیا ذب الله خالقنه ایمان سر ملا فی اولعده احساندن بی بهره

اولوق مقرر در اصبع جنان ایل اعتقاد و فرغ ارکان ایل عهده
 و شجره نک تربیه سی حضرت باری به عبادت و عمل آخره
 اشتغال در ایام اسبوعدن جمعه کونی که عید مؤمنین و اول
 کونن بر ساحت سعد آیین و بروقت هدایت قرین
 و اردر اول و قنده حاجتمند اولوق مقرر در شو یکله راجی جنان
 حق و فیاض مطلق در کاهندن نیست حاضر و ضمیر ظاهر بر له
 حاجت رجائسه اجابته قرین اولما حق احتمالی یوقدر مثلاً
 بادشاه عالمیناه بر قولنه خدمت نجین ایدوب هفته ده
 برکون اشتغالنه امر ایلسه عید مزبور مأمور اولدیغی اوزره
 خدمتی ادا تسمه اسبوعک بر کوننده واقع اولان زلات و تقصیر
 قلم عفو چکر اول قولک خدمتی مخلوقه و عبودیتی مجاز ایکن مأمور
 اولدیغی خدمته مخالفه ایدوب سقطاتی ظهور ایدر
 احوالی نیجه اولدیغی معلومدر و اول بنده که مخلوق و عید حقیقی
 و عبودیتی حقه در هفته ده که برکون عبادته مأمور ایکن
 هفتواتی صد و راتسمه عاقبتی نیه منجر اولور پس مخلوق عید
 می زینک قصورنه راضی اولدیغی کبی خالقنه مخالفه ایدوب
 عبودیت حقه مأمور اولدیغی اوزره تقصیراتی روا کورمک
 لایق دکلدر و جمعه کچ سنده صیامه نیت ایلکه اگر خمیسی خرمضا
 ایدر سه اولی در و جمعه کونی علی الصبح قالقوب پاک غسل
 ایلیه و اوج صفت ایل متصف اولان لیسر کیه حلال اوله و انوکله
 نماز جانز اوله و ابریسیم اولیه و زمان صیفه و یغی و قصب
 و توزی و کتان قضا نردن کیه و هنگام شتاده خرقه و قطن
 صوف کیمک مناسبدر و هر کس که بوصفاندن عارس اوله

بهر مندم

انده رضا باری او ملز و صباغ نمازین جماعت ایله ادا آید و آفتاب
 عالمتاب طلوع آید بجه تکلم ایلیمه و یوزنی قبله دن تحویل ایلیمه
 والله سبحه الوب بیک کمره لا اله الا الله محمد رسول الله
 دیه و قفا که کونش طلوع ایلیمه اسبو کتاب مستطاب جناب
 کردون مابلرنه قرات اولنه تچنکم قاری فارغ اوله درت
 رکعت نماز قله وقت ضعی به دین تسبیح ایلیمه که یونمازک
 ثوابی لایحه و لایعد در خصوص جمعه کونی اوله اگر سیر
 سلطنت و متکا شربت و اگر خانه خلوت و صومعه عباد
 اللهم صل علی محمد و علی آل محمد برله رطب اللسان اولو تو اترن
 و روزبان ایلیمه و بوروز فیروزه ممکن اولدنی قدر صدق آید
 ایاام اسبو عدن بو کونی حضرت حق جل عباد تنه مخصوص
 سائر کونلرنه کفارت اوله **اصل اول ایمان قاعده سنگ**
ابتداس بیان ایدر عالمده هونه و اربسه مخلوق و مصنوع
 انوک صانع و خالق و اردر و جمیع موجودات علور و سفلی
 انوک امرنم در واحد در سیر کی یوقدر فرد درستی یوقدر
 ازل به زوال و ابد لایزال بقا سی به فنا از لده و ابد و وجود
 واجب عدم اکایول بولنی غیر سیر ذاتیکه موجود هر کس کا محتاج
 و اول به احتیاج کنبر و خودی ایله قائم و هرنسنگ و اربعی
 انکله دائمد **اصل ثانی تئیزه بار خراسمه بیاندیم** حضرت
 بار تعالی شاننه صورت و نه قابلدر و قابله نزول و حلول
 مبر او معرا کیف و مکدن منزه چون و مجردن بیچون نه اشیاد
 برینه بکرز و نه برشی اکابکر کیفیت و مثالندن اوهم و حیالا
 و افکار هونه خطور ایدر سه جمله دن منزه در زیر اصفا

مخلوق ایله خالقت و صفی سیر و کلد و نه مکانه درونه مگا اوزر در
 مکان آنه حصر ایلیمه و هونه کیم عالمده موجود و عرشى التند
 و عرشى قدرتی و تشجیری تحتند و عرشى خلق ایزدن اقدم
 مکاندن منزله ایدر و وجود در محمول دکلدر بکله عرشى و حملنه
 حامل لطف و قدر تیدر عرشى خلق ایزدن اول و ایخ
 احتیاج مکاندن مقدس در صفات ازلی برله متصف صفا
 تغیر و انقلاب یول بولوق محال صفات مخلوقین منزه
 دنیا ده معلوم و اخرنم مشاهده ننه کیم دنیا ده بی مثال
 و نه شبیه بیلورز ایله اخرنم به شک و ریب مشاهده
 اخرب دنیا رو یا سنه مشابه او ملز کیم کیشیه شئی
اصل ثالث قدرت حق جل و علا بیاندیم حضرت حق
 جل جلاله هونسنه قادر و ملک و قدرتی به نهاییه عجز و نقصا
 اکایول بولوق امگا دکلدر هونه و لرسه ایدر و هونه اولور
 اشده زمین و زمان و کرسی و عرش فیض قدرت
 و مشیت و تشجیر و قهر و التند در مالک ملکد ملکدن
 غیری ملک یوقدر **اصل رابع علم الله بیاندیم**
 حضرت حق خراسمه هر معلوم ایله عالم و علمی هونسنه احاطه
 اتمشدر علا دن ثرایه برسنه یوقدر که علمی اکا محیط اولیمه
 زیر اجمیع اشیا علم ایله ظاهر و قدر تیل با هر دره مال قفا
 و قطرات امطا و ورق اشجار ک عددی علوم و افکار ک
 غوامض مغر و میدر و هواده اولک ذرات ریا عظمه قوم
 بحوم آسمان کبی ظاهرو انکارادر **اصل خامس ارادت حق**
 جل و علا بیاندیم در عالمده هونه و ارسه جمله ضرر واجب الوجود ک

مت ایدر ایدر رزم

ارادت و شجاعتی در آرزوی اولو کجی بخشی میان فائده زبان
 زیاده نقصان راحت و محنت صحت و زحمت حکم و فرمان
 و امر واجب الایمانند بیرون بر نسنه یو قدر اگر انس و جن
 و ملائکه و شیاطین جمع اوله لر بغیر ارادت و حول و قوت
 باره تعالی عالمده ذره تک حرکت و سکون و نقصان و زیاده
 قادر و اولیوب عاجز و قاصر و لور لر و ماشا کان و عالم لیا
 لم یکن کند و تدبیر و امر و تسخیر کائنات و شجاعتی بر شئی زو
 ایدم فرماتا کان و کیون **اصل سوس سمیع و بصیر** و کن
بیان ایدر حضرت باره جل ثناؤه ننه کیم جمیع معلومات ایل
 معلومدر و عالمدر کذلک هر مسموع ایله سمیع و جمله مرآی ایل
 بصیردر و قریب و بعید سمعنده متماثل و ضیا و ظلام بصیرده
 شئی واحددر سمعی اذن ایل و بصیر عین ایل و کلدر و ننه کیم
 علم فکرندن صادر او طر کذلک فعلی الت و عدم ایل و هر جمیع
 اشیا امر کن ایل و وجوده کلور **اصل سابع کلام ملک العلام**
بیانده در حضرت خالق فرمائی جمیع خلق اوزرنه نافذ
 و واجبدر و وعد و وعید مقدر و ننه کیم عالم و مرد و قید و سمیع
 و بصیردر کذلک متکلمدر و کلامی بے خلق و لیس و فم و استنسا
 و قرآن عظیم و تورات و انجیل و زبور و سایر انبیاء علی نبینا
 و علیهم السلام نازل اولان کتب و صحف جمله کلام و صفتدر
 و جمیع صفاتی قدیم لم یزلدر و ننه کیم کلام نبر آورده حرف و صوتدر
 کلام الله تعالی حرف و صوتدن مقدس و منزه **اصل**
نامخ افعال ذوالجلال بیاندر در عالمده هر نه و ارسه مخلوق
 و حضرت حق بے شریک و بی مثال خالق واحد فرد و صمد و تعجب

و مرض و فقر و غر و جمیلدن هر نه خلق اندیسه عادلدر و افعیله
 ظلم ممکن و کلدر زیر اظلم غیر تکملکنده تصرف ایدر
 ملک انو کدر و اندن غیر مالک یو قدر کم و کیفده کمینه
 اعتراض یو قدر بے شبهه و بی وزیر بے شریک و بی نظیر
 جمیع افعیله حاکم و آمر در صنعتن نظر ایدوب قضایسنه
 تسلیم و رضادن غیر بری مجال یو قدر **اصل ناسع آخرت**
بیاندر در حضرت خلاق و قیاض مطلق عالمی اکی نوع اورنه
 شخص و روحدن خلق ایلک و بو عالمدن آخرت زوالمق ایل
 جسدی روحه منزل قبلدر و روح قالب بدنه اولمغه نر
 مدت مقدر ایلدی که اول مدتک اخرا جلددر که زبانه
 و نقصان اولمغه امکان یو قدر حق اجل کلور روح ایلک
 بین تفویق ایدر میت قبره وضع اولنده فده اکی مهلب
 شخص که منکر و نکیر در سوالنه جواب ویر که روح بدنه خود
 ایدر خالق و پیغامبر کیملدر دیو سوال ایدر لر بمیوب
 جواب ویر فرسه انواع عذاب و عقاب ایدر لر قبرنه
 یلان و چیان ایل طولدر لر و قیام و حساب و مکافات
 و جزا و مناقشه کوننده روان قابله رجوع ایدر صحیف
 منتشر اولوب خلایفه اعمال عرض اولور هر کس کند و کتابتنه
 نظر ایدر اعمالن کور و ب افعالن مشاهده قلور و ایندر
 طاعت و معصیت مقدارن بیلور و میزان اعمالده افعالن
 وزن اولور و اندن صراط اوزرنه مروج امر اولور هر کیم
 بو عالمده طریق مستقیم ایل اخلاق جمیده یه سالک و برهان
 واضح ایل افعال پسندیدن به منسکک اوله راحت و استراحت

بر له صراط عبور نه اجازت ویر یور شو یکله سیرت محمود
 و اعمال مدوحه اوزرنه اولیوب هوا سنه تابع اولو موکاسنه
 طایع اولیه صراط اوزرنه یول بولمیوب هدایت زحمت
 و غنایت فرصت و یز پس دوزخه دوشمک مقرر و حمله
 صراط اوزرنه توقف ایشدوب افعل لکدن سوال
 ایدر لر صاد قری صد قلکدن و منافع امتحان ایدوب
 تفحص و تجسس ایدر لر بر قوم حاسب خلد و داخل اولور و برجا
 رفو و مرحمت بر له حجاب اولور و بر جماعتی انواع عقوبت
 و عیبوت بر له عتاب و کتاب ایدر لر بعد کفار بدشعا
 بر جهنمیت ایله ناز حیمه حکم لر که من بوی خلاصه مجال بولمیه لر
 و مطیع و منقاد اولم ارباب اسلام دار السلامه داخل اولور
 و عاصی که الله امر ایدر لر عصا دن تنفسنه انبیا و علما و اکابر
 و صلحا و اولیا نیک شفاعتی سال و غنایتی متناول اوله
 معاف و مستم اولور و بونردن برینه شفاعت و هدایت اولمیه
 وادی حرامنه قالوب کناهی مقدار عذاب و جرمی قدر
 عقاب اولور اگر اخذ مده ایما ایله کندیسه صکره روضه
 رضوانه داخل اولور **اصل عاشر رسول الله صلی الله علیه وسلم**
ذکر نه در چن حضرت حق جبت قدرت و عمت نعمته بو
 تقدیر بر مقدر ایدوب انسانیک افعال و احوال و اکساب
 اعمالن کیمین سعادت سبب و کیمین شقاوت و موجب فیکر انسانیک
 نفس القاسیده بومنوال اوزره اولمغه اقتداری اولمغه اجله
 کمال حلم و فضل و قدرت و رحمتیکه فرشته خلق ایدوب ازل
 ازالده اولو سعادت اوزرنه اولمیه لر نه حکم الیدی که انبیا

علیهم السلام حضرت پیر لکلا یكون للناس على الله حجة مشغله
 خلقه سعادت و شقاوت یولکین عیان و بیاتسونلر
 دیو کندردی آلدون صکره کلام قدیم و فرقان عظیم لازم تقدیم
 و التکریمینده حضرت رسالت بنه سلطان سریری معتمد
 نکتة دان و علمک عالم یعلم روشن بیان انا افصح العربی العجم
 طوطی نوای و ما ینطق عن الهوی معجز نهای ان هو الا وحی یوحی
 نبی مجتبی رسول مرتضی ارسال الیک وانی بشیر و نذیر ایدوب
 نبوتنی بر مرتبه و اصل الیدی که اول درجه دن زیاده مکانه
 اولمیدنی سببدن کریم اصفیا و خاتم انبیا قید صلوات الله
 علیهم اجمعین **ذکر فروع شجرة ایمان** علم عالم ارای روشن
 ضمیر و فکر کشور کثای خورشید نظیر و جهنم کیر خضر نرنه نهان
 بیورلمیه که قلب انسانده اولمغه اعتقاد و معرفت ایمانیک
 اصنع و اعضا بر سبعة ده جا که اولمغه عدل و طاعت انک
 فرعیدر چن بناء فرع سبست اوله اصل ضعیف اوزره اولمسنه
 دلیل اولوب محل موته نایت و حکم اولمز و عمل بدن ایمان
 قلبه عنوان و اجتناب محارم و اداء فرائض اعمال فرع ایمانده
 اولد خراکی قسیدر بری حضرت معبود له اراده اولان صوم
 و صلوة و حج و زکوة و اجتناب شرب شرابدن و حرمان
 عفاف و ایمنی سنکله خلق بیننده اولمغه احوال عفو و غفران
 و لطف و احسانه قریبدر اما مظلوم خلقه متعلق اولان
 اعمالدن روز قضا ده تجاوز انک امر بعید در خطر عظیم و بو
 خطرون ملوکدن کمینه خلاص بولوق محالدر مکر اول خداوندگار
 سعادت شعار که عواقب امور نظر ایدوب قیامت

عدالت و طهارت کفر در سکر حضرت نفا را بیننده اولم

عدل و انصاف نیجه طلب اولور بیلوب عدل ایله عامل اولور
فرع اول ولایتیک قدرنی بلمک واجد زری ارجاب
 و اهبدن ولایت بر عظیم نعمتد هرکیم حقندن کلور
 سعادت ابدی یه واصل اولور و هرکیم حقندن کلور
 شقاوت سرمدی حاصل ایتمک مقرر در عدل السلطان
 یوما و احدا افضل فر عبادت سبعین سته مضوی عظمی
 قدرته دلیل و اصغر حبیب خدا محمد مصطفی صلوات
 علیه و سلامه بیورر فحن جمعیت بشر اولوب روز محشر
 اوله حضرت حق جل ذکره تک ظندن اوز که نه ظن
 و نه ملجاء و ماوی قالور و اول سایه رفعتده یدر کیمسه دن
 غیر مستظل اولور عدل و داد ایدن پادشاه عبادت
 حقده نشا بولان جوان جارسو و بازارده اولوب
 قبله مسجد اولان خدا چون بر بریله محبت و اتحاد ایدر خلوه
 حضرت حق ذکر ایدوب کوزندن یا شل ایدین حضرت مولانا
 خوف ایدرم دیو نفسندن زن صاحب جمال و مال
 باز و الی ترک ایلین و دست شمالی دویمیوب یدر یلین ایل
 نه صدقه ایلین حضرت باری حضورین سلطان عادل
 و منصف بوجمله دن اقرب و احب و یادگاه جوار
 و متمکما بونکردن ابعده و ابغضدر وینه حضرت رسالت
 قسم بیورر که محمد علیه السلامک نفسی یدر قدر تنده اولانک
 حق چون که پادشاه عادل اچون اسمانه جمیع رعایا عملی قدر
 حسانت رفع اولور و هر نمازی که ادا ایدر تیش بیک
 نمازه معادل اولور اول تقدیرجه عبده درجه سلطنتدن اولور
 نعمت اولور و بر ساعت عمر نه سائرک جمیع عمری قدر ایدر

هرکیم بونعمت قدرنی بلمیوب ظلمه و کند و هواسنه تابع اولور
 حضرت باریک اعداسندن اولور ایشو فحوائی ایدر
 بنوی شان سعادت نشان حضرت باریک عظمت قدر
 جلالت خطر لرینه برهان باهور ابن عباس روایت ایدر
 رضی الله عنه برکون حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 کعبه معظمه تک حلقه در هدایت مدار ملازمته کدر قبیل
 قریشدن بر کیمسه و بیت محمد کوردی ای ساد افیش
 رعایا و اتباع کزله اوج نسنه ایله عامل اولک فحن سیزده
 رحمت طلب انسه رحمت ایدوک و بریکز حاکم اولور
 عدالت ایدوک و سوز لرینه عمل ایلمک و هرکیم بواشیا
 ایله عامل اولور حضرت حق فرايض و نوافلن قبول اتمر تعلیه
 لعنة الله و ملائیکه و هرکیم ایکی خصم اراسنده حکم ایدر
 ظلم ایلیمه قلعة الله علی الظالمین فحوائی منظره و بشر
 و قیامت کوننده حضرت باری سلطان کاذب و شیخ زانی
 و طمع اچون متکبر اولان فقیره نظر انیز و برکون کلیدر در
 جوانب شرق و غرب فتح اولوب تحت تصرف کزده اولور
 اول بر کرده اداء امانت ایدوب سبیل تقوی سالک
 اولانردن غیری جمیع اعمال مستحق آتش دوزخدر دیو صحنه
 بیور دیلر و امور رحیمه والی اولوب رعایا یه شفقت و
 رحمت و نصیحت اتمیه اکا جنت حرامدر و بر کیمسه امور اسلام
 والی اولوب انکر اهل بیت کبر حفظ ایلیمه مقعد فی آتش دوزخ
 ایله تبوا ایتمک مقرر و امتندن ملک ظالم و حددن تجاوز
 ایدوب مستدع حال اولور شفا غمدن محرومدر و قیامت کوننده

ظالم و جابر سلطانک غذائی جمعه دن است در و بنشین مکینه حضرت
 ایزد پاک تحقیق غضب ایدر دیلر سه غضبانی امضا اید و مصیر
 آتش و وزخ قیلور بر قومک امیر که اندرون جتن الدقه نقص
 اتمیوب ظلم و تعدسین رفع ایلمز و مطیع و منقاد اولک قومک
 رئیس که قوی و ضعیف بیان برابر اتمیوب میل و محابا بر له حکم
 ایدر و اول مکینه که اهل و اولاد نه عبادت ربی اتمز و امور
 دینی بلدر میوب طعامی قمن یدر دکنه مقید اولمز و شوق کنه
 اجاره الوب غلنی تمام ایدوب اجوتن منع ایدر و شوق مکینه
 صدا قنده عورتنه ظلم ایدر دیو یو یور دیلر وایت اولنور که
 برکون حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه جنازه به اتباع
 ایلک بر مکینه تقدم ایدوب نمازین قیلدر میت دفن اولک
 نماز تقدم ایدن مکینه النی قبر اوزره وضع ایدوب ایدی
 یاریم اگر عذاب ایدر سک حقدیر زیر اسکا عا اولدی
 و اگر رحمت ایدر سک فقیر رحمتکدر و سعادت و دولت سک
 ای میت اگر امیر و یا عریف و یا کاتب و عوانی و حاجه
 و کلک دیک و نظردن غائب اولدی حضرت عمر دلی
 چند آنکه طلب قیلدر بولمدر بولمدر حضرت خضر علیه السلام
 دیو یو یور دیلر حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم امرا
 و عرفا و عوانی قیامتده ذوابلر ایلر اسماندن معلق اولوب
 اصلا عمل اتمدیله سه ده ویل آتشده معذب اولور لر و
 دیو یو یور دیلر وینه برکشی خلقدن اون مکینه نیک امرنه و
 اولسه روز محشرده اللری بو غارنه اغلال ایلر بغلو کلک
 اگر اول والی کک عملی صالح ایسه اول زنجیر اندن منفک اولور
 و اگر عملی سیئات ایسه اوزرنه بر زنجیر دخی زبانه اولور

دیو یو یور دیلر حضرت علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه و
 ارض کتاب کرم و احب التعظیم و الکرمی مرآة و نصیب
 ایدر و فحوائی شریفه ایدر حکم اتمیوب مصاحی حق اوزره قضا
 اتمیوب هو ایلر حکم و اقا ربینه میل ایدوب خوف و طمع
 اچون حکمی تبدیل ایلر سما قاضی سندن دیل دیو یو یور دیلر وینه
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم روز جمعه و البدر
 کتور یور و حضرت عزت اسما و عبادمه خلیفه ارم و یدر
 ملکم خزینه دار لرم سزمی ایدر و کزدیو یو یور اندن صکره برینه
 نچون امر اندکم حدون زیاده ضرب اندوک دیو یو یور
 ایدر و کده یاریم اندر سک عاصیا و مخالفت ایدر دیو یو یور
 ویرز سنک غضبک نیم غضبی سبقت ایتک لایق و کله
 و برینه خردخی نچون قولر مه امر اندکم حدون نقصان
 عقاب اندوک دیو یو یور و قد یارب رحمت ایدم
 دیو جواب ویر رسن بندن ارحم و کلشن ایشو امرده
 زیاده و نقصان ایدر له جهنم زاویه لرین طولدرک هو
 امر ایدر حذیفه بن یمانی ایدر و الیلر دن اگر صالح و کوطح
 برینه مدح و ثنا اتمزم زیرا اشددم حضرت رسول صلی الله
 علیه و سلم قیامت کوننده عادل و ظالم اولک و الیلر
 کلوب صراط اوزرنن توقف اندر لر حضرت بار تقی
 شانه صراط و حی ایدر حکمه جور ایدر و قصایه شوت
 الانر و ایکی خصم بیننده برینه میل ایلر استماع ایلر و زخه صل
 دیو امر ایدر صراطدن اسقاط ایدوب نمیش بیک سنه آتنده
 معذب اولور لر دیو یو یور لر زخه ده کلکدر که حضرت داود

علی نبینا وعلیه السلام تبدیل صورت که کج طشتره چقوب اطراف طوف
 ایدر دهر کیمیه او غراسه سزا داود احوال زند سوال ایدر
 بر کون حضرت جبرئیل علیه السلام آدم تصویر نه کبروت داود
 کلدر حضرت سوال اندیکه داود هفتده نذر سن جبرائیل است
 ایوا مدر اما بیت المالدن قوت ایدینوب املی وای
 تعبدن یزد دی حضرت داود کریان وخرین محرانه دوند
 و جناب مرتب لاسبابه تضرع ایدوب الهی با که صنعت
 او کر تکه کند و تعبدن و الم املدن قوت الیم ددی حضرت
 رب العزة کمال فضل و کر مند عمل ندرهی بلدر در حضرت
 عمر بن الخطاب رضی الله عنه کج ایدر چقوب جوان و اطرافی
 عسسه طواف ایدر در تاکیم رخسل کون ده تدارک الیمیه
 اگر بر عنبر جوبک ساقنده مدهون اولمدوق بر جکر فاقوسه
 حضور حضرت رب العباددن سرمنده اولمدوق خوف
 ایدر هم جو بوبر لر ایدی ایدی نظر اولنسونکه حضرت عمر رضی
 بومرتبه احتیاط و عدل و تقوی و صلاله اخرت احوال نه دره
 تفکر ایدوب قیامت هولدن خوف ایدر دی بس عایا
 احوال زند لاهیا جلوس ایدر و اهل ولایتدن غافل اولوق
 روا دکلدر عبد الله بن عمر ایدر حضرت عمری رضی الله عنه
 منام کور ملک ایچون حضرت و اهل الاماله دعا ایدر دم
 اون ایکی سنه دن صکره واقعه کوز دم کو یا غل ایش
 و بطور بزار له وجود شرفین سر دیدم یا امیر المؤمنین
 ربکی نیجه بولدوک و قنقی حسن تکه مجاز اولدک یا عجبده
 بن سیزدن مفارقت ایدر لی نقدر زماندر ایدم اون ای

ییلدر مفارقتدن بروح ایدم خوف ایدر مکه هلاک
 اولام اما الله تبارک و تعالی غفور و رحیم جواد و کریم
 دیو بوبر دیر حضرت عمر ک دنیا سندن بر دوزخ ذم خیری
 نسنه سی یونجیکن حالی بو منوال اوزره اوله سر ساطنتده
 دولت و سعاده مالک اولوب غفلت ایدر ک مالی
 نیجه اولیسدر حکایت روم مالکی فیض حضرت عمر بن الخطاب
 احوال کوروب افعالن مشاهده امله جاسوس کوندر
 فرستاده مدینه به داخل اولدر پادشاه کز قمر دیوار باب
 شهره سوال ایدر کده پادشاه همز نو قدر بکمر وارد و
 جواب ویردیر رسول طینه جیفدر حضرت عمری نور
 آفتاب عالمنا به فرشتا سی قوم اوزرندن مبارک ردان
 بالین ایدوب پتور ناصیه شرفیدن روان اولاعره
 وجود پاکری غرق اولوب درندن زمین هر تراوش
 رسول بو حالی مشاهده ایلیجک قلبنه هراسن خشوع و خضوع
 دوشوب بر کسنه نک که هیبتنه پادشاه فرار کتور فر
 حالی بو منوال اوزره اولجوق سیرک نیجه اولور اما یا عمر
 عدالت اندوک و امین و راحت اولوب باندوک
 برغم پادشاه همز جور و ظلم اندوک چون دایما ساهر و خائف
 سیرتوک دیکز حق دین ایدر کنه شهادت ایدر مگر سالنه
 کلیم ایدم مسلم اولور دم اما بوندن صکره عودت ایدر
 مؤمن اولور دم دیدی ایدر خطر ولایت و خوف و ضبط
 جسد و والی اولدر طریق عدلی تکمیل و بوامر خطر سیریل
 ایدوب مسلم اولمغه مقارنت علما، دین و معاونت فضلاء

صاحب یقیندن غیر ایلد میسر اولماز **فرع ثانی** سلاطین عالمقدار
 علما و نصایح شکارک دایما دیدار سعادت کردار لرین کورمه
 مشتاق اولوق کرکدر و مجتهد یله مشرف اولوب بند سعادت یوندرین
 اویزه کوش هوش ایدوب و دنیا دن محظوظ اولوب
 جنایت خطام و نسل حرامدن مکر و حیل برله برسنه کجیل
 طمع خام ایدور رضا سن طلب ایدور مدح و ثنا و اعزاز و
 ایدن علما و سودن اعراض ایدور مجالست و مصاحبتدن چدر
 اوزره اولوق مناسبدر ننه که منقولدر شقیقی بلخی برکون
 هارون الرشید مجلسنه حاضر اولور سنسن شقیق زاهد و
 بنم شقیق اما زاهد و کلم دیو جواب و بر هارون ابتد
 نصیحت ایلد شقیق ایدر حق سبحا و تعالی مجلس صدیقی سکا
 تفویض ایلدر سندن صداقت طلب ایدر و عمر فاروق
 مکان احسان ایلدی تا کیم حق ایلد باطل بینن فرق ایلکیر
 و موضع ذی النورینی اعطای قیدی سندن چسک کرمین
 و علم ایلد عامل اولوب و عدل و داد ایلد و یومقام علی بن ابی
 طالبی عنایت قیدی ینه هارون ایدر بندوکی زیاده ایلد
 شقیق ایدر حضرت حق جل و علا سنی جهنم یوآنی ایلد در
 و سکا بیت المال و سوط و شمشیر و یرمشدر و یواوچ نسنه ایلد
 خلائی و دخول ناردن منع ایلکه مأمور سن بر حجاج کلور سه
 بیت المال دن دریغ ایتمه سن و اگر بری امر خدایه منی لفت
 اتسه سوط ایلد تا ذیب ایدر سن و هر کیم بغیر حق قتل نفس
 ایدر سه ولی مقتول اونی ایلد تیغ بیدریغ برله انتقامن البوره
 اگر مأمور اولد یکن امر لرا اجرا سنده اهل ایدوب قیام

کوستر میسن سردار اهل ناز و مقدم دار بو ار اولور سن
 و پادشاهلر مانند چشمه و علما عالم مثال سواقیدر اگر سر
 چشمه صافی اولور سه سواقی مکرر اولمغله خلل ندر اولور و اگر
 منبع تیره اولور سه صفوت سواقی ایلد انتفاع یولمیز
حکایه هارون الرشید و عباس بر کجه بلیجه زاهد پاک
 طینت عابد پاکیزه سیرت اوقات صبح و شام جناب
 ملک العلامه عبادت ایدر خلوت کرین و کوش نشین
 فضیل بن عیاض عیادتنه جیفیدر باب هدایت مایلرینه
 وصول بولد قلند کور و یکر که فراغت زاویه سنده باشی
 کریان قناعته چکوب نه مال توکل زین سینه ده دو کو
 و تخم تخم مزیع دلنده ام حرب الذین اجمعوا التبیات
 ان یجعلنهم کالذین آمنوا و عملوا الصالحات آیه کریمه سن
 تلاوت ایدر فحوام کلام معجز نمای بودر که اعمال و میمه و افعال
 قبیحه یه ارتکاب ایدر شویلمی ظن ایدر لکه خیرات و حسنات
 مداومت و اشتغال ایدوب ایمالرین خالص الجنان اولور
 ایلد و اقرارده برابر اوله لر حاشا و کلا هارون عباسه
 بیز بند و نصیحت امیدنه کلدرک بو مقدار کفایت ایدر
 دیک و عباسه قبوی ذوق ایلد یوا امر ایدر در صومعه دن امیر
 مؤمننه فتح باب ایلد یو خطاب ایلد کده امیرک بند
 نه کار و اردیو جواب و یردر امیر طبع اولد یوا افتتاح
 باب ابرام و الحاح ایدر زاهد صومعه سنده اولان مصباح
 اطفایدوب فتوی اجدی رسیده خلوتخانه یه کبر و
 سنج ایلد مصافحه ایلکه ایلد اطراف طواف ایلد خدا پرسته

راست کلدی عابد و یل بولایم اله اگر غذا بندن نجات بولم نشه
 ویدیر یا امیر المؤمنین روز سوالده حضرت حق جل و علانک
 جواننه حاضر اولکه هر برسم ایله سنی برابر ایدوب انصافی
 طلب قبلور دیدکده رشید بر مرتبه کریمه وزاری ایلدی که
 بیخود اولدر عباس امان یا شیخ امیری هلاک اندوک دیدی
 عابد عباسه یا یافان سن و قوبک امیری هلاک ایتدو کرشمه
 بندن امان دلرسن دیدی رشید باهوش اولوب عباسه
 ایدر زاهدک سنی هامان اتمدن مقصود بی فرعون اتمکده
 شیخک حصورنه بیک عدد دینار قویوب استوب مبلغ
 حلال والده مک مهر و میرانشند ز آل دیدکده بن سکا
 دست حرص و آزی ماسوادن رفع ایدوب خالقکه جوخ فل
 دیوبند ایدرین سن بنز منتهیاته القا و انهار ایدرین جو دینار
 قبول ایلدی حکایت روایت اولور که عمر بن عبد الله العزیز
 محمد بن کعبه عدل و انصافی بکا وصف ایلد وید محمد ایتدی هر
 مسلم که سنده سندن اصغر اوله اکابر اول و هر کیم سندن
 سنده اکبر اوله اکابر اول و شوکه سنده برابر اوله انکه
 برادر اول و هر محرم و قاصره کنایه مقداری عتاب عقاب ایل
 وزمنهار بغضا و غرضنا و حقدا و تحسدا ابر موخده خداورمه
 العباد بالله دلیل نارجیمدر زهادون بر عابد خلیفه زمانیک
 حصورنه حاضر اولدر برزی خاکدن رفع ایتدو کرانفاس بایرکا
 و کلمات طیبات و بند سعادت پیوند کوز برله مستفید
 اولالم ویدر شیخ یا امیر المؤمنین چاین و ماچینه سفر ایلیم
 ملکر نیک قولاغی صاغر و کلام استماعدن اغراوش برکون

کوردوم کریمه وزاری ایدوب دیر که تاشف دالم و اندو
 اوزره اولدیغم سیمکات زوالنه دکل بلکه استغاثون
 قبومه کلوب توقف ایلین منظوم را چوندر که قوغر
 اوزره شکایت و حکایتین استماع ایدوب
 در ماندرن در مانده و قاصرم آتاش کروا هب العطا یا
 حضرت نینه که کوزم نوری آفت ظلمدن صاع و طار
 دیک و هر کیم شکوای واریسه سرخ لباس
 کیمسون یونما در ندا ایتدو ردی و کندوسی هر کون
 فیله سوار اولوب ایمان و یسار نظر ایدوب
 سرخ جامه لوکمنه کورد که احضار ایدوب
 دعوا سن استماع ایدوب خصوصتن فصل ایدر کافو
 عباد حقه شفقت بومرتبه او بیحق سن خودموم
 موخده زین خان نبوت و کریمه دود مار سالت
 سنک شفقتک نه در جده اولوق کرکدر دیک
 سیمه عبد الملك خلیفه ایتدی دنیا و حق و عسر
 و عسرت و ذوق نعمت کوردوم افتره اولم
 نیمه منجر اولور یو برکون فکر ایدوب اول زمانک
 وحیدی و اول عصرک فریدی فاضل و عالم اولان
 اے حازمه قوت ایدنک روزیدن بر مقدار
 کوندر یو آدم کوندر در عابد کدو قوت لایموتی اولان
 نخاله دن بر مقدار طبع ایدوب فطورم بود یو خلیفه
 کوندر دس اوج کون کیم سیده اوج طونوب
 اوجنی کیم قوت زاهد ایل افطرا ایدر اوغنی

عبدالغریزہ اول لغو مبارکہ دہ وجودہ کلدہ ^{و انھما} و زہد واحد نندہ واحد زبان ایدی و حضرت
عمر بن الخطیب رضی اللہ تعالیٰ عنہ طریقہ
سنگ اولدینی اول طعام و صیام رکنی
ایله ایدی دیرلر ابو قلانہ عمر بن عبدالغریزہ مجلسہ
واردی خلیفہ باکہ و عطا ایله دیدی ابو قلانہ
عہد آمدن بوزمانہ کلنجہ سندن اوزکہ خلیفہ
قالمدیر و سندن وفات ایدرسن حضرت حق
عزت شانه سنگله اولور کیمدن خوف ورجا
ایدرسن و اگر حق تعالیٰ سنگله اولور کیمہ
استناد و البتہ ایدرسن دیدی عمر بن عبدالغریزہ
توبکہ سبب نہ اولدی دیو سوال استیلا برکون
قولمہ جداور رکن صباحی قیامت اولان کیمہ فکر
ایله دئی **حکمت** بعض اکابر ہارون الرشیدی
عرفاندہ یالن و حاسر استے رمضان اوزرین اللہ
قالدروب **الہی سن سن** و بین بن بنم اشتم ہر
کونہ عصیانہ عودت اتمک و سنگ کارک عورت
و مغفرتکله اوزرہ دو مکر دیو کیرا زمین جبارنک
آسمان جبارنہ تضرعی کورک دیدیلر بس صاحب
ولایت اولاندہ مناسب اولان اسبومو اعظا و بیک
دایما قرأت ایدوب فواید قبول ایلیہ و ایام
سلطنتہ اولان علما و فضلا سندن استمداد
مواعظ ایلیہ و علمایہ و اجدد کہ یوموال اوزرہ ملوک حضرت بنہ

اول سوز بغایت قلمہ نیر ایوب توبہ بہ عیب اول اولدیرک

نصیحت ایدوب اغوا انیوب کلمہ حق اذخار ایدر
علما دہ ہر کیم سلطانہ اعزاز ایدوب مراد اوزر
اولوب ہرنہ بیورر **سراج** کیر اولہ و کندو
فائز انجون خوش آمد ایلیوب صدق الامر
دیہ مظاہرہ سیریک اولور **فرع ثالث** سلاطین
دور الاقدار حضرت بر دست ظلمی تعذیر رفع
اعملکہ قناعت اتمک کرکدر بلکہ اصحاب و
غلمانہ تہدید ایدوب ظلم و تعذیر نہ رضا و نیک
کرکدر کہ مسئول اولور لر عمر بن الخطیب رضی اللہ
عنه عمالندن موسیٰ اشعری بہ مکتوب کوندرب
مضمونندہ و لایک اسعدی رعایا انکله سعید
اولاندہ و اسقاسی برایا انکله شفی اولاندہ زہا
ارباب ولایت و ادملر کہ فرصت و خصت
و وسعت و برمکن زیادہ حذر ایدرسن
زیرا کہ انلر سکا اقتدا ایدر لر سندن بر شہوت
و خط و غفلت متاعہ اتسہ لر تابع اولور
سنگ مملکت سول دایہ بہ بکر کہ مرمر حضرت کورہ
افراط ایله چو ایدر تا کیم قرینہ اولور و سمنی
ہلاکنہ سبب اولور نوریندہ مکتوبیدر
ہر کیم سلطان عمالندن ظلم و تعذیر ایدر و بادش
اولبا بد سکوت ایدوب اہل ایدر اول
ظلم سلطانہ عاید اولور و مقابلہ سندن ماخوذ
و محاقب اولور و الی اولندر دنیا و آخرت

غیر یک دین را به سبب آنکه اندک است غلبه یو قدر جمیع انش
 ار لری و قول کر دنیا دهن نصیبرین الموق الجون والی به
 اعزاز و اکرام ایدوب غرض نینه وصول بونف ظلم
 میل و محبت ایدوب آتش حجه القا ایدوب در دهم
 حرام کینه هلا کنه اقدام ایدوب فرجه حله رعایا اوز
 عدل و داد و حفظ و ضبط آنک و لری به انش
 ار لری و قول کرینه عدل و انصافی بلرب تربیت
 ابلیه و اهل و اولاد نه نظر تربیه اندکی قاعده اوز
 عثمائی محکم حفظ ایدوب احوال کرینه ناظر اوق کر کر
 اول و لایه کند و باطننده عدلی حفظ ایتنجی ظهور
 کلوب صورت بولر شهوت و غضبی عقله مستط
 آنک کر کر و عقل و دین شهوت و غضبه اسیر آنک
 مناسب کدر بلکه غضب شهوت عقله بنده قیتم کر کر کر
 ناس شهواتند مراد لری و وصول بولق ایچون شهوت
 خدمت ایدوب سک نفس لری بسلر لری فهم آنکر که
 عقل ملائکه جوهر بیدر و جذر جان و غضب شهوت
 عکر سبط نذر جذر سبط فی لشکر سبطانه اسیر
 ایلیان سیره نوجمله عدالت ایدوب اول شمس عدل
 صدر پادشاه عالمیناه و سنیته شهنشاه نصفت
 انبیا هده طلوع ایدوب اندر نور اهل بیت و خواص شاه
 تان و شعاع رعایا و برابیه درختان اولور اقباید غیر
 ذره و کلور تو و لوه شمس طبع محال و طمع لایزاله عدل
 کمال عقلند و کمال عقل اشیا بلیو حقان باطن معلوم نبوت هر مغرور

و محققند
 اندک

ایچون جو رو تعدی آنکدن مقصود خوش لطیف و اغذیه طیب
 ایسه صورت او میدد شهوت بهیمیه در زیر اکله شیره
 طباع بهما میدند و اگر مراد لبس دیبا و زیبا ایسه زینت در عو
 کار زن اندر مرد صورت نده زندر و اگر مرام اعدایه غضبی امضا
 و اجرا آنک ایسه هیکل انسانده اسد اولور زیر اقلب
 حصر آنک سباعک طباعند زندر و اگر مطلوب خلقند
 خدمت ایسه عاقل صورت نده جاهل اولور عاقل اولسه اندک
 خدمتی شکم و شهوت لری ایدوب کن بلیوب طاعت و سجود
 کند و نفس لری فهم ایدوب بونک نشانی بود که و لا ما دنا هک
 النذن کیدر و اخره و بیلور دیواسماع آنسه لرحله اعراض
 ایدوب اخره اختصاص ایدوب و قنده در هم و دنیا ملاحظه
 آنسه لران خدمت ایدوب اول بیره اسجده ایدوب
 حقیقتده بو خدمت و کل بلکه ریش خنده در لب و انا اولد
 اشیا بک حقایقنه نظر ایلوب صورت مغرور و ابلیه
 هر کیم بو واضح و عیان اولان اشیا بک حقیقت مالنه تیقن
 بولوب تدبیر و تدارک ابلیه و انا و کدر و عقل اولمیه
 کمینه ده عدل اولان العیاذ بالله نار بوار اولور خرد سعاد
 رأس مالی اولد یغنه سبب بودر **فرع رابع** والی اولد
 غالباً متکبر اولور لری و کبر ندن اوز لری و داعی انتقام سخط
 حادث اولور و غضب و خرد در بونک علاجی کتاب
 غضبده ربع المملکاتده مذکور در امورده غالب اولنج جانب
 معفو میل ایدوب کرم و تجاوز عودت آنک اولی در
 اگر بو عادتده سبب و بوسمه منسک اولور سه انبیا علیهم السلام

و قرار

حضرت بنیه امتثال ایمنش اولور و اگر امضا غرضه معناد اولوب
اول نهجه ذاهب اولور سه مماثل سیاه و دیاب اولور
حکایت ابا جعفر منصور بر مجرمک قتلنه امر ایلدی مبارک
بن فضل مجلسنده حاضر ایدی یا امیر المؤمنین بوی صلی الله علیه و آله
اقدام بندن بو خبر استماع ایلد که حسن بصری رسول الله صلی
علیه و آله روایت ایدر نچن قیامت کونی اولوب
خلایق حشر و جمع اوله منادی قبل حقن ندایلیه که هر کیمک
جناب حق جل و علا حضورن حق و اجمری و ارسه قیامت نشون
قتلی عفو ایدندن غیر کیمینه قالمز وید وکنده قتلنه فرمانی
سار اوله کیمه ناک صحیفه حیاته قلم عفو چکوب اطلاق
امری جا اولدی و لایک اکثر غضبی کند و حقنه اطلاع
لسه ایدوب ذمتده سعی ایدنر و حضرت عیسی علیه نبیا
و علیه السلام یحیی بن زکریا به اگر برکنشی سنی ذکر اید و وفونده
صادق اوله حضرت حقه شکر ایلد و اگر سوزن کذب
ایدر سه بنه حمدی زیاده قبل که جوان اعمالده صحیفه بنایک
فرید اولور و بدتر ذکر اولور که رسول کبریا محمد مصطفی صلی
الله علیه و آله حضورن بر کیمینه فلان لغایت تو تلور
دیرد حضرت بیور دیکه شیخا عترت وجهله در هر کس ایله مقاوم
و مقابله ایدر و هر کیمیکه معارضه ایدر سه غالب اولور و بدتر قوی
و شجیع نفس و غضبی قهر ایدنر غیر بی باحق هنر دکلازدیو بیور
و دخر غیظنی کضم و محارضا و غضبه منصف و قدرتم عفو ایدنر
محقق ایمانن تکمیل انتمش در دیو بیور دیر حضرت عمر رضی الله عنه
خلق باب طمعه بخر به ایمنی بر بنه اعتقاد و اعتماد ایمنه

دیو بیور دیر حضرت زین العابدین مسجده کبر کن برکنه
سبت ایلد بر قولنری دو کوب اینرا قصد ایندیر زین العابدین
منع ایدوب دست جفای بوندن رفع ایدوک ایدر
دیکه و اول طعن آمیز کلمات ایدنه توجه ایدوب بن سن
دید و ککدن ار تو غم عرفانندن بندن زیاده بلر سن اگر
بیانه احتیاجک و ارسه ذکر ایدرم دیو بیور دیر کینه ناشایسته
کلمات ایدن افعال و اقوالندن نجل و شرمنده اولد حضرت
کمال حلم و زیاده کر مندن خلعت کبوروب بیک در هم
انعام ایلدی اول کمنه بو حضرت رسول صلی الله علیه و آله
او غلی اید و کنه شهادت ایدرم دیدر زین العابدین حضرت نرین
روایت اولور که بر کون ایکی دفعه بنده سنی دعوت ایلد
قول جواب ویرد حضرت بنم ندای شمه و کی بدتر قول
بله سموعم او کد یا نچون بر جواب ویردک دیدی غلام خلق
بانگی بلدم و سندن امین اولدم دیکه الحمد لله که قلم نندن
امین اولدی دیو بیور دیر وینه حضرت نرین روایت ایدر که
بر مقبول قیونی و ارا ایدی بر قولی ضرب ایدوب یا غنی
صند و روی حضرت نچون بویه ایدوک دیدی غلام
سنی غضبناک ایتمک قصدنه ایدرم دیو جواب ویردی
حضرت بن سنی تعلیم ایدنی لوجه الله غضبناک ایدر
سنی قید عجبودیتدن اطلاق ایدرم دیور مره احواره الی ق
ایلد وینه روایت اولور که زین العابدین حضرت نرین بر
کمنه سبت ایلد حضرت بیور دیکه بنکله دوزخ بدینده بر عقبه
وارد اگر مرورن مجاز اولور سم دید و ککدن با که نه غم و اگر مجاز

اولمزم سوز کردن ارتوغم دیدی رسول صلی الله علیه وسلم سوز
 کشته علم و حلم و عفو و رحمت سببیده صایم و قایم در جهنم و اصل
 اولور و آدم وارد که متحیر گردیده سینه یازیلور والی و لای
 اولمز و اهل منزلت غیر سینه سوز برنج وینه سوز بر جهنم
 بانی وارد خلاف شرع غضبی اولاندن غیر بریه اجل زوا
 اولنور که ابلیس علیه اللعنه حضرت موسی علیه السلام کلوب
 سا که اوج نسنه بدریم سن بکار آمدن بر حاجتم وارد
 طلب ایله دیدر حضرت موسی سوز دیکه اول اوج ندر حجت
 و غضبندن حذر ایله زیر اغضوب خفیف باش اولور
 اطفال کور و حوکان ایله بازی اند و کلری کبر بندگی اول
 باش ایله او نیارم دیکه و زلزدن حذر ایله بن حلقه شرکت
 آنکه زلزدن محکم دام قور مادم و بخلدن احترام ایله که بن
 دین و دنیا سنی افساد ایدرم حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم غیظنی اجرا ایتمه قادر ایکن کظم ایسه حضرت حق جل
 جلاله قلبنی امن و ایمانه مجتبی و تکبر و خیل خوفدن طویل ثوب
 کیم یوب قصیر کیوب تواضع ایسه حضرت رب الانام حلل
 کرامت برله محتی ایلیه وینه سوز و یل اول کشر به کند و غضبی
 اجرا ایدوب حضرت حجت غضبی فراموش ایلیه حضرت
 رسالت پناه بر کشتی کلوب بکار عمل تعلیم ایله که موجب
 به استه داخل اولایم دیدر غضوب اولمه دیو سوز و دیو صلاه
 عهدن مقدم تمیش کمره استغفار ایله تا کیم تمیش بیللق
 ذنوبه کفارت اوله تمیش بیللق کنایه بوقدر دیدی پدرک
 کناهنه بابا مک ذنوبی اولقدر دیدر مادرک ذنوبه والد مک

تمش بیللق کنایه بوقدر دیدر قودا شرک کناهنه کفارت
 دیو سوز دیدر ابن مسعود رضی الله عنه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم کن روایت ایدر که حبیب الله بر کون مال تقسیم
 ایدر در بر کسینه بوقسمت انصاف ایله و کلدر دیدر حضرت
 اعلام ایله یلر غضبه کلوب روی مبارکی قرزدی حضرت حق
 قرنداشم موسی به رحمت استو که کند و به نیجه انرا ایدر صبر ایله
 دیو سوز دیدر والیدر نصایحنده حکایات و اخبار دن بو
 مقدار له اکتفا و قناعت اولنور اصل ایماندر بابیت
 اولنور اثر ایدر تاثیر اتمرنه قلوبی ایمان دن خالی اتمندر
 ایماندر نه به معنی حدیثدن غیر نیسنه لری قالمیشدر
 بر عامل هر سنه اموال مسلمیندن بوقدر یوز بیک انچه الور
 حساب کوننده اذن طلب اولنور فائده سی غیر نی
 حال اولور قیامتده عقوبت و صعوبتی کند و جکرس بو
 نصایح اکا نوجهرله تاثیر ایدر نهایت غفلت و غلبت دن
 وضعف و خلعت بودر **اصل خامس** بر کیمینه عذر و عذره
 اولوب و هر خصوص عرصه سنه عرصه فلتوب هر سنه
 کند و به و اصل اولور کن کند و سن جمله رعایا دن تقدیر ایسه
 والی کند و دن اوز که کمینه اولسه کند و نفسنه راضی اولدنی
 شئی غیر نی به جابر کور مک رواد کلدر اگر کند و به اولدنی
 رضا و بر مدنی سنه سایره اولد و غنه رضا و بر سر
 رعیتنه خیانت ایدوب ارباب ولایتی کند و سندن
 بیزار اتمش اولور روایت اولنور که حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم بدر کوننده بر سابه ده اولنور کن حضرت

جبریل علیه السلام کلوب یا محمد اصحابک کنشده درس
 سینه ده او تور رس دیو بود قدر له معاتب اولد وینه
 حضرت بیور که هر کیم آتش دوزخدن نجات و خلد
 برینه و خول و لرسه بر حقیقت ابله اولمق کر کرد که مونی
 کلد و کده کلمه اخلاص بوله و کند و نفسنه راضی اولمق نرسنه
 غیری یه اولد یغنه رضا و بر میه **فرع سادس** ارباب
 حاجت درگاهده طور ب انتظار رایله محقر اولمق روا و کلد
 بوخوردن زیاده حذر لازمدر و ارباب مصالحک مقدار
 حاجتی و ارسه نوافل عبادته اشتغال ایتوب قضا حوائج
 سعی ایتک کر کرد زیر اعین عبد العزیز حضرت مسلمانک
 مصالحن کور و ب خلق حوائجن قضا ایلر اکین ظاهره و لکن
 دیوان ایلک تعیندن بر مقدار استراحت ایچون خانه
 داخل اولدر او غلی قبو کده اهل حاجت انتظار چکر سن
 تقصیرات ایدرسن اگر بوساعت اجلاک کلور شه نول
 اولور سن دیک صدقت دیو کیر و قضا و حوائج دعوت
 ایلدر **فرع سابع** نفسنی شهوات و لبس فاخره اکل
 اطعمه طیبه اشتغالنه صرف ایتوب جمیع اشیاده قنیه
 استعمال ایتک کر کرد که قناعت اولمیان یرده عدل
 اولمز **فرع ثامن** امکان اولد یغنی قدر امورده رفیق و لطف
 ایدوب شدت و عنف ایله کار اتمامک کرک حضرت
 رسول صلی الله علیه وسلم یا ربم رعیتنه لطف ایدن والی
 لطف ابله و رعیتنه عنف ایدن والی یه عنف ابله دیو دعا
 ایلدر خلفاء بنی امیه دن هشام بن عبد الملک علما دن ابی

هازمه امور خلافتدن نجاته تدبیرنه در دیو سوال ایلدر
 الد و عنک افجه وجه حلالدن الوب محل حقه صرف ایتکدر
 دیدر بو که کیم قادر در دیک نعيم حبانه رغبت ایدوب
 عذاب یراندن خوف و نفرت ایلدر دیدر **فرع تاسع**
 موافقت شرعیه حمله رعیت راضی و کرا و لمغه اجتهت
 کر کرد رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحابنه بیور که امتک
 اختیار سیزی سونلر و سیز سود و کلر در و اشرار سیزی
 سو میوب و سیز سود و کلر در و سیزه لعنت ایدوب
 سیز لعنت اید و کلر در والی اولانلر مناسب اولمق بودر که
 کند ولره مدح و ثنا ایلدر که مغرور اولمیه لکه جمیع رعایا
 کند ولردن راضی اولر لکه مدح و ثنا ایلدر لر خوف ایلدر
 پس لایق اولمق اولدر که معتمد علیه کمنه لری تعاین ایلر
 تا کیم احوالنی و عیبنی تفحص و تجسس ایتوب السنه ناسب
 معلوم و مفهوم ایدنه **اصلی** حضرت حق جل و علا لک
 سخطندن خوف ایدوب شرعه مخالف مکمل نک
 رضا سن طلب ایتیه خلاف شرعه سخط ایدر نک سخطی
 ضرر و زیان ایلر عمر بن الخطیط رضی الله عنه هر کون اکثر ناس
 سخط اوزرم در هر برینه حق البیور مکمل لابد در ای خصم
 راضی و لمغه امکا بودر و اکثری جهلدن رضای خلق
 ایچون رضای حق ترک ایدر دیو بیور دیر معاویه حضرت
 عایشه رضی الله عنها یه یازدی که بکا مختصره نصیحت ایلر
 جواب کوند در استدم حضرت رسول الله صلی الله علیه و

هرکیم سخط ناسده حضرت حق رضا سن طلب ابله حضرت
حق اندن راضر اولور و ناسی دخر راضر قیلور و هرکیم
سخط حق مشلا طاعت مد او مت اتمه لرینه امر المامک
وامور دینی بلدر مک و حرام یدر مک و احیرک آجوت
وعورتک مهر نه منع اتمک الله تبارک و تعالی سخط
ایلیوب مغضوب ناس لیلر

شجره ایمانک اصولی و فروع معلوم اولد
ایمده بلک کرکدر که بونیم ایکی عین وارددر که شجره ایمان
ما استمداد ایدر شجره ایمانک مشرب جسمه لر بیان ایدر
دنیا بر منزلدر و اقرار دکلدر و اچنده انسان مسافر صورت
اول منزل بطن امتی و آخری لحد قبردر و طنی و قرار و کنی
و استقراری عمر ندن هر سنه سی که منقضی اولور بر هر حله در
و هر آئی که کچر سفرده مسافرک استراحتی در و هفته سی
طریق مسافرتیم ملاقی اولدیغی در و هر کوفی سفرده قطع
اولن فرسخدر و هر نفس آد و غی خطوه در و هر متنفس
اولدیغی نفس قدر آخرت قریب اولور و بودنیا کوپا بر قیطر در
هرکیم عبور و مرور ایموب عمارتنه اشتغال ابله زمانی
دنیا ده فانی اولور و منزل آخرت که مصیر و مکانید فراموش
ایلر اول عاقل دکلدر بلکه جاهلدر و انا اولدر که دنیا کنده
معادنه استعداد قدر زافه مشغول اولوب حاجتی مقداری
ایله مکلف اوله کفایتندن نفدر زیاده جمع ایدر سه ستم قائل
و هر هلاک و جمیع خرابی و ذخایری سیم و زر قیاس ایموب

کویا رما دویا تر ایدر و هر نه جمع ایدر سه نصیبندن زیاده نیز
و کیمز و کند و دن صکره هر نه قالور سه حسرت و ندامت
باعث اولور و موتی بغایت صعب اولور حال حسرت
و حرامی عذاب و عقابدر و بوجمله ایله اگر ایمانی صحیح و سالم
اولور سه رحمت و غفراندن مایوس اولمز زیر احضرت
حق غفور و رحیم حواد و کریمدر و ایام دنیا قیلدر و اکثری
تعب و محنته منسوبدر بونک برله باقی و دایم اولان
راحت آخرت فوت اولور و بواز کوندرده فایز اولان
راحت دائمیه و اصل اولمغه صبر ایمک انا حضورنده سهیلدر
مثلا بر سیک معشوقی اولسه دسلر که اگر کیمه مجبویکی زیارت
ایدوب کور رسک من بعدانی کور مک بیشتر اولمز و اگر
بو کیمه کور مک صبر ایدر سک محنت و تعب بلا و مشقتن
مد الا یام و التلبال سنک اولور اگر صبر و آرام ایدر سه
قرب ایدر سه وصلت بولمغه بر کیمه لک بعدی کند و به
آسان ایدر دنیا آخرت بیک مدتدن بر مدت دکل
بلکه دنیا آخرت باننده برشی دکلدر زیر آخرت نهایت
و آخری یوقدر و طولی و هم ایله ادراک اولمز صفت دنیا ده
بر کتاب افراد اولمشد و حالا احوال دنیا ده ابراد اند و نیز
ایله قناعت ایدر لم و احوال دنیای اون امثله اوزره بیان
و عین ابله لم مثال اول سحر دنیا یه بیان ایدر حضرت
سید الانام علیه افضل الصلوة والسلام بیورر که دنیا و حذر
ایلمک که عاروت و مار و ندن اسحر در مادی نظردنه یا کند

سکن. و سکنه مستقر ملا حظة ایدرسن تا مل ایلسک سکونی
 منحل. و سندن لغزت ایدوب ذرة ذرة و نفس نفس
 تسلسل اتمیوب علی الدوام سندن فی رت و دنیا کت
 مثالی نظر زایلدر. بر پرده دور صاف نورسن و انما مرور
 اتمک اوزره دره. و انسا کت عمر کز لک مرور و هر
 لحظه نقصان اوزره در **مثال ثانی** دنیا کت سحرندن بر
 دخر بود که عاشق او که سن دیوسکا محبتن اظهار
 ایدر و سنی فریفته. و اشفته اید بجه مساعده ایدوب
 سندن آخوه انتقال ایلز صکره غفلت و عداوت و عود
 ایدر. شول زن فاجره خداعه به بکر که مردی عاشق
 ابتدا کده خاینه دعوت ایدوب هلاک اید بجه اعتیال
 ایدر. حضرت عیسی علیه السلام مکاشفاننده دنیا
 امره عجوز هر مه صور تنده کور و مر دنیا به قاج لعلک
 وارد ریو سوال ایلک. کنیز تندن غذا و نمر و بد حضرت
 وفات ایدر یوخر طلافی و بر دیر یو سوال ایلک
 جمله سن قتل ایدوب وجود لرین افنا ایدم یو حوا و بر
 حضرت بیوردی که سایر احمقده تعجب ایدر که کند و زود
 نغیر بسینه نه اولد یغن مشاهده ایدر لر اندرون عبرت
 المیوب سکار غبت ایدر لر **مثال ثالث**
 و سحرندن بری دخر بود که دنیا محاسبینده ظاهرین ترین
 ایدوب جاهل ظاهرین کور و کی اید مغرور اولوق اچون
 محن و مقاتلین باطننده مخفی قیلور شول زن محاله کبریه
 المنظره بکر که نفس خلائق اچون کندونی ترین و جمیل

21
 ایدوب یوزینی نوشیده ایدر غطاسنی کشف ایدوب
 ازارنی رفع اتد و کده فضایح و قبا کین معاینه و مشاهده
 اتد و کلرند. مودت و محبت ابتدا کلرینه انواع مذمت
 حکم لر خبر ده کلمت در که دنیا عجوز شکنده قبیح المنظر
 شوک کوز لو چیر کین یوز لو محشره کلیر و خلائق کورده
 ندر بوقیچه مشو هه یو استعاده ایده لر بول اول دنیا در که
 اوزر نه حد ایدوب بولک اچون حقد و بغیر حق
 سفک و ما ایدوب زخرفاتنه مغرور اولوب
 قطع ارحام ایدر و بکره دیو جواب و پریلوب دنیا
 نار و زخمه امر اولند قده یاریم نیم اجهایم قمر دیر دنیا به
 محبت ایدر زخ آتسه امر اولنوب معیار یواره الفقا
 ایدر لر **مثال رابع** انسا وجوده کلر دن اقدام مدنی
 نمقدار ایدک و موت اید عدمی نه قدر در ازل و ابد بیننده
 دنیا ده مدت حیات در حیا ایسه بلور که دنیا طریق
 مسافر کبیر. اولی مهد و آخری لحد در و ما بیننده اول
 منازل معدوده هر سالی بر منزل و هر ماهی بر فرسخ
 و هر کونه بر میل و هر نفسی بر خطوه و اول سار و ایدر
 طریقندن برینه بر فرسخ و برینه دخر زیاده قالور کندوی
 ز اهل و غافل البسم او تور مش کویا که ایدر دایم و سرمد
 قایمدر **مثال خامس** دنیا اچکده فضایح دن شهوات
 و لذاته مشتغل اولوب آخرتده مشاهده ایدر شول
 کمسه به بکر که هضم ایدرم یو لذت و سمنیر طعاند حاجتین
 زیاده اکمل ایدر معدیه سی فساد و ایدوب معدیه نکل کند

ولذت ذاهب اولوب فضیحتی قالد و غنه نادم اولور
 بومنوال اوزره انسان هر نه قدر لذت دنیایی زیاده ایسه
 اکاکور عاقبتی صعب اولوب نزعنده انوکله مبتلا اولور
 هر کیمک نعم و سیم و زر و جوارى و غلمانی و کرم و پوستی
 زیاده اولسه روحی فراقک المی و نبوی جهتی قلیل اولور
 اصعب اولور اول الم و عذاب موت ایله زائل اولور
 زیرا محنت قلبک صنعتیدر قلب حالی اوزره اولور بلکه
 موت ایله محنتی زیاده اولور **مثال دس** انسان امور
 دنیا دن اول برسنه به ابتدا ایتدکده قریب و مختصر
 و اشتغالی سهل قیاس ایدوب طول امل و کل ظن ایدر
 و شاید بعض اشتغال دن بر امر اوله که نیجه امره متسلسل
 اولوب اشتغالنده بضاعت عمرنی نفقه ایلیم حضرت
 عیسی علیه السلام بیور که طالب دنیا شارب ماء بحر
 کبیر شربنی زیاده ایلد کجه عطشی ارتر هلاک اولنجه ابحر
 قائم حضرت سید الکونین صلوٰۃ الله علیه و سلامه بیور
 نته کیم دریا به غوص ایدن یاش اولماق محمد غدر ایله دنیا
 امورنه داخل اولانه تدنس متعذر در **مثال بع** دنیا
 بر مضیف اوینه بکرز مضیفک عادتی اوینی قوتغه ترین
 ایدوب قومی فوج فوج خانه سنه دعوت ایدوب
 حضور لرین جواهره ملو بر التون طبق وضع ایدر و بخور
 و عودله طلوسیمدن مجره قور تا کیم رواج ایله متبحر و
 مطیب اولور صکره اول طبق و مجره حالی اوزره قوتور
 کیدر تو تا که غیر یلر دخر کلوب قوتور اولور دانا اولاندر

دعوات رسمنه کلوب طبق و مجره به طمع اتموب کوکل خوشلور
 ترک ایلوب خدایه و اوصا جبهه شکر ایدوب منصرف
 اولور لر احمق و ابله اولاندر اول طبق و مجره به طمع خام
 ایدوب کندولره هبه و هدیه اولدر ملا خطه ایدر نصیب
 خانه دن خروج نهیت ایلد کلرین اول طبق و مجره الوب
 کیمک استر لر صاحب خانه چکوب الکرندن الدقه
 ذنوبی ظاهر اولور قلبی تعب و مضایقه چکوب
 سونیمک قصد ایدر لر شرمسار اولور لر دنیا دار ضایفه
 بکرز تا کیم طرفقینه زاد و زواده الوب اوک انجده
 اولانه طمع اتمیه لر **مثال ثامن** ارباب دنیا ک مثلی
 و اشتغالی دنیا ک اشتغالنه و اهتمامی احواله در و آخرتی
 اهمال و نیاننه در شول قوم به بکرز که کشیده دریا
 ایکن طهارت و قضا حاجت اچون عیدول ایدوب
 بر جزیره به نزول ایده لر و ملاح ند ایده که توقف و تاخیر
 اتمه کوز مبادا که وقت فوت اوله و صوم و نماز دن
 غیری به اشتغال ایتمک زیرا کیم سابر در اول قوم جزیره
 و نواحی سنده منتشر و متفرق اولور عقلا سنی اهمال اتموب
 طهارت و نمازه شروع ایدوب کشیده عودت ایدر
 و ملیه کیروب حالی او تور اقلرنده مکان طو توب جلوس
 ایدر و بعضیلر اول جزیره کک عجایبینه نظر ایدوب
 ازهار یله متنزه اولوب ریاض اشجار و اعمارنه و الحان
 مرغانن استماع ایدوب و حصبا و احجار ملونه متبحر اولور
 سفینه عودت ایدو کده ممکن اولمغه بر و اسع بر یونلر

مضایقه و محنت ایله الجی و قرا کویر لر نه او تور لر و بعضی
 تفریح و نزهت قانع اولوب کور و کلر حصبا ملونه دن
 سیلجه کیسه کتور لر اندرخی مکان بولوب موضع مضایقه
 او تور و کتور و کلر حصبا عنقلر اوزره کتور لر
 برایکی کون کچدین اول اچارک رنگی متغیر اولوب سیاه
 اولور و اندردن ریاچ کریمه فایح اولور اغنا قلرندم فتن
 کیدر مک اچون زحامدن مخلص بولوب اندرکینه نادم
 اولور لر حصولنه اشتغال ایدرکن باشلرینه بلا حاصل ایدر
 و بعضی لر اول جزیره مک نجایب و غرابینه واقف
 اولوب رجوعده متحیر اولور لر و مکئی مک کتمه سن فکر
 اتخر لرمی کند و لر دن بعید و اندر لر ندن منقطع اولوب
 کیر و قالور لر مناد و نرنداسن استماع اتمر لرمی دن قلندر
 کیسه جوعدن هلاک و کیمین سباع اکل ایدر کیسه مقدم
 کیرن قوم مؤمن و موحد و متقید در و کیر و قالور هلاک
 اولانر کفار مشرکیندر که حضرت باری اوندلر و حضرت
 رب العباد اندر اوندلر و آخرتین بالکلیه اوندلر
 مقدور لرین دنیا به تسلیم ایدوب اکا استناد ایلدیر
 ننه کیم وارد اولمشدر **الذین استخسرو الحیات الدنیا**
عنه الآخرة و اطمانوا بها و شول جماعت که عاصی دراصل
 ایمانین حفظ ایلدیر اما دنیا دن ال جکدیر کیم غنا
 و نعمتی ایله ممتنع اولدیر و کیمی احتیاج و فقرله اوزار و اوسا
 انتقال ایدرجه تمتع ایدر لر **مثال تاسع** ابوهریره رضی الله
 عنه روایت ایدر که حضرت رسول صلی الله علیه و سلم

23
 بیور دیکیم یا اباهریره دلر میسکه دنیا ی سکامشاهده ایدرم
 نعم دیدم الم الوب روان اولوب بنی بر مزبله اوزرند
 چیتار در اول مزبله اوزرند اولر باشی و ملوث خرقه لر
 یا تور بیور دیکیم یا اباهریره اشبو باشلر سیزوک باشلر
 کیسه حرصدن و جمع مال اجتهت و عمارت دنیا دن ملواید
 و ننه کیم طول عمر رجا ایدر سنر بوندی استر در بوکون
 استخوانی ریم و وجع متلاشی و بو خرقه لر اول
 لباس در که تجمل و رغوننده کند و لرین ترین ایدر لر ایدر
 و بودنی دو ایدر استخوانی در که سوار اولوب ارقه لر
 اقطار رضی طواف ایدر لر در و بو نجاست شول طعمه
 لذت لر ایدر که حیل ایله تحصیل ایدوب بری برندن غارت
 و نهیب ایدر لر پس احوال دنیا مشاهده اولندیغی
 اوزره در کیمکه دنیا اوزر نه اغلق و لرسه اغلسون که
 اغلیجق پر در دیو بیور دیکیم ابوهریره ایدر حاضر اولان
 جماعت مالک و کریان اولدیر **مثال عاشق** حضرت
 عیسی علی نبینا و علیه السلام دورنده اوج کمنه طریقه کیدر
 کنه بولیدر کرسنه اولدوق بریمز واروب طعام احضار
 ایلسون دیدیر ایچلرندن بری طعام احضار نه حرم
 ایلدکه صواب بودر که الد و غم طعامه سم قائل خلط
 اندیم ایکسی انی اکل ایدوب هلاک اولور لر و بولیدیر
 کنه مالک اولورم دیدی والدیغی طعامه اغو
 فاندیر و فلان ایکی کیمینه و خرافیق ایلدیر که طعام کدن
 کلدکه امان و برمیوب قیل ایدر لر و معاف کنه و اصل

اولا لم طعام مسمومی احضار ایدہ فی قتل ایدیلر و طعماک
اکلنے مشغول اولدیلر. اول طعام زهر ناکله اندرده هلاک
اولدیلر. حضرت عیسیٰ علیہ السلام اول موضعه او غراده
دنیا به نظر ایک بو اوج کمسنه به نه ایلشدردنیادون
دنیا طلب ایدلره ویل دیو یوردیلر **چشمه دوم** بنی ادم ای
طایفه دره بری شاهد حال دنیا به نظر ایدوب تا میل
عمر طویل تمسک ایدوب. نفس آخر فکر اتمز لرو بر نفس
آخره تا فل ایدوب. مصیر لری و دنیا دن خو جگر و نوحه
مفارقیت ایدوب ایمان لری سالم اولور و کندولر ایل
قبور نه سنه نازل اولور. و کندولردن صکره شمنلر نه
نه قالور. و اوزر لرینه وبال و نکال قاکور ذکر ایدلر. بو
مقوله فکر کافه انا مه و اجدر خصوص ملوک که زیر اقلوب
خلق زیاده رنجیده. و قولدرین کوندرب خلقه خرج و فرغ
ایتدرب. قلبدر نه خوف و عجب برا غور لر ایدیلر
ملک الموت مطالبه سندن قجوب خلاص بولمق بر
کسنه به میتر اولمز ملوک و کیلدر خدایر مقابله سندن
سیم و زر الور لر و بو و کیلک صاحبی روحدن غیره
اجرت و خدمت المزه و سلاطین موکل لری یا ننده
شفاعت نفعی واردور. و بو موکلدن شاهک استشفاع
فائده ایتمز و جمده موکلر وکیل اولدقلر نه برکون مهلت
ویرلر. بو موکل بر نفس ارام و بر مز عجب احوالی حوقدر
اما بر مقدارن بولش حکایت ایلد ذکر ایدلم **حکایت**
اول علماء یهود ادن اسلامه کلن و هب بن مینه روا

ایدلر که بر عظیم پادشاه و ارایک برکون جمله ملکتنده سوا
اولوب خلقه اظهار زینت و عجب و قدر و سلطنت
ایکون امرا و سپهسالار نه رکوب ایدوب فاخر
لباس احضار ایتدردی. تیز رفتار باد بالین کتور
انچلرندن لغایت یوکر و کن اختیار ایدوب طوق
مرصع. وزین مطلقا ایلر سوار اولوب میان عسکره
رفتار و جولان ایدوب تجریدن افتی رایدلر ابلیس
علیه اللعنه کلوب اغرنی منجر نه وضع ایدوب بیننه
هوا کبر مر نفع ایلدی کند و نفسنده عالمده بخدین
کیم وارد جو کبر و نخوتندن سوار اولدر خسته رفتار
و مشوار و بر در زباده اولولغندن و عجب و فخرندن
کسنه به نظر اتمزدی و بر کسنه حصونه کلوب سلام ویر
سلامن املد عنان خنکن قبض ایلد ملک ایدر الک
کیدر بلر سن که کیمک عناننه تمسک ایلد کیم سیکله
حاجتم وارد و دیدک ملوک ایتد نزول ایدنجه صبر ایلد نیم حاتم
بوسا عتده در نزول ایدنجه صبر و ارام اتمزم دیدی ملک
ایتد حاجتک ذکر ایلد حاجتم سیرتدر قولاعده برم سمعکله
اصغایله بن ملک الموتیم روحکی قبض ایدوب وجودی
صحیفه حیاتدن حک املد استرم دیدی ملک ایتد
اومه عودت ایدوب اهل و اولاد می و داع ایدنجه مهلت
ویر کلا ابد اکور مک فرصت و بر مز زبر امت عمری
فانی اولدی دیدی و آت ارفه سنده ایکون جان لک
واندن عودت ایدوب بر صالح مؤمن و موحده کسنه

کلوب سلام و بر دین علیک الدین بر محفی حاجتم وارد در دید
 صالح ابتدای مراد کی سمعه سویله بن ملک الموت دید صالح
 ابتدا در مرجع بک احمد الله که کلدک قدومه مشرق
 ایدم مدت مدید در وصال که کمال مرتبه استیقامت و ار
 اید دیدی نه وجهه مراد ایدینور سک روحی قبض المله
 مأمورم سویله انچه قبض ایدیم دیدی صالح ابتدا در ابتدا
 الوب نماز قلامم چن سجده ایدرم ساجد بکن جانی
 الودیر ملک الموت دخی ایله ایدوب رحمت حق و اول
 ایدر رحمة الله علیه **حکایت ثانی** روایت اول نور که
 بر پادشاه و ار ایدر عظیم مال جمع ایدوب مخدوق اول
 انواع والواندن هر سنه به مالک خیل و خشم و خواسی
 و خدمی به پادشاه جمع ابتدای نعم کثیره فی رخ البال
 و مرفه الحال اولوب اکل و عیش و نوش المله ملوک و امرا
 و اکابر و عظمایه لایق و سزاوار بر مرتفع و کافری
 بنا ایدر و اول قصره ایکی معظم باب محکم ترکیب ایدوب
 یرار پاسپن و حاسران و بوابان ترتیب ایدر و اطیب
 ماگولاتدن طعام ایدر و ب حشم و اصحاب و خدمین
 کتور و ب حصورنده اکل ایدوب مرامنه و صواب و بوق
 اچون سر بر مملکت و اتکای و سادتنه جلوس ایلدی
 نعم دنیای تمامه جمع اندوک حالا فارغ البال اول و
 حضور و رفاهیت و عمر طویل و حظ جزیل ایله ذوق ایلدوب
 نفسنه خطاب ایدر کن لباس عتیق ایله ملبس مختلاتی
 کتفنده معلق سار هیئتنده و راه قصر دن بر کینه
 کلوب حلقه در سر بر مرتبه طرق ایدر که هیبتندن قصر

منتزل و سر بر متزعزع اولوب غلام و سکا نه خوف
 و هو اس طار اولدی قنویه آدم کلوب یا سائل
 نذر بو حرص و سوء ادب بر مقدار صبر ایله طعامی اکل
 این لم فصد سندن سکا دخی ویره لم دیدر مراد طعام
 دکلدر ملکه جبر الیک طشره کلسون انکله عایت مهم
 امرم وارد در دیدر در بان ابتدا در یا ضعیف سن همسین
 برزم مالکمری یانکه دعوت ایدر سن سائل سینه
 دید و کی ملکه جبر و یروک دیدر در بان مالکه واروب
 خبر و یردیر ملک ابتدا در بنجوف نهر و زجر امد و کن
 سائل نینه محکم قبوی قافدی حارسر سلاح ایله
 کلوب فجور من قصد ابتدا در رعد مثال نعره ایلدوب
 یروکرده شمتن اولو کن بن ملک الموت دید که اندام لیه
 لرزم و وشوب جوار حلسر حکندن فالوب ملک سو ملک
 بکاعوض آخر کمنه السون دیدی ملک الموت سندن
 غیر سن المزم و عمد اسنک اچون کلمشم سنکله جمع
 اندوکک نعم و اموال بیننده فرق یوقدر دیدر ملک
 ابتدا در لعنت بوماله که بنی مغرور ایدوب ضرر و زیان
 ایلد فائده سی وار طن ایدر دم بنی عبادت رتبدن
 منع ایدر بو کون حسرت و محنت اولوب دنا دن
 صفرا لید خروج اندوم و اموال دشمنان و مه قالد
 دید که حضرت حق جل جلاله ماله کمال قدر تندن نطق
 و یروک خالق الکنونین بنی و سنی تر ایدن خلق
 ایدوب بنر سکا و یردی تا کیم اخر که زاد و زواده و خنده

معین اولمغه فقرايه صدقه ایلوب رباط و مساجد حصور
و قناطیر بنا اید سن سن بنی جمع ایدوب هوا و هو شه
صرف و نفقه اتدوک. و حقه شکر ایتوب کفر
ایلدک. و حالاینه دشمنکه ترک ایدوب خست
وندامت ایلد قالدک نه سبیدن بنرست و لغت
ایدر سن دیدی ملک الموت طعامدن مقدم ملک
روحنی قبض ایلدر **حکایت ناک** فریدر قاشی روایت
ایدر که بنر سر ایلدن بر جبار وار ایدک سر بر ملکه جالس
قبودن بر کمنه دخول ایلد صورت منکره و هیئت
هائله و هیبت قد و مذن ملک چهره عذمت
خوف ظاهر اولوب سن کیمسن و او مه دخول کیم اذن
ویرد دیدی. ابتدی دارک صابجی دخول اذن ویرد
و شول کیمیه یکه حاجبر بنی منع و دفع ایدر و بادشاهلر
دخولنده اذنه احتیاجم یوقدر و انک سیاستدن
دخول خوف و هراسم و بیم و ترسم یوقدر نه بر جبار با که
قورقو ویرمه قادره و نه بر نیک بنم قبضدن خلاصه
مجالی وار دیدی. بوسوز لرر استماع ایدیک یوزینه
یقلوب بدننه رغبه و شوب سن جان الحی
بکزر سن دیدی. ملک الموت بی دیدی حضرت حق جل
جلاله عزته حقچون. بر کون مهل ویر تا کیم کناهدن توبه
ایدوب رنجدن عذر می طلب ایلیم و جمع اتدوک مال
و خزان عذابه و حبانی مشقتنه تخم یوقدر اصحابه
رد ایدیم دیدر ایام عمرک محسوب و وفاتی مشوب و کوبدر

نیجه مهلت ویریم دیدی. ملک بر ساعت ارام ویرد
ساعت دخی حساب اولکند. انفاک دخر تمام
اولوب بر دم ارامه مدت قالماد دیدر یا بنر کله ایلد که
یا نمده انیسیم و همدم و همنفسیم کیم اولاجقدر دیدر ملک
الموت عملکدن اوز که بر کمنه یار و دلدار اولمز
دیدک. ملک عملم یوقدر دیدی ملک الموت لایذ واک
نار و مالک غضب جبار اولیسر و دیدی و جان
الیدی **حکایت رابع** روایت اولنور که ملک الموت
علیه السلام بر کون حضرت سلیمان علی نبینا و علیه
صلوة رب الانامه کلوب ندما سندن بر نه حکم
نظر ایدوب طشره چیقدی اول ندیم حضرت سلیمان
یا بنی اتد. یو کیمدر دیدر حضرت سلیمان ملک الموت
دیدک. روحنی قبض اتمک استر جاندن خوف ایتدم
الذن فورتر دیدی. نیجه خلاص ایدیم ممکن کلد دیدک
ریجه امر ایلد بنی بوندن کو تورسون بلا دهنده و اصل
ایلسون شاید که بنی بولیبوب جانم خلاص یوکه دید
حضرت بنی ریجه امر ایلدر کو توروب انی اقصای
سند و اصل ایلد بنی به ملک الموت ایلنجی دفعه
دخول ایلد. حضرت بنی اول کمنه به تطویل نظر و
دقت بصر دن مرادک نه ایدر دیدی ملک الموت
انک روحنی ارض هنده قبض ایلدکه مأمور ایدیم بعید
اولمغه تعجب ایلدم. اتفاق ریجه محل نزاعه واروی
حالا واردم جانن الدم دیدر **حکایت خامس**

روایت اول نور که بر کون ذوالقرنین بر قوم مروارید
کور و یک اسباب دنیادان بر سنه به مالک دکلر
و میتلرینک قبورین اولرینک قبورلرند خفراستلر
و هرگاه قبوری پاک و زیارتگاه ایدوب ایدوب ایدوب
حضرت واجب الوجوده طاعت و عبادت ایدوب
و طهارت ملیندن حشیش و نبات ارضدن غیر سنه
یوقدر ذوالقرنین آدم کوندر رب ملکین دعوت
ایلدی بنم آنکه حاجتم و ایشتم یوقدر دیو جواب ایدوب
ذوالقرنین بالذات کند و لره کلوب هیچ سینه
زر و سیم و اسباب و نعیم دنیادان بر سنه کوندر
دید بلی دیدیلر زیر انعم دنیا و انعم سیر او ملشد
ذوالقرنین بچون قبور کونر قبورلر کزده خفراستد و کونر
دید کونر لرمزه نصب ایدوب و انما نأخر اولوب
ذکر موتی تجدید ایدوب قلوب به حبت دنیا سیر ایدوب
عبادت ملدن بران فارغ اولوب دنیا به مشغول اولوب
ایکوندر دیدیلر ذوالقرنین بچون حشیش اکل ایدوب سیر
بطون قبور حیوانات اولمقدن اگر اه ایدوب و طهارت
لذتی حلقدن تجاوز ایدوب دیدیلر و صکره بر آدم کله سن
کتور و ب اسکندر ک حضور نه قویوب یا ذوالقرنین
بوکیمک باشیدر بلور طیس دیدیلر بلورم دید بوکله نیک
صاحبی دنیا ملوکدن بر باد شاه ایدوب رعایا به ظلم و جور
ایدوب اوقاتن حطام دنیا بمعنه صرف ایشدر حضرت
ذوالجلال و جن قبض بر مقرر آتش دوزخ فیلدر دید

24
و بر کله دخی کتور و ب اسکندر ک حضور نه وضع ایدوب
یا بوکیمک دیدیلر ذوالقرنین بلورم دید بوکله نیک صاحبی
شایان دنیادان بر تاجدار او بر کشور کیر و نامدار عادل
ورعایا به مشفق وارباب ولایت محبت ایدی حضرت
بارک تعالی شانه روحن قبض ایدوب درجه سن فرود
برین و اعلاء علیین ایلدی دیدی بعهده یدینی فرق ذوالقرنین
وضع ایدوب ایشوب باشلردن فنیقه اولاجقدر
بلور سن دیدی اسکندر کریه و زاری فیلدی اگر
صحبتم رغبت ایدوب سک و زارتم سکا تسلیم ایدوب
دید و ملکه شطرا این لم دیدی هیبت انیم یوبانده مینم
و رغبت و طعم یوقدر زیر املکت سبندن جمیع
خلق سکا عد و در و قناعت جهندن بنم دوستدر
بار حاکم الله اولسون دید ایدی مناسب اولوب
بودر که نفس اخیر و ک حکایاتن کما یبغی معلوم ایدوب
تدبیر و تیقن و اعتراف و تصور اولنه که اهل
غفلت مهلت ایله مغتردر استماع حدیث موتدن
مخطوط دکلر تا کیم قبلرنده دنیا مجتبی بار و اولوب
و شهوات و لذات و ماکولات و مشروباتی منعوض
اولیه خبرده کلمت در که ذکر موتی و طمعت حدی هر
کیم حوق ایلست قبری ریاض حیاندن بر روضه اولور و هر
کیم موتی فراموش ایدوب ذکرندن غافل اولست و خفرا
اتشدن بر جهنم اولور بر کون حضرت رسول الله صلی
علیه وسلم کفار معرکه لرندن قتل اولنم شهید او سعادت

ثواب واجرن وصف ایدر ده حضرت عایشه رضی الله عنها
 اینک یارسول الله شهید اولین کیمنه به شهدا توانی بستر
 اولور هر کون یگرمی دفعه موتن ذکر ایدلر شهیدان توان
 بولمق مقرر و ریو بیور دیر وینه موتک ذکر نه زیاده
 ایملک که ذنونی نحو ایدوب قلوبده اولان حب دنیا
 سر در ایدر دبو بیور دیر هر کیم دنیای ذکر ایدلر اوزر
 قفسده ذکر و نفس اخیری تکرار ایسه امور دنیا کاسهل
 اولور شجره ایمانک اصلی قور اولور حضرت حق حب قدره
 وعدت کلمته سلاطینه دنیا و آخرت احوالنه نظر
 و مطلع اولمق ایچون نور بصیرت و بر دی تا کیم امور
 آخرت اجتهاد ایدوب عباد حق حسن وجه اوزر حکم
 و حکومت ایله زیرار عایانجه کره یوز بیک جاندر
 پادشاه عدالت دستگاه مابینلرنه داو ایدر
 خیمه حصو حقه شفیع اولور تحت حکومتده اولان
 خلائقک مؤمنلرندن قنقسی شفاعت ایدر سه روز
 سختیزده دوزخ عذابدن ایمان اولمق مقرر دیر اگر
 ظلم و تعدر ایدر سه جمیع خلق کند ویه خیم اولور شفیع
 خصم ایچون امر مشکل اولدیغی محققه **باب اول**
عدل و سیاست و ذکر ملوک و سیرت تواریکلری
 حضرت حق سبحانه و تعالی بنی ادمدن ایکی فرقه اختیار
 ایدوب خلق اوزرنه فاضل و کمال سنراوار ایدی که
 انبیا علیهم السلام و ملوکدر انبیا علیهم السلام عباد
 عبودیتیه و لیل اولوب طریق معرفتی بلدر ملک ایچون ارسا

ایدر و پادشاهلر عباد بر بر بیک عداوتن حفظ
 و حراست اینکه گویند در واذمه ابرام و نقصه ملک
 ایدوب حکمتدن معاصر و مصالح خلق انزل ربط
 ایدوب اسرف محله قدر تبیل جلیل القدر قیدی
 حضرت حق جل ذکره هر کیم احسان به کرانند سر
 سلطنت و مسند عزت ملیر ایدوب زیننه خلق الله
 ایدر سه خلق اکامحبت و متابعت و خدمت و اعانت
 ایتمک واجب و لازمدر و انکه بغض و منازعه
 ایدوب امرندن اصلا تجاوز ایتمک جائز و کدر نه کیم
 کتاب کریم واجب التعظیمده وارد اولمشد یا ایها الذین
 آمَنُوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم
 هر مؤمنه ملوک حضرتلرنه تعظیم ایدوب اوامر امریه
 امثال ایتمک مناسب و کدر زیر احضرت و امریه
 معطی سلطنتدر است و کنه انعام ایدر نه کیم کتاب
 بلا اریابده وارد اولمشدر **قُلْ اللَّهُمَّ مَا لَكَ الْمَلِكُ**
تَوْتِي الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِجُ الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ وَتَعَزَّ
مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 عادل اولدر که عباد بیننده عدل و داد ایدوب جور
 و فساددن حذر ایله سلطه ظلم و شومک شوکت
 و شمتی بر حوام او طرزه نه کیم رسول کونین و سید الثقلین
 بیورر ملک کفر ایله دایم اولور اما ظلم ایله قایم اولور
 تواریکده مسطور در که مجوسیلر امور عالمه درت بیک
 میل مالک ایدر ملکرندن ظلم و جور جائز و فرار ایدر

رعایایه عدل و داد آید و جمیع امور ده مساوی حفظ اند
 انصاف ایله بلاد معمور و عباد در مجبور قبول لر ایدی
 خبر ده کلمه در حضرت رب العالمانم داود علیه السلامه
 وحی ایدوب قوکی ملوک عجم سبب من منع ایله که
 اندر دنیای معمور ایدوب عهد کردند عبادم متوطن
 اولمدر دنیا ملک عمارت و ویران فلسر ملوک گذر
 اگر عادل اولورسه دنیا معمور و رعایا مأمون و مصلوب
 اولور ننه کیم عهد ارد شیر و افریدون و بهرام گور
 و کسری انوشیروان آید و اگر جبار و ظالم اولور
 خراب و بیاب اولمق مقرر در ننه کیم دور ضحاک
 و افراسیاب و یزدجرد کنگار آید اگر طایفه مجوس
 امور عالمه درت بیک بیل نیجه والی اولدیر چو شوال
 اولنورسه انوشیروان عادل زمانده عدل و نصفت
 و تدبیر و سیاست ایله جمله ملوک ایران دن فیو آید
 و بو مرتبه پیغام بر من محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم حضرت
 بر کاتیل آید انک دورنم وجوده کلدی و مبارک
 مولودن صکر التمش بیل عمر سوردر ولدت فرزند
 الملک العادل دیو افتخار ایدر در کمال عدل دن
 ملک دیو تسمیه بیور ویدر زیر اصیت و صداح و نیک
 یام خیر انجامدن عدا اولنور س بقا ذکر اولنا ملوک
 همگدر دنیا نیک تعمیرنده و رعایایه عدل ایدوب
 سیاست حسن ایالت ایله شمی حفظ ایتدیر و انار
 عمارت لر ایو منا هذا عالمه ظاهر در و هر بری و لایه

ملکه ایله معروف و مشهور در نیجه نبالر ایدو قرا و مزارع
 زراعت و حرانت و نیجه صنایع اخراج ایدوب
 عیون میاحده اولن خافیدر ظاهر کتور دیر ذکر
 اولنم خصوص صوره انوشیروان عادل انصاف ایدوب
 اسرافدن زیاده اجتناب ایدر در حکایت روایت
 اولنور که انوشیروان بر کون زمانه سلطنتنده وجود
 بر مرض اطفا ایدوب نفقات و معتمد و امناسن
 جمع ایدو اطراف و کفاف و لایتم طواف ایدوب
 بر خرابه فریه دن مرضمه دوا ایچون لبن عقیق بولوب
 احضار ایک هم امر ایله اضحابی واروب اقطار
 و اطراف مملکت طواف ایدوب ویرانه بر بر بویو
 تهری دست رجوع ایدوب دوانک وجودی یوقدر
 دیدیر انوشیروان خرم و شادان اولوب حضرت
 و اهل الاماله شکر و سپاس و حمد بی قیاس تقدیم
 آیدر مطلوب بود کل آیدر مقصودم و لایتم تجربه ایدوب
 مملکتده بر خرابه یروار میدرد یو ایالتدن خبر ایدوب
 اگر بر خرابه موضع بولنورسه تعمیر ایتدیر ایدر الحمد لله
 دور من بر خرابه قالدی جمله سی معمور اولوب امور
 سلطنت انتظام بولوب درجه کماله پیشدر دیک
 ملوک قدما نیک اهتمام واجتهد تأملر عمارت و لایتم
 ایدر که نقدر ولایت انحر اولسه اول مرتبه ده رعایا
 او فر و اسکر اولور حکما نیک قولنی صحیح و علما نیک
 نطقه صریح بیلوب لایتم دیر ایدر علما دیکر که

دین ملک ایل و ملک چند ایل و چند مال ایل و مال عمارت
 ولایت ایل و عمارت عبادت عدل و داد ایتک و ایل
 اولور جو و ظلم موافقت ایتوب حشمتیه خوف
 و غشم اولد یغنه رضا و برقرار اید زبیرار عایا جور و آب
 اولر لر بر مکانه بر ظلم مستولی اولسه ارباب ولایت
 متفرق اولوب آخود یار کیدوب پراکنده و بر نشانه
 اولوب ولایت ویرانه و ملکه نقصان و بلا و دخل
 و خرابیه قلت طار اولوب رعایا ناک عیش مکر اولور
 جوار و ستمکاری سوز لر و دایما بد دعا اید و مملکت
 متهم اولر و هلاک اوله لر نه دواعی سارخ اولور
 مؤلف کتاب اید ز ظلم اکی نوع در بری سلطانک
 رعایا به ظلم و ضعیفه جو و قور و ایچی کند و نفنه
 ظلم اولد و خرم عصیتک شومند ندر کند و نفسنه ظلم
 اتمام کر کرد تا کیم جو و ستم اندن رفع اوله نتم کیم
 حدیده وارد اولمشدر بنر اسر ایلدن بر صیاد و وار
 اید ماهی صید ایدر اید و آنه اهل و عیال لیل قوت
 اید یوردر بعض کونلرده ماهی صید ایدر کن شبکه سنه
 بر عظیم ماهی دوستی خرم اولوب بونی بازاره بیع
 اچون الوب کیدرم و بهاسنی اولادمه خرج ایدرم
 دیک یولده کیدر کن بر عوانه راست کلوب استوب
 ماهی بیع ایدر عیس دیر صیاد اندیشه ایدوب اگر بوق
 دیرسم اهانت ایدر و اگر بلی دیرسم نصف بها ایلد بندن
 الور فروخت اتمزم دیر عوانه غصنه کلوب صیادی

ضرب ایدوب ماهی به تمن ویر میوب غصنه الوب
 الوب کدر صیاد بد دعا ایدوب و الوب بنر فقیر
 و ضعیف و آنه قور و ضعیف خلق ایلرک بنم حتم
 اندن بود نیاده الوبیر که آخرته اصطبارم بوی ذرا
 عوان ماهی الوب منزله کدر و عورتنه کشتور
 امر ایلدی زن انی بی شور و ب حصورنه کتور درین
 قد ایدوب اکل ایتک صد دنده ایلن ماهی مشوی
 اخون اچوب بار مغنه بر مرتبه تکراندی که اچیس در لغنه
 چیتد ز شد تندن قراری سلب و اصطبار بر زایل
 اولد در دینر طبیبه اغلدی بو بر مغنی قطع ایتک کر کرد
 تا المی کفه سار اولیه دیک و بر مغن معصندن کسدی
 و جعی کفنه نقل ایلدی النی قطع ایلد اغرسی ساعده
 ساری اولدر انی دخی کسدی دردی کتفه جاری
 اولوب محکم اضطراب و یروب طبیب احمقند درما
 بولیب حکیم حاذقه روانه اولوب و کند و قدره
 نازل اولان قضایه واقف اولق اچون یوزر اوزر
 دوشوب خدایه دعا قیلدی و خوابه واردی واقعه
 کوردی بر قایل در که یا مسکین نیچیه دکن قطع ایدرسن
 و بوجنت و شدنی جکر سن و از خصمی ارضا ایلد
 دیک نومندن متبیه اولوب ماهی غصنه الوب صیاد
 ضرب ایتدم دیر کلوب صیادی بولوب ایغنه
 دوشدی انواع عذرله کناهن عفو التماس ایدوب
 مالندن بر مقدار سنه اعطا ایدوب فعلندن استغفار ایلوب

صیادی ارضا ایلدی فی الحال و جعی ساکن اولدی اول
 کیجه فراشی اوزره یا توب علی الصباح اولدغی صنعت
 و افعالن دن توبه نصوح ایدوب ایکنجی کونی عنایت
 حق مقارن اولوب الی کماکان صباغ و سالم اولوب
 حضرت موسی علی نبینا وعلیه السلام و حی نازل اولدیکه
 غرقم و جلالم حقیقون اگر اول کمنه خصمه راضی نمشد ادا مکه
 حیاته دره عذاب و عقاب ایدردم حضرت موسی
 علیه السلام طوره مناجات ایدردم که الهی عدل
 و انصافی بکا کوی تر خطاب کلدیکه یا موسی صبره طاق
 کنور فرسن الهی توفیقک رفیق اولورسه اصطبار
 قدرتم وارد دیدی بنه ندا کلدی که فلان چشمه یه و ا
 و انده بر مرتفع یرده مختفی اولوب قدرتم ناظر اول
 حضرت موسی واروب اول چشمه نک کوش سنده
 خفیه علم غیبه حاضر اولدر چشمه بر فارس کلوب نزل
 ایندر و ابدست الوب صوابجی و میانشدن بر
 همیان حل ایدوب بر جانب و وضع ایندر بر مقدار آرام
 ایندکیم صکره اسبه سوار اولوب همیان فی انده فراموش
 ایدوب یوله روان اولد بعد بر صغیر صبی کلوب صودن
 ایجدی و همیان بولوب الوب بر جانب کتد عقبنجه
 بر پیر نابینا کلوب صوابجوب ابدست الوب نماز
 مشغول ایکن فارس بر مقدار روان اولد قد نصکره
 همیان خاطره خطور ایدوب طلبه عودت ایدوب
 چشمه کنارنده نابینا کوروب بونده همیان فراموش

ایندم ایچنده بیات عدد دینار وارد رسدن اوز که
 کمنه کلدر و بر دیدی بن بر نابینا پیرم همیان بیخ کور
 بلورم دیدکده سوار شمشیرین چکوب اعنی نک روانر
 اقلیم عدمه کوندر در و همیان بولوب نا امید بولنه
 روان اولد حضرت موسی علیه السلام الهی صبرم قائم
 عادل و عالمسن بواحوالی و قوعی اوزره بکا بلدر دیدی
 حضرت جبرائیل علیه السلام هبوط ایدوب یا موسی حضرت
 یار جلت قدرت بیور که بن عالم اسرارم نیم بلدوی
 کمنه بنمز اول اوغلان که همیان فی الدرب یا یاسی اول فارسک
 اجیری آید همیانده اولان دینار اجنه و حق صرحی
 ایدر و اول شیخ اعنی اولمزدن اقدام اول فارسک
 یا یاس قتل امتش قانن الوب حق مستحقدره و اصل
 برقم عدل و دادمز دقتدر سترنه کمنه واقف اولمز
 ننه کیم مشاهده ایندک دیو بیوردی حضرت موسی علیه السلام
 متحیر اولوب استغفار ایندک بوحکایتی ایراددن مراد
 ذوی الالباب و اولو الغرمة معلوم اولد که حضرت حق
 جل ذکره یه مخفی برشی یوقدر دنیا ده مظلومه انصاف ایدر
 اما بر غافلز بر بلانازل اولسه قنن کلدکنم خبر فراموش
 اسکندر ذوالقرنینه سئوال ابلدیر که سلطنتد قننی
 سنه ایلد مسرور سن ایکی سنه ایلد بری عدل و انصاف و ایکنجی
 بکا بر کمنه بر سنه احسن ایلسه اضغاف مضاعف مکافات
 ایدرم دیدر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم بیور که
 حضرت حق جل ذکره هر سیده احسن فی سور حتی شاة

ذبح اولاد فقه الم ذبحدن خلاص اینکه تعجیل ایچون امتدادی
 نهی ایتشد در حضرت موسی علیه السلام بیورر که حضرت بار
 تعالی شانه روی زمینده عدل دن افضل برسنده خلق
 اتمام در عدل حضرت حقک میزانیدر هر کیم اکا
 متعلق اولور سه جنته داخل اولوق مقرر در ابن عمر دن
 منقولدر حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بیورر که محسنیک جنته منازی وارد در **اَلَا تَطْعَمُوْنَ**
فِي الْمِيْزَانِ آیت تفسیرنده قتاده ایدر بوایتدن مراد
 عدلدر **یا بنی آدم سکا عدل اولند یغن نه وجهله و لرسک**
 سایره دخر ایلمجه عدل ایله **ابن عمر دن** منقولدر حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر که حضرت **رَبِّ الْعَالَمِیْنَ**
 آدمی بر یوزینه کوندر دکرده درت کلمه وحی ایدوب
 بیورر دیکه **یا آدم سنک و جمیع ذریتک علمی بودرت**
 کلمه اوزره در بری بنم و بری سنک و بری سنکله
 بنم ارامده و بری بنم خلق اراسنده در بنم اولان کلمه
 باکه عبادت ایدوب کمسنه باکه شرک ایتیمه سنو سکا
 مخصوص اولان کلمه سنی عملکه مجاز ایدرم و سنکله مابینده
 اولاسندن دعا و بندن اجابت و بنم خلق اراسنده
 عدل و انصافدر قتاده ایدر ظلم اوج قسمدر بر ظلم وارددر
 صابهی مغفور اولاز و بر ظلم وارددر که ثباتی یوقدر و بر
 ظلم وارددر که صابهی مغفور اولور حضرت حقک العباد
 شرک اینک کبر ظلمدن صابهی مغفور اولوزنه کیم کلام
 کریمده وارد اولمشدر **اِنَّ الشَّرْکَ لَظُلْمٌ عَظِیْمٌ** و دوام

اولمیان ظلم عبادک بر برینه اتد و کی ظلمدر مغفور اولان ظلم
 قولک کند و نفسنه از کتاب ذنوب ایتد کی ظلمدر بعد
 رجوع ایدوب توبه ایتد کده حضرت حق جل جلاله کمال
 کرم و نهایت فصاحت مغفرت ایدوب فردوس
 برینه داخل ایدر **دین ایله ملک** تو اماندر بطون واحدده ای
 برادر مثابه سنده در **ملکه امور دینه** اقدام ایدوب
 فرائض و اوقاتی ادا ایدوب هوا و بدعت و منکر و مبینه
 و باجمده شرع شریفه مورت فظن اولان موادیون
 اجتناب لازمدر **اگر ولایتنده دین و مذهبن متهم**
 کمسنه اجتماع ایدر سه احصار ایدوب محکم تهیدور
 ایدوب انواع وعده لرایله اگر انابت ایدر سه فیه
 و الا عدلی اجرا و انی و لا یقنن نفی ایله تا کیم اغوا
 و بدعتندن از باب ولایت حضور ایدر اهل هوا
 خانی اوله و اسلامه اعزاز ایدوب عمارت تغور و انفا
 عساکر ایله مستدام اولوب احترام حقده اجتهاد
 ایلیوب سنت نبویه و رونق و یرو و سیرت
 مرضیه نک رعایتنده محکم احتیاط لازمدر که عند الله
 طریق محمود و قلوبده هیبتی معظم اولوب سطوتندن اعدا
 خوف ایدوب بها و قدر و منزلت عالی اولور و عیون
 اضدادده کثیر و انداد یاننده جلیل اولور خلقت
 صلاحی ملک حسن سیرتنددر **ملکه دخی و اجدر که او**
 رعیتیه واقف و خیر اولوب **قلیل و کثیر و عظیم و خفیه**
 شعوری اوله **اشیای مذمومه و افعال مشومه و عیبه**

مشارکت اتمیه • و صلحی به احترام انک مهند • و فعل جمیده
 نابت قدم اولوب • فعل در و و بیلدن ممنوع اوله خلق
 معنی و انامه ارتکاب اندکده خیراته ساعی و طالب
 راغب اولمغه محکم عقاب ایلیه • بومقوله افعاله بادشاه
 سیاست اولیوب مفیدی فساددن منع انیوب مرادی اوزره
 ترک ایدر سه سار بلاد • و امور دخی فساد و اریق مقور
 حکما و بیش از طباع رعیت نتیجه طبیعت پادشاه
 زیراعامه نک فساد ارتکابی ملوک اقتدا ایند کلرند
 ملوکدن معلوم ایدینوب طبیعتلر موافقت ایدر لر
 ننه کیم تارخنده ذکر اولمش در بنز امیه دن ولید بن عبد
 الملک جل همته زراعتیه صرف ایدوب و سلیمان
 ابن عبد الملک و ارقون کثرت اکل و اطعمه طبیعه
 و قصناء و طما و مهمات • و بلوغ شهواته خرج امتندی
 و عمر ابن عبد العزیز ک همته زهد و عبادته مصروف اید
 محمد بن علی ابن فضل ایدر امور رعایا کار ملوک اوزره جاک
 اولدوغن بلما ایدم حتی خلقه کوردم • ولید دورن کوردم و
 بسایین تعمیر نه تسخر ایدوب • بنای دار و عمارت قصوره
 اهتمام ایدوب قصور قومز لر ایدر • و سلیمان ابن عبد الملک
 عهدندن کثرت خورش و اطبیب طعمه ذقت ایدر
 حتی بر برینه سوال ایدر لر دیکه • بوکون نه کونه اشدر
 و نفایس دن نه اکل ایتدک • و عمر بن عبد العزیز زمانده
 کوردم که جمیع عبادته مشغول • و تلاوت قرآن مداوم
 و اعمال خیرات و انعام صدقاته ملازم ایدر الناس علی

دین ملوکهم فحوا سنج هر عصرده رعیت سلطان تابع و عملی
 ایله عامل اولور • اگر قبیح و اگر جمیل افعاله اقتدا و شهواته
 اتباع ایدر لر **حکایت** انوشیروان عادل دوزده
 برکش برکسند دن بر بر صائون الدی والدینی برده
 دینه بولدی • مشتری بایع حضور نه وار و صورت
 حالده خبردار ایلد • بایع سکا بر بر صائدم انجده نه وار
 ایدین بلرم بولدیغک دینه سنکدر مبارک
 اولسون دیدی • الان بن انی الوب مکسند نک
 مالنه طمع انمزم دیو خصومت ایدر ک فصل اولمق کچون
 انوشیروان عادل حضور نه کلیدر نویسروان نو
 حاله بغایت مسرور اولوب اولادکر وارمیدر
 سوال ایدر بر بری بنم قزم واردر • و بری بنم او غلم
 وار دیک • نویسروان مناسب اولد بودر که با بشکرده
 محبت و قرابت و وصلت اولمغه او غل و قیری
 تزویج ایدوب بولنا مالی چهار لرینه صرف ایدر
 تا کیم مال سزه و اولادکره مقرر اولد دیدر امر نه امتثال
 ایدوب راضی و کرا اولدیر هر بری در ایدی کنه
 بنمدر • اما ملکاری عادل اولدوغن بیلوب حقه
 طالب اولوب صدقی اظهار ایدیر حکما و میشد
 ملوک بازار کیسدر • و خلق جلب مراده بازار
 وارمق لابددر • و انده نفاق و ارایدوغن بلرم و انی
 مکسند که حضرت سلطان و ار لر بلور لر که انک قسده
 زهد و عدل و صدق مقرردر • اول سبیدن خصوصی اکا

کتور ب عرضنه قلور لر اما بوزمانده امر او و لا تمز الذن و
دلندم هر نه حاک اولسه جزا و استحقاقم زدر مادامکه اعمال
ردی به ارتکاب ایدوب امانته خیانت ایده وز کما
تکونون یونی علیکم مقتضای سنجه امر امر ظلم و جور و تعدی
ایدوب اعمال خلق افعال ملوک که عاید اولد و غیر خدایت
صحیح مفهوم اولدی بوز و شذر که بعضی ولایت عمارت
ایله وصف اولوب اربانی امانه و الفت اوزره درسیه
ملک عدل و عقل و سداد و رعایا به حسن نیتنه دل
قاطعدر نویسیروان عادل دورن امن و امان بر درجه
ایدیکه اگر برکشی بر چهل التوفی بر مکانده قویوب کنتسج
نیجه مدت برنده دوروب کمنه المزا ایدوب وزیر یونان
ایدوب اگر ولایتک خراب اولد بغین دلمز سک اشاره
موافقت اتمه که رعیتک فقیر اولور سلطنته نقصان اولد
غیری صحیفه روز کارده بدنام اولور سن نویسیروان امر
کتابلریاز دیکه اگر ولایتده زراعت و حرانته قابل اولمیان
یرلرون ماعدایر خراب یرقالد و غن خبر الم اول اول برک
عاملنی صلب ایده رم دیدی ارضک خراب اولور سلطان
عجز و جور نندز اول زمانک ملوک کی عمارت ایله افتخار ایدوب
ایک حکایت ملک هندستان نویسیروان رسول
کونده روبر بنم ملکم سندن زیاده در ولایتک خراجی
کوندردیک نویسیروان ارباب دولت و اصحاب ولایت
جمع ایدوب خزینه سندن بر صندق کتور دپ اجوب
انک ایچدن بر کوچک صندوق دخر اخراج ایدوب انک

34
ایچدن کبرون بر قصبه چقاروب رسول تسلیم ایدوب
شکر یرده بومقوله نسنه و ارمیدر دیدی رسول
ایدوبلی بزم یرمزده چوقدر ایدوبی ملک هینده جواب
ویرکه سکا و اجمدر مملکتک خراب ایکن تعمیر اتمیوب
و سایر ولایت معمور ایکن ویرانه اتمک قصد ایدوب
اگر جمیع ولایتی کشت ایدوب سرسرت طواف اطراف
ایدوب سک بونک بردانه سن بولمق احتمالی بوقدر شوک
ولایتده بر موضعه و ارا ایدوبکن استماع ایدوب اول برک
عاملنی صلب ایدوب مقرر و دریدر سلاطین عالم بقدر
حضرت لرینه مناسب اولام بودر که طریق ملوک ماضیه
سالک اولوب خیر و شرده سنتلری اوزره عمل
ایلیه لر و کتب موعظت شعار و صحف نصایح
دثار لرین اوقیه لر زیرا انرا طول اعمار و اکثر تجارت
و اعتبار ایدوب نیک و بد بینلرین فرق ایدوب خفیدن
جلی بلدیلر نویسیروان بومرتبه حسن سیرت کتب
متقدمین اوقیوب حکایتلری استماعن طلب ایدوب
و نهج و سنندری اوزره کیدردی حکایت نویسیروان
وزیری یونان سیرت ملوک متقدمیندن بنر خبردار
ایله دیدر وزیر ایدوب دلر سک اوج نسنه ایله یاخود
ایکی و یا برشتی ایله مدح ایده بوم نویسیروان اوج خصلت
ایله مدح ایله دیدر یونان اشغال و اعمالده اصلا کدیلر
کوردم و بر خصوصده چهل بولدم و احوال دن برنده
غصنوب کوردم دیدر نویسیروان ایکی نسنه لرین مدح

ایله دیدی • یونان دایما خیره سریع ایدیر • وابداعمال
شردن حذر اوزره ایدیر دیدی • نوشیروان بر خصلتین
مدح ایله دیدی • وزیر سیلطنت و جبرائیلر کند و فخرینه
ایک دیدی • نوشیروان ملکی ایله مغرور اولنلر • اشقیان ناسد
دنایای معمر ایدیر • بلر که نوجمله عیش اسماک کر که
دنیا لرن تعجب و نصب و محنت و مشقت ایله تعمیر ایدیر
و آخونده ندامت سدید و عذاب مؤبد جکر بر ملوک
ماضی نکت قصه و اجتهاد لر و غمارة دنیا لرن مراد کر
کند و لردن صکه مذالایام و الدهور نامدار اولنوصیف
ادوارد و ذکر جمیلری مسطور اولمقدردیدی نته کیم وارد
اولمقدرد • **حکایت** برکون نوشیروان و قیصر روم
ملک هندستان جمع اولوب هر بری حکمت سوبد
قیصر دنیاده فعل خیر و اسم صالح و نیک نامدن خوش
نسنه یوقدر دیدی • صاحبی دایما بونلرله یاد اولور حتی
استماع ایدلر چون بزدخر بومنوال اوزره اولمزدر
نوشیروان کلک خیر استسلیه لم و اندیشه خیر ایدر لم
دید • قیصر فخر خیر اوله عمل خیر اولور و فخر خیر عمل
اوله • مراد و ضللت مقرر دیدی فغفور جان الله
تبارک و تعالی نکره بیزدن دور ایلسون اگر بزدن
بر منکر ظواهر اولور سه شرمسا اولور ز و اگر ذکر ایدر
نجل و منفعل اولور ز • و اگر استرسه وز ندامتن جکر وز
دید • قیصر روم نوشیروان و اشیا دن قنغی نسنه مخموبد
دید • قضا و حاجته بنی اهل ملاحظه ایدن مکنه نک حاجتن

قضا انک جمله دنم اجدر دیک • قیصرین استر مکه کناه یتیم
تا که خوف اینیم دیدی • ملوک کلامی بومنوال اوزر
اولجق • سیرت رعیتدر نیجه اولور • ایدی سلاطین
اسلاطین حضرت نرنه لایق اولم بودر که • ملوک ماضی نکت
اقوالن استماع ایدوب • اعمال لرنه نظر ایدوب لغت
عدل و انصاف و حسن سیرت • و ذکر خیر که السنه
ناسده روز قیامت دکن جابرید اصغاف و قبول بوره
امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه کمال سیکت
و عدلی وفات ایدنجه او غنی اوزر نه قایم ایدری فخر
اعماله عمال کوندر روی • تنبیه و ناکید ایدر دیکه دوا
وسلا حکر از زافکردن الوب بیت المال مسلمینه
دست رازلق اتمیه سز • و ارباب حوایجه ابوابی
منسند قلمیه سز • عبدالرحمن بن عوف ایدر عمر بن
الخطاب بر کیجه بنی اوینه دعوت ایدری و ایدر باب
مدینه ده قافله نزول ایلک خوابه وار و قلنده مناعلین
بر نسنه سرقه اولنمقدن خوف ایدرم دیدی سلیمه کتدم
فخر قافله به و اصل اولدق سن بات دیدر و کندوی
تمام کیجه احیا ایدوب قافله کما بینغی حفظ و حراست
ایلد • حضرت عمر رضی الله مسلمانلرک حوایجن قضا
انک ایچونم اقطر ارضده سفرا سیم و اجدر • زیرا
ضعف و فقر با که کلکه اقتدار لری یوقدر • و بر لری
دور در جایزدر که اطراف بلادی طواف ایدوب احوال
عباد مشاهده ایدم • و سیرتین استماع ایدوب ناسک

واقع اولان مصالحن قضا ایلیم عمده بوییلدن مبارک سنه
 اولمز دیک. انر عدل ایدوب جور و ظلم و ستم و قهر الی
 روا کور فرلر ایدک. بو کتابین ذکر اولان ملوک احوالی واضح
 ایدو مدد ولایت و اعمار و سیرت و اخبارین هر
 ملک علی حده و رعیت نوجمله عدل و عملی ایدو ایام
 جاناترنده نه طریقه سالک ایدیر. بیان اولندی تا
 کیم متامله اشکال حل اولوب. هر نیکو شکر سلطنت
 و قرار دولتن بیلوب. و انتقال اید کلرنده تختنه کیم
 جلوس ایدک. و اول پادشاهی کیم ایدیر مرتب صحیح
 اسم اسم ذکر ایدیم ان شاء الله تعالی **انساب ملوک**
وسیر و تواریخ ذکریندر اخبار ده کلمه ذکر که جن
 اولاد آدم علیه السلام کثرت بولک. جمله سندن سیت
 و کیومرثی اختیار ایدوب. انره فرق صحیفه ویرد تا کیم
 نه وار اید و کن معلوم ایدینه لره اندر نصکه شبتی امورین
 و آخرته والی ایدوب کیومرثی امور دنیا و سلطنته حاکم
 ایدک. ملوک ارضک اولی بود و مدت سلطنتی
 او توز سنه ایدک **بعده هوشنگ** قوقیل مالک اولک
بعده طهمورث جن ایل محاربه ایدردی و مدت ملکی
 او توز سنه ایدر **بعده جمشید** سروج و سلاح و عدد
 حرب اظهار ایدوب مدت ملکی ید یوز ییل ایدی **بعده**
بیوراس ضحاک ذواللحیتین دیمکله معوفدر سحار
 و مکار غاشم و متعدی ظالم و جبار ایدی و مدت ملکی
 هزار سال ایدی **بعده افریدون** نیک نام و سیرتین

رسوم عدل و داد مالک و مدت ملکی بیوز سنه ایدی
بعده نوذر اونه ایکی سنه مالک اولدر **بعده افراسیاب**
 زمین ایران مالک اولوب انراک کنکاالب جو
 تسمیه ایدر لر در بغایت شجیع ایدک مدت ملکی اونه
 ایکی سنه ایدک **بعده وون طهماسب** شجیع و اخلاص
 حمیده به مالک و مدت ملکی الله سنه ایدر **بعده**
کیقباد تعبیه عسکر و تدبیر جنود و شفقت رعیت
 مالک و مدت ملکی یوز یکرمی سنه ایدی **بعده**
کیکاوس صاحب همت و عالی نهامت ایدر مدت
 ملکی یوز یکرمی سنه ایدک **بعده کجیر** حسن قیام و قعود
 و اداب ملوک مالک و مدت الملک سنه
 ایدک **بعده الیراسب** تاج و کبر و خروینه صاحب
بعده بهمن سفند یار حربه صاحب حقد و جهدا ایدک
 مدت ملکی یوز اونه ایکی سنه ایدر **بعده فریدون**
همای صاحب عقل و تدبیر ایدی مدت ملکی اونه ییل
 سنه ایدک **بعده هار** صاحب هوشمیت و جوع و
 مالک جهان و فرغ ایدی مدت ملکی قوقیل بر سنه ایدی
بعده اسکندر رومی ذوالقنن دیمکله مشهور
 عالمی طواف و عجایب مشاهده و ملوک قهر ایدوب
 مدت ملکی او توز الی سنه ایدک **بعده اردشیر**
ساسان عادل کریم صاحب فطنه و ذکا و حسن
 سیرت ایدک مدت ملکی تمیز سنه ایدک
بعده سابور بن اردشیر مدت ملکی او توز اوج سنه ایدک

بعده از مرد مدت ملکی او توزیل اوج ماه ایدی بعده
بهرام بن بهرام مدت ملکی او ن سنه ایدک بعده
بهرام بهرامیان مدت ملکی درت ماه ایدر بعده
برسینی مدت ملکی طقوز سنه ایدک بعده هر مزین
برسی مدت ملکی شمش بیل و بش ای ایدی بعده
شاه بوردن والا کفاف مدت ملکی او ن سنه ایدک
بعده شاپور بن شاپور مدت ملکی او ن یکی
سنه ایدک بعده یزدجرد دهم ظالم و ستمکار و اهل
فساد و مدت ملکی او توز سنه ایدر بعده بهرام کور
ارباب عیش و عشرت دن و تیر انداز صاحب نظر ایدک
و مدت ملکی الشمس اوج سنه ایدی بعده یزدگرد
بهرام مدت ملکی او ن سکر سنه ایدی بعده هر مز
مدت ملکی طقوز ای ایدک بعده فیروز بن هرمز مدت
ملکی او ن سنه ایدک بعده لشنگ مدت ملکی بسر
بیل و ایکه ای ایدک بعده کیقباد مدت ملکی قرق سنه
ایدک بعده جاسب حکیم عدم بخوده ماهو مدت ملکی
بریل و التی ای ایدی بعده نوشیروان عادل
فخر ملوک ایران عادل و منصف صاحب احسان
و امتنان مدت ملکی قرق سکر سنه ایدی بعده
هرمز مدت ملکی او ن یکی سنه ایدک بعده خسرو
بروین ملوک و خزینه نهایت و آلات و دارانه غایت
یوغبدر مدت ملکی او توز سکر سنه ایدی بعده
شیرویه بن خسرو بروین مدت ملکی التی لے

ایدر بعده اردشیر ملکی برسنه و التی ای ایدی بعده
کراز ملکی التی بسر کونم ایدر بعده پوران دخت ملکی
التی آری ایدی بعده ارز می دخت ملکی درت ای
ایدک بعده فرخ زاد ملکی برای ایدر بعده یزدجرد
شهریار افر ملوک بمحمد مدت ملکی او توز لے
سنه ایدی بعده اهل اسلام مستولی و حجه غالب
اولوب پیغامبر از حضرت رسول الله صلی الله
علیه و سلم بر کاتبه اسلام قوت بولوب و لتری
کمال درجه یه و اصل اولد در خصوص حضرت عمر
الخطاب رضی الله عنه عهدنده از دیاد بولمندر
ذکر او ن نامه ملوک دنیا یه مالک اولوب دنیا دن
مراد لرینه وصول بولوب • اوقا ندرین لذات ایله
بجورب اسم و سماندر و افعال و خصائل لری ایراد
اولمندر • تا کیم کند و لردن صکره معلوم اوله که هر کس
ایتدی کی عمله منسوب اولور خیر خیرله و شر شره ذکر
اولنور • پس مناسب اوله بودر که حال حیات خیرله
یاد اولمغه کوشش ایدوب نفسندن عیوب فحشا
و خطایا بر موبقات نفی و سلب ایلیم • سیم ملوک
حضرت لری که حسن اسم و صالح رسم لری قلوب ذکر جمیل لری
صحایف ادواره تحریر و تطبیق اولوب قنایح و فضایح
ایله العیاد بابتد من ذلک یاد اولمغه لره • بعد الوفا
رجائی ذکر انکس دنیا ده حیات نمایند و بر لری ملوک
ماضیه نکس اخبارین اوقیوب احوال عالمه نظر ایدو

وفاده آرز و بلا ده چوق اولد یغن بیلوب امانتده کوکل
 بغلق مناسب دکلد زبیرانه صالح قالوز و نه طالح
 قورتلور عاقل جهدا یلته که خصم چوق اولیه امر خصوم
 صعب و هایل و حضرت یاری حاکم عادلدر لاجوم فرد
 فردا خصما سن فصل ایدوب ظالمدن مظلومیه یوروب
 عدل ایدر دنیا و مافیهها خصومت اولاقضیه به بها
 اولمز ننه کیم حکا بنده وارد اولمدر **حکایت**
 علی بن الیاس شیخ ابی الدقاق رحمه الله علیه که اول
 وحیدی و اول او انک فریدی ایدک حضور نه حاضر اولو
 انفا سن طیبه لرندم بنده استمداد ایدر شیخ عالمی زیاده
 سور سن و یا خود دشمنکه می ار توق محبت ایدر سن
 دیک امیر مال عدودن اجدر دیک شیخ سند مضکده
 سود و کوکی نیجه ترک ایدر سن و محبت امد و کک
 دشمنی نه وجهله مصاحب و یا غار ایدر سور سن دیکده
 امیر کرمان اولوب چشمه چشمه لرندن قان روان اولد
 فی الواقع نصیحت بودر و جمیع وصایا و حکم بوکلام
 عاقبت انجا مک تختنده در دیدی زین بن آلم
 ایدر بر کچه کوردم عمر بن الخطیب رضی الله عنه غسیس
 ایل اطراف طواف ایدر بند خربله کشت امله اجاز
 طبیب ایدم اذن ویردر معادینه دنر جقد قده بعد
 مصافه دن بر آتش کورند زرشاید که انده مسافر
 اوله دیواوزرنه واردی برار مله عورت و اوج
 طفل او توروب آغلر آتش اوزرنه بر قدر وضع مشر

زمانک

زن درون دلدن تضرع ایدوب الهی عمر بن خطاب
 انصاف ویر و حق اوزره حقی اندن الیور زبیرا
 اول سیر و بیز کور سنه یوز حضرت عمر کلام زنی
 استماع و نیازنی کوشس ایتدکده ایدر و واروب
 سلام ویردر سنکله بر قی سوزم وارد رسو یلمکه
 اذن ویرر یسن دبدر عورت اگر خیر سو یلر سک
 بسم الله دبدر حضرت احوالن صوردر و یوقدره
 نه وارد دی زنه بو اطفال ایله مکانه بعید دن کلام
 جوع بغایت غلبه ایدوب بو چو ملکه بر مقدار صو
 قیندرم تا که اطفال طعام طق ایدوب صبر ایدر
 دیک امیر المؤمنین عودت ایدوب اوخی دکاندن
 بر مقدار دقیق و قصابدن بر مقدار کوشش الوب
 عورته متوجه اولد بن ایدم یا امیر المؤمنین سیزه
 زحمدر بن کنوریم دیدم حالاسن باری کتور سک
 یارین بنم کنه همی کیم کتورر و بنم ایله عودت اندوکی
 دعا مک اراسن کیم حلال ایدر و یوب ارقه سیده
 عورته ایصال ایدوب تسلیم ایتدکده جزاک الله
 خیرا ددر امیر المؤمنین بر مقدار دقیق و بر مقدار لحم
 قدر قویوب اشتغال ناره مشتغل اولدر هر چند که
 نفخ ایدر در رماد محاسن و وجهنه ساقط اولور
 تمام طبع ایدوب بر چنغه قویوب اطفالک حضوره
 قویوب اکل ایلک دبدر عورت و او غلتر طویجه
 بیدیر **حکایت** خازن بیت الحاله سوال اولدیکه

عمر مال مسلمین هیچ نسنه الدیر اول امرده قوت
 ایدینه حک نسنه سی یو عیال قوتی ایچون بر مقدار
 الدیر بعد قوتده قوت تحصیل ایدوب سینه
 کتوروب برینه قودر دیک برکون حضرت خطبه
 خلقه خطب ایتدیکه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم عهدنده وحی نازل اولور دی خلقک
 نظا هر و باطنی و نجسی و یمانی فرق ایدوب بلور دیک
 حالا وحی منقطع اولدر بر هر کسک علانیه سینه
 نظر اید لم سریره سن الله بلور بنم و عیالک بعد
 دائما بودر که بغیر حق نسنه الوب و بر میه وز دیدی
 ذکر جمیل و فخر نبیل ایله تقوی و عدل سلاطینی ملک
 استیندر عمر بن عبد الغزیزک اخبار نه نظر ایتدیکه
 زیرا اکا اولان نیک نام و مدح و ثنا بنامیه و بنمردا
 برینه اولما مشدر **حکایت** عمر بن عبد الغزیز عهدندن
 عظیم قحط و غلا اولوب قبیله عربدن بر قوم کلوب
 یا امیر المؤمنین بغایت ضرورتزدن حضرتکه کلک
 فقد طعامدن اجساد مزده جلودمز یا بس اولد
 بیت المال دن بر در مان اتماس ایده ز بیت المال
 اوج قسمدن خالی دکلدر یا الله ایچون و یا عباد الله
 ایچون و یا خود سنکده اگر الله ایچون ایسه حضرت
 باری تعالی شان بوندن غنیدر و اگر عباد الله ایچون
 ایسه عباد ویر لیحق زماندر و اگر سنک ایسه ایسه
 بجزی المتصدقین فخراسنه مظهر اول بیزه صدقه ایل
 دیدر حضرت عمرک کوزلور یا شیده طولوب واقعا

ذکر ایتدیکه کبیر دودی و امر ایدوب بیت المال دن
 لوازم کور ویدر اعراب امیرک حضورندن خروج
 قصد ایتدیکه حضرت ایتدیکه کیم عباد و عیالک
 و اصل ایتدیکه بنم حاجتی و حضرت حق غرض ایل
 دیدر اعراب جانب سمایه متوجه اولوب الهی
 عمرک جلاکک خیقون عمره مکافات ایل ویرکن
 کلای تمام اولدین عظیم ابر قاقوب عزیز یعفور
 یا غوب و یغورده بردانه بوک طلود و شوب
 صندی و ایچیدن بردانه ورقه حیدر اوزرکن
 هذه برآة من الله الغزیز الغفار لعمر بن عبد الغزیز
 من التارویو یا زلمش روایت ایدر لکه عمر بن عبد الغزیز
 بر کجه رعایانک قصصه نظر ایدر و بر قونی کلوب
 اوینه متعلق بر خصوص عرضه قیلدر عمر حضورندن
 مشعل اولان چراغ سویندر در بعد اول خصوصه
 م و ره یه اذن ویردر بوجاغ بیت المال مسلمیندر
 دیدر بادک عادل و لیحق تقوی سیر بومنون اوزر
 اولور ننه کیم حکایتده واردا اولد در حکایت
 عمر بن عبد الغزیز اوج دختر وار ایدر عرقه کونی اولد
 ننه کیم عادت زنانه رخا لندیلر بو کون عید مبارکدر
 رعایانک زن و دختر لور بر نلوم ایدر سیر امیرک
 قزلور اوله سیر عریان لباسک بوقدر دیر لردیلو
 اغلیدر عمر متالم اولوب خازنی کتوروب بیت المال دن
 بر ایلوق مشاهره یه ویردیک خازن بر ایلوق وظیفه

بروجه سلف نیجه الورسن اگر برهفته زنده اولاجعک
 یقیناً بلورسک برایتوق علوقنی ال ویکه یارک الله
 یا خازن کرجهک دیرسن و دختر لونه شهوتناری
 کضم ایلیک که جنته محنت و بلا سز مکنته داخل اولور
 ویکه عدل تام اولدر که مجهول نامعروف و محشم
 و صاحب جاه معروف بین مساوی ایدوب
 بر مقامده کوره و اناره عین واحد ایله نظر ایدوب
 بر برندن تفضیل اتمیه بوغنی و بوفقیه در دیمیه زیرا
 جوهر و خرق اخونده بر سر دور دانا اولام حشمت
 اعیانم ایچون نفسنی بار ایله احراق ایلمز چن ضعیفک
 پادشاه عالم ایله بر خصومتی اولسه مجلس شریعه
 کند و مقام و صدر ندن دورب اول ضعیف ایله
 برابر اولوب حکم حق ایله انصاف ایدوب ارضا
 ایلیه بو بایده خوف و حیا ایتمیه تا کیم یامر بالعد
 والاحسان فحواسنه مطابق اوله اگر بر مکنته
 پادشاه عالمیناه اوزرنده حق اولسه کند و نفسندن
 ادا سنده انصاف ایلیه و اگر پادشاهک بر
 مکنته ده حق اولسه مسامحه ایدوب اوزرنه منت
 مثالنه امتثال ایدوب سیرتله عامل اولوق ایچون عالنه
 وثقاتنه تنبیه و تا کیم لار قدر تا کیم روز محشره رعیتند
 سوال اولمیه حضرت رسول الله صلوات الله و سلامه
 علیه هر جوان غنمند و هر سلطان رعیتند بر سر
 دیوبورسک حکایت روایت اولور که امیر خراسان

اسمعیل بن احمدک رسم بو ایدی که هر منزله که وارو
 نرول ایدردی مناد میری ندا ایتدر که جبذک عتیت
 ایله اشی بو قدر خربنده لرون بر سر قاون بوستانه
 کیروب بر قاج قاون الدیر رعایا باب امیره
 کلوب استغاثه ایتدیر خربنده نک احضار نه
 امر ایلیک حضور نه کلد کده امیر سنک بزده اجرتک
 وارم ویدر خربنده بلی دیر امیر منادینک نداسی
 مسمو عک اولما دمی بلی ویکه چون رعیتنه ادا ایتد
 وید کده خط ایتدم دیو جواب و برور سن
 ایتد وکک خط ایچون دخول ناره قدر تم بو قدر دور
 و بدینی قطع ایتد ویر کتاب سیر الملوکده اسمعیل
 سمانیدن روایت اولور که مولیاندم مدینه لغز
 واروب هر کون وقت عصرده مناد میری ندا ایتدر
 و حجاب و نقابی رفع ایدوب هر کیم نظم و حصوتی
 وارایسه کلسون دیوایاغ اوزره طوروب خلقة
 خطاب ایدوب حاجتدین فضا ایدوب خصما
 بین فصل ایلیوب و غور و خصوصت تمام اونجه
 استماع ایدردیر بعد خلوتخانه عودت ایدرمی سن
 قبض ایدوب یوزین جانب حقه طوتوب الهی
 جهم و طقم بذل و صرف ایتدم سن عالم اسرار سن
 نیتیمی بیورسن بن قنغی قولو که خیف و ظلم و انصاف
 ایتدیکمی بلرم بندخی اندرک بریم دیو انواع تضرع
 و خشع برله نیاز ایدوب غفلدن مغفرت طلب ایدرد

نیستی لطیف و طوبی شریف و لغین امری اعتدال و قدر
 ارتقا ده آید جوئی عسکره مالک ایک قدر و انصاف
 بمره سیده مظفر و منصور اولوب عمر بن لثی طوئوب
 خواستی فتح ایدر حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم بادشاهک برکونه عدلی تیش سینه
 عبادتدن خیرور دیوبیور لر و نصفیت مظلوم زکوة
 عقلمدر و هرکیم جور شمشیرین جکراوزر نه تیغ علیه حکما
 و غم و الم لازم اولور دیوبیور مشر خبرده کلمشدر
 داود علیه السلام برکون آسمانه نظر ایدر کن کور دیکه
 آسماندن نخی که کبی نسنه نزول ایدر تعجب ایدوب آیا
 بوندردیکه هاتقدن ندا کلدیکه یا داود بولغشدر
 جابر اوزر نه نازل اولور **حکایت** چن نوشیروان
 سریره جلوس ایدر وزیر یونان کتاب یازوب
 کوندردیکه امور ملک اوج نسنه اوزره در بر
 رعایا به انصاف ایدوب اندون انتصاف ایتیمه
 بونک فضلی درجه عیاد و بری انتصاف ایدوب
 انصاف ایلیمه بو عدلدر بودرجه و سطیدر و بری
 انتصاف ایدوب انتصاف ایلیمه بو ظلمدر بو مرتبه
 سفیدر بو اوج درجه به نظر ایلیمه و قنقسن استرک
 اختیار ایلیمه دیدر **شب بن شب** مه در حضور
 کلوب یا امیر المؤمنین حضرت رت الانام دنیای
 سکا و پردر سند خیر عیته طیب غیشک قسط
 ویرود امیر مناسب ندر که رعیت و برم عدلدر چن

رعیت سندن امن اوزره اوله سند خیر کرده امن
 اولور سن دیکه و ایدر یا امیر المؤمنین شول کوندن
 بعدنده لیل اولیمه و شول لیلدن که صوکنده کون
 اولیمه حذر ایلیمه و اقتدارک مقداری داد ایلیمه زیرا
 عدل ایدن عدل و جور ایدن جور له مجاز اولور و نفسی
 تقوی ایلیمه ترزین ایتک لازمدر که حشرده زینتی عیار
 و برلز قیصر روم نوشیروان عدالت منقبت کتب
 کوندرب دوام مملکت نه ایلیمه اولور دیو شوال
 ایلیمه خواب یازوب کوندردیکه بن مجهول امرم
 و امرم اتمامده جهدا ایدوب خوف رجا اچون ترک
 اتمرم و امرم جاک اولانم خصوصی بیم و امید اچون طر
 اتمرم و امرمی تغییر ایلیمه ارستطالیسه شوال اولندیکه
 حضرت ملک المنعال جل جلاله دن غیر به ملک
 دیمک جایز میدر کیمه کیم بو اتصال موجود در هر چند
 عاریتر دخراولسه اکا ملک دیمک لایق قدر علم و عدل
 و حلم و سخا و زانفت و وفا و بونکره مناسب هر نه
 ایسه دیدر زیرا ملوک ظل الله در و ضیا حسن
 طهارت و تزیید عقل علم و قدم دولت و شرف اصل
 ایلیمه پادشاه اولور لر و ظل الهی اونه الهی سیده ظهور
 ایدر عقل و علم وحدت نوکا و ادراک انبیا و صور تامة
 و المعیت و فروسیست و سجا عت و اقدام و تکی
 حسن خلق و انصاف ضعیف و محبت رعیت و اظهار
 رعایت و احتمال و محکمه مدارا و اموردی و تدبیر

و اخبار قراتنده اکنار و حفظ سیر ملوک و ملوک اعتماد
 ایدوب عمل استبدکی احوالی تفحص الیبوب عمل استبد
 زیرا بود دنیا بقیة متقدمیندر که دنیا به مالک اولو
 انقراض بولوب و کجوب خلقه تذکار اولدیر
 هر بری کند و فعلی ایله یاد اولنور دنیا و آخرت کنوزور
 کنز دنیا طیب و ذکر و حسن نادر و کنج اخیری عمل صالح
 و احتساب عفتی در اسکندر بعضی ایا آمده موکب
 مملکتنده سوار اولوب سیر ایدر کن مقدم عسکرین
 بری حضرت حق جلالت عظمته که ملک عظیم و پر
 اهل و اولاد از یاده اتمکه سعی ایله تا کیم سندن صکره
 اندرله ذکر اولنه سن دیک اسکندر کند و دن صکره
 رجا لک ذکر کنشرت اولاد ایله اولمز بلکه حسن سیرت
 و عدل و داد ایله اولور هنر دنیا ناک رجا لکی مغلوب استبد
 نسایه غالب اولمق کار مردان و کلدرد در **حکمت**
 اسکندر ارسطط طالیه سئوال ابتدا کیه عدل و شجاعت
 قنقسه افنددر حکیم ایدر فتن سلطنت و ادایسه سنجخته
 احتیاجی قالمز **حکایت** اسکندر عاقلان بر عالم غلبه
 و کار خطیر و نه معزول ایدو بر آخر کاره والی ایلدر بر کون
 اول عملدار در کاهه کلدرد اسکندر عملی نیجه بولدر دیو
 سئوال اتدکده اسکندر مدح و ثنا ایدوب حال اعمال
 ایله مشرف اولمازه بلکه اعمال رجا ل ایله مشرف اولور و اولد
 حسن سیرت و انصاف داد و اسرافدن اجتناب
 و انحراف ایله اولور دد اسکندر تحسین ایدوب قول

تصرف ایدو کی عملی احسان ایلد **حکمت** سقراط حکیم ایدر
 عالم عدل دن مرکبدر فتن جور کلور کایت و برقرار
 و محکم و پایدار اولمز **حکمت** بزرجمهره سئوال ابتدا کیه
 یادش اهدن عدل و داد و حوزده کلمکه نه لازم در اوج
 نشنه ایله ظهور بولور دد حوز دن دفع عد و ایله
 حفظ اطراف و اکرام و احترام علما و اسراف و حبت
 اهل فضل زیرا سلطنت جور ابتدا کیه اهل اطراف
 خوف ایدر اگر نعمتدر فراوان ایسه خوف ایله
 منتسخ اولور و اگر نعمتدری نقصان اوزره ایسه
 امن ایله منتسخ اولور ننه کیم وارد اولمشدر **حکایت**
 روایت ایدر لکه بر کمنه حج قافله سندن منقطع
 اولوب یولی سهوا ایدوب برو حله دستری
 کیدر کت بر خیمه به و اصل اولدر اول چادرده بر عجز
 و خیمه ناک باینده بر بتور کلب کوردی حاجی عجوزه به
 سلام ویردی و غایت جو عندن کلامه ارام
 اتمیوب طعام ایلد عجوز فلان وار و کفایت قدری
 مارشکار ایلد کتور بشوریم اکل ایله دیدی حاجی بنم
 مارشکار اتمکه اقتدارم یو قدر ددی عجوز بن سنکله
 بیله واروب تشکار ایدره بم زنه ز خوف اتمه دیک
 حاجی و عجوز و اول سکت اول وادیه معا واروب
 کفایت قدر افنی صید ایدوب عجوز بشوردر حاجی
 الم جو عدن اولمکدن اکل اتمک اولی در دیو مارشکوی
 قوت ایدر بغایت نشنه اولوب صودلد عجوز

اشته چشمه و ارایج دد حاجی صوفی سور و مژگوردی
 ناچار اولوب بر مقدار نوش ایلدی. و عجزه سندن
 و نومکانده مقام کن تجت ایلدم ددی. باسیزوک
 دیار کنجه در دیک حاجی بزقم برده واسع اولور و طیف
 و لذیذ فاکره لر. و میاه عذبه و اطعمه طینه و کرم
 لذیذ سمینه. و نعم کبیره و عیون غذیره وارد دیک
 عجزه بونلر مسموم اولدی. اما جور ایدر و کنا هکرتضا
 اولدجه اموال کثیر الوب عجزه تکریزی چکوب
 اولور و کزدن چیقارار. باد سا هکرتخت یندن فر اولور
 دیک حاجی ایشدر بلی عجزه ایلک اول طعام لطیف
 و غیش ظریف و نعمت لذیذ جور و ظلم ایلده سیم
 نافع و بزقم غذا مزاحت و امن و فراغت ایلده زیاده
 نافع اولور. نعمت اسلامدن صکره اجل نعم صحت
 و امن اولدنی مسموم عکس دکلمده دیک بس امن
 عدل و سیاست سلطه ایلده اولور سلطه و اجده
 سیاست ایلده عدالت ایلده که سلطان ارصده
 خلیفه الله در. هیبتی بر مرتبه اولمق کرکدر که رعیت
 کورد کده کمال و رجه خوف ایلدم لر زمانه نیک کسور
 کنلری سیاستده اونی و هیبتده اتم اولمق مهاد
 زیرا بو آوا نیک خلق متقدمین کبر دکلدردر بوزمانه
 وقاحت. و سفاهت. و ارباب قشاق. و شیخ
 زمانیدر. العیاذ بالله سلاطین میانلرنده بر مقدار
 ضعیف اولوب صاحب هیبت و سیاست اولسه

حقا

بلا ارباب بلا دیک خراب و بیاب اولمسه سبب اولور
 و بو خلدن دین و دنیا به سرایت ایدر. امثالده کلمه کدر که
 رعایا نیک بر برینه بر بیللق جور و سلطه نیک بوز
 سنه جورندن ایشدر. اگر رعیت سیمکا اولور
 حضرت غریز ستار اوزر لر نه بر جور و قها سلطه
 مستط ایدر. ننه کیم روایت اولنور حکایت
 بعض کونلر ده حجاج ابن یوسف بر قصه صنوبر بار لشن که
 حضرت حقه نقوی ایلده و عباد حقه بومر شه جور
 و تعدر اتمه حجاج بغایت بلاغت و فصاحت مالک
 ایدر. منبره چیقوب اعلا صوت ایلده ناسه خطاب
 ایدر. حضرت باری تعالی شانه بنی اعلی کز ایلده
 اوزر کرزه مستط ایشدر. اگرین اولور سم بوا فعال
 سیئه ایلده سیز جور و جهاد نه خلاص اولمزر که حضرت
 ربک بنم کبر نیچه ظالم قوی وارد. برین دخر مستط
 ایدر دیک. و ایتدی. و ما من ید الا ید الله فوقها
 و لا ظلم الا سیبی بظلم بزر جمهره سوال اولندیکه
 ملوکات قنقسه اظهار در. سؤل بادشاه که ارباب
 ظاهر اندن امین اولوب. خاطیر خوف ایدر لر بر
 بادشاهک که سیاستی اولمیه خلق کوزنده خطری
 اولمزر. و اناس اوزر نه ساخت اولور. و هرگاه
 قبح ایلده یاد ایدر لر. مندا بر کمنه عوام و لایندنم اولور
 اول ولایت و الی اولسه. رعایا دن حساب طلب
 اندکده. اول هیبت ایلده تکلم ایلر و سیاست ایلده

جاهنی اظهار ایدر تا کیم رعایایه معلوم اولوب اوکلی کوزایله
 نظر ایتمیه لر. بویا بدین حکایت عجیبه واردر **حکایت**
 ای سفیان بن حرثک. زیاد بن امیه نام بر سیری
 وار اید. ایام جاهلیتده وجوده کلمت در ایوسفیه
 لای نفی و اندن بری اولوب او علم دکلدردیدم. امر
 خلافت معاویه به وصول بولدقده آنی مقرزایدینو
 ولایت عراقه والی ایلد. زیاد عراقه واردقده کوردیکه
 اهل عراق فساد و سرقه ایدر لر. زیاد بر جامعه وارو
 منبره چقبوب بلیغ خطبه اوقیوب بعد الخطبه خلقه
 خطاب ایدوب واللہ اگر عشا دن صکره بریکر طشره
 چیقارسه. بایشنی قطع ایدرم حاضر و شاهد اولنکر
 غایب اولنکره بویجه بلدرسن ددی بجه اوج کون
 بیایئی منادی ندا ایتدوروب درونخی کجه پاسر
 شب مرور ایتدکده زیاد سوار اولوب فحلات
 شهر کنت ایدرکن اعرا بدن برکمنه کوردی الیه
 برکوسفندر وار زیاد بونده نه کار اوزره سن دید
 اعرا بے کجه اولدر و قرار ایدر جک جا بولدم تا
 صبح اولوب قیونی صابجه بومکانه نزول و حیلواندم
 جواب ویردر. زیاد بن بیلورم که بویا بدیه صادق
 اگر اطلاق ایدرسم قور قورمکه خبرت ببع اولوب زیاد
 دیدکن اتزدیه لر. و سیاستم فاسد اولوب هبتم
 انکس بوله. بوندن سکا جنت اولی در دیکه ویشنی
 کسدر. و اول کجه هر کیم راست کلدیسه باشن الورد
 صباح اولدقده کوردیلر که اول کجه بیک بشیوز کله

بریده اولوب قبوسی اوکنده. سر بر خرمن اولمش بول
 متاهده اولندقده خلعت هول و نیم و فرغ زیاد
 اولد. و کجه اولدقده طشره چقبوب اطراف طوف
 ایدرکن. او چنوز باسن دخر کسیدی عشا دن صکره
 کمنه نک منزلندن خروجه افتدار بر اولدر و جمع
 کونی ینه منبره چقبوب کمنه کجه ایلد دکانتر اغلاق
 اتمسون. و هرنه سرقه اولنورسه غرامتر اوزره
 اولسون دیو خطاب ایلدر اول کجه دکانتر اجی
 قودیر صباح اولدقده بر صراف کلوب دکانندن
 دریتوز دینار سرقه اولندر دیو سکوی ایدوب
 و قولنک صحنه قسم ایلد زیاد کند و یانندن دریتوز
 عدد دینار ویردر. و بولتری کتم ایلد زنهار کسیده
 ایلد دیو تنبیه ایلدی. ایکنی جمعه کون منبره چقبوب
 فلان صرافک دکانندن دریتوز دینار سرقه
 اولد. و جمله کن حاضر سن. اگر اچیه رز ایدر کنرها
 والا ایدرم بریکر جامع چقبوب هلاک ایدرم
 دید. فی الحال جماعت ارا سنده مترم اولان کمنه
 ملزوم ایدوب حضور نه کنور دیلر التونی الوب اول
 ساعت صلب ایلدی. زیاد تحلیک قنقسنده
 اهن یوقدر دیو سوال ایلد. بنرالا زد محله سر نجایت
 مخوفدر و بدیلر کمنه واقف اولمدین بردانه نه
 قیمت دیبا خفتان برقدیلر بر قاج کونم حالی اوزر
 قالدیر. برندن قالدیر مغه و یاننه وار مغه کمنه نک

زهره سی اولدی • بعده مقتدر زیاده اگر چه امور سیست
 خیر استیاد • اما سلامه ترجمه استیک رواد که خوف
 آدم هلاک استیک دیدیر • از یادین اندر اوج
 کون مقدم حجت الدم شوم اعمال لرندن متنبه
 اولدی • و کند ولره مصاحب اولان مخلفیندن
 دیو جواب ویردی **فصل** سلاطینه مناسبت و کلد که
 لعب شطرنج و نزد و سرب خمر و ضرب کمره و صید
 مشغول اوله • زیرا بونلر اعمالک استغالب مانع
 اولور • هر عملک وقتی وارد • اگر اول وقت فوت
 اولسه رنج خسراننه • و سرور احزانه عاید اولور
 سلف کونی درت قسم اتم • برین عبادت
 و طاعت و برین انصاف منطلوبین • و امور
 سلطنت • و تدبیر امور • و سیاست جماعت و تنفیذ
 مراسم و اوامر و کتابت • و انفاذ رسل احوال
 و فضلاء و برین اکل و شرب • و تزود دنیا و فرح
 و سروردن اخذ حظوظه • و برین صید و لعب
 و کوی و صولحانه صرف اتم در **حکایت** روایت
 ایدر لکه بهرام کور روزی • یکی قسم ایدوب نصف اولده
 حواجج ناسی قضا • و نصف ثابنده استراحت ایدر
 و جمیع ایامنده بر کون تمام بر عمل ایله عامل اولد **حکایت**
 نویسر وان عادل اصحابنه امر ایدر ویکه بلا دده اول
 عالی مکانره حقیقوب اولره نظر ایدر لکه رقیق اودن
 دو د محمد و اولیه واروب اول خانه نک احوال

مجلس

سوال

سوال ایدر لکه • اگر قومی غم و هم اوزره اولور سیست
 عرض ایدوب الملرین دفع ایدر در سلاطین حضرت
 واجب اولان اولدر که • علمانی رعایا دن بغیر حق
 سنه الدقلربنه رضا و برمه **حکایت** روایت
 ایدر لکه نویسر وان عادل بر قولنی و آله ایله
 اولیکلد و کی خراجدن اوج بیک در هم زیاده خراج
 الوب • نویسر وان کتوردی • نویسر وان اولر زیاده
 آنچه اصحابنه رد ایدوب • والی بی صلب ایدر و هر
 سلطان که رعایا دن جور و تعدی ایله بر سنه
 الوب خزینه سنه ضم ایلیه سول یانی به دوز که نیاید
 اساس ایدوب قور وینجه صبر ایتوب تراکیب
 اوزرنه بنا وضع ایلمه نه اساس قالور و نه دیوا
 پس انصاف ایله الوب اعتدال اوزره صرف ایتک
 کر کدر • هر بر نیک حدی وارد ورنه که حکایتده
 وارد اولمش در **حکایت** روایت ایدر لکه مأمون
 خلیفه اوج مکینه اوج ولایت والی ایله • و هر بر
 اوج بیک دنیا و بر خلعت انعام ایله و موبدی
 کتوردوب • ایادهقان ملوک عجم زمانه ملککننده
 بو مرتبه انعام و احسان ایتدیر شویله ابلاغ اولدیکه
 انلرک خلعتی درت بیک در همد زاده
 اولمز امیش دیدر • موبدان دعا و ثنا ایدر ملوک
 عجمده اوج خصلت و ار ایدر سیزده برنسی یوقدر
 اگر چه الور لرایده ولی النمه سی جایز اولمیان بر لردن

المرار ایک • و مذنب بن غیر بن خوف ویر فرار ایدر دیگر
مأمون تصدیق ایلدی • بوسبیدن مأمون نویسیروانک
قبرن کشف و تابوتنی فتح ایدوب و جهنمه نظر
ایلدیر • هنوز تازه و تر • و نیایی جدید مرقق اولما
و انکشتنده باقوت احمدون بر نیکن وارد اورنده
نه حد نه نه نقش اولمش بونک معناسی احو
اکبر و اکبر احو و کلدر • مأمون بر جدید و بیاتوب
کتور و ب اعطای ایدردی • مأمون ایل بر خادیم
و ارایک • اول نکیسه طمع ایدوب کسری ناک بر خد
چیقاروب مأمونه بلدر مدی • مأمون معلوم ایدینو
خادمی هلاک ایدیر • انکشتی بر مغنه کجوردی مأمون
کسری ناک تر به سن اچوب بر مغندن خاتمن
الک بنا شدردی و قیامت و کن تعیب ایدر لردیک
حکایت • بر کون اسکندر ذوالقرنین سفره غم ایدر
حکما سنه حکمتدن بکا بر سبیل واضح ایلک که
ایماله انوکله حکم ایدم دیک • اختیار لرندن بری کو کلکه
کمنه به محبت و عداوت • و بغض و حسد دن دهر
اتم • زیرا قلبک خاصیتی کبیر • تقلبندن قلب
دینلیر • فکری وزیر و قلبی صاحب مشیر ایلدی و کج
متبقی اولمغه اجتهاد قیل • و مساوره سیر بر اهر
اتم • و وقت عدل و انصافده میل و محابا و اجتناب
ایلد • بومنوال اوزره منصرف و سار بر اوزر بادشا
صاحب وقار و حکیم کر کرد • طایس و عجول اولماق

اسم

کر کرد

کر کرد • بدیر • حکما دیندر که اوج نسنه اوج کمنه
قیحدر • ملوکده حدت • و علما ده حص • و اغنیاه بخل
حکایت • وزیر یونان نویسیروان عدالت نشانه و صفا
و مواعظ یازوب کوندردیک درت خصلت • اما
سنکله اولمق لازمدر صبر و عقل و حیا و عداوت
نسنه سندن نفی اتمک مناسبدر حدت • و کبر
و ضیق قلب • و عداوت سندن اول کلان
سایان بحدیر • و سندن صکره کلاندر سکا و اصل
اولمدر • شویله جهدایت که ملوک دوران و رعا
محبت و مشتاق اوله لردیک **حکایت** • روایت
ایدر که نویسیروان ایام بهارده تفریح بخشه سوا
اولوب • ریاض خضراده سیر و اشجی مثمره مشاهد
ایدوب • کروم عامریه نظر ایدر کن اداء شکر
اچون رخشدن نزول ایلوب • و یوزنیر ترابه
وضع ایدوب • بر زمان سجده قیلدی • و باشن
قالدروب اصحابه خطاب ایدیکه اقبال سال
سلاطین عدلنددر • هزاران شکر بخوا یازوبیک
حضرت حق حسن نیتمز سیرا سیاده اظهار
ایلدیر • **حکایت** • روایت اولمدر که نویسیروان
عادل بر کون شکاره جیقوب بحیرار دیکه کیدوب
حشمتدن منفرد اولک • غایت حرارتدن نشنه اولو
طلب آب اچون • برده و اربوب بر اودن صو
دک • بر دخترن شکر دن بردانه قصب عصر ایدوب

آب ایلد خرج ایدوب بر مشربیه قویوب نوشیروانه
 کتوردور. نوشیروان صوفی بولانق کورد در آزار نوش
 ایلد. و دختره تحسین ایدوب اگر مکر و مخرج اولما
 خوب اولورد دیدر. دختره عدا مزج ایدوب مکر
 ایلدم عطشکی شدید کوردوم خوف ایتدم برنوبنده
 نوش ایدوسن شربی ضرر و زیان ایرکوردی
 نوشیروان ذکا و فطانتنه تعجب ایلدر بوشیر
 نیجه قصبیدن عصر ایتدک دیوس سوال ایلدیر
 دانه فی شکر دندر دوی. نوشیروان اول ناجیه
 خواجه ذوقین طلب ایدو کوردیکه خواجه جو فزیدر
 بر قریه نک که بردانه قصبیدن بومقدار نهنه حاصل
 اوله بوقدر خراج آزدوردیدک. و عودت ایتدکده اول
 ناجیه نک خواجهن زیاده اتمک نیت ایلدی نیجه
 زماندن صکره شکار بهانه سیده اول کویه واروب
 بنه اسلوب سابق اوزره اول قبیله واروب
 آب طلب ایلد. اول دختر طشره چقوب اول
 صوطلب ایلین کمنه ایدوکن بلدی اکر ویه صوکتورکه
 کتدر اما اکلندر. بعد زمان صوفی کتوردی چون
 تاخیر ایتدک دیوس سوال ایلد. کفایت قدر شرب
 بردانه قصبیدن چیقیدی اوج دانه شکر عصر ایتدم
 اول بردانه سندم چقانه قدر اولدیر دیک نوشیروان
 بوعجزک سبی ندر دوی. دختر سلطان نک نیت متغیر
 اولمندر. و اخبار ده استماع اولمور که چن پادشاهک

بر قومه نیتی متغیر اولسه بر کاتی زایل. و خیرانی قبل اولو
 دوم. نوشیروان نهنه ایدوب نفسنده ظاهر
 ایتدکی نیتی زایل اولدیر. و اول دخترک ذکا و حسن
 کلامه پسندیده ایتدیکدن نکاح ایلدی دیرلرکه
 ملوک درت سنه جمله فرایضنددر انجیا محاکمکن
 ابعاد. و عمارت مملکت. و تعزیه عقل و حفظ
 ارای مسایخ. و اولی حکمت. و تجربه و امور مملکه
 اعمال و مینه نک اقلانده زیاده سعی و اقدام عمر
 بن عبد العزیز والی اولد قده حسن بصریه کتاب
 کوندر در اصحابی تعریف ایلد دیدر جواب باز دیکه
 طلب دنیا سکایا را و طر و راغب آخرت سکایا غیب
 ایلد. پادشاه وزارت و اعمالنی اهلندم غیریه
 تسلیم اتمک رواد کلد. اگر مستحق اولمین کمنه لره
 نفویض ایدر. مملکت افساد ایدوب آمرنده اهل
 اتمس اولور. ولایت خراب و بیاب اولور
 طرفدن خلل ظهور اتمک مقرر در ملوک خدمت ایدیر
 تقوی لباسن کیوب و خولترنده کور. و خوجلنده
 صاعر کوکدر. ملوک ایلد منبسط اولان کند و نقشه
 نظم ایدر شهرزاده دختر اولورسه پادشاهله انبساط
 وجهی بوقدر مخی طره در **حکایت** وای سول مسنه
 صحبت حکم سلاطینه مبتلا اوله زیرا صدیق و قرابت
 و استخدام. و او علق. و امانق بلزر و کیمینه به عزا
 و اکرام. و توقیر و احترام آنمزر. مکر عمر و شجاعه چون

بر کیمینه به محتاج اوله لر. مراد لر نه الدفدن صکره موت
و وفالر قاطر. و اکثر کار لر بر یا و سمع در کناهلر
کبارینی صغیر و ذنوب صغیر لر بر کبار ایدر رسیه
ایدر سلطان ایلد مصاحب اوله خدمتندن زیاده
حذر ایلد. اگر مطیع اولور سک خدمتله تعب و
محنت و مشقت چکر سن. و اگر منقاد اولمیب
عناد ایدر سک سنی قتل ایدر. اذن اولما بحق ملوک
دخول جایز دکلد زنه کیم وارد اولمشدر **حکایت**
روایت اولنور که بزوجه شهریار دخوله اذن یوغلن
بر کون و الدنه دخول ایلد شهریار مبرامه ایتدی
فلان دربان او تو زانچ اور وانی درگاهدن سور فلان
یرینه کتور دربان ایلد و در حال دربان اولادری
سابق نه سبیدن رتو اولدوغن معلوم ایدن ایدی
بزوجه بعض کونکرده ینه کلدیر که شهریاره دخول
ایلمه حاجب مانع اولوب رتو ایلد رعودت ایلد
من بعد بونده بی وقت و جواز کور رسم سکا التمش
انچ اوررم او تو زین معزول اولان دربان اچونه و اولور
بلا اذن شهریار دخول اند و کلک اچونه ویدر سلطان
بنفسه حب و ضربه میاست امتیوب عرض نامون
حفظ اتمک لازمدر. زیرا نچه ارواح ملک روحنه
متعلق اولور. و رعیتک صلاحی اتمک حیاسنده در ملک
کند و جاننه جوری مناسب کورمک کرک تا کیم سارنه
دخستی روا کورمیه و اشغالده محارقه و عمالده

اتک جایز دکلد. لایق اولان اولدر که ملک کند و فراسنده
آخو کیمینه بیور کند و سی اخر فرات تحویل ایلمیه عذر
بدخت اتلاف نفسنه قصد ایدر رتو فراسنده
اخیر بولوب دشمن کا وصول بولمیه ننه کیم وارد اولمشدر
حکایت روایت ایدر لر که خسرو پرورش بهرام
چوبین دن منهرزم اولدر. اگر چه انهرزام عبیدر امانم
خفرتیم سببی ایلد اصحابم ارواحی خلاص اولور اگر
بن هلاکت اولور سم موجب اهلاک ناس اولور
دید. بومقالدن مقصود بودر که زمان غیر موافق
و خلاق غافل افعال قبیحه اچنده در ملک دنیا
و محبت ماله مشغولدر. اناس سودن تغفل و احتمال
جایز دکلد. امثال عربده کلمشدر که العبد یقرع
بالعصا و اخر تکفیه الاشراق اصل و ناص اولاندر
بوضرب مشدر. اول ناسک بر وقتی وزمانی
ایدی که جمیع ارباب دنیا بر ینه انا نوب ضبط
اولنور در خصوص حضرت عمر بن الخطاب رضیه
عنه عهدندن رعیتک فضع و ارا ایدر بویکون اول
معامله ایلد عامل اولسه لر. اچکرنده فساد و طلق احمالی
یو غیدر. بو عهدک سلاطین عالیشان سامی
مکان حضرت ینه سزاوار اولان اولدر که اتم سیاست
و هبیت اوله لر. تا هو کس کند و کارنه مستغول اولور
خلق بر ینه مائون و مصون اوله لر بویا بدین بر
خبر ایدر ایدر لم که قاری و سامع اتمک مستغید اولان

امیر المؤمنین علی بن ابی طالب کرم الله وجهه پیشوال
 ابتدا یلر که خلق موعظه دن انتفاع اتمد و کنه سبب
 نذر بیور دیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم جان
 و فاشنده وصیت اتمده اوج بر مغیله استارت
 بیورده. و اول حالده بکا سوال ایلمک ددی صحابه
 بواسارت اوج ماهه در دید. بر جماعت اوج ساله
 استارت در ددر. بر قبیلده او توز سنه بیان ایدرد
 و بر قوم او چیموز قرنه استارت در دید اولر مانک
 رجالدن بکا سوال ایلمک دیمک اولور خاتم
 انبیاء و زیدخ اولیا اندر وک حالنی بندن سوال
 اتمک دید کردن صکره و عظم و نصیحت نه فائده ایدر
 و اول زمانده عوام نیام و علما بیدار ایدر و یو کون
 فضلا نیام و ناس موتی ناکم کلامی مرده به نوحمله
 تأثیر ایدر. بوز مانک خلقی هلاک اولمدر و انکار
 و نیاتلر مورث جنایتدر سلطانک سیاست
 و هیبتی اولر سنه صلاح و طاعته نابت و برقرار اولر
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم عدل عزت
 دین و صلاح سلاطین و قوت قور و مساکین و ام
 و عاقبت فلاحیان در دیو بیور دیلر جمله اعمال عدل
 ایلمه وزن اولنور حسن بصیرت ایدر هر سلطان که
 دینه تعظیم و تحنیم ایلمه رعایا یا ننده امری عظیم اولور هر
 کیم حضرت خالق بلدر مخلوقک معلومی اولر
 بزر جهر ایدر رواد کلد که پادشاه بستا بخندن

اقل اوله. بستانده ریجان زرع اتمده ارا سنده کیه
 و نیات بتر. اول نباتک قطع و قلعه استعیل
 ایدر که ریجانک اما کنن ضبط ایلمه حکمت افلاطون
 ایدر. اعدایه منظر اولان سلطانک علامت و نشانی
 اولدر که نفسنده قوی و صمسنده لازم ویرا و بیزیر
 قلبه ایلمه مقرر اوله. و عاقل و شریف و قلوب رعایا
 شیرین. و شفیق. و سایر امور ده رفیق اوله
 هر سلطانکه بو خصایل جمع اوله عدو سنک کورنه
 مهیب اولوب عایب و غائب تعقیب ایدر حک
 نسنه سن بولر اگر دایما ملک قوت و جوی حضرت
 جلالت قدرته ایلمه ایدر کن مقرر بیل هر چند که دشمنی
 قوی اولسه منصور اولور. نه کیم کلام قدیم کریم
 وارد اولمدر. کم من فیه قلیله غلبت فیه
 کثیره یا ذن الله ان الله مع الصابین حکمت
 سقراط حکیم ایدر ملک دایم اولان ملک علامت
 اولدر که قلوب رعایا ده محبوب و مرغوب اولم
 قلبنده دین و عقلا مودتی اوله و عقلا اتمده مقرب
 اولمغه خود کندویه یار اوله. و جان و دلدن تعظیم
 علمه طالب و راغب اوله. و کندودن مشین بعد
 اولمغه عیوبه طالب اولاندر و لایقندن دور و ماجور
 ایلمه هر سلطانکه خصالی بو منوال اوزره اولمیه
 شد و خرقم اولر. و اقربا و اصحابی رای مخلفندن
 تلف اولور. قنر خود عدم عقندن ظاهر ایدر حکمت

معو به اخف قیسه سوال ایندی که زمانه نیجه در ابتدا
یا امیر المؤمنین زمان سن سن اگر صلاح اولور سک
اوان دخی صلاح بولور. و اگر سن فاسد اولور سک
زمان دخی فساد و ارمق مقور در. نه کیم دنیا عدل
ایله معمور اولور. نه ایله جور ایله خراب و بیاب
اولور وید. فصل بن غیاض ایدر اگر مستی اندوه
اولیدم سلطان عادل دن غیر بن خیر دها اتمزوم
زیرا سلطان صلاح انسان و زینت بلد اندر حکایت
روایت ایدر لکه. اسکندر تخت اوزره ایکن
بروز دکتور ویدر نیچون سرقه ایندی که دیو سوال
اولند فده صرافی ایندی سرقه ایندم اما سرقه
اتمک درون دلدن مطلقوم وکل ایدر اسکندر
قبلی صلی دخر و طر اما بر دار اولور سن بدیر بادشا
عالمیناه حضرت نرینه واجب اولان بودر که سبک
باشنده عاقبت امور نظر ایدوب غدا وادانیه
اگر بوباید عدل اولمینه وزیر و حاجب و عامل
و سایر باب ارکان فاسد اولور. زیر ایجه
رسوئی ویریلور. تدارکنده اجتهاد اولمیشه نهاده
و غفلتند. فوت اولور. نه کیم وارد اولور
حکایت روایت اولور که ملک کشتا سبک
راست روشن نام روزیری و ارایدی سونیه
ملاحظه ایدر ویکه. وزیر کشتا سبک ستمانه مطایبت
و کار صلاحه موافق اوله امور سلطنت اکاسی

ایدوب احوال و لایتر فراموش اتمدر. وزیر حقیقده
استماع ایندی که قدحی مدحیه حمل ایدوب. اولیا بده
و قام و تمامک کلماتن کوش اتمزوم راست و روشن
برکونه ملکه رعایا کثرت عدل و قنوت تا دیمزدن
بطران اولمشدر. امثالده کلمشدر که فحن سلطان
عدل ایلسه. رعایا جوار و ستمکار اولور الان
اندون رایحه فساد استسمام اولور مناسبت اولان
بودر که محکم تا دیب و مهر ایدوب. و ارباب فساد
در دن طرد و رد ایدوب سفیه و مغتدیه
اجلا ایده وز. و صاحبینه تنبیه و تالید ایدوب. اوب
ویره وز دیدر. بعده ملک هر کیم تا دیب اتمک
مراد ایدنسه روشن انی ارتشا ایله اطلاق ایدر
تا کیم رعایا ضعیف و احوال دیر ضیق اولور. خوان
اموال دن مال مال ایکن خالی اولدر. بر طرف دن عدل
ظهور ایدر. حاضر و مهیا اولمغه تدارک. ایچون
کشتا سبب خزینه سنه عبور اندکده امور سکره
یرار بر سنه بولمدر. برکون افکار ایله سوار اولور
بریه ده سیر ایدر کن. بر قطیعه غنم کوردن یانه و ابر
بر قورطس خیمه و اطرافنده اغنام نیامده و بردا
مصلوب کلب کوردن خیمه دن بر شتاب
حقیقوب سلام و بردن نزول تکلیف ایدر
و کمال نیغیر تکریم و تعظیم ایدوب. ما حضرون حضور
کنور در. کشتا سبب بوصلب اولان کلبک

احوالندم بنر خبر دار ایلده . تا کیم طعما مکدن اکل ایدیم دیک
 سبان بو کلب اغنام اوزرنه امینم ایدر شکر
 ایلده موافقت و مصداقت ایدوب بیلده نیور طور
 ایدر . و ذیبت هر روز کلوب غمذن رات بعد
 رایش سرقه ایدر در . بعض ایا مده مرع صاخی
 کلوب بندن و او تلاق رهن طلب ایدر . او تور
 فکر ایلده غمکن حسان ایدر دم نقصان کلور دی
 کور دمکه قور در قیون المش کلب ساکت بتور
 بلد مکه ساکت اتلافنه بوسبت اولمدر امانه
 خیانت بونک خبانتی مور شدر انی الزام ایدوب
 صلب ایدم ددی . کشتا سب بوقصه نیک
 و قوغدن حصه الوب قیونی او تلاق لازم اول
 بودر که ضایع اولان سنوال ایدوب حقیقت حاله
 واقف اوله وز دیوسر بر سلطنته عودت ایدوب
 روزنامه نظر ایلد . کور دیکه جمله سی راست روشنگر
 معافیدر . ذوی الفساک اسمنه اعتبار ایدر زاده سر
 قانور دیوضرب مثل ایدر . و هر کیم زاده خیانت ایدر
 بی روح عودت ایدر در . وزیر صلب ایدر حکایت
 روایت اولور که عمرو بن لیشک انی جعفر زیدوی
 دیکله معروف برنسی و از ایدر اکاکلی میر و مودت
 ایدر که حقه هراشدن بوز مهسار حمرا لوب انواع متاع
 و خواجه ایلده محمول اشتهر کوندر در هر کونم غمزه انی جعفر
 بر قولنی تعذیر ایدر لیو خبر ویر ویر عمر و جعفری احضار

ایدر ووب خزینه بنده مقدار ستم ایدر وارسه کور ووب
 جعفره بو تیغدرک برین اختیار ایدوب باشقه تفریق ایل
 دیدر . اما جعفر قلیچدون لوز عدد ویرار تیغ اختیار ایدر
 عمر و بوندرن دخر . انی دانه ستم امتیاز ایلده دیدر
 ابو جعفر انی اعلا تیغ جعفر ووب باشقه قودر عمر و
 بویکی تیغی بر غلافه قوت در . انی جعفر انی سیفی
 قراب واحده وضع اتیک امر محالدر دیدر . پس
 انی امیر بلد واحده اولوق نمکیندر در جعفر قطان
 بیلوب تقبیل انا مل ایدر . التماس عفو قبلدر . عمر و
 اگر حق قرابت و نسبت اولماسه محابا اتم ایدم
 بواوردن فارغ اول بود فوج عفو ایدم دیدر حکمت
 ارد شیر ایدر ملک خواص اصلا حنده عاجز و ظلمی
 منعنده قاصر اولحق . عوامی صلاحه رونه نیجه قادر اولو
 نته کیم کلام رب الانا مده وارد اولمدر . و اندر
 عشرتک الاقرین و عرب ایدر ملکه و رعایا
 اذن ایلده دخول . و تکاثر حجاب و صعوبت حاجت
 اوز که اضیع و افسد نسه بوقدر رعایا و عمال قلوبند
 سهولت حجابدن غیر له مهابت طیسر اولمز سلطان
 سهیل حجاب اولحق . عمار رعایا به جور ایدر مزورت
 بر برینک تعدیسندن خوف ایدر حجابک
 سهولتندم جمیع اعماله و امور و احواله اطلال اولو
 ملک غافل اولوق و اوکلدر . تا کیم ناموس مملکت
 و مهابت ولایت باقی قالوب عموم حادثه

مستخرج اوله حکایت روایت اولو که اردشیر
 امورده متیقظ و صاحب فطنه ایدی ندما سید
 منبسط اولوب • مصاحبت و ملاطفت ایدوب •
 اند و کلر کارلرین سوال ایدوب • حضورنه کلر
 اول سن بویله برایش ایشلرک دیو بر بریا ایدوب
 و باجمله ندما یه هر نه چارک اولسه خبر ویردوب • شویله
 فطن ایدوب و دیکه عالم غیب دن ملکه اعلام ایدوب و سلطان
 محمد سبکسگین وخر بو طریفته ساکت ایدوب **حکمت**
 ارسطاطالیس ایدوب اختیار ملوک اولدر که حدت
 بصیرتده عنقا مثال اولوب • اطرافدن اولگشم و حدم
 و ارکان جیفه یه راغب اولوب • عقابیلرکی اولوب
 کرک سلطان • حدید النظر و صاحب ار و متیقظ
 اولوب • مقترب و خواص دولتر بوصفت اوزره اولوب
 احوال دیار منتظم و برقرار اولوب **حکمت** اسکندر
 ایدوب سنت سینه نی سنت حسنه یه تبدیل ایدوب
 اختیار • سنت حسنه سنت سینه یه تبدیل ایدوب
 اشرا ملوکدر **حکمت** پرویز ایدوب ملوک اوج سنه
 جایز و کلدر • اعماللرندن تجاوز و قدح و اف و
 ایدوب کرک و نویندن صفح • و افشای ستر ایدوب و عفو
حکمت سفیان الثور ایدوب خیر الملوک علما ایل
 جلوس ایدوب در • روایت ایدوب کرکه جمیع اسباب خلق
 ایل جمیل ایدوب • و خلق علم و عقل ایل تکمیل اولوب • و قدر
 و اعتبارلری عقل ایل اعتدال اولوب • و سلاطینه عقل

و علمند • اخیر سنه بو قدر زبر اعلی بقا و دوام عزت
 و عقل و دوام • و قیام سرور و نظا مدر هوکیم عقل و
 علم جمع ایدوب • اون ایکی خصلت انده جمع اولوب
 مقرر در • فقه و ادب • و تقی و امانت و حجت
 و جفا و رحمت • و حسن خلق • و وفا و صبر و حلم
 و مدارا خواص ادب • ملوکدر بو ادب استغناء
 صحیح اولمغه نظر و قوانینه احتیاجی وار ایدوب
 بلک کرکدر • علم ایل عقل و سنجاعت ایل صبر و حمت
 ایل مکر • و صباحت ایل حلاوت • و اجتهاد ایل
 دولت • ملوک اولوب جایز در • اقبال کلد و کده جمیع
 دولت و مقاصد حاصل اولوب **حکایت**
 یعقوب بن لیب امری عالی و قدری بلند و اسم
 و ذکر مر افوا هده ظاهر اولوب کرمانه و شیشستان
 و یارس و خورستانه مالک اولوب • عراقک
 و خرفتنی قصد ایدوب • اول عصر دن بر معتمد خلیفه
 وار ایدوب کتاب کوندردی که سن بر صفا مکسنه
 ایدوب • تدبیر ملکی نیجه بلدک یعقوب جواب
 یازدیکه • سر بر و برن مولی تدبیری و خرویدوب
 عهد نامه اردشیرده یازمیر • هر عزت کمر قدر
 بساط علم و وضع ائمه عاقبت زل اولوب • و هر عدلکه
 حضرت باریدن خوف ائمه تمام و خرا اولوب
 مصرک ندیم اولوب مقرر در **حکایت** برکون عابد
 بن ظاهر بابا سنه ایدوب بود دولت بیزه نیچه یه دکن

باقی قلوب دایم و قایم اولور. پدر سر مادامکه بسط عدل
و انصاف مبسوط اوله بومنونال اوزره مضبوط اولور
دیک **حکایت** مأمون فصل دعا و احکام کج
جلوس ایدوب قضا و حوائج ایدرکن. بر عرضی از
صونذیر. رفته وزیر بر فضل و یردر. و بونک حاجتی
بوسا عتده قضا ایکنه فلک سرعت دور انده در
برجنگت امالنی او فی ائمه برکسه به بر حال اوزره قرار
دکدر دیک. مؤلف کتاب ایدر عقلا به واجد کنه
بواجبار نه نظر ایدوب ایام دولتمردن نصیب
و مظلومینه انصاف ایدوب حوائج سائلین کما ینبغی
اتمام ایده لر. زیرا فلک بر بنک دور نه ثابت
و بر قرار دکدر. و دولته اعتماد ائمه جائز دکدر
بایدار او طرز. و قضا و قدری عا کر و کثرت
اموال و خزاین و ذخایر دفع و منع ایده مز دولت
سزگون و اموال متلاشی و رجال فانی اولور
اقدام منزلزل اولد فده ندم فائده ایتمز نه کیم
وارد اولمسدر **حکایت** روایت اولنور که بنی
ایته نک متاخری مروانه اعدادی کمر عرض ایدوب
عدد کامله ایل او حیوز بیک ارجابن و یر دیر
و وزیر بو حیث اعظم بیوسدر دیدر مروانه
سکت اول که بدت منقضي وزمان منقض
اولد فده عدت فائده ایتمز قضا نزول اندکده
ندکلوع کر عظیم و کثیر اولسه قلیل و حقیر کورینور

دنیا به اسر ایل مالک اولسه و زبیردن نزع اولمق
لایدور. دنیا کیم به وفا ائمشدر دیدر **حکایت**
ابوالحسن اهواری فراید و فلاید کتا بنده ایدر دنیا
سار به مصفا او طرز. و صاحبنه باقی قالمز. بو
کوندن یار نه زاد آله نه بوکون قالور سکا نه مار نه
حکمت ملکه زایل اولمس ملکه سلطنت زایل اولمغه
باعث ندر دیوسئوال ایتدیر. دولت. و اقبال
و قوت و حشمته مغرور. و کند و رایه راضی و کورند
خاف. و علم بر له عمل. و اکابر اعماله اصا غر متولی ایدوب
و وقتنده جمله ضایع ایدوب. قلت و تفکرون
و وقت حاجتده عمل ایتوب فرصتی فوت ایتدن
و وقت عجلده ده توقف و تباطیدن و حوائج ناسر
قضا سنه مداوم اولمقدن زواله ایردی دیدر
و ینه سئوال ایتدیر که اشهر و رفیقیدر طمعدن
رسالتنده خیانت ایدن رسول جمله ولایتیک
خراب و بیاب اولسنه سبیدر دیک. ننه کم
رسول خاین حقنده ارد کیر دیر نیجه سفاکت مال
نیجه حیوس انهمز امنه با عتدر. نیجه مال و منال
الدروب حیانتدیر به نمینده کذب ایدوب قلت
امانتدن نیجه عهددر نقض ایدر ملوک عجم بو
بابین زیاده احتر از ایدوب بحربه و امتی نه ایتمز
بر طرفه رسول ارسال ایتدیر **حکایت**
روایت اولنور که ملوک عجم سار مالک رسول

کوندر دکرده واقع اولان کلماتی خزینه تحریر است که چون
 جاسوس کوندر لر آید رسول جواب کتور دکرده
 کلامن جاسوس باز دینی نسخی ایله مقابله ایدر کرد
 اگر مقامی صحیح اولور صدقته اعتماد ایدوب
 امراء اعدایه ارسال ایدر لر در **حکایت** روایت
 اولور که اسکندر دارایه رسول کوندر در عود
 ایدوب جواب کتور دکرده رسولک کلامند
 بر کلمه ده شک ایدوب بوسوزک وجهی قدر
 دیو رسول اقدام و الزام و الحاح و ابرام ایلدی
 بن بوسوز سر دارانک دهانندن گوشه هوش
 ایدم ریب و کمان و تیر و نقصا یوقدر در
 اسکندر اول شبهه لوا اولان لفظه عین ایله بازو
 آخر رسول ایله دارایه کوندر در دارا و قودقه بر
 سکتین طلب ایدوب اول کلمه کتابک حک
 ایدوب کبر و کوندر در و باز دیکه امین ملک
 حسن سنت و طبع صحت ملک اوزره در
 اساس صحت سلطان لفظ سفر و مقال
 امنانک صحت و صداقت اوزره در زرار رسول
 لسان ملک ایله تکلم و کوشش سلطان ایله اتماع
 ایلر حالا اول کلمه بنم کلامدن اولمدیغی سبیدن
 کتابدن قطع ایدم اگر دست رس اولسه رسولک
 زبانن دخر قطع ایدرم دیو خبر کوندر در اسکندر
 جوانی او قیوب رسول سابق کتور دوب انواع

39
 تهدید ایله زبانن قفا سندن جیغارد اوقات محط
 و غلا ده رعیت شدد و مضایقه فاقه حاصل
 اولوب **س** در مقرریدن اظهار عجز ایدوب
 کسبه اقتدار و امور معیشت طاقتر اولور
 مناسب اولان بودر که خزائن اموال ایله مساعده
 ایدوب و حشمت و خدم و اتباع ملک جورتم
 ائمه که خلق ضعیف اولوب آخر ولایت کتبه که
 ارتفاع سلطان پست اولوب حاصل دیوان
 قلیل اولور و فایده ذوالاحتکاره و اسعارک
 غلا سینه سعی ایدلره عاید اولور ذکر ملک قبیح
 اولوب بد دعا ائمه که چون قدما بغایت حذر
 ایدوب اول محله رعیت رعایت ایدوب خزائن
 و دفاین و ذخایردن اعانت و مساعده ایدر کرد
حکایت روایت اولور که قاعده ملوک
 عجم ایام نوروز و مهر جانده کند ولره رعایا ایلر
 و بر لر ایدر اوج کوندن مقدم منادیند ایدر کرد
 فلان کونه مستعد و مهیا اولک هر کس امرن
 اصلاح ایدوب حجتن متیقن المسیون و هر کیمک
 خصم و ارایسه ملک حضورن مرافعه اولک
 تراضر قیلنور دیو تنبیه و تاکید ایدر در اول کون
 کلده دیوان قیوسنده دورب ندا ایدر که
 بو کونم ارباب حاجاتک هوکیم دخولنه مانع
 و مزاحم اولورسه ملک انک و مندن بری

بر سر اولوق مقرر در و خلقدن قصص النوب ملکه سلم
 اول نور در و ملک فردا فردا ر قعه لره نظر اید و
 عرض اولناغ قصه کرده ملکه عاید بر خصوص صدور
 بیست و نه ملک سر برودن نزول ایدوب قاضی
 القضاة حضورنم خیمه ایله برابر اولوب بو
 کشته انصاف ایله و میل و محاباته و نفسک
 اوزره بنی اختیار ایله زیر حضرت حق جلالت
 قدرته فخر عبادنه حظوظنی اهدیر ایله اختیارند
 اوزر لر نه والی قیلمغه اختیار ایله بر حق خلیفه نک
 قدرن کورمک اراده اتسه سنک زبانکه حاکم
 اتدوکی نسنه انک دخر لسانه سکه قیام و دیک
 قاضی ملک ایله خصم بیننه ایدر و اگر خصمک
 دعو میسر صحیح اولوب بینه اقامت ایدر
 حقنه تمامه و کماله ملکن الیور در و اگر خصمک
 ملک اوزر نه خصومتی صحت بولمیوب بطل
 اولور سه عقوبتینه امر ایدوب عیب ملک و
 مملکت استیانت جراسی بودر دیومنا و بیکر شهر
 ایدر لر در و ملک دعا ویدن فارغ اولوب سر
 ملکه مستور اولد قده جماعت و خواصنه اقبال
 ایدوب بن بوانصافی کند و نفسم اتد مکه برکنه نک
 جور و ظلمنه طمع ایدوب تعدر و اکور میه سن
 سیزوک دخر خصمک و ارسه راضی ایلمک دیوتنبیه
 و تا کید ایدر و اول کونه کند و به قریب اولور بعید

نظره

اچونه

دول

و قوی اولور ضعیف اولور در و یزدجر عهدنه کلنج ملوک
 بو طریق و بومذهب اوزره اولدیر و یزدجر ملوک
 سانی قاعده لیر اوزره اولمیوب خلقه ظلم
 و تعدر ایدوب ولایتی حراب و بیاب عباد
 افساد ایدر حتی برکون بر باد بای کردون نورده
 اول خلقت اوزره بر خنک دخی مشاهده اولمدر
 کلوب شهر بارک قیوسنه کیروب حواسی
 و خدم ضبطنده اجتهاد و اقدام ایدیر و مهابتین
 طومغه مک نه نک افتداری اولمدی تا یزدجر قریبه
 واروب ایوانی ماینده ساکن اولدی و یزدجر
 ساذا اولوب بوانک ماینه بکمسنه کلمسون
 جناب حق و وهاب مطلق جانبندن بکا مخصوص
 بر هدیه در دیک و یریدن دورب اهسته اهسته روبر
 مسح ایدو النی ظهرنه وضع ایدر و اشب آرام ایدو
 حرکت اتمدر فی الحال زمین کتور دوب ایله ایلر
 قولانن چکدی و قوسقون اورمغه اردنه کجدا
 دهاننه بر لکد چالیدیکه یزدجر حرکت اغر خرد اولوب
 ان واحدده ایکی جهانی بر آدم ایدر و آت جتیوب
 کندر و قندن کلوب نه جانبه کندی معلوم اولد
 بواسطه دکل ملک اید بیزی یزدجر کتور
 خلاص اتمک اچون حضرت حق جل جلاله فرستنده
 کوندر و حکایت قاضی ابویوسف اندر کجیم خال
 بر مکی بر کونم بر مجوسی خصم ایله مجلس حکم حاضر اولد و مجوس

جور

مدعو اولدر **بینه طلب ایلیم** ساهدم بوقدر بیان
 ویردر **بحیر بمان ویردم** نجوسی راضراولدری عزت
 اسلام اچون **یحیی ایلیم** نجوسی بینه تساوی قیلیم
 اصلا خوف و میل و محی با اتمدم **ناکیم** عند الله مسئول
 اولایم ددر **اما** خصوصتده اکابرله اصاغور قدرت
 بلمک واجیدر **واکابر** دخر مناسبت اولان بودر که
 اصاغور **ستم** وجود سر واکور میوب امر حق تعظم
 و نکریم ایلیم **و هو** حالده سلطان اطاعت اید و عصیان
 و عند در **جایز** کورمیه **ناکیم** اطیعوا الله و اطیعوا الرسول
 و اولی الامر منکم **فخوار** سر بینه موافق اولوب اکاتب
 اولوب **باب** طاعتده مخالفات ایتوب امور
 اذن خوف اید لر **وسلط** حضرت نرینه دخر لو
 امتنانک **شکر** و مولاسنه طاعت و فاقور
 اولدوغر عدل و احسان و مطلوبینه رافقی فرض ملک
 لازمدر **دعای** مطلوبینه **حجاب** بوقدر و دعاسی
 مستجابدر اسخارده و هد و الیلده تضرعی مؤثردر
 خوف اتمک لازمدر **دیمک** **باب ثانی سبک**
وزارت و سیرت وزیر ابیاننده در **بادشاه** عالمیناه
 حضرت نرینک **ذکر** جمیل و قدر جمیلدر **وزیر** صاحب تدبیرک
 عدل و انصاف و صلاحیت کافی سیده ارتقا
 و اعتدال بولور **زیر** ملک سلطنتی و سر بر خلافت
 وزیر صاحب رای **واصف** عقده کتاسه تصرف
 اتمک سلاطین قدام و خواقین سلفا دن برینه مبستر

تم الله

اولمکدر

اولما خدر **اگر** منفرد اولوب کجذو رای اید تصرف
 ایدر سه جاده استقامتدن انحراف ایدوب طریق
 ضلاله کمت مقرر در **حضرت** رسالت بنای سلطه
 سر بر لر مع الله **بوقدر** جلال قدر و عظمت و بوقدر
 مرتبه کمال سوکت ایل کلام قدیم ربانی و آیت کرم
 صدانی **وست** و رهم فی الامر مضمونله عامل اولوب
 اصحاب علما و ارباب عقلا سبله **و نه** اتمک مأمور
 ایدوکی **اولوا** الالبابه دلیل قاطع و موضع اخرون
 و اجعل لی **وزیر** امن اهل هارون اخي استد به
 ازیری و استر که فی امر **فرمانی** ارباب دایره برهان
 ساطعدر **محترمان** حرم کبریا عنز زعفران نبیا
 علیهم افضل التحیه و الثنا حضرت نرینک **وزیر** ادن
 استغفالور اولوب محتاج اولدوقدر تقدیرده بادشاه
 عالی مکان حضرت نرینک محتاج تر در **ارد** شیر بایک شوال
 ابتدیر که **بادشاه** اصحابک قفقی اصلحدر ایدر
 وزیر صالح و امان **ناصح** که امور سلطنته و مصالح
 ریاسته متعلق اولان **ارابی** انکله ترتیب و تدبیر
 ایدوب **نفسنده** اولان **اسرار** نه قرین و محرم ایلیم
 و **بادشاه** عالمیناه حضرت نرینه **وزیر** مستر حقه اوج
 نشنه عامل اولوق لازمدر **اولا** وزیر دن بر خطا ظالم و لسه
 عقوبتبنده **تعجیل** اتمیه **و مانیا** سبانه دولتنده جمع و تحویل
 ابتدکی مال و منالنه حرص و طمع روکورمیه و نالنا بر حاکم
 استدها **تسه** قضا سنده توقفی روکورمیه و وزیر

اوج نسنه دهن منع اولمق جابر دکلدره بادکاهک جمال
 باکمالن کورب مشرف اولمق مراد اید نسنه ردا اولمق
 وحقننه محض و حاسدک کلامی مسوع اولمق واسراری
 اندن کتم ایلمیه زیرا وزیر صالح حافظ اسرار بادکاه
 و مدبر او امر دخل و خرج عالمینه و معمار عمارت ولایت
 و عزیزین مملکت و مشید هیئت و قدرت و اعمال
 اوزرنه صاحب کلام و استمالت برله تعظیم امر و
 نفختم قدرده احق خاص و عامدر نویسه و اعدالت
 شعار اولمق هر مرز ناجدار و وزیر که اکرام و اجرام
 ایله که سنی ناسزا امده کورسه موافقت ایلمیه
 طریق مستقیمه دلالت ایدر دیک پس وزیر دخی
 مناسبدر که دایما خیره مایل اولوب سر دهن احتیاج
 ایلمیه اگر بادکاه نظر الله عباده مشفق حسن اعتقاد
 اوزرنه ایلمیه وزیر صاحب تدبیر سب و نطق بوستا
 حسن اعتقاد و باعث زینت کانتان شفقت
 عباد اولور و اگر بادکاه ستمکار و حور او کور
 احسن وجهله نهج حمیده به هدایت ایدون طریق
 توفیق تدریج ایله ارساد ایلمیه که ملک نقاشی
 ملک ایله و بادکاهک دوامی وزیر ایله در وزیر
 دخر جلهمت و جمیع قدرتن خیره صرف ایدوب غنی
 عطف ایلمیه زیرا وزیر جمهور خاص و عام بلکه کافه
 انامدن اولی و اقدم اولوب بادکاهک محتاج الیه
 ایدیکنی ظاهر و باهردر بهرام کوره سؤال اولندیکه سلطان

عالی منزلت و خوافین معالی رتبت حضرت بر جمع رایله
 تکمیل مقامات سلطنت و سرور ایله متمم موقوف
 شوکت اتمک قاج نسنه لار قدریدی شینه احتیاجی
 وارد دیک تاسیس بنیان امر و تدبیر ارکان ای
 اید و نیری اظهار و مافی الضمیرین اشعار اتمک
 وزیر صالح و حاجت کونده وصول مرام و حصول
 کامه سبقت اتمک سمند سیاح و قانع بیخ بیغ
 و طغیان قاطع عرق عدوان تیغ خونریز اعدا بدسغار
 و ستر دشمنان مأمون و مصون اولمق صالح حصن
 حصین استوار و مانند جواهر صافی خفیف اولمق چون
 قلبه مونس اولمق زوجه حسن استمکان طبعیت
 دفعنه طعام لطیف تدارکنه قادر طبخ خمیر و دانا
حکمت اردو سر بادکاه هله درت نسنه
 طالب و راغب اولمق مهم واله کله کده حفظ انده سی
 لازمدر دیک وزیر امان زبانت شعار و کانت
 عالم فطانت دثار و حاجب مشفق حمیده خصال
 و ندیم ناصح ستوده فعال زیرا وزیر امان وسیله
 سلامت و بقا و ملک و کانت عالم دلس
 عقل و وقار و ملک و حاجب مشفق علامت رضا
 و سکران اهل مملکت و ندیم ناصح برهان انتظام
 امر و مصلحتدر **حکمت** نویسه روان عادل عهده
 قاضی القضاة ایدر حفظ سلطنت اصحاب اخبار
 و ناصح و مساعددن غیر ایلم علیه و ملز اصحاب اخبار

دخی شریف مباح جلیل ایلم و طاعت محمد طاهر

دخی فایده اتمز مکرکه ملک تقی اوله . زیر املاک اصل اوله
 فرع در . پس اصل اخیر اولیخه فرع خیر اولور سه دخر مفید
 دکلدر . و تقوی سلطان دن مراد صدق و حقد امور
 صحیح . و اقوال و افعالک صدقنه امر اولمقدر تا کیم انک
 صحت و صدقندن سایر حسمت و رعیت دخر صحت
 بولوب خالص و صادق اوله . و قلبی حضرت حق
 جلت قدرته به واثق بیلوب جمله قوت و قدرت
 و اعدایه نصرت . و مرامنه وصول حضرت خالق
 مقرر بیلد . و کند و نفسنه عجب اتمیه متکبر اولور سه دلاک
 اولمق مقرر در نته کیم واردا اولور در **حکایت** روایت
 اولنور که برکون حضرت سلیمان بنی علی نبینا و علیه السلام
 سر برنده جالس ایکین ریج کوتور رب جو سماه و اصل
 ایلد . سلیمان بنی عجب و انانیت ایلد مملکت و اطاعت
 جتن و انسه و هیبت و سیاست و عظمت و شوکت
 نظر ایلد . سر بر مضطرب اولوب انقلابه دوشید
 سلیمان سر بر مستقیم اولد بیدر سر بر باذن الله
 نطقه کلوب سن مستقیم اولکده بن دخر مستقیم
 اولیم دید . نته کیم حضرت یار بر غر اسمیور **ان الله**
لا یغیر بقوم حتی یغیر واما بانفسهم وزیر عالم و پیر دانا
 اولمق کرکدر جوان بر خرد دخر اولور سه مانند پیر اولور
 و وزیر زینت سلطنتدر . وزیرت سیندن باک
 اولمق کرکدر . و وزیرک خیر محمود . و سیرتی خشن
 اولمغه بش نسیبه احتیاجی وارد کرکدر و اهل اولور

دموا

امورک وجه مخزنه نظر و اسباب خفیه عمان اولمغه علم
 و محندن غیر بدیه بر نسه دن خوف اتمکه سنجاعت
 و صحیح عمل قیغه صدق اولنجبه دیکین کتمان سرسلطه
 ارد سیر بابک وزیرت کن و تحمل و شجاع واسع
 صدر حسن مقال . ملیح وجه اهل جنا صافیت
 حسن کلامده متکلم و بوجمله ایلد متدین و متقی حسن
 مذهب اولمق کرکدر . تا کیم نفسیه طاهر اولوب
 اعتقاد دن جایز اولمیا فی کند و دن نفی ایلد و تسهیل
 امور صاحب تجربه و عواقب امور نظر اتمکه
 متیقظ . و تغیر و هور دن ترسناک و مصیبت
 عین زماندن متحفظ اولمق کرکدر دیکه و هو بادشاه
 وزیرنه محبت و مشفق اوله اعداء وزیر کیم و دشمنی
 دوستندن زیاده اولور . پس بادشاه وزیر
 حقدده متعرض کلامن اسماع اتمک جایز دکلدر وزیر
 خیر طریق محموده به سالک اولمق مهند تا ملکده
 برخله مذمومه غیر رسیده مشاهده ایلد که بغیر
 عناده راه حمیده . و سمت پسندید به رتو ایلد
 زیرا بادشاه مراد را اولمد یغرا وزره ایکین وزیر دن
 اولبایده بر غلظت استماع اتسه و تفریع و تنبیعی
 ایشتنه شری زیاده ایدر . و بونک دلسر نوور که
 حضرت یار جلت عظمته موسی علیه السلام فرعون
 ارک ایلد که . فقولا له قولا لیتنا بقوا امر ایلد
 حق سبحانه و تعالی عدونه قول لیتنا ایلد مکالمه ایلد بقوا

بنیسنه تنبیه اید بجک قولنی ملائم اتمک نوکدر و اگر
 سلطان کلام خوشن و سرد او نورس و وزیر حق
 ایلمک جایز دکلد ر بلکه قلینده کلامنه صبر اتمک متا کسد
 زیرا قدرت سلطنت نطقن اطلاق اید و مراد
 ایدند و کن سویلر و اگر وزیر پادشاه عالیجاهک
 حتی اولوب صحیح مقال و حسن فعال او نورس
 حسانتن سلطان عدا ایدوب منت ایلک
 جایز دکلد ر ارباب فطنت ایدر چن بر کمسنه
 احسان ایدوب اوزرنه عدا تسک اکا امتنان
 بایندن بر شرک طوقمنش اولور و وزیر و سایر
 خواصدن احسن افعالدن هر نه ظاهر اولسه اقبال
 دولت پادشاه و برکات سایه ظل الله دندر
 پس سلطان سامی مکانک منتی ارباب ارکان
 و سایر انسان اوزرنه اولور و وزیر خاچن و ملک
 نیت ردیه فاسده سندن دولت سلطنتده
 اعظم فساد و دور ایدر و نویروانم عادل ایدر
 وزیر اسول کمنه در که بلا حرب و قتال و جنگ و جدال
 احوال اصلاحه ممکن ایکن پادشاهی قتاله حدت ایلر جری
 ایلیر و وزیر نادان شول ابره بکزر که پیدا و پنهان
 اولور نه زایل اولور و نه یغور یغور و حکمت
 ارسطاطالیس و صایا سنده کتور مشر هر امر که
 بے حرب و خشونت سندن اوزر که کمسنه نک
 ایلر اتمان ابریسور خیر لودر و ماره اغیار ایلر یا سبوق

فاجرب

اساندر

اساندر اما کند و الوکله طومق ملتیر دکلد ر دیو علمای صرب
 مثل اتمکدر و ترتیب و زرا بودر که ممکن اولد چنه
 کتب ایلر محاربه و مجوبه ایدر لیر اگر امور تدبیر
 و احتیال ایلر ملتیر اولمز اعطای اموال و بذل صلات
 و نوال اله کتور مننه اقدام و اهتمام ایدر لیر و چن
 بر سر عکر منهنزم اولسه جنودک ذنون عطفو
 ایدوب قنالنه استعجال اتمانک کمر زیرا
 اخیای قتل اتمک ممکنر اما موتی اخیای اتمانک
 متعذر در زیرا بر کسی فرق بیلده آدم اولور و چنه
 بیک آدمدن سلاطین خدمتینه بر ابر آدم اخی
 بولنور اگر چند دن بر سر اسیر و بند و عود و کفر
 اولسه وزیران خالص ایدوب فدا اتمک کمر
 یا عکر استماع ایدوب حربه مباشر ایتد کلر نه
 قلیدر نه تقویت و یر لیر و وزیر مناسبت اولان
 بودر که ارزاق جهیزی حفظ ایدوب علی قدر
 تدارک ایلیر و شجیع اولان مردانی حرب
 ایلر بحربه و امتحان ایلیر و احسن کلام ایلر خطاب
 ایدوب لبنت کوسره و لطف و رفق ایلر
 جواب و یر سلطنتک عز و سعادت و قوت
 طالعندن حضرت حق جل و علا وزیر صالح و امین
 با صی اعطای ایدر حضرت باری عز اسمه بر امیر
 خیر اولق اراده اتسه اکا وزیر فصیح و مبهر صادق
 فیض ایدر دیو حدیب و ارد او ملت در مؤلف ایدر

مکاتب

حضرت حق جلالت قدرته هرچین و آن وقت و زمانه
عبادندن مناسک سلاطین و وزرا و اکابر و علما ظهور
کنور و بارض دنیا عبادله معمور و ابلغه اصطفا
ایدر و عجایب زماندن بری حدیب برامکه در که
کرم و سخی و بذل و عطاده و دنیا به اندره نظیر کلمس
دکله در اکثر ولایت و مقامات مرتفعات
اندرک تخت ملکند آید و انقراضندن صکر احوال
وزارت و امور سلطنت فاسد و لوب خدمت ملوکده
رونق قالمدر تا که ال سلجوق وجوده کله در و فطر
دولتدر ممدود و لوب و وزراء متقدمین درجه لریه
و اصل اولدیر بر مرتبه ارتفاع بولدیر که نسبت ارضده
اهل فضل و ادب و ابناء سبیل و غیا و ضیع و شرف
و باجمه اندک احسانه ممسوک و امتنان لریه معمور
اولمدق کمسنه قالمدر بوایرادون مراد صالح و طالح
بیننده فرق و اراید یکی بنمکدر حکمت بزرجمهر ایدر
انفاس کیبا بر بر نه سالمدر زیرا جوهر ناس سایر
جواهر دن اهلدر دنیا بک زینتی خلق ایدر و حضرت
بارک جلالت عظمته خطایه منسوب دکله در کیمه اراده
ایدر سه صلاحی هجه و اعطای ایدر و هر کسه سانه
لابق نه ایسه و اصل اولوز مناسب اول بودر که وزراء
ملوک و مدبر دولت صیفت وزراء اولین فرزه
اولوب رسوم طریق متقدمینی حفظ ایدر لریه غایب
انرا تاسر اندک لریه اموالی التماس الطیوب اوقات

و احیاناً طلب ایدر و ب نی وقت استمیه لریه تا کیم رعیت
رسمدرین بنیوب طاقت و قدر نلریه قدر تحمل ایده لریه
ورعیا بک صیدندن طور نه سکارنده ساهین
کبر اولوب قتل عصفورده چاقور کبر اولما می کت
و اموال موار بک تناولنه حرص و از جایر دکله
مادامکه وارث موجود اوله بوبابده طمع لغایت
مسومدر و هببات فواید و نعم الهی قلوب غنیت
و چشمه استمال و بریک لازمده تا کفایت
و ستمو نریه لریه صلاحه منوط ایدر و کن سله لریه تا کیم
دنیا ده ذکر رحمتن اولوب عقیقی ده ثواب جزئیه
منظر اوله لریه **باب ثالث کتاب و ادب لریه**
بیاندر در علما ایدر جمیع اسباب و قلم اهلدر زیرا قلم
ایله سالف و ماضی اعاده آتک نمکدر و قلمک
فضل و سکر قند حضرت حق جلالت و القلم
و مایسترون و اقراء و ربک الکرم الذر عظم
یا بقلم عظم الانسان ما لم یعلم و یوسف بور حدیب
رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت بار خراسته
اول قلم خلق ایدر و کاین اولدیغرا وزره جبار اولدی
دیو بور در عبد الله بن عباس حضرت یوسف
علی نبینا و علیه السلام حکایت اولان اهل
علی کز این الارض لریه حفظ عظم آیتی نفسنده
آن کاتب حاسب دیکدر دیکدر و بعضی قلم
صایغ و خط صبا نمکدر دیکدر **حکمت** جالبینس ایدر

قلم طبیب کلام در حکمت بلینا سن کلیم قلم طلسم کبر در
حکمت اسکندر ایدر ضبط دنیا قلم و سیف التند
وسیف و خر قلم تختنده در وانکله اقرب و بعد
رای و تدبیر معلوم اولور و تیغ و قلم بر لبه کشر زمانک
محررے اولور و کتب معتبره به نظر ایلکین عاقل کامل
اولور زیرا مدت عمر انسان معلوم و یوغر قصیر
تجر به ایلک نمقدار نسنه ادراک اولند یغی مفهومی در
بس سیف و قلم ایکی حاکم انرا اولماسه دنیا قلم
اولور ایدر اما کتاب خدمت ملوک صالح اولور
حدود کتابتدن زیاده بلک جایز دکلدر حکما قدما
ایدرون اسیا ایلک کاتب عالم اولور لازمه صدور
بعده و تحت ارضه قریب و استخراج افنا و سیف
و شتاده لیل و نهار کث زیاده و نقصان و شمس
و قمر ک و نجومین سیران و اجتماع و استقبال و اصابع
ایلک حساب هندسه و تقویم و اختارات ایام و طبابت
و ادویه و ریج شمال و جنوب و علم شعره و قوانی
و فزار عینه صالح اولان بلک و یوجمله ایلک کاتب
سبک روح و خوب لقا و قلم تراش اتمکده
و تدبیر و قطنده و رفع خطنده خیر و انا اولور لازمه
کنج معارفدن قلبنده هر نه مکنوز ایسه بر وزن کتور
سبک قلم ایلک اظهار ایلک و قنقی حرفه مد ویر مک جایز
و قنقی حرفی مستجمع و متصل کر کرد خطی میان ایدر
هر نسنه به حق ویر مک لازمدر اول کاتب قلم تراش

61
بلک ممد که انسان حسن خط و ابراء قلمه قادر و لحن
به حال تحریر خوب اولور محققدر حکایت
ری شهنشاهک اون وزیر بری واردی جمله دن
بری صاحب بن عباد نام مکنه ایدر بر مکنه او زرنه
سایر و زرا جمع اولور صاحب قلم تراش
اتمک قادر دکلدر دیوانه قلمه حرف ایدر شهنشاه
قضیه به واقف اولور و زرا سن جمع ایلک
صاحب بنله قنقی ادب و معرفت ایلک کاتب ایدر
بنم بدرم وزارت مغرین تعلیم ایدر تجارت
صنعتن بلد رمد و اقل ادبم قلم تراش اتمک و کدر
اما بر تمام مکنوبی بر مکنور قلم ایلک یازمنه اقتدار کز
و ارمیدر دیدر و زرا یو مابده عاجزا و لد بر شهنشاه
سن باز دیدر صاحب بر مکنور قلم الوب تمام بر
درج درج ایدر و زرا فضلنه اقرار و سداد و نبلنه
اعتراف ایلدیر و اقلامک اجودر منقلم و زرا
در مک و سطر اولاندر و یمنی محرف اولان قلم
فارسی و عبری و در خطنه موافق قلمک محرفی
جانب ایسه اولور کر کرد چیر الا قلام بحیرین جعفر
بر مکی قلم غلیظ و دقیق اولور و سطر قنقی اولاندر
دیو کتبه یازور بحیرین لینه کوندر و کیدر و قلم
تراش بغایت نیز اولور کر کرد و قلمک کلکی کلنک
شکلنده جانب ایمندن محرف اولور کر کرد و جمیع
خطوطه اصلحدر و قلم قضا اولان موقوف غایت

غایت صلابتده اولوق کرک و کتابت عمار لطف
والفاظ فارسیدن وزنی خفیف اولوق کرک
و کاغذک مهره سی مساکو بغایت مصقول کرک
و هر حرف که اوج حرفه زیاده در مدروا احد و اقل
اولا حرکات امتدادی جائز دکدر زیر اخطه خرا
اید و صورت حروف بر رنه مشابه کرکدر اما بو
مرتبه به حکیم عادل و عاقل و یا خود انا ملی مقنا اول
کاتب کاملدن غیر قادر دکدر امیر المؤمنین
حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه کاتب
عبد الله بن رافع ایدر حضور حضرت کاتب
حضرت یا عبد الله دوات و قلمک طویل ایل
وسطورک بین و اسع و یا بین حروف جمع ایل
یو یور و یور عبد الله بن جله حسن خط مالک ادنی
غلما ننه اقلامن بحری اولسون بحری اولونه زرد
اولسون و اقلامک عقدنی قطع ایدوک که امور
منعقد اولیه دیو تنبیه ایدر دے ختم و بی مهر
کتاب کوندر مک جائز دکدره زیر اکتانی مکرم
ایدن ختمدر الفی الحی کتاب کریم آیتی تفسیر
عبد الله بن عباس ایدر کتاب مختم مراد در
حضرت رسول کبریا و زید اولیا و حاتم انبیا
محمد مصطفی صلوات الله و سلامه علیه کاتب
امر ایدوب اندر بی ختم کتاب التفات اتمر زو
مبارک ختم ایل مهر ایوب کوندر دیل صخر بن عمرو

روایت ایدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم نجاشی
کتاب باز دقل خاکه براغوب بعده مکتوب
طی ایدوب کوندردر مکتوب وصول بولد فته
مضمون هدایت مقرونبله عامل اولوب مسلمان
اولوب جان و دلدن ایمان کتوردر و کسری
مکتوب تشریط ایدکده خاکه براقیوب کوندرد
اولی لفت ایدوب اسلام فتول ایل
رسول الله صلی الله علیه و سلم اتر بوا کتب فانه الحج
لحو الجکم وینه اتر بوا الکتاب افان التراب
مبارک دیو یور دیل و کاتب کتاب تحریر ایدکده
طیندن اقدم او قیوب بر خط و ارا یسه اصلاح لازمدر
و کاتب کلامک اختصار نه اجتهاد نام و معنی نک
تطویل تمامنه سعی بالاکلام اتمک کرک و بر یازدیغی
کلمه تکرار کتور مک مقبول دکدر و الفاظ نفیده دن
محکم احراز کرکدر تا کیم تحریر محمود اوله و باب کتابده
کلام حوقدر اما کتاب تطویل اولسون دیو یور مقدا
ایل اکتفا اولکده ننه کیم دمیگز خیر الکلام ماقل و حل
و دل علم عمل باب رابع سمو هم ملوک بیانده
امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه جهد ایل
دون همت اولیه سن قدم انسانه قید و بند
اولوب سقوط ایدر دون همتدن اوز که بر سنه
کور عدم دیدن عمر بن العاص کسینک نفسی هر چند که
وضیع اوله اعزاز ایدوب شریف طوموق لازمدر

تا امری عالی اوله • و اگر نفسنی ذلیل ایدر سه قدری ذلیل
 و اهانته دلیل اولور ددر • و نفسیه همت کشتی نفسنی
 رفع ایدوب اغراز و اکرام ایلیه که انفت قلب هم
 اکابر ددر • زیرا انر نفسری قدرن بلور اغراز ایدر
 هیچ احد کمسنه نک مرتبه و قدرن رفع ایدوب
 توفیر و تکریم آنز مکر بالذات کندوسی نفسی قدرن
 رفع ایدوب اغراز ایلیه • و اغراز نفس اولدر که
 ار اذل ابله اختلاط ایلیه • و جابر اولمیان عملده مساعیه
 قیامیه • و بر کلمه که معیوب • و ناصواب اوله سومیه
 و همت و انفت خصایل ملوکدر • و زراوندان
 معلوم ایدنک لازمدر • نته کیم وارد اولمشدر **حکایت**
 ابوالد و انقی بر کمینه بسوز اقیه انعام ایله احمد بن
 الخطیب اعدادن بیکدن اشغه همه ایلیک جاپز دکلدر
 دیک • هارون الرشید بر کون موکنده سوار اولمشدر
 عی کردن بر بنک اتی ابایغی سقط اولدر هارون بسوز
 اقی ویرلسون دیدر • کچی هارونه کوزا و حمله اشارت
 ایدوب • بو خط در دیدر • بچن نزول اشد بر هارون
 کچی به بندن نه خط صادر اولدیکه کوزا ایله اشارت
 اشدک دیدر • کچی لسان سلطانه بیکدن اقل جاک
 اولق جاپز دکلدر دیدر • هارون بو یاده بسوز
 در همدن زیاده ویر ملک جاپز دکلدر • نتیجه ایدیم دیدر
 کچی عادت هارون آت برینه آت ویر ملک
 کرک ایدیکه نفسک و همتک ذکر حقیر ذم منزه

اولیدی دیک • بوسبیدن مأمون عهدنده اوغلی عیسه
 برو لایتیک ایاالتن تقویض ایدر • بر کون مأمون
 عیسا سکت حجره سنه اوغرا در عیسا غلامنه
 رصافه قیوسنده اوجه بقلا کورددم • کوکل اندن
 استها ایدر • بچق اقیه ال و اربرمقدار بقلا کتور
 دیرکن مأمون استدر • الان بلد مکه اقیه نک
 بچو غرا اولور ایدر سن ولایت عهدنده لایق و
 ترتیب ملکه سزاوار دکلین سندن صلاح
 و فلاح کلمه دیدر • و تقویض آید و کی یالتی البذن
 الدی **حکایت** وصیت نامه اردشیرده اولکده
 ایدر بچن اولاد کدن برینه انعام و احسان آتک
 مراد ایدنسک دخل ولایت و یاقریه و یا خود
 قیمت بلد • و یارستاقدن اقل اولمغه جهد ایل
 تا کیم اول شخص و اولاد مستغنی اولوب • مادامکه قید
 حیاته اوله لر • احتیاجک زایل اوله • بونکله احیا
 زمره سنه داخل اولوب • امواتدن عدا و نمرسن
 و هجر اجتهن ایدوب • جدا تجارته میل و رغبت ایتمه
 زیرا تجارت دلیل دون همتدر **حکایت** خرمین
 شاپور وزیر مکتوب کوندرب جانب کردن
 تجارتیغه سی کلدر • در و یاقوت و جواهر ذقیمت
 و ارایک • خزینه اچونم بوز بیک النونه جوهر الدم
 و حال فلان تاجر جواهر ربح کثیر صاقون المغه حاضر
 اولمشدر بیعنه رغبت اولمشدر امر لر زینیه منجر اولمشدر

حکایت

بلد رسوند و یو بلدر در **ملک** همز نو ز کرة یوز بیک
 و نیچه یوز کرة یوز بیک بزم یانم زده سی و کدر رغبت
 دخر اتمز **اگر** بز تجارت ایدرسوز سطر ستر کیم سور
 ارجا هر کند و نفس که نظر ابله **و** بو مقوله کلام عد اینه
 و ارجا تجارتدن بزم اموالزده بردانه و برجه خلدط
 اتمه که قاعده و رسمه خلط کار اولور و نیک نام
 قبحه عودت ایدر وصیت و صداسندن ضرر
 مترتب اولور **و** حیات و ممانده معیوب اولور
 و یو عتابه متعلق نامه کوندرد **حکایت** روایت اولنور که
 امیر عمار بن حمزه **منصور** خلیفه ناک مجلسنده این
 اول کون مظالمه نظر اولنوب حکم و حکومت اولنور
 بر کیمینه مجلسده ایاغ اوزره دور **یا** امیر المؤمنین
 بن مظلوم و در **امیر** سکا کیم ظلم ایدر **و** مدیر امیر عماره
 کویلمه **و** اموال و املاک **و** عقارمه بی وجه دخل
 ایدوب **نزع** ایدوب غصبا المدن ایدر **و** یو
 سکوی ایدر **منصور** خلیفه برندن طور و بخصی
 ابله برابر محاکمه اولنمغه **امیر** ایدر **عمار** بن حمزه **یا**
امیر المؤمنین **اگر** قریه لر بونک ایسه فخر بعد معاوضه
 اتمزم **و** اگر بنم ایسه بو که هبه ایدم بو باین فخر محاکمه
 اتمزم **و** **امیر المؤمنین** بکا اگر ام ایدوئی مکانی کویلمه
 بیع اتمزم دیدکده **حاضر** اولان اکابر و اصاغر علوه همت
 و سرف نفس و مروتندن تعجب ایدوب **و** یو افرن
 دویلر همت **و** نهمت **بر** هیشتدر هر کسه اندن

بر نصیب وارد **و** بری سخی و اطعام طعام **و** بری علم و بر
 عبادت **و** قناعت **و** زهدات **و** ترک دنیا
 و طلب عقبی **و** بری زیاده استمکله **و** واسطه نوال ابله
 همت **و** حیا حکایتده وارد اولدیغی اوزره اولور که
حکایت روایت ایدر لر که **یحیی** بن خالد دار
 خلافتدن سوار اولوب **دار** سعادتنه کیدر کن در
 خانه ده بر کسینه دوروب خلیفه به منتظر اولمش کوردی
 قریب اولدقده برندن قیام ایدوب **امیر** مسلم
 ویردر **و** بنم سکا احتیاج تا قم وار حضرت رت
 وسیله ایدنم دیدر **یحیی** کند و خانه سنده حالته مناسبت
 بر مکان تعیین ایدوب **و** کند و خاص خوانندن
 طعام فراوان **و** هر کون هزار درهم احسان اولنور
 دیو فرمان ایدر **اول** کمنه برای مقدار مر یو منوال اوزر
 عبش و نوش و صفار سوردی **ای** تمام اولدقده روز
 حره انعام اولنا **در** می عدا ایدر تمام او توز بیک
 درهم اولمش **الف** لعمه دیوالب بر جانه روانه اولد
 بخت قضیه ناک **و** قوعندن خبر دار ایدلر **و** اندر
 مدت عمرندن بونده قائم اولسه صلتم منع **و** ضیافت
 قطع انیبوب **ا** کانهتم **دایم** ایدر دم **دور** **حکایت**
جعفر بن موسی هادینک بدر البکیر و مکمله معروفه
 بر عواده جاریه سی وار ایدر **ملاحظه** ز لجنای زمان
 و صنعت غنا **و** ضرب او تارده احذق او ان
 ایدر **محمد** بن زبیده حسنه آشفته و حیران اولوب

بکار و خشت ایله دیوانه ایله در جعفر سکا خود معلوم و جوکار
 و خیل بیع انک عادت و صنعت و کلدرا اگر خانه پرور
 اولیسیدی بر نفسده سکا و یروب بو باینه لادیمزد
 دیدر بر کونه محمد جعفر ک ضیافتنه کلوب آلات
 بزم مرتب اولوب بدر تغیر و طرب ایله کجه اهل
 مجلس شوقه کلوب صفا و ذوق ایله در محمد جعفری
 علی الدوام سرب مداامه طوبی تمام سر خوش
 و کیفیت زیاده ایله بهیوش ایدوب و مغنیه الوب
 اوینه کتدر اما دست رازلق ایدوب قصد قربت
 و حیانت نیت ایله در علی الصباح مجلس راجی مهتیا ایدوب
 جعفر ضیافت طریقده خانه دعوت ایدوب و جاریه
 و رای پرده دن تغنی به حاضر اول هو بسیار سن ایله
 قدح دور ایلیوب کله لر قزوب مجلس کرم لدرده
 جاریه درون پرده دن نغمات ایلیوب اواز بزم
 ایله ارباب بزمی کرم ایله جعفر عواده استماع ایدوب
 سرف نفس و ادب و همت و مروتدن مجلده
 متغیر اولوب نطقه جرات ایله در محمد بن زبیده قیمت
 جاریه دن زیاده نیجه یوز بیک درهم انعام و خلع حسن ایله
 اکرام ایلیوب جعفر انواع تعظیم و احترام ایله اوینه
 کوندر در بعض حکمایه سوال اولندیکه نوع کس و نه
 مسرور حال و مرفه ابل کلمه در عالی همت و صاحب علم
 و معرفت و ذرفهم و فطنت و مصنوع حالت اولاندر
 دیک و نحوست حفظ و مضایقه بدندن خلاص اوینه

یکمکه تمسک انک جایز در دیدر ملوک و اکابر و
 و دوزر الهم عالی و نفوس سرف سامی به نته کیم
 و یکمکه جاویر بجز اولمکا در **حکایت** سعد بن سالم
 باهلی ایدر بارون الرشید عهدنده کلمی مضایقه کلوب
 احوال مستند اولدر و اوزر مه دیون جمع اولوقضاشده
 محنت و اداسنده عسرت چکدوم طالبدر
 تقاضا ایلیوب غما قدم دوتا ایله در تدارکنده بی محال
 و تفکر نده نیجه خیال ایلم اخر کاره بیر حقیقت شعار اول
 زمانک مرشد طریقت و تبار عبد الله کامل العباد
 واردم اول مرشد دقایق شناسه محنت بی قیاسی
 عرض ایدوب باب فرجه ارکان الناس ایلم
 اول پیر بر خرد بو محنت و درد دن سنی بر امله دن
 غیر بر هر فرد خلاص ایدیه مزیدر انک تکبر و تحیر لیزدن
 عظمت قدر تدر کیم طاقت کنور و ب تحمل و صبر
 ایلم بیلور دیدم بهر حال حصول آمله احتمال ایدرین ددی
 اندر دور دم فضل و جعفره واردم حضور بر جنور لر نده
 قصه تقریر و قصینه بر بر تعبیر ایلم حضرت رب العالمین
 ظهیر و معینک اوله دویلر اندن در و غم و غم و دیده کرم
 بر نم منکسر و متحیر و مفتکر و متغیر عبد الله بن مالک کلام
 و بر امله دن استماع ایندکم تعبیر تقریر ایلم بو کونه بزم
 یا نمزده حضور ایله پرده غیبدن نه ظهور ایدر کور کلم
 ویک بر ساعت مرور ایندین بر قولم کلوب قیومزده
 احوال اقبال ایله خیل ابغال کلدن و باینجه بر ادم بن فضلک

وکیلیم دیدیک. عبدالله لعل الله حضرت مفیض النوال
 فرجی اقبال اتمش اوله دیدیک. واردم کوردوم قیومه بر
 صاحب وقار. النده بر رفته وار سنکه بزم یامزد
 پراضطرار کندوک بن بی اختیار حلیفه عالی مقداره
 واروب احوال بر ملاکی اشعار ایلدم بیت المالد
 یوز بیک درهم انعام بیوردور. بومبلغی غرامانه
 صرف ایدر. یا وجه معاش و کفاف نفسم نه نفقه ایدر
 دیدم. سکسان بیک آنچه دخر صدقه ایلد کند و یابد
 یوز بیک درهم دخر ضم ایدوب احوالک منتظم اولغه
 ارسال اولندور. دیوچور اوتمش دیدر **حکایت** روا
 اولنور که نوشیر و انک بر مریض دی قیمت جامی بر
 ندیمی سرفه ایدر کن. نوشیر و انک نظری دوش اولدی
 سانی کلوب جامی بولدر. ارباب مجلسه جام مریض
 ضایع اولد. مادامکه جام برینه کلیمه بر یکر طره چیمسون
 دیو تنبیه و تاکیده اقدام و اهتمام ایلدی نوشیر و ان
 بوکار دن فراغت ایلد. و اهل بر می خود خدمت منع ایدوب
 جامی طلب اتمه که انی سرفه ایدر برینه کتور مزود زدی
 کورن عیبین فاس ایلدور در سخی و عکوه مت موجود
 یوده راحت و خیر و برکت انده لایدر **حکایت**
 روایت اولنور که رسید صالحی دعوت ایدوب بزم
 منصور و متنده یکرم کره یوز بیک آنچه مزوار در بولون
 اخشامه دکن بلا تاخیر بهر نقد بر تحصیل اتسون بقیصو
 کتور و اگر مبلغی مغریه دکن جمع اتمر نه امان ویر میوب

نسخ فرمانم ایلد کس کتور دیدر. صالح منصوره واروب
 حقیقه صادر اولان فرمانی اذعان ایدر دی منصور
 والله هلاک اولدم. جمله اسباب و املاک یوز
 بیک آنچه اتمزد یو باین غلظ ایلدر صالح بو بایده بر
 جمله تدبیر و تدارک ایلد که اهلاله مجال یوقدر و بو
 خصوصیت حصولنده عدم اهتمام انفرم و امیر المؤمنین
 فرماننم محابا قلمنم ددر منصور یا صالح بن اهل
 و عیالنه و اصل ایلد. اقارب و اولادنه وصیت
 ایلدیم ددر. صالح واروب اهلنه و داع انکه بنیاد
 ماجور اندکده. مندر لنده نوحه و فریاد ایلدر صالح
 ساید که بر امله بدندن س که بر فتح باب اولد
 کل بحی بن خالده وار لوم. و ماجور عرض ایدم
 دید. اتفاق بحی بن خالده حضور نه واروب فضته
 وقوع اوزره عرضنه قبلدیلر بحی احوال منصوره مطلع
 اولوب نیجه زمان سرفرو ایلدر. مابسن قالدرو
 خزینه دارینه خزانده نه مقدار نقدیه وار دید
 خزینه دار بش کره یوز بیک درهم وار دید
 انی احضار ایلدر. و فضله بر قاصد کوندردر که بغایت
 معور قرایع اولنور. بر مقدار آنچه لازم اولدر موجود
 بولنانی کوندرسون ددی. ایک یوز بیک درهم فضل
 کوندردر و بر رسول جعفره ارسال ایلدر که بعض
 لوازم اچون بر مقدار مبلغ مهم اولدر ممکن اولد بعض
 کوندرسون ددر جعفر و دخر ایک یوز بیک آنچه ارسال

ایک بحیر صالح انواع دقت ایل طقوز کره یوز بیک درام
جمع اولدر زیاده به مجال یو قدر ددر منصور موکال
بنم انک سنک بومالی سنک انعام به قبا سکن
التاس ایدرم دینک بقیه سن دخر اتمامه قدام و هبام
ایله دبدر بحیر عجزندن کره ایدوب امیر المؤمنین
چار به به ذر قیمت بر جوهر انعام اتمک در اول جوهر
بزه کوند رسون دیو غلام کوند در غلام جابیه دن
جوهر الوب کلدر بحیر صالح امیر المؤمنین بخار دن
اسبو کوهری ایکی کره یوز بیک آچه به المشرک لوندن
ارتوغه قدرت یو قدر امیر المؤمنین منصور ی بزه
بغشلا سون ددر صالح مبلغ ایل اول جوهری الوب
منصور ایل رسیده کیدر کن منصور ذمه متعلق بریت
ایراد ایدوب برامکه به دکنام ایلدی صالح انوک
دنات و خبت میلادنه تعجب ابتدی و منصور اولو
روی زمینده برامکه دن اخیر و سندن اشترکینه قادی
که اندر سنی صابون الوب هلاک اولمقدن خلاص
ایلدیر سن انره مدح و ثنا ایدوب اصرار فعان
قیلر سن سوزی غنیت ایل سویر سن دیدک
رسیده واروب باجرای کجا جوهر غرضه قلدک
رسید بحیر نک کرم و سخا و مروت و همنه
و منصور کت خست است و خست و دناستنه
متحیر اولدر اول همه ابتدی و کز جوهری کروالموق
مناسب دکلدر دبدر صالح بحیر به کلوب بولیده منصور

سبحان الله

السماء

استماع ایندیکی ناسزا فزیر و قوع اوزره تعجب ایلد
بحیر انسان قلدت و مضایقه ده متحول و متفکر
و موم اولد تکلمی جان و دل دن دکل غم و المندرد
و کرملدن بنر معذور طوت دیو منصور و غم عذر دکل
صالح کره ایدوب بو جرخ دوار و کردش روزگار
نیجه دهور دور ایدوب جوق ایام و شهرور
اتمک کریدر که سنک بحیر بر وجود در خظا و
کتور تاسف ایدر که اخلافت مانند صاحب
خلق تحت ترابن نیجه متوار اولور ددر حکایت
روایت ایدر که بحیر بن خالد برملی و عبد القدر مالک
خرامی بیننده نهانی عداوت و ایدر اما اظها
انزرا ایدرم و عداوته سبب هارون عبد الله
بر مرتبه محبت ایدر دیکه بحیر بن خالد و اولادک
عبد الله امیر المؤمنین سحر ایدر و بر ایدرم نیجه سنین
و شهر بونک اوزر نه مرور و عبور ایدوب قلوب
حسوده هقد و کین موجود ایدرم رسید عبد الله و
ارمنه والی ایلد اهل عراق دن بر صاحب فکا و فطنه
و مؤدب و محتشم کمنه و ایدر الله اولان مال
و منالی تلف اولوب کردش کردون دوندن
احوالی مکرر و مختلف اولدر مضایقه واضطرار دن
انقلابه و سوب آخر کار ناچار اولوب بحیر بن
خالد اغزند عبد الله بن مالک حصول مرام الحون ترور
بر کتاب تسطیر ایدوب عبد الله بن مالک کلوب

در حاکم

باینده کتابی بجای بدن برینه ویرد. حاجب مکتوبی عبد الله
 تسلیم الیدر. عبد الله مطالع ایدوب مضمون مفهوم
 ایدندکده. مزور اولدوخن معلوم ایدندر حامل مکتوب
 ابحر ویه کیروب سلام ویروب دعا و ثنا قلدی
 بودور و دراز سفرک محنت و مشقتنه ارسکات ایدوب
 اگرچه کتاب مزور ایلک کلدک. اما خاطر که سنه خطوب
 اتمسون بن سنک سعلی ضایع اتمرم دیدر هر دمسار
 وافر دعا و ثنا ایدوب. یا امیران و صلتم سکا نعت
 ویرد یسه منجده اطلب براهین اتم. ارض الله واسعه و زرا
 حیح مبین در. ایراد اندو کم کتاب صحیح بلار تیار بدر د
 عبد الله ایکی امرده معتقد اولور سن بغدادده اولو کیر
 معتقد مکتاب کوندنیم. بونامه نک صحیح معتقد سنو
 ایدیم. اگر صحت بولور سن تحت حکومتده اولو اولور
 برنیک امارتن سکا نقیض ایدرم و اگر انعام و اگر ام
 در سنک ایکی کتبه یوز بیک در اتم ویروب انواع نشر نفای
 و خلع ایلک نعظیم و احترام ایدرم و اگر کتاب مزور و مرتاب
 اولور سن ایکیوز خرب ضرب اندوزب محاسنک
 خلق ایدوب خلق اراسنده تشهیر و عقاب ایدرم و
 و مردی بر حجره یه الوب لوازم و اسبابن تدارک تسونر
 دیوتنیه و تا کید ایدر. بعده مکتوب یازوب بغداد
 وکیلنه کوندردر که برکمنه بحیر بن خالد طر فذن کتاب
 کتور در. اولبا بدیه اریا بجز وارد. ایدر کر کدر که بواجو الک
 تحقیقنده افعال انیوب. وقت و اقدام و اهتمام تام ایدر

تا کیم اول کینک صدق و کذب معلوم اولد دید کتاب
 عبد الله وکیلنه و اصل اولد قده اسبنه سوار اولوب
 یحیی بن خالد و ارد. ندیم صبریم و خواص مختص ایلک مجلده
 ایکن کتابی ویردر. بحیر انشاسن کورد در ندما سنه تزویر
 بوجا بدن خطبنا کتاب الوب کیده نک خجاسته
 و سنزاسی ندر دید کده ندما دن هر بر بر کونه جواب
 ویروب بر نوع عذاب و عقاب و بر خصل حد عد ایلک
 بحیر خط اندو کز. و ذکر اندو کز ندان و حمت و خستدن
 ناسیدر جمله کز خود. امیر المؤمنین قرب و بعدن بلور سن
 و بزم سیمزده اولو مسدی معلوم ایدنور سنر حالا حضرت
 بارک جل و علا اول مردی قلوبده اولان بکر مر بلاق حقد
 ز ایل اتمک واسطه ایدوب. مابینر اصلاح اولمغه کوندرد
 پس مناسب اولو بودر که اول مرد مبارک لقانک
 تأییدی ایلک ایفاء و طنونن صدقه مقرون ایدوب عبد الله
 بن مالک کتاب تحرییده لم که اول مرد مبارک افتد ایلک
 اکرام و احترامنده توفیر و نیکبیر ایلک ددر ندما صحبت انها
 استماع اید کیده. مدح و ثنا و قیوب خرد دعا قلدیر
 و کرم و سمو همنه تعجب ایلدیر بعده کاغذ و دوات طلب
 ایدوب کند و خطیلده تسطیر ایلدیکه حالا کتاب مستط بکر
 و اصل اولدر. عمر کز مزید اولسون بتامه مطالع اولور
 مضمونی میمونی معلوم و مفهوم اولدر سلامت و استقامت
 انواع سرور و بهجت. و حور فرحت حاصل اولد
 اول حرمکنه بزم طر فذن کتاب تزویر انش ملاحظه

اولینش اول کتابده شبهه و تبس و تزویر و یوقدر بن تحریر ایدم
 و اول کثرت تسلیم ایدوب حضور کوزه کوندر دم کمال کرم
 و حسن سیمکزدن توقع اولنور که اول مرد پاک نهاد ک
 مأمول و مرادنده احسان بی پایان ایدوب عامر احسانگر
 ایلد ممتاز و وافر امتنا مکرر له سرافراز ایدر که انک
 حقنه صدور و ظهور بولانم انعام عام بوجانیه عاید در
 دیک و کتاب ختم ایدوب وکیلنه تسلیم ایدوب اولد
 عبداللہ بن مالک کوندر در مکتوب عبداللہ بن مالک
 وصول بولد قدہ کمال مرتبه مسرور اولوب اول مرد
 کتور دوب سکا وعده اولناغ امور کفقتسبده کتفا
 ایدرسن ناکیم عهد منہ وفا اتمش اول و زدیدر اول مرد
 عطا و کرم دن زیاده محظوظم ددر عبداللہ ابکیوز بیک
 درهم و اوون رأس برار رهوار مرصع زین مجوهر جام
 اسب تازر و بکرمی طاق ثباب کرنین و لباس افتخار
 و اوونہ انفار غلام اسب سوار و سایر لوازم و مهمات
 و انلہ لایق جواهر و یردوب بغداد طرفنه کوندر در
 و عیالنه وصال میسر اولد قدہ بحیرین خالک استانه سینه
 بوز سوروب دخوله اذن دلدر حاجت بحیریه وار و
 بامولک بابہ بر مختشم جمیل الشیم خیل و خدم ایلد کمنه کلید
 دخوله اجازت و عبوره ارادت دلر دیدر اجازت
 و یرد مرد دخول ایدوب شفاہ تعظیم تجیل و جباه
 نکرتم برله تقبیل ارض ایدم بحی نام و نشان و رسم
 و متکاشن سئوال ایلدی بن اول مرد مکہ کردش صرخ

ناموافقدن جور و مضایقه چلوب سنک طرفقدن
 عبداللہ بن مالک بر کتاب تزویر تحریر ایدم و دیک
 یحیی سکانه انعام و اعطا ایلدر ددر اول مرد سنک
 همت و قتل و کتدر وافر انعام ایدوب بنی غنی
 ایلد و هر نه و یرد یسه جمله کس قیو که کتور دم باقی فرما
 سنک دیک یحیی اول صاحب دولت ایلد مالکینده
 اول اعدا و فی صداقته تبدیل امله سبب اولدک
 اول انعام ایلدی قدر بند خربده ایدم ددر عبداللہ
 و یرد کی مقداری مال و امتا احسان ایلدر بوحکاینه
 ایراددن مراد بودر که انسانک همتی عالی اولجوق اید
 ضایع اولمز نخسین الطبع اولوب لیام ناسه دخی
 تعشق ایدرسه مهمت سامیه سی اولجوق نهوور
 و اقدام ایدوب کریم الاخلاق طاهر الاعراق بر
 کمنه ایلد فحاطره ایلد انوکله هتوره و اصل اولوب
 مراد ایلد بر جنور اولوق مقرر در ایدر ایکی کرم و مختشم
 و زعمک سمو همتار نه نظر ایلد که نه کیفیت ایلد مع ایلد
 و مقابلد ایدوب مروارینه عقوبت و غذای لایق
 کور میوب برکت دولتدر نه اول مرد مقصودنه
 دست رس بولوب شدت زمانه و قنوت و
 مضایقه و محنتندن خلاص اولوب نعمت سنیه
 و تربیت علییه و اصل اولدر حکایت رواتب اولور که
 بنی هاشم کن بر قول و بنز امیه ددر بر غلام افتخار ایدوب
 هر بر بنم افندیرم سنک افندیر کن اگر مرد دیدی

واروب تجربه ایدوب شبهه مزحل ایدیه لم دیدله غلام
 بنه ایتیه بعض موالیسنه واروب مضایقه و فقر و فاقه دن
 شکایت و شدت اضطرابن حکایت ایلدی ده
 هزار درهم انعام ایلدی برینه دخی واروب احوالن بعض
 ایلدی ده هزار درهم دخی اول ویردر حقه موالیدن اون
 کمینه طواف ایلدی یوز بیگ درهم جمع اولدی
 ایلدی وار سندخی بنه هاسنک کرین تجربه ایلدی ددی
 اول غلام حسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام
 واروب فقرن شکایت و احوالن حکایت ایلدی
 یوز بیگ درهم انعام ایلدی اندن عبداللہ بن جعفر
 واردر اولدخر یوز بیگ درهم ویردی محصل کلام
 اوج نفردن اوچونز بیگ درهم تمام جمع ایدوب
 بنه ایتیه غلامنه واروب سنک افندیکن کرم
 و سخای بنم افندیکن او کرفور اما احتیاجم قالدی
 انعام و اکرام ایلدکلی دراهمی کندولره ترجیع ایدوب
 تکرار تجربه ایدیه لم ددر غلام بنه ایتیه موالیسنه واروب
 بودراهدن مستغنی اولدم حضرت حق جل جلاله بر
 مکاندن دخر فتح ایدوب باب فقر منشد اوفوب
 بوماله احتیاج قالدی کروکتور دم دیدکده هر بر ویردوی
 مالی الدر و غلام بنه هاسنک دراهم موالیسنه کتور و
 بریدن کفایت مقداری مال بایر اولوب بومبلغه
 احتیاج قالدیوب بنه سزه کتور دم آلکوز دیدکده بر
 ویردولری کیر و المرز و هجیه خری بنه کتور و موالیزه

فتنر زه اگر مال و منالدم مستغنی اولوب احتیاجک یوغیسنه
 بومالی خلفه صدقه و فقرا و محتاجینه نفقه ایلدی دیدله
حکایت بعض حکما ایدر اجلال اکابر جلالدم و استغفار
 ناسر لوم اصل و قبح خلالتندر و آلت سز همت
 خفته در و جدله همت جبر و لطیف و مستحسن و ظریف
 اولور زبرا آدم هر نفدر صاحب امت اولسه و جدی
 موافق و مساعد اولماسه ایتیه مندن انخفاظدن
 غیره نسنه اولمز پس همت امت علور و جدعالی
 اولیق لازمدر کلام درجه و عمل قدر و مرتبه ایلدی در دیکر
 همت بغداده و زاد و زواده ایکی فرسخه دکن کرکدر
 عبدالغزیز مصره سلطان ایدر برکونم سوار اولوب
 اطراف طواف ایدر کن بر کمینه او غلنه یا عبدالغزیز
 دیوندا ایلدر عبدالغزیز اول صدر استماع ایدوب
 اول صدر القایدن کمینه کتور دوب عبدالغزیز
 نام او غلوکه نفقه ایلدی او نم بک انچه صدقه ایلدی
 بو خبر مدینه مصرده سابع اولدر اول سنه ده جود
 کلن اولاده عبدالغزیز آد قودیلر بو بایده کلام حوقدر
 ذکر اولنورسه کتاب تطویل اولور همت ناخیر اولور
 انسان برکونم مرادنه و اصل ایدر اما حاکم محمود
 اولدر که نه متنی قدرندن تجاوز ایلیمه تا کیم طول حیات
 و مدت عمرنده غم و اندوه و الم ایلد عیش و تنیوب نعم ایلد
 ذوق و شوق ایلیمه **باب خامس حکم حکما ذکرند**
 اما حکمت حضرت یار بر جلت قدرت دن بر عطا

سقراط ایدر. الله تبارک و تعالی بر کس حکمت و ربوب
 قدرن بلیوب مال و حرص اوله. بر کس نه صحت و سلامته
 ایکن. تعب و نصب ایله اهانت اولنق کبیر. زیرا
 میوه حکمت. راحت و علا. و ثمره مال محنت و بلاد
 ابن مقفع ایدر. ملوک هندک کتب کیره سی وار
 ایکن. حکما سنه اختصارن امر ایلدیلر. علما اتفاق ایدر.
 درت کلمه اوزرنه اختصار ایلدیلر. بری ملوک عدل
 و ایکنی رعیت طاعت. و او چنخی نفسیه وقت حاجته
 اکلدن امساک. و در دنجی شانه غنفسنه نظر
 اتمامکدر **حکایت** بعض حکما ایدر ناس در تدر بر بیلور
 و بلد و کنی بیلور اول عالمدر. اکا اتباع لازمدر و بری بلور
 و بلد و کنی بیلور. اول مرشد در مرشد رارشد و
 ایدر. و بری بیلور و بلد و کنی بلور اول ناسیدر تدر کور
 و بری بلور و بلد و کنی بلور اول چاهدر. حذر اتمک مناسب
 بعض حکما به سوال اولندیکه. قنقی سنه اقریدر اجلد
 یافتی کسی بعددر. امل دیو جواب ویردر خفتن
 قیس ایدر ایکی سنه ده چیلد اولمز قنق اقبال یوز طوخته
 ادبار صورت بولمز. و قنق ادبار کله اقبال یوز بولق
 محالدر. لقمان حکیم او غلنه ایکی سنه حفظ ایدجک
 بعدنده خوف ایتمه. معاش درهم و معاده دین دید
حکمت نو کیر وان بزرجمهره سوال ایتمک دوستی
 دشمن ایتمک ممکن. اما دشمنی دوست ایتمک قابل
 اولد یغنه سبب ندر. بزرجمهره معوری خواب ایتمک

خوابی معور ایتمدن سهل و زحاجی صحیح کسر ایتمک
 مکسوری تصحیح ایتمدن لهیاندر و در صحبت بدختر
 ادویه دن و ترک ذنب استغفار دن و کلمه شهوا
 کظم خردن. و استکنارده مخالفت هوا دخول
 ناردن خیردر **حکمت** قدمادن بر بنجه روز کا اطر
 طواف و بلاد کرکیت و گذار ایدوب خلقه یو
 الیه کلمه تعلیم ایدر دیکه علم اولمیانک دنیا و اخرت
 عزرا اولمز. و طبر بر اولمیانک دیننده سلامت اولمز
 و جاهل اولان علمیده منتفع اولمز و تقوا سی اولمیانک
 مکرم اولمز و سخی سی اولمیانک مالندن نصیب اولمز
 و نصیحت اولمیانک عند الله حجتی اولمز **حکمت**
 بزرجمهره سوال اولندیکه قنقی عز ذل ایله متصلا سلاطین
 خدمتنده و حرص ایله و سفه ایله اولان عز دیدی
 بزرجمهره سوال اولندیکه. بلکه نه ایله تادیب اولمز
 کثرة اعماله مأمور اولوب. دایما مشقات استغاله
 استخدام اولنمغه ددر و اخسانه ایله تادیب اولمز
 اضاعت اقتدار برین بلمک ایچون. اهانت
 احتقار لر یله دیدر. و اختیار نه ایله تادیب اولمز
 قضاء و حوائج لر یله توقف ایله ددر و بنیه کریم کچدر
 دیدر. احسان ایدوب. هبه سن ذکر ایتمک
 دیدر. و بنیه زینت علم و کرم و سجا عت قنقی نشنه
 یو سوال ایلدیلر زینت علم و صدق و زینت
 کرم بشره و زینت سجا عت قدرنده عفو در یو

جواب ویردی. یونان وزیر ایدر درت استیا
 عظیم ابلادر. قلت مال ایلکه کثرت عیال و همجواریاهاوار
 وزن بے عار. وابن بی وقار. حکایت اهل دنیا
 اتفاق ایدوب. جمیع اعمال ناس بکرم بس وجه
 اوزرنه در دیدلر. بشی قضا و قدر که جلب زواج ولد
 و مال و ملک. و حیاندز و بشی کسب و اجتهاد که علم
 و کتابت. و فروسیت و دخول جنت و آتندختر
 و بشی طبع ایلکه که وفاء و مدارا. و تواضع و سخا و صدق
 و بشی عادت ایلکه که مشی طریق و اکل و نوم و جماع بول
 و غیطدر. و بشی ارثله که جمال و طیب خلق و غلو همت
 و تکبر. و ذماتدر دیدلر. شد ایددن اوج نسنه که
 عقلا به نیسانی جایزد کلدز فنا و انقضا دنیا و ثقلت
 احوال زمان و محن دهور در دیدلر. الی نسنه دنیا کیه ایدر
 طعام سابع و ولد سلیم الاعضا. و صاحب موافق
 و امین مسفق. و کلام صحیح نظام و عقل تام حکمت
 حکیم ایدر بس نسنه ضایعدر. افتابده چراغ و زمین سورج
 باران. و نابینا نظرند زین رعنا و شیر قتنده غذا
 لطیف. و ظالم صدرنده کلام ملک العلام کنند
 ندن معلمی بدر کردن زیاده مکریم و تعظیم ایدرین دیو سوال
 ایتدیله. زیرا ایدر حیات فانیه به سبب معلّم حیات
 باقیه به باجهندز دیو جواب ویردی و امور قسمت الله الیه
 جاز او بحق. اجتهاد و مخطوره و تبارکی مشکور در دیدلر
 اگر زمان مرادک اوزرنه اوله نسنه سن زمان ایلکه اول نیجه

دلر سه دیدلر. زیرا انسان عجب زمان و زمان عدوانساز
 و هر نفس که انسان تنفس ایدر. اولقدر حیاندن بعید
 و ممانه قریبدر. حکمت حکما دن بعضیلر بزجر همه ابواب
 حکمتدن ارواح و اسباحه نافع اولانن بیدر. تا کنیم
 اجتهاد ایدوب مضر اولندن استیجا و ایدر لم
 دیدلر. بیکوز و متیقن او ککر که درت نسنه کوزتون
 ایدر. و درت شکر نقصان قیلور. و درت نسنه
 تنه فربه ایدر. و درت کسی ضعیف و لاغر قیلور و درت
 نسنه قبله زند ایدر. و درت شی دلی مرده قیلور
 شول درت نسنه که چشمی منور و روشن ایدر چمن
 و آب روان. و شرب صافی و وجوه اجابیه نظر
 و شول درت کسی که ناقص ایدر طوز لو طعام بک
 و باسنه استی صود و ملک و دایما عین شمسه نظر الملک
 و دشمن یوزن کور ملک. و شول درت نسنه که تنه
 فربه ایدر جامه های زیبا و حزن و المدن خالی دل و رایحه
 زکیه. و مکان و طبعه نوم و اول درت نسنه که تنه
 لاغر ایدر. اکل لحم قدید. و کثرت جماع و حمامه طول ملک
 و نوم عی. و شول درت کسی که موجب صحت جسمدر
 و قتنده اکل طعام. و حفظ مقادیر اسباب و اعمال مشقه
 اجتناب. و ترک حزن. و شول درت نسنه که
 بدنی دایما کسر ایدر طریق صعبه سلوک. و اسب خرویه
 رکوب. و تعب و روستن و مجامعت عجایز و شول
 درت نسنه که دلی زند ایدر عقل نافع و استاذ عالم

زیاده

و سر بک این • وزن موافقه • و صدیق مساعده و سول
 درت سر که قلبی مرده قبلور • برد ز مهر بر • و حر ستموم
 و دغان کریم • و مخافت دشمن سقراط حکیم ایدر
 بس نسنه کشتی نفسی هلاک ایدر خدعه اصدقا و علمای
 قطع نظر • و تحقیق نفس • و احتمال تکبر • و اتباع هو
حکمت بقراط ایدر بس سکیدن بس نسنه سیر اولر
 عین نظردن • وزن ذکر کردن • و کوشش خبر دهن • و آتش
 هیزیدن • و عالم علمدن • ارسططالیس سوال اولدیکه
 تنقی صدیق او توف • و قنقی صاحب شفقدر • صدیق
 اصیل او توف • و صاحب قدیم اشفق و تدبیر عقلا
 افندرد • دیو جواب و پردن • جالبینوس ایدر بدی
 نسنه قلبه نسیانی جلب ایدر استماع کلام خوش
 و حجامت عنق • و ماء جاری به بول • و خورشش ترش
 و روی مرده به نظر • و خواب بسیار و اما کن خرابه
 نظر • وینه کتاب ادویه ده ایدر نسیان بیدر سکیدن
 حاد اولور • بلغم و خنده قهرقه • و خورشش نمکین • و لحم
 سیمین • و کثرت جماع • و تعبیه سفر • و سایر برودات
 و رطوبات **حکمت** ابوالقاسم حکیم ایدر فتن دنیا
 اوج نفردن فتنه اولور • قایل اخبار • و طالب استماع اخبار
 و ملقه اخبار دن • آبا بونلر ملامتدن خلاص اولنلر حکیم
 ایدر • اوج نسنه اوج نسنه ایله مجتمع اولنلر اتباع سهوا
 ایله اکل حلال • ارتکاب غضبه شفقت و کثرت کلام
 ایله صدق مقال • بزرجمهر ایدر • اگر جمله ابدال دن اولمق

در سک اخلاقی اخلاق اطفاله تحویل ایلنه نیجه در اول
 دبیلر • اطفاله لبش خصل وار دز اگر کبار
 اولیدر • ابدال اولمدری مقرر در • زیر اطفال رزق
 ایله اعتنا مائمز لر • و چن مریض اولسه لر خالقدن
 شکایت ایتمز لر • و اجتماع اوزره طعام برلر و چن
 خصومت ایتمز لر • و اجتماع اوزره طعام برلر و چن
 و ادنی تحویفدن خوف ایدر لر • و کوزی ماستو
 اولور لر دیک **حکمت** بعض حکما زعمک اصله غطف
 و ذنبک اصلی عجله و ذلک اصله بخلدردیمک **حکمت**
 اجنف بن قیس ایدر • ملوکده صدق و کذب و وفاء
 و حسودده راحت • و دینده مروت • و بدخلفه
 رحم یوقدر **حکمت** ذوالریاستین برکسنه تخمین
 اسکندر سکور ایلک اسکندر سنک کلامک
 انک حقه استماع انک سر طبله لازمدر دیک
 اول مرد خوف ایدوب ايسم اولدتر اسکندر الکری
 ناسدن رفیع ایدک • تا کیم سویر خلفدن امین او کس
 دید **حکمت** بزرجمهر ایدر • عافیت در ندر عافیت
 دین • و عافیت مال • و عافیت بدن • و عافیت
 عافیت دین اوج سیده در • هوا به تابع اولماق
 و او امر سر عله عامل اولمق • و کمسنه به حد اتمامک
 و عافیت مال • اوج نسنه ده در انعام نظر و ادوات
 و مال دن اخراج حق • و عافیت جسم اوج سیده در
 قلت اکل • و اقلال کلام • و قلت نوم • و عافیت

اوج نسنده در قناعت و حسن عبرت و حفظ
 طاعت حق و خاتم الصلوة سوال است بزرگه بنحوی متقدمون
 بولد و غن سن بولد کت زیرا سیزدهم نشنسنده
 فوت اولک و معتم ناصح و یار موافق و جهد دایم
 و کسب حلال و زمان مساعد دیک **حکمت** برکنه
 حکما دهن برینه با که وصیت ایله دیدر با ظرقضا و طاب
 رضا و جمول جفا اول دیک **حکمت** بعضیده سوال
 اولندیکه میان انسانده قنقی نسنده چوقدر کثرت تبریره قدرت
 یوقدر و وفرت عمره حاجت زایل اولمزه و بنده
 هر شئه طمع ایدر اما فقره حارص دکلدر زیر اجمیع
 خلق راغب غنا در و برکنه نک غم آزی یوقدر
 جمله سرور طابدر و موده هرکنه طالب اولمزه
 دوکلی حیاته راغبدر **حکمت** ابوالقاسم حکیم ایدر
 هلاک اولمده سی معصیت و رای ایله انفرادده
 عوامده معصیت و قراده رای ایله انفراد **حکمت**
 بلا خلق اوج کمنه دندر علماء مضلین و قرآء بله و عوام
 حنده طمعون صحت و خسیسدن و فاطلب قیله
 دیمدر حکما ایدر احوال دن درت نسنده حفظ ایدر
 جمله رجال دن اولور سن بری سترکی بر مرتبه حفظ
 ایدر سنکه خلق معلومی اولد قده راضی اولک سن
 ایکنی علانیه کی بر درجه ضبط ایده سنکه اهل سکا اولباده
 اقتدا ایتدکده قسکده جایز اوله او چنکی کند که اختیار
 ایلد و کت عمل برله ناسن ایله معامله ایدر سن و دروچی

خلقه بر حال اوزره اولمق کرکدر که اول حالت نفسکه اوله
 رضا کوسره سن **حکمت** حکما ایدر اوج نسنده اوج
 کوز ایله نظر اتمک کرک فقرایه تواضع نظرن ایدر
 عین تکبر له کور فمک کرک و اغنیایه نصیح نظرن ایدر
 حد کوزیله بقامق کرک و نسیایه شفقت کوزیله
 کور و ب شهوت نظرن اتمک کرکدر **حکمت**
 و هب مینه ایدر تور ایدر اتم المعاصی اوچدر کبر و حیل
 و حد و بش نسنده نک نتیجه سی یوقدر اکل و کثرت
 نوم و راحت جسم و حبت دنیا و مدح ناس و ایدر
 هرکیم اوچدن خلاص اولور ما و اسی جنتدر منت و مؤنت
 و ملامت فتن احک اتسه منت ایلمیه و مؤنتی خلقدن
 تخفیف ایلمیه و برکنه ده عیب کورد کده لوم اتمیه
حکمت ابن القریه اکابر اهل زمان و فطنت و معرفتده
 حارر بالینان ایدر برکون حیا جک مجلده کیدی
 حیا کوفندر جو سوال ایدر بطور حمدن یا سن دیک
 رضا ندر قضا و قدر قناعت و مکاره صبر صبر ندر
 کظم غیظ و مراد اولمیان احتمال حلم ندر قدرت و غضبندن
 اظهار رحمت و رضا کرم ندر حفظ صدیق و قضا
 حقوق قناعت ندر کرسنه و برهنه صبر غن ندر استعظام
 صغیر و استکثار قلیل رفوندر الت قلیل حقیره ایله
 اصابت اسباب کثیره حجت ندر سندن غیر سکت
 ستری اوزره و وقوف سنجاعت ندر اعدا و کفار
 یوزنم جمله و موضع فراره نجات عقل ندر صدق

مقال وارضاء رجال عدل نذر ترک مراد و صحت سیرت
و اعتقاد انصاف نذر دعا و دیده بین الناس مساوات
ذل نذر اطرار لغدن مرض و قلت رزق دن انکسا
موص نذر رخا دن حدت شهوت امانت نذر
قصد واجب خیانت نذر قدرتله تراخی فهم نذر تفکر
و حقیقت اوزره ادراک اسکا در دیو جواب پردی
حکمت حکیم بس کمینه بس نشد دهنک و اولور بعد
نادم اولور اموری فوت اولد قده کسلان نشدنه
دوسد کده اخوتندن منقطع اولو و اعدایه فرصت ال
و پرد کده فوت ایلیان وزن طالحه به مبتدا اولوب
ما قبلنده اولو زن صالحه یا دایدن و ارتکاب ذنوب
اقدام ایلیان مرد صالح و در **حکمت** بزرگمهره سوال اولدیکه
مال علمانک قبله قلب ایدر مال اینده قبله قلب اولان
عالم دکلدر دیو جواب ویردر حکیم ایدر عتاب ظاهر هت
باطندن اولدیر **حکمت** بزرگمهره ایدر باب غم و حزن
دنیا و اوجدر مجنونیدن مفارقت ایدن محب و فتره
عودت ایدن غمز و اوغلی ضال اولان بابا **حکمت**
حکیم ایدر بشی کمینه قتنده مال نفس و روحندن اغرد اوجر
ایله مقاتل و حقار آبار و قنوات و تجارت ایچون راکب
بحر و صیاد مار و مراهنه ایله ستم اکل ایدن **حکمت** عمودین
معد کرب ایدر سخن نرم صخره صمادن قتر اولادلی نرم
ایدر و کلام حسن حرردن انعم اولان قبله حسن ایدر حکیم
وجع مرض جسد اولدینگی کبی حزن مرض و حذر و طعام

غذا جسد اولدینگی کبی فرح غذا و روحدر حکما دن بر
بر کمینه دهن و ام طلب ایدر ویر مکرده تعلیل ایلدنه
حکیم ایدر دین ویر مد و کلدن بر کره یوزم قزردنه
ویرمش اولدیرک مطا لبسندن رویم بیک کره
صر رقی مقور ایدر دیدی **حکمت** حکیم تیغ خور حکیم
کند و نفسنی قتل ایدر و نفسندن انصاف ایمان
خونندن خلاص اولمز بدینی عطا ایله اطلاق ایده نک
و جهای ضیا ایله اسراق ایدر **حکمت** اوج نشنه دلک
قیغوی کیدر صحبت علما و قضا دین و مشاهد جمال
ایک نشنه حزننی قلبه جلب ایدر جود بخلاصه طمع و صنفا
ایله مزاج درت نشنه دن خلاص اولمغه درت
سیدن اجتناب کرک حزنندن خلاص اولمغه حسد
اجتناب و ملامتدن قور تلمغه جلیس سوء دن اجتناب
و اتشدن خلاص اولمغه ارتکاب معاصیدن اجتناب
و دشمندن قور تلمغه مال جمع اتمانکدر **حکمت** حکیم ایدر
درت عمل مذمومه ایله عامل اولانلر دنیا و عقبا ده مجاز
اولور لر بری غیبت بر فارسدر که سر غمته لایق
اولور دیرلر ایکنی احتقار علما هر کم علما و خفیه ایدر
حقیر اولور و او جیحی کفوان نعم الله تعالی و در دخی
بغیر حق قتل نفس **باب سادس شرف عقل و عقلا**
بیاننده در حضرت حق جللت قدرته عقلی اکر صفت
اوزره خلق ایلد اقبال ایله دید اقبال ایدر ادبار ایله
ادبار ایدر غرتم و جلالم حق چون خلقه سندن جلیل

خلق اندم سنکله الوب ویررم و سنکله حباب
 و عقاب ایدرم ویدرم یونک صحتنه دلیل بودر که
 حضرت بارشک عباد اوزرنه امر ونهی وارد ایلر
 دخر عقله موقوفدر ننه کیم محکم تنزلیده وارد اولمدر
 قوله جل ذکره • فاتقوا الله یا اولی الالباب مراد
 اولوالعقولدر • و عقلک استغافی عقالدنر معقل
 منیع سرکوهده قلعه در که حصانت و قوت امتناع
 و استحکامنه کف لامش و اصل اولمز حکمت حکیم فرسه
 علامت عاقل بندر دیو سوال ایتدیلر عاقل بدی علامت
 ایلر معروفدر کندویه ظلم ایدر نکنا هندن تجاوز ایلر
 و ناس ایلر تواضع ایلر • و فعل خیراته سبقت ایلر
 و دایما حضرت حتی ذکر ایلر • و علمدن تکلم ایلر ویزدن
 منفعت کلامی معلوم ایدینه • و بر شدته دوشسته حضرت
 مولایه التجی ایلر جاهل دخی بومنوال اوزرنه نیجه علامتی وارد
 خلقه جور و ظلم ایدر و زعما و متقدمین اوزرنه متکبر اولور
 و بغیر علم تکلم ایلر • و خطادن سکوت ایدر و شدته
 دوشسته نفسنی هلاک ایلر و اعمال و خیردن یوزد و نوزدر
حکمت سعید بن جبیر ایدر انسانه عقلدن اسرف ننه کوردم
 و اگر منکسر اولور • صحیح ایدر • و اگر دلیل اولور • غریز ایلر
 و اگر دوشسته قایم ایدر • و اگر هفتونده سقط اولور
 قوت طبیعی ایلر جذب ایدوب استنفاذ ایدر • و اگر فقیر
 اولور • غنی قبور • و جمله اسبابدن اقدام بالعتک احتیاج
 عقل ایلر مزوج علم در ننه کیم حکایتده وارد اولمدر **حکایت**

خلفاء بنی عباسده جمیع علومده مأمون اعلم یوغیدر
 در لر • و هر هفته ده مناظره فقها ایچون مجلس ایدوب
 قشده علما و مناظرون و فقها و متکلمون جمع اولور
 بعض کونلردن برکون مجلسنه بر درویش سفید پوش
 دخول ایدوب • و رای فقها دن اواختر ناسده
 بر مکان مجهولده قعود ایلر کلام و مسائله ابتدا
 ایلر کلرنن قاعدن لر • مسئله اهل مجلسه دور ایدر کرد
 هوکیم برز یاده لطیفه • و یا خود نکته غریبه بولور
 ذکر ایدر در مسئله دور ایدر اول مرد غریبه و اصل
 اولد قده اجوبه فقها دن احسن جواب ویردی
 خلیفه تحسین ایدوب • مقامن بر مرتبه زیاده ایکنی
 مسئله دور ایتد کده اول ویرد و کی جوابدن احسن
 جواب ویردر • منزلن بر درجه دخر زیاده قیلدی
 اوچنخی مسئله دور ایتد کده اول ویرد کی جوابلردن
 خوب جواب ویردی • مأمون کند و یاننده بر
 کوسهروب مقرب ایلر • مناظره انعام بولور دفع
 مجلس اولد قده طعام حاضر اولدر نعمتدن صکره
 فقها و علما خروج ایدوب کتدیلر • مأمون اولمز
 توجه ایدوب • خاطر که نشنه کتورمه دیو طیب
 کلام ایلر انواع و عده احسان و انعام ایلر بعده آلاش
 بزم باده تعبیه اولوب • ند ما طراح حاضر اولوب
 اقتراح راح دور ایلدر • نوبت مرده کلد کده اقدام
 اوزرنه قیام ایدوب • اگر امیر المؤمنین اذن ویرر

بر سوز سویدیم ویدیک هر نه دیر سکت دی دیدر علم عالم
 ار ایه روستندر که بوبنده بوکون مجا جهل ناکس
 ووضعا جلاس ایل مجلس شریفه ایکن امیر المؤمنین
 حضرت ابد اولناغ عقلمن جو قدر ایل مرتبه سن
 غیر درجه سندن رفع ایدوب مقام و منزلت
 کمال غایت ابر کورد در حالا انوک واول قدر سیرک
 بین تفریق انک دلر حاک وکلا که امیر المؤمنین
 بو مرتبه عقل و نباهت و فضل ایل بو قدر حد اعلیه
 زیر ابو بنده باده نوسن ایدیکان عقل و هووسر
 بنده لور اولوب جهل قریب اولور وادب سلب
 اولوب کماکان ذلیل و خوار اول درجه حقیر عابد
 وچشم مردمه حقیر دوست امر فرمان فرما عالم آرا نکر
 اما فضل و کرم و سیادت و حسن سیمندن ممولد که
 بو جوهر سلب ایلیمه ودر مأمون اندن بو کلاسی
 استماع اند و کده مدح و ثنا ایدوب توقیر و احترام ایل
 بوز بیک در اتم و خلع انعام ایلدر و هر مجلس اولور
 مقامن سایر افتخار مرتبه لرندن زیاده ایدر دے
 حتم بین الاقران ممتاز و سرافراز اولدر بو حکایت
 ایرادون مراد نعت عقلمن زیر عقل صاحبی درجه عالی
 ومرتبه سامیه واصل ایدر و جهل صاحبی منزلت
 حط ایدوب مکانشدن هبوط ایدر **حکایت** روایت
 اولور که برکون ابی الدوائیق منصور قبوسنه برکنه
 کلوب حاجبه امیر المؤمنین وارا اعلام ایل که علمادون

عام نام کمنه بابه کلمشدر زمان ماضیده امیر المؤمنین علیه
 تعلیم ودر سده صحبت قدیم واردر سمد یکک تجدید
 عهدا چون امام ایل سلامه کلددر دیو عرضه قبله سن
 ددر بواب واروب حضور امیر تقریر بر تعبیر
 ایلد و خولنه اذن اولدر دخول ایدوب امامه سلام
 ویردر قدوم ووصول و سوادب و خلقت طبعی
 قلب امیره لغت وبرددر نه حاجت کلدک مرادک
 ندر دیر و سیده صحبت قدیمه ایل امیر المؤمنین مبارک
 جملن مت هدیه کلددم دیدر بیات در هم انعام
 ایلدر بعد عامینه کلددر مکر اول ایتاده بر ولدے
 وفات ایدوب منصور غراوه ایدر دخول ایدوب
 سلام ویروب دعا و ثنا ایلد نه خصوصه کلدک
 ددر بن اول کمنه تم که دیار شامه سنکله تعلیم علم
 ایدر دم تقریریه کلددم دیدر بیوز در هم ویر دے
 ابی الدوائیق بخیل اید بنی عباسده اندن انجل کمنه
 یوغیددر بوسیدن ابی الدوائیق دیو ملقب
 اولدر بر سنه دن صکرهینه کلوب دخوله برهان
 و بهانه بولیب سیرار باب حاجات ایل دخول
 ایدوب سلام ویردرینه نه کلدک ودر بن اول
 مردکه سنکله تعلیم و کتابت اخبار و استماع احادیثه
 ایدم و سنکله بردعا یا زمش ایدمکه هر نه حاجت
 او قولنه مستجاب اولور ودر اول دعا ضایع اولمشدر
 امیر المؤمنینده اولخ نسخه دن استنساخه کلددم دیری

اول دعائک طلبنده تعب چکه که مستجاب و کلد زرا او
 پیدر که سکت یوز کدن خلاص اولمغه دعوت اندرم
 قور تلمغه قابلیت یوقدر دید که اول مردنی تنگ عار
 سر مسار اولدر بر بوا برادون مراد بودر که آدم هر
 چنکه عالم اولوب صاحب فضل اولسه عقل اولمجه
 جاه و رتبه سی ساقط اولور **حکایت** روایت اولور که
 بنده اول غصوده رسول صلی الله علیه و سلم مدینه سندن
 برگشته نکت منصور ایله قدیم صیدا فقر و ازمایش خلیفه زما
 مبارک باد کلد بر اگر چه عاقل ایدر اما عالم ذوال
 دکل ایدر قدیمه مابینده اولان دوستلغه بنیان لغیم
 نکریم ایدوب درجه سن کندویه قریب قیلدی اول مرد
 با امیر المؤمنین باب محبت و ولاده خالص طاعت
 و عاده مخصم عبودیتده تقصیر اتم یوقدر اما خدمت
 ملوک لیا قتم یوقدر بایستی نه طریق ایله زیارت اتمک
 مناسبدر که بنده سوادب ظاهر اولور حضرتده یقنت
 و غلظت انیم دور منصور زیارتی تاخیر ایله و بنه
 زیارت اتمو اولد قده زیارت و انقطاع بنینده
 بر مدت تعین ایله غیببنده فراموش و حضرتده مؤلم اولوب
 کماکان محبتک دلمده زیاده اوله و دخول و عبور
 جلوسی دور ایله تا کیم حاجب ندر بجله سنی بکا قریب
 ایلیه و جلوسی تطویل ایلیه سوادبه منسوب اولور سن
 و حاجتک دلمه تا دلمه یقنت و پرمیسن و سکا احسان
 ایتد که هر محل و منزلده که حلول و نزول ایدر سن شکر ایله

نامسموعم اولد قده مسرور اولوب انعامی زیاده ایدم و
 زمان ماضیده مابینم زده کچن باجرار می لسه ذکر ایدوب
 اجرائته ددر اول مرد معقول بووصایا قبول ایدوب
 هر سنه ایکی دفعه سلامنه کلوردر خلیفه توفیر و
 احترامن توفیر و اکرام و انعامن کتیر ایدر ایراد
 حکایتدن مراد بودر که عاقل اولوب فاضل اولمیه
 دلالت عقل کفایت ایدر و عالم فاضل اولوب
 عاقل اولمیه علم فائده اتمر جمیع اموری منعکس و منقلب
 اولور عقل و علم ایله کامل اولاند و نیاده بنی و یا حکم و یا
 امام اولور زیرا انسانک جمال و جاه و عزت و
 احوال دنیا و آخرتی اتمام عقل و تکمیل اقسام و صفاتی
 ایله اولور عقل اول و وسط و اخر ایما ندر بعض قریا
 ایدر عقل اول و کلد که انسان بر بلایه مبتدا اولد قده
 حسن خلاصنده اجتهاد ایلیه عقل اولدر که ابتلا اولمغه
 جهل ایلیه یونجه نفسنی دوستر دکره کند و دن خلاصه
 محتاج اولور **حکمت** ملک بر ویز او غلنه ایدر رعیتی
 حفظ ایله تا عقل سنی حفظ ایلیه و رعیتدن آفتی رفع
 ایله تا خود آفتنی سندن صرف ایلیه سن بین اناس
 حاکمین و عقل حاکم جلیلد ننه کیم خلق امرکی قبول اتمک
 لازمدر ایچمه سند خر عقلک امرکی قبول اتمک مهمل
حکمت یونان وزیر باب عقلده نیجه سنا یازوب
 نویسه وانه عادله از سنا ایلدی نویسه وانه تحب
 فراوان ایدوب جواب کوندردیکه سنا له عقل

ادا سنده آفرین. زیرا بر این و بر وزن اقدم ملوک عقل ایل
 بولدق. عقله مخلفت نیجه ممکندر. زیرا عقل حضرت
 حق اقریب خلقدر. و عقل دنیا کویا آفتابدر. و هر کس
 عقل حسن. و اول اکابر و زعماده احسن در وجه دانشنده
 عقل سجوده رطوبت کبدر. مادامکه طری و رطب اوله
 خلق رایحه و نشر از هزار و طیب امار. و نصارت
 و طراوتن سرور و غبطت. و نزهت و فرخنده در
 رطوبت و طراوتی کبد و ب منجف اوله قده قطع
 و احراقدن غیر بر این. همچنان انسان مادامکه عقله
 قویم و حسی سلیم اوله. مصداق جنتی مبارک و مواصیتی
 حسنه عقلی زایل اولوب جهلی غلبه ایدر سر حیات
 صلاحیتی قالمز. و فانی اولی در. نو سیروان عادالته عقله
 مخلفت ایدوب امر به عامل اولمق ممکندر که سلطه
 و رعیته عقلدن مفید سرمایه یوقدر زیرا عقل ضعیف
 ملیح. و قبیح. و حمید. و ردی. و حق. و باطل. و صدق
 و کذب. بین فرق ایدر **حکمت** حکیم لقمان ایدر هر قدر
 عالم اولسه. عقل علمنه مصباح اولماسه علم ایل منشفه و طرز
حکمت نو سیروان بزرجمهره سوال ایتدیکه عقل ناسر
 کیم اولد و غن در سن. بر دشمن که بکا عداوت ایلدیه یو
 جواب ویرد. نو سیروان سبب نه ددر. بزرجمهر
 استادن دکل هر نه بسیار اولند قده امانت اولنور
 اما عقل هر نه دکلور یاده اولسه صاحبی اولقدر مغرور و کرم
 اولور دیدر. بعض حکما ایدر جمیع اسباب و عقل تجربه مفیددر

عقلدن اعتراف. و جهل نه است فقر یوقدر و هر کس
 علم و افرایسه عقله احتیاجی اکثر اولور. علما عقل سلطه
 تمیز. و حفظ و فکر. و فهم و سرور روح جنودیدر و
 نبات جسم و روح انکله در. و عاقل ابد اغناک
 اولمز. زیرا با غایت اغنام. بر نه استلزم و جایز اولمیا
 امره دخر اقدام و اهتمام ایلز **حکمت** ابن عباسه سوال
 اولندیکه عقل خیر لودر یا خود ادب عقل دیدر
 دیدر. زیرا عقل علم تعلیم ایدر. و عمل علم ایل اولور
 یو جواب ویردر. حضرت حبیب خدا محمد
 مصطفی صلی الله علیه و سلم ایدر حضرت باری عز
 سانه عبادنه عقلدن خیر بر نه قسمت ایتدی
 نوم عاقل عبادت جاهلدن اولی و عاقل مضطر
 جاهل صاییدن اخیر. و خنده دانا کرئه نادان
 خوبدر. حکیم ایدر نه کیم میشدن رایحه کریمه فایح
 اولور. کذک جاهلدن رایحه جهل فایح اولور
 کذویه همسایه و اقارب نه ضرر ایدر **حکمت** حکما دن
 بر نه عقل ندر دیو سوال ایلدیر. داد و یکم اوج
 نه ایلد سینگ بیان عقد ایلک اگر بوم تربط
 اولماسه. جیدر در ایلد خنط اولور در هیچ جواب
 ویردر. تو حید و سرک. و ایمان و کفر. و عافیت
 و بلا. و حذر و تهور. و اسلام و غفلت. و بفان
 و شک. و کرم و بخل. و حسن خلق. و فضاحت
 و تواضع. و تکبر. و صداقت. و عداوت. و مدح

و ذم و تلافی و جهل و جفا و حق و باطل و رزانت
 و خفا و ظلمت و ضیا و کرامت و ذلت و قناعت
 و معصیت و ذکر الله تعالی و غفلت و نصیحت
 و حسد و حسنت و بدعت و رحمت و قساوت
 و حکمت و جمق مؤلف کتاب ایدر جمع محاسن
 ناس عقلدر و سایر علوم و اعمال عقله را بعد
 ننه کیم حکایتده وارد اولمدر **حکایت** روایت
 اولنور باد سلیمان علیه السلام تختی کوتور و ب
 اطراف و اکنا فیه نظر ایدوب سیر ایدر کن بردبار
 ظاهر اولمدر سیمان نزول ایدوب بر سر ای
 قیوسنده تخریر اولمنش که بر کون اجتهادک اجر
 بردهم حسن و جمالک یومی اجر فی یوز دنیا
 و بر ساعت علمک قیمتی لایحصى ولا بعد در جمع
 اسباب علم منوط و علم اسیر را و تدبیر و عقل اید
 تو اماندر جانب حق در عقل و بیلانه خیر کثیر دخی
 و بر لمدر ایدر کنه نفاست و علو قیمت عقل
 بلکه حضرت و اهدب العقله حمد و سکر و اجیدر
باب سبع نعت نسا و خیر سری ذکر نسا در
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم خیر نسا و کود
 حنا وزن مبارک مهر خفیف اولاندر و نیه
 حضرت علیه السلام امرأة حرة به طالب اولمدر که پاکیزه
 و مبارکه در دیوبور و پدر عمر بن الخطاب رضی الله عنه
 سر زماندن حضرت حق البتی ایدوب اخواندن

خذرا یلک و یکدر صاحب کتاب هر کیم صلاح دین
 و تدبیر دنیا را در ایدر بنوب تا شغل اتمه زن حشیا
 بولمدر زن صالحه و دینه به طالب اولسویکه
 خیر و بر کتدر دیانت کلکده مال و منال اقبال ایدر
 زیرا ادبی اولمیان زنک اصله و بر کتر اولمزا اما دینیت
 بر کتیکه هر خیر وجوده کلور ننه کیم حکایتده کلمت در
حکایت مرد شهرین نوح بن مریم نام بر کیم
 و ارا ایدر اول شهرک مشهور رئیس و قاضی
 ایدر غایت حسن و جمال و نهایت بهای و کماله بر دختر
 و ارا ایدر اکابر و ثا و ذور النعمه و ارا در خطب
 ایدر قاضی بر نیه راضی اولمدر بو باده متحیر اولوب
 کیم نامزد ایدر جکن بلدر و فلانیه رضا و بر رسم فلان
 راضی اولمدر در ایدر متدین و متقی مبارک نام بر
 هذیر غلام و ارا ایدر بر قاج کون کریمک امارینی
 اغیار دن حفظ اتمه باغبان ایدر غلام اکرانی
 مقدار بر باغبان اغیار دن قور و در بر کون مولانا
 باغه کلوب او غلامه بر سلقم اوزوم و نیر دیدی
 غلام بر سلقم قور و و بر در افندر بر غیر سن
 دلدر غلام بر سلقم قور و و بر در قاضی بو
 مرتبه کرم کبیر دن غور و بر سن سبب ندر دیدی
 غلام ترسخی سیر نیدن فرق اتمم دیدر مولانا
 سبحان الله نیجه زماندر گرفته مقیم سن فرق اتمم
 دید غلام بردانه انکورا و ملسن و اولمسن بلزم دیدی

قاضی چون طمک دیدن زیر اسن بکا حفظ ایل
 دیدن اکل ایل و مدک بندنی خیانت ایدم
 دیدن قاضی غلامک امانت و دیانتی تحب
 ایدوب حفظک الله دیدن و افندر قولنی
 دور العقولدن اید و کن معلوم ایدن قاضی بنم
 بر جمیل قزم وارد در کبرادخ چوق کمنه دلک
 کیم نامزد ایدم حکم بلزم بوبابده مناسب اولک
 نه ایسه بیان و انسار ایلک دیدن غلام کفر زمان
 جهالمته اصل و حسب و خانه و نسب و یهودا
 و نصرا حسن و جمال و حضرت رسول صلی الله
 علیه و سلم عهدنده دین و تقوی و فی زماننا هذا
 مال استر لر بودرت سیدن مرادک قنق
 ایسه اختیار ایلک دیدن قاضی دین و تقوی به راضیم
 و دختر سکا نامزد اتمک دلرم زیر اسندم
 صلاح و دیانت بولدم و سندن تقوی و امانت
 بحربه قتلدم دیدن غلام بن مال ایلک متری بر عبد
 ضعیفم نیجه راضی اولورسن دیدن قاضی دوز او
 کیده لم و بوا مر بر تدبیر ایده لم دیدن معیا منزه کلد
 قاضی زننه اسبوغلام هندن مؤمن و متقید صلاحته
 رغبت ایدم قیزر و بر مک استرم نه دیرن
 دیدن زن امر سنک اما قیزمه واره لم قضیه
 اعلام ایدم بم و سکا جواب کتوریم دیدن مادر
 دختر نه واروب رسالت پدر را ایتدکده دختر

مطلب

هونه امر ایدر سکر فرمان برم و حکم حق و فرمانزدن
 بیرون دکلم و مخالفت آنم دیدن قاضی قیزر علامه
 نامزد ایدوب ویردر و مال و مناله مستغرق ایدر
 مبارکک بر ولدن وجوده کلد بر عبد الله شمیم
 ایتدکده آفاقه عبد الله بن مبارک مکرور
 عالم و زاهد و راوی احادیث کمنه ایدم
 ماکل ایدر زن صالحه به طالب اولک وصیت
 و مال راغب اولمق کرک زنی مال و مال اولم
 وزن مطیع اولوب فرمان بر اولم و ماکل زن
 طلب ایتدکده بلوغ شهوت استمارک کرک
 زن دینی و صالحه و عقیقه نیتنه دلک کرک
 تا کیم منهیاتدن حذر ایدوب جمیع امور ده اید
 ایدوب منقاد اوله حکایت بر کون عبد الله
 بن مبارک منزله اون بفر قونق نزول ایدر
 ضیافت ایدم جک لسنه سی یوغیند
 و ملکن براسبه مالک ایدم انکله بر سنه حجه
 کیدر در و بر مال غز ایدر در اول سنه
 بوغلدی و طبع ایدوب مهمان کهنورنه کتور
 زنی اسباب دنیوی دن بر سبدن غیره
 مالک و کلین چون ذبح ایتدک دیدن
 عبد الله سر عتبه اوینه کیروب متاع خانه دن
 مهر مقدار اخراج ایدوب اول ساعت طلوع
 ویردر و اضیافه بعض ایدن زن بکایر افرد

بعده برکنه کلوب • یا امام المسلمین بر قیوم وارد
 والده سی وفات ایتد سحر خون و غمندن هر کون
 لباسن پار پار ایدر برکون سنک مجلسکه
 کتوریم • سایدکه پند و وعظکدن دردنه بر
 حارس اوله دیدر • دخترس وعظ مجلسنه کتوردی
 استماع پنددن مستی اولدر • اوینه کلده
 پدرنه بوافعالدن فراغت ایتدم اما قنکده
 بر حاجتم واردیدر • پدری حاجتک ندر دیک
 دختر دایما ابناء • وارباب اموال سنی الموقتر
 دیرسین • بوبابده حضرت قاضی الحاجاتی و سله
 ایلدم بنر عید الله بن مبارکدیم غیریه و پریم بزم
 دنیا مز وارسه انوک دینی وارد در دیدر
 پدر • دختر • عید الله بن مبارک • تزویج ایدو
 وافرجهاز • و انقال و مال و منال و برادر و عید الله
 فی سبیل الله مجاهد • اتمه اون راس فرس
 کوئردیم • عید الله بر کجه واقع سنده قایلدن
 استماع ایتدیکه اگر سن بزم اچون بر زن غمخور
 طلاق و بر دکه برینه بر بکر دختر و بر دک و اگر بر
 فرس ذبح ایتدکسه بدنی اون آت و بر دک
 بلمس اوکله یا نمزده بر حسنه او نه در و اجمو حسن
 حضور مرزده ضایع اولمز • و هر کیم مزله معامله ایدر
 خسارت چکمز • نه کیم وارد اولمز در حکایت
 ابو سعید روایت ایدر که بنی اسرائیل زمانده بر

صالح مکنتک صالح • و تقیه و دنیه صاحب رای
 و حرم بر زنی وار ایدر حضرت حق تعالی سانه اول
 زمانک نبیسنه و حی ایدر که اول عهد صالح نصف
 عمر فقر و نصف حیاتی غنی ایلد منقضي اولمز تقدیر
 ایلدم • جوانلده دیرسه غنی ایدرم و پیرلده استرسه
 و بررم سوال ایلد نیجه اختیار ایدر • مرادن قبول
 ایدرم دیدر • بنی علیه السلام مرد صالحه اعلام ایدر
 و مرد واروب جانب حقدن وارد اول خطیب
 بلا ارتیانی زنه اسرار ایدر • بوبابده سن نیجه منکب
 کورسن دیکه زن اختیار سنکدر دیدر مرد فقیری
 جوانلده اختیار اتمک مناسب کوردم زیر احوال
 ایمن فقیر اویحق ال طار لغنه تحمل و صبر ایدر • و پیر
 اولد قده غنر اویحق • قوتم مهیا اولور طاعت و عبادت
 حقه استغفار ایدرم و در • زن فقر جوانلده اویحق
 طاعت حقه قادر اولمز • و المرفعل خیرات صدقانه
 بر سمن غنا جوانلده اختیار اتمک مناسب زیر احوال
 و غنی و طاعت اویحق اموال واجام ایلد عبادت
 اقتدار مرزیده اولور دیدر • مرد سنک رای و تدبیرک
 انسبدر نیجه ایدرم دیدر • بنی علیه السلام و حی نازل
 اولدیکه اول مرده بیدر چون سن بزم طاعت و عبادت
 جهد ایدوب زنکله افعال خیرات و صدقانه نیته
 ایتدوک بر دخی قصاده جمیع عمرک سیرله منقضر اولمز
 تقدیر ایلدم سن وزن طاعتمده اولک قهرنه و بر سمن

بر شتم صدقه ایدک • تا دنیا و آخرت دن حظ ایده سزدی
 بوقصه ایراد دن مراد بودر که • بر کیمنه نک قرین صالح
 اولجی دنیا و آخرتی غایت صلاحده اولدیغی معلوم اوله
 ابن عباس ایدر بر کون حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم • ام سلمه رضی الله عنهما به واردی کورد در صبح
 نماز ن ادا ایدوب بستیج او قور • یا اتم سلمه بخون
 جماعت ایله قیلمرسن • و جمعه ادا انمسن و حج و فیه
 سبیل الله جهاد • و ختم قرآن انمسن دیدر • یا رسول الله
 بوجده اعمال چالدر دیدر • رسول علیه السلام حین زن فیضیه
 الله ادا • و شوهر نه اطاعت • و مغزی تحریک الله
 تسبیح التمش او قور • و مادام که مغزل بدین اولانمازی
 جماعت ایله ادا التمش اولور • و اطفاله قدر طبع ایدکده
 ذنوبی ساقط اولور • و زنک غزل و مغزی کویا
 عمارت قنار و ربط در • و صداء مغزلدن شیطان
 خانه افتخار ایدر • و اوج اواز تحت عرشه بلوغ ایدر صدای
 غرات • و مجاهدین فی سبیل الله • و صریق اقام علی
 و اصوات مغازل مصونات نسای دیو تور دیکر خف
 بن قیس ایدر اگر زن سینه محبت اتسون دیر سکون
 حسن خلق ایله عشرت • و قبیح جماع ایله جماع ایدر کوز امیر
 المؤمنین عمر رضی الله عنه ایدر زن ایله عشق حدیث انمه کوز
 قلوب فاسد اولور • زیرا قفر بریه طعم ملقیدر حضرت
 هقدن اوز که حافظه بوقدر مغیره ایدر زمانی نسای ایله اوج
 اسباب ایله چوردم • جوانلقد جماع و کوهلنده فراح و جید

لطیفه

و حسن خلق و آوان پیر لکده کثرت مال و وفرت نفقه
 ایله دیدر **حکایت** سلمان روایت ایدر رسول الله
 صلی الله علیه وسلم زمانک اختیار سر و اشترار کیملدر
 یوسوال ایدر • جمیع امور من شوهره اطاعت ایدر
 اچار • و زوجه ک رضاسنه طالب اولوب
 فحی لفت ایدر اسرار در دیو جواب بیوردیلر **حکمت**
 حکامدن بری بناته خط تعلیم ایدر معتمه وارد در یامعتم
 ستره سزمی تعلیم ایدرسن ددر • در لکه ایکی زنم چشاون
 ایدر کن حکامدن بری کورد در • زن عاقله دن آداب زانم
 ندر دیوسوال اولندی عیب مردان ندر دیدر بخل
 و جن دویلر • آداب زنان بونلدر دیو جواب بیورد
 حکامدن بری تا همل ایدوب • بر کوه قامت زن لک
 نچون بالا قدن المک دویلر • زیرا زن سر در ستره
 مرتبه کوتاه اولسه اصلحدر دیدر **حکمت** بعض حکما ایدر
 زنان و شوهران چار ارکاندر • بر زن جمله شوهر کدر
 و بر زنک نصفی ارکدر • و بر زنک ثلثی شوهر کدر و بر
 زن ار نه عده در • اما جمله شوهرک اولانم بکدر و نصفی
 ارک اولان راجعدر • و ثلثی شوهرک اولانم اول
 وفات ایدن شوهرندن پسری اولاندر • و ار نه عده
 اولان شوهر حیاتدن اولوب یا نچه اندن ولدی اولان
 زن مطلقه در • پس خیر زنان بکدر در لکه حوا علیها
 السلام حضرت رب التامه عاصی به اولدقه نسا
 اون سکر عقوبت ایله معاقبه اولدک حیض و ولادت

و فراق مادر • و اجنبی ایلد تزوج و نفاس و امر نفسه مالک
 اولماق • و نقصان میرات • و طلاق و بینده عسکاف
 و محرم دن غیره خانه سندن چیقماق • و مردانه جمعه
 و عید • و جنازه نماز و قیلوب مجاهده ایدوب
 زنان اتمک • و ایچکندن بری امارت • و قضا
 و علمه صالح اولماق • و ثواب و اجر بیک قسمه
 زنانه برندن ارتق اولماق • اما زنان فاجران جمیع
 عذابک نصیفه معذبه اوهوردیمک **ذکر عادات**
زنان جمله نسا اون صنفدر • و هر بیک صفتی بعضی
 حیوانات صفتنه مشابه در • بری خنزیره و ایچی میونه
 و ایچی کلبه • و در دخی افغیه و بشخی غله • البته
 عقربه • بدخی موشه • سکرخی قوشه • طغوزخی تعلیه
 اوچی غنمه بکر • عادی خوکه مشابه اولان اکل و خشو
 بطن و کسرانیه دن غیره ایلد حسن اولمق چکن کیدوب
 کچدکن اکر • و دین و صلو و صومه همت اتمز و عبادت
 و وعده • و وعید • و ثواب و عقاب • و امر و نهی
 فکر اتمز • و رضا و سخط حق دن غافل اولور • و حفظ
 و نادیب • و تعظیم قران • و علم و تلبس لباس
 اشتغال ایلز • و اذن رایحه گریه ظهرا و نور میونه
 مائل اولان زنک عادی و همتی جامه کونا کون
 سرخ و زرد و سبز • و در و جوهره در • و سیم و زر ایلد
 منجلی اولوب • اترابنه افجاز • و شوهر یا بنده مترنه
 تعظیم ایلکدر • و کلبه مشابه اولانک طریق رای حکم

ایلدکده یوزینه یا پشتوب • و اولوبوب • و چکشوب
 و شوهر بیک کیسه سن سیم و زر ایلد برکوردکده
 دلّه محاله مانند تملق ایدوب جانم شکا فدا
 اولسون دیر • و بولن نه نعم ایلد اکر ام ایدوب زوجنه
 تقریب ایدر • ایچ و بولدن همیان تنه کورنه
 شتم ایدوب حب و نسبه نقص ایدر و بیت
 و غیره تندن فقرله دور و مهاجور ایدر • و ایلد برکون
 جمعیت اوزره اولمز • ماره مشابه اولان زنیک
 عادی شوهرنیه سخنن ملایم ایدوب ضمیرندن
 ایلک و اذن خیرت هده اولمز ازلدر مانند
 لمسه لین • و ستمی قاتلدر • بغله مشابه اولانک کاری
 کندوشن کوروب • و رایله منفرد اولوب نفسنه
 عجب ایلکدر • عقربه مشابه اولانک ستمی همایه
 خانه سن نمیه و غمز • و تسمع احادیث • و القاء
 عداوت • و خصومت • و فتنه دور ایدوب
 عقره مانند یرسد و کنه نیشیلد ضرب ایدوب
 رسول الله صلی الله علیه وسلم فتانه حننه داخل
 اولمز • دید و کندن اولد یغندن خوف ایلمکدر و موشه
 مشابه اولانک • رویشی سراقه اولوب زوجنک
 کیسه سن حل ایدوب حیران خانه سنه طاشمق
 و بغدای و اسبابندن سرقه ایدوب غرالاته
 ویرمکدر • مرغنه مشابه اولانک عادی هر روز
 دور ایدوب • برآن دوراندن مترج اولوبوب

واره قنده کز سن بی شک بی سوز سن و غیره
 محبت ایدرسن نه بنده استقامت ایدرسن و نه
 بکاشفتک و اردیکدر و روبره مشابه اولایت
 روشنی سوهویر خانه دن بیرون اولد قده بولدون
 بیوب و یا توب و تعقل و تبصیر ایدوب
 زوجی خانه کلد کده باب خصومتی اجوب نفار
 ایله ابتدا ایدوب اووه یا لکوز مریض نیر ترک
 ایتدک دیکدر قیوننه مشابه اولان مانند شات
 خیر و برکت و رحمت و هرنشی وارسه نافع
 زن صالحه دخی کذلک نافع و زوج و قرابت
 و جیران و اهل بیت و اولادنه مشفق و رسته
 مطیع در زنک دیانت و ستری نعمتدن
 عیدنه بر نعمتدر و زن عقیقه به مکنه خیانت اتمک
 محالدر نتمکم حکایتده و ارد اولمدر **حکایت**
 روایت اولنور که برخانه ده بر مرد فاسق بر زن
 عقیقه به حرام ایله مکابره قصدن ایدوب زن
 واروب درمی محکم بند ایله ددر واروب بند
 ایدوب زن کیر و کلدن قبولی بند ایدوب اما
 بر قیوقالدر بندنه قادر اولمادم دیدن مرد واقع
 قیودر دیوس سوال ایدوب حضرت بار جلالت
 عظمت ایله بزم ارامزده اولان بابک غلامه طاقم
 اولمادر کماکان مفسو حدر دیدکده مردک دلنه
 هیبت و وسوسه اخلاص ایله توبه و استغفار

ایدر **حکایت** روایت اولنور که سمرقنده بر علوی
 قیوسی اوکنده او تور رکن برکون بر صاحب حسن
 و جمال زن مرور ایدوب راه اغیاردن خانی ایدی
 زنک محکم زندنه یا پشوب اچرو به چکده
 و فساد اقدام و اهتمام ایدی زن سکا بر مسئله
 سوال ایدیم جواب ویر بعده نیر سک ایله
 ددر سن بنده و طی ایدوب بن حامله اولوب
 سندن بزرگد کور سه علومی اولور و یا خود حش
 و غمی اولور دیدک مرد علوی اولور دیدی ایدی
 بی شک سن علوی ک حش شدن سن اگر
 حش اولما سک بومقوله فعل تنبیه از کما
 اتمز ایدوک دیدکده مرد علوی سر منده اولوب
 اول زندن الن رفع ایدوب نفسنه نذر ایله یک
 م بعد زن محرمه به فساد نظرن اتمه انس صاحب
 غیرت و حمیت کرک زیر اجمت دیدن مرد
 اجنبی زن اجنبیه نک آوازن استماع اتمک جایز
 دکلدر اگر بر مرد اجنبی برخانه باین دق ایدوب
 زن جواب ویرمک و ملائم و سهولت ایله
 سویلمک حلال دکلدر زیرا قلوب رجال آوازه
 و صوته تعلق ایدوب و اگر زن بهر حال جواب ویرمک
 لازم کلور سه زن بر مغنی اغزنه وضع ایدوب جواب
 ویرمک تا کیم آوازه بر عجز صوتنه مشابه اوله و زنا
 مردان اجانبه نظر ایلمک جایز دکلدر و اگر منطوری

اعمی دخی او نور سه خبر ده کلمه در که رسول الله صلی الله
 علیه وسلم عایشه رضی الله عنهما خانه سینه داخل
 اولوب عبد الله ابن اقم مکتوم نسایله او تور
 کوردی. با عایشه زنان نامحرم ایله او تورتق حلال
 دکلدر دیوبوردی. عایشه یار رسول الله. نابینا
 مکسسه در ددر. حضرت اگر سنی اول کور مرزیه
 سن انی کور رسن ددر **حکایت** روایت ایدر که
 حسن بصری اصحابیله. رابعه عدویه زیارتن قصد
 ایلدیر. فحان باب و اصل اولدیر. دخوله اذن دلیر
 رابعه بر ساعت مهلت و پروک دیدی
 و مایلننده پرده چکوب کند و سن ستر ایدوب
 دخوله اجازت ویردیر. ایچرویه کیروب سلام ویردیر
 و رای حجابدن جواب ویردیر. بخون مایلنده حجاب
 چکدک دیدیر. فاستلو حق من وراء حجاب
 فخواستنه مأمورم دد. رجال زن اجنبیه به حالت
 ایله نظر اکتاف جایزد کلدر. زیرا دنیا و عقیده مجاز
 اولور نتمیم حکایتده کلمه در **حکایت** شهر بخاراوه
 بر سقا بر زر کرک خانه سینه او تورتق سینه مقداری
 صوطا شد و زر کرک بر زنی وار ایدر حسن و جمال
 و بهها و کمالده معروفه و دیانت و سترو صیانتده
 موصوفه اید. بر موجب عادت قدیمه مرد سقا
 صوکتور ددر. زن رعنا میان خانه ده جولان ایدر
 کویا باغ چنانده ط و س زیبا خرامان ایدر کوردی

سقا سیداه اول نازله رفتارده واله و حیران اولوب
 هزار نیازله نازنینک خدمتنه واروب ابراز
 ایلد. و ساعد سیمینه یا پشتوب صدق و وفات
 ایدوب خانه دن چیقدر. مرد زر و کاندز خانه به
 کلده کده زن بوکون سن رضای حقه مخالفت
 نمقوله حرکت و صنعت ایلدک دیواسقنا
 ایلد. مرد بندن خلاف وضع صا و را و لما و ر
 انکار ایلد. زن اگر بلد و رب. انا نذر مرزک
 م بعد سن بنی بو خانه ده کور مرز سن دوی مرد اید
 بلمس اولکه بوکون دکانه بر نازنین زن کلدی
 بردانه زردن سوار اسکدم و ساعد سیمینه
 چکور دم. بازوسی کویا که سیم خام و یا خود بلور اید
 دستی کویا پنجه آفتاب و ساعد سیمینه
 کافور ایدی. سفید و بیاض زنده متحیر اولوب
 بی اختیار الله یا پسدم. و قولینه دست درازلق
 ایدوب انحر دم دیدر. زن الله اکبر اگر سن
 بو فعله ارتکاب اتمیدک. بو پنجه زماندن برو
 خیانتی و سقا و تی اولمیوب خلوص و صداقت ایله
 انتساب ایدن مرد سقا. بو مقوله کار سناعت
 سقا اقدام و اهتمام اتمز ایدر. مردای زن بن بو
 باین زیاده سر و خطا. و فعل ناسزا ایدم حتی
 باینده قلم عفو مر ابر ایله ددر. زن حضرت عافرا خطا با
 بار کا هندن اسندعا اولور که امور عبقی خبر ایلده

ددی. علی الصباح که فالق الاصبح عالمه ضیا و پردی
 مرد ستقا زنگ خاکبانه یوز سوروب کند و سن ارضه
 القایدوب ای صاجه منزل دون بندن صادر
 اولان احوال بر ملالی حلال ایله که شیطان علیه
 لعنة المتعال بنه اضلال و اغوا ایلدر. ددر زن سن
 حالکده اول خط سندن دکل دکانده شیخ نادان
 ابتدا اتمدر. بو کارک اختصاصی اول نابکاره
 دنیا ده قصاص حقه مخصوص اوله آن شاء الله و
 کذک زنگ سوه ریله ظاهر و باطن بر اولوب
 کبیره طاقت اولمچق قلیله قناعت اتمک کرک
 و عایه و فاطمه رضی الله عنهما به اقتدا ایدر. تا کیم
 خواتین سلفدن اوله ننه کیم حکایتده وارد اولمدر
حکایت فاطمه زهرا رضی الله عنهما دست آسیایله
 چوق طحن ایدوب عنا چکردر حته برکون آسیایک
 فحنتندن علی بن ابی طالب علیه السلامه رب المشارق
 و المغربه. شکایت ایلک. علی کرم الله وجهه وار
 بدرک حضرت ترینه احوالی عرصه سنه عرضه قبل شاید که
 بر جاریه الیو یروب. بو مشتقدن خلاص اوله سن
 رسول صلی الله علیه و سلم حضرتنه واروب اشتغال
 و انقالده معاونت. و مظهرت اتمک خادمه به
 افتقارم وارد در. رسول الله صلی الله علیه و سلم کما
 بر سنه تعلیم ایدیم که هر خادم و خادمه دن خیر و کففت
 آسمان ویدی زمیندن اغزا و اکرم اوله دیو بیور دیر.

یا رسول الله رضاء الله تعلیم ایلدیک حضرت علیه السلام
 چنان نوم مراد ایدینور سکت خوابدن اول سه بار
 سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر دین
 دیدر. اخبار ده کلمه در خانه لرین بر کسادن غیره
 سنه لری یوغیدی. با سکرین غطا ایتدکه ایاقلری
 کشف اولور دیدر. و ایاقلرین پوشیده ایتد و کده
 با سکرین اخیلور در. و فاطمه رضی الله عنها عروس
 اولدنی کیجه بر پوستی وار اید اوز لرینده یا تور لر دی
 متاع خانه دن بردانه یورغان و لیفدن بردانه بالیند
 غیر سینه مالک دکل ایدر. لاجرم روز محشرده مناد
 یا اهل موقف کوز لر کوزی یومو کوز حتی سینه نسا
 فاطمه زهرا عبور ایلدیه چوندا ایدر **حکایت** مؤلف ایدر
 مردانه حق زنانی ادا ایدوب. وجه ترجم ایلد حفظ
 ایدوب. احسان و مدار لازمدر. اگر سوه ر زنه مشفق
 و رحیم اولمق دلرسه زنگ احوال دن بعض آسیا
 ذکر ایدوب. انکله انصاف ایدوب دایما کوکلن
 اله الوب خاطر بریشانن جمع اتمک کرک زرا
 زنگ طلاقه طاقنی یوقدر. مرد قادر در زن شوهر
 اذن یوغیکن بر سنه المغه قادر وکل. مرد قادر در
 و ما دام که زن مرد حبالنده اوله بر سوه ر دخی المغه
 مجانی یوقدر. شوهر اوزرنه بر تاهله دخی قادر در
 وزنه شوهر نیک اجازتی یوغیکن خانه دن بر آدم
 بیرون اولمق جائز دکلدر. مرد قادر در وزن عریان

اولی محکم دکلدر شوهرانی عری و بر ایدر وزن سوزند
 خوف ایدر مرد زدن خوف اتمز وزن شوهرک
 هر حالنه قانع اولور و مرد جمیع احوالندن برینه راضی
 اولمز وزن شوهر اچون پدر و مادر و جمیع اقاربند
 مفارقت ایدر و مرد بر ندم مفارقت اولمز و مرد
 زنندن غیر بر جوارری به تخصص ایدر و زنی محکم ستر
 ایدر وزن دایما شوهره خدمت ایدر و مرد زنه
 خدمت اتمز و مرد مریض اولد فده زن مقدور
 صرف ایدوب نفسنی تلف ایدر اما زن او کور
 دخی غم و الم و حزن و ماتم چکنر بس بو و حوه ایله عقل
 رحمانسا اولوب ظلم و جور اتمامات کرک زیرا
 زنان اسیران مردان زنات نقص عقولندن
 ذوی العقول مدار اتمک مناسبدر عقول زنان
 نقصان اولد یعنی سبیدن ار لیده مردانه تدبیر اتمک
 حایر دکلدر و اقوال ناقصان عقاله التفات اتمک
 کرک هر کیم زنان آراسته اعتماد ایدر مسوئله
 تدبیر ایدر سه کسر و خسر اتمک مقرر در نته کیم وارد
 اولمشدر **حکایت** روایت ایدر لر که خسر و پر ویز
 خورش مای به زیاده میل ایدر در بر کون شیرین
 نازنین ایله منظره ده او تور و ب تفریح و نظر ایدر
 بر صیتا و کلوب هدایا طریقه بردانه اولو ما هر کتوری
 خسر و حفظ ایدوب درت بیک درهم انعام ایدر
 شیرین ابو وار مدک دید خسر و چون ددی شیرین

زیرا سن من بعد حواسی و حشمته بو مقدار احسان ایدر سن
 بکا بر صیتا و قدر اعطای ایدر دیو بو تحقیق ایدر و اگر اند
 اقل ویر رسک بر صیتا و دکل و دخی ویر مدی در لر دیک
 خسر و پر ویز صدق اما انعام ملوک رجوع اتمز فوت
 اولدی شمدنکو و فائده ایتزد دیو شیرین بن بوامر
 تدبیر و تدارک ایدرم ددی خسر و نیجه ددر شیرین
 صیتا دیو دعوت ایت بو ماهی ذکر می یایانش دیو
 سوال ایله اگر ذکر در سه بوکات انشی سن طلب
 ایله و اگر انشی در سه ذکر ن استه ددر مرد صیتا ده
 ندا ایلدیر کلدی صاحب ذکا و فطنه کسسه ایدی
 خسر و بو ماهی ذکر می یایانش دیو سوال ایلدی مرد
 صیتا و تقییل ارض ایدوب بوسمک خنثی در نه ذکر
 و نه انشی دیو جواب ویردی خسر و کلامندن خنده
 ایدوب درت بیک درهم انعام ایدر و کسر
 بیک درهمی در کیسه ایدوب چیتوب کیدر کین
 بر اچه دوشدی صیتا و کیسه قوبوب اول اچه
 یرده قوبوب قالدردر خسر و شیرین کوردیلر
 شیرین ای ملک بو مردک خست و سفالت
 و دناتن کوردکی بر درهم اچون سکر بیک اچه
 قوبوب اکبلوب بر اچه الدی قوما دیکه غلمانک
 بری ایلدی ددی پر ویز سوزدن متغیر اولوب
 صیتا دیو کتوردوب ای دون همت و دنی مروت
 انسانم دکلسن که بر درهم دوشمک ایله بو مقدار مالی

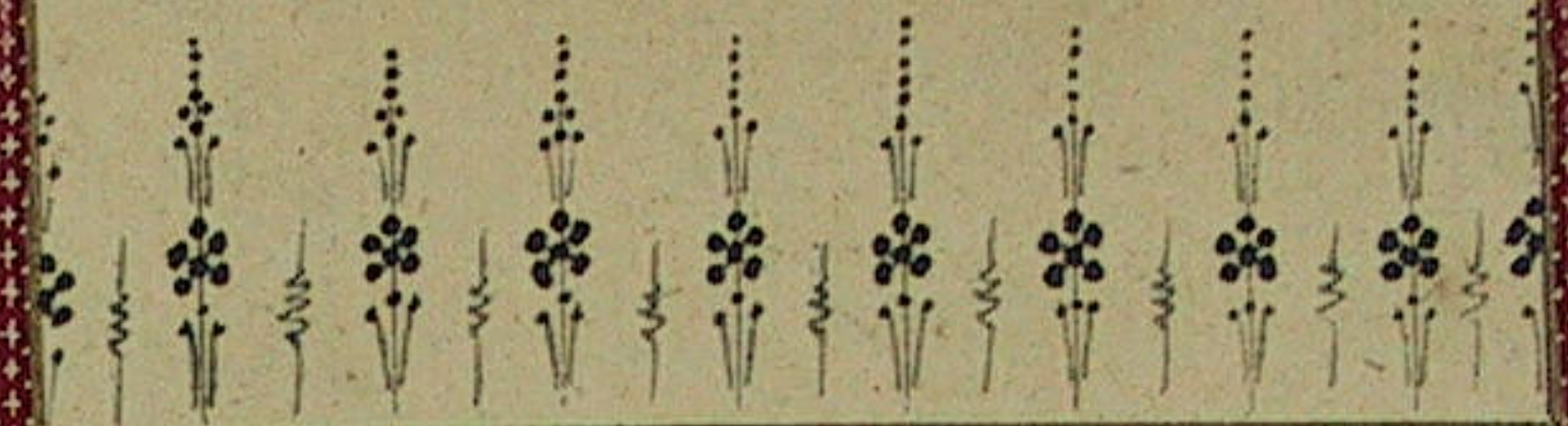

هذا کتاب دستورالوزراء

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بسیار شول پادشاه لم نزل ولا نزال حضرتنه لابقدر که
خطه ملک دنیوی نک سکا فی ایچون معاش سبانی
قانون سیاست حکمتک تمهید به نظام ویردے
و شکر به شمار شول ملک ذوالجلاله سزاواردر که
ملک معنوی نک عرصه سنده قواعد مکارم اخلاق
و محامد اوصافک استحکامیله انتظام بناسنی قودی
قربا ذوالاقتدار که سطوت قهریه ظالم جبار لرک
رقابنی پست وزیر دست ایلدی عادل کامکار که
عدلتک آثار رافتی و انوار رحمتی ضعیف منطو ملک
ادعیه سنی محل قبولک اوجنه پیشدردی و صلوات از اکیات
و تحیات نامیات صاحب لوا ای اعظم و واضع شرع
اکرم و متمد سیاست اقوم سید ملوک انبیا مقتدا
ارباب سلوک از اولیا و اصفیا **محمد مصطفی** حضرت ترکیک
روح بر فوخته و اصل و آل و اولاد و اصحابه متواصل اوله
فی النعت • شفیع المذنبین صاحب مروت • حبیب حق
شبه ملک نبوت • سای رحمتک شمس ضحایه
رسالت تختک اتم پادشاهی • قمود حسن خلقی انک اعظم
مساهی کبی اسمی معظم • مبارک اسمیدر انک محمد

مکرم در معزز در محبت • رسول ابطحی زفر می
قریبی کریم ها شیمی • ننه کیم دور ایده سبع سموات
مظهر روجه بیک صلو • دخی اصحاب و الیه تمامت
ایر شسون دایما حقن ملک • خلافت کو کلریک افتاب
رسولک یعزکم نائب مناب • محمد مصطفایک یاری تحقیق
صدیق صادقان بویک صدیق • امام المتقین وزیرین محراب
بهام المؤمنین و فخر اصحاب • حقانق مخزنی صاحب هنر دور
محمد مصطفی یار غم دور • شهادت سهر نه شاه معظم
حیات خنده سلطان مکرم • امام و جامع آیات قران
محمد مصطفی نک یاری عثمان • شجاعت مخزنی شاه ولایت
معارف معدنی کان کرامت • علوم و حکمت دریای بی حد
کمال فضیله ممکن و کلر عد • امام متقی صادق ولی در
محمد مصطفی یار بی علی در • امامین شریفین حسین
بهامین کریمین حسین • کلمات شهادت کلریدر
سعادت باغک سنبلیدر • حسین بر لبه حسین بر صفا در
که بونکر حافدین مصطفی در • ندکلو و ارایسه عالمه اجباب
محمد مصطفایه آل و اصحاب • الهی جمله به فضلک رفیق ایت
رضا ملک بحونه دایم غریق ایت • صلی الله علیه و آله و رزقنا
من لمعات انوار جماله • **و بعد** اقل الخلقه بل لا شرفی الحقیقه
الفقیه الضعیف الحقیه الخفیف علای بن محیی الشیراز
الشرف ایدر که مدت مدید و غمید بعید ایدی کیم خاطر
فاتره هر نه مان بلکه هر آن شویله خطور ایدر در که فضل انک
تالیفاتن دن و علمانک تصنیفاتن دن بر نوباوه فکر بکری

استنباط استخراج ایلیوب ترکی دلیله ترجمه قلیوب
فایده سی عام و عاید سی تمام اولوق ایلچون اگر چه کم
شان لطافت نشان انبای زمان بر مرتبه ده لطیف
و بر مشابه ده نظریه که عرایس غوائی معانی منبیه الفظه
هنوز جلوه کرا اولدن حصول تمام مراده وصول قصد ایدر
فکیف که لغاتی تصحیح نه تصحیح کتاب و ادراک معانی
فیه الحکمه تأمل و تأنییه ارتکاب ایده لر و چون کیم علوم متداوله
تصنیفات و تألیفات حد دن بیرونذر و هم زمانه مرده
احسن دخی چوقدر اما وزرا و حکام و امراء اسلامک سینه
ترکی دلیله تألیف جدید و تصنیف مفید یوقدر بنا
علی هذا بن فقیر کثیر التفسیر و وزرا و عظام و امراء کرامک
سیرتدی اچون و سلاطین اساطینک خدمتکده حفظ
اسرار و مراعات اوقات لیل و نهار و سخط و رضا لریده
وزراکم حزم و تیقظ لری بیاننده و وزرا و ماضیه نک
عواید لرندن و بت فواید لرنده بورساله شیرین مقاله
ترکی دیلی ایل مترجم قیدم و عربی و فارسی کتاب لرندن بو
مبحثه متعلق دزر و غرلر نه انتخاب ایدو قرجه طبعدن
صادر اولو واردات غیبیه دخی بلیه ضم قلیوب اجد
بلک قوتی ایل و کل بلکه آب و جد معا و نیله مبین و مبهر
و مفصل و معین ذکر ایلدم تا کیم یوجقه الفصیر حقیر واسطه یله
بارگاه عالمیناه آصف زمان و واسطه امن و امان و رابطه
کون مکان منبع جود و احسان مطلع عرفان و ایتقان کفیل
مصالح ام جهان لطف و کرم جامع المعالی و المناقب

کافر اعطاء المناصب مربی الفضل و العلماء مرجع الفقرا و کفر
الغریبه لا لای حضرت **سلطان سلیم** حفظه الله بلطفه العیم
جناب شوکت مناب حضرت **مصطفی پاشا** کامیاب
لا زالت نظام المملکه مزینا باثار الطافه و معنونا باثوار
اعطافه خدمتده خدام محصل المرام حد اذن معدود و محسوب
و خدمتکار لغ ستمیله معروف و منسوب اولام ای منبع
عدالت و ی معین سعادت ای صاحب حمایت
وی والی ولایت بوبنده یکینه صدقیله جان و دلدن
یوز سوری آستانه کلدی او مرغیابیت بندکد علای
دامانی طوبیدر اولغل معین اکاسن ای مفر امارت بو
رساله مسکین کلاله بر مقدمه و برخاتمه ایل مرتب
واجب باب ایله منسوب قلیوب دستورالوزرا
آدی ایله مستی اولدی ایتد بودر که مطبوع طبع سلیم و متبوع
ذهن منقیم اوله امین یا معین **مقدمه الکتاب** رساله نک
مقدمه سی وزارت و وزیر لفظنک تحقیقده و معناسنک
تدقیقده در رای عالم آرایه پوشیده دکلد که لفظ وزیر
یا خود وزردن مشتقده که کنه و اغراق معناسنده در اوله
اولجوع معناسی بودر که پادشاهک کنه هنی و یوکنی بوشینه
الوب جمیع مؤنثنی چکر و یا خود وزردن مشتقده معناسر
بودر که پادشاه انک رایله اعتضام ایدوب جمیع
امورینی که تفویض ایدر و یا خود موازین دن مشتقده معاونه
معناسنه علی اتی حال پادشاهک حسن ذکر و علوقدر
وزیر سبیلدر مادام که وزیر صالح کافی و عادل و ناصح

ووافی گشته اوله و حضرت رسول الله و سلامه علیه سوره که
 اِذَا ارَادَ اللهُ بَعْدَ خَيْرٍ اَجَلَ لَهُ وَزِيْرًا صَالِحًا اِنْ نَسِيَ ذِكْرَهُ
 وَاِنْ ذَكَرَ عَاثَهُ وَكُنْ دَكْلَدِرْ که وزیر سز بادشاه مملکت
 اموری نی کابینگی کور و ب تدبیر و تصرفنده شهنشاه قادر اوله
 اینچون کم کند و رایبده عامل اولان کمند نک رای و تدبیری
 اکثر خطا اوزره در استمدکی که رسول الله حضرت لایزال
 جلالت قدری و رفعت درجه سی برله حق تعالی امر ایست
 اصحابنک عقلا سبیل و علما سبیل مسورت ایلمه که **وَسَاءَ وَرَأْمٌ**
فِي الْآخِرِ الْآيَةِ و حضرت موسی علیه السلام دخی امرنده وزیر
 مستبشر استیوب ننه کیم آیه کریمه اذن خبر ویر که **وَاَجْعَلْ**
لِي وَزِيْرًا مِنْ اَهْلِي هَارُونَ اخِي الْآيَةِ پس چن که انبیا علیهم السلام
 و زراون مستغنی اولیمه لر و انکرت رانی و تدبیر لور مشورته
 محتاج اوله اندون غیر سایر ناسک مشورته احتیاج لری
 دخی زیاده در **ار و سیر بابک** دن سوال ایتدیر باوش
 ایچون قنق مصاحب اصبح و الیقدر جوابده ایتدی کیم مشفق
 و صالح و امین و ناصح و وزیر تا کیم بادشاه مملکت امور
 انک رایبده تدبیر ایدوب اشارتبله نمیرنده اولان
 اسرارک ظاهر کتور بهرام کوردن سوال اولنیکه بادشاه
 قاج کمسنه به محتاج اولور تا کیم سلطنته فرج و سرور له اتمام
 بوله جوابده ایتدی کیم یدی کمسنه به محتاج در **برسی** وزیر صالح که
 انک رایبده تدبیر ایلیوب امور سلطنته انوکیل انفاذ و اجرا
 ایلمه **ایکجسی** کوزل و پیکرک آتدر که حاجت کوبنده آنه
 بخات یقهر سنه چیقاره **ایکجسی** کسکن قلچدر در **دجسر** سایر

میر افکر در که اکا سلاح حصین دیر لر **بجسی** چوق مال که انک
 یوکی یینی اوله و بهماسی چوق اوله جوامر نفیسه کبر **التجسی**
 کوزل خاتون که قلبه سرور و دیده به نور و روحه جو و ویره
یدجسی بر طبخ که هم صورتا کوزل و هم سیرتا کوزل اوله
علما و حکما بیور مشردر که وزیر لر سنه به محتاج در **برسی**
 علمدر که انک سبیل قنده اسباب خفیه واضح و لایح اولور
ایکجسی تیقظدر بعضا و یا نفلق که همراهه دخول ایتدکه مخرجی
 مدخلدن اوکدن ناظر اوله **ایکجسی** سجا عتدر که انک سبیل
 اعدادن یوز چورمیه در **دجسی** صد قدر که انک سبیل صحیح
 اولمیان فعللر و قوللر له عمل ایلمه **بجسی** بادشاه یک سیر
 صقله قدر التوم حدنه و اربجه و کتم اسرار مقتضای حدیث
 رسول مختار در زیر ابور مشردر که **استعینوا علی قضا** **ایکجسی**
بالکتمان یعنی حاجتدر کزک حصولنده کتمه استعانت ایدک
وَأَسَدُ اللَّهِ وَكِي یعنی حضرت علی کرم الله وجهه جللی بیور که
لَا تُؤَدِعُ السِّرَّ إِلَّا عِنْدَ ذِي كَرَمٍ فَالْسِّرُّ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ كَقُتُومٍ
 و دخی بیور مشردر که **بیت** **أَسِيرُكَ سِرُّكَ اِنْ صُنْتَهُ وَأَنْتَ**
أَسِيرُكَ اِنْ ظَهَرَ اسیردیر کشینک کند و ستر اگر کشف
 ایلمه اولور اسیری و حضرت یوسف علیه السلام اولقدر
 فضیلت و حسب و سرف نبوت سبیله بونجه بلالره
 گرفتار اولد یغنت سبی بوایدی کیم اتاسک نصیحتن
 طوتمیوب رؤیاسنی انا لغنه دیدر و اولد خوار و غلندر نه
 فاس قیلدر و اندر دخی یوسفک هلاکی قصد بیکه مبتلا اولدیر
 و حضرت رسول صلی الله علیه وسلم هر بار که غزایه و یا خود بر خیر

امره شروع ایدیدی هیچ احد طویز در مکر که مت و روح چون
 بعضی صحابی گرامه دیدی پس ایدی وزیرایه و سایر امرایه
 و اجبر که رسول حضرت تنک ستنی پیشه و کتم ستری اندیشه
 ایدیلر. تا که الله تعالی تک عون عنایتیلد و رسولک بمن همبیلد
 منصور و منظر اوله لر **نظم** کشته اید ستریز محضن. ایکی نعمت
 اولور اکامعین. بری مقصودنه اولوق منظر. بری کسایه
 مستخر. و بیور مکر در کم اسرارک حفظی اموال حفظندن
 مسکر کرده و بونک امینی انک امینندن البق و بکر که بر
 انک خارجدن اغوانی و انصاک مثلاً مهر و بواب و کلید
 ابواب کبی و بونک داخلندن خوانی و طراری وارد در
 سبقت لسان و صحبت اخوان و وسوسه سیطان که
 بعضی حکامدن سوال اولند قد که انسانه غایت مشکل نه
 نسه در جوابنده دیمدر که نفسنی بلیک و سترنی صقیق
 و غایتده عاقل و صابر نه کشیدر دیو سوال اولند قد که
 اول کسیدر که دشمنندن صقلد غنی دوستنه دمیته زیر اید
 اول دوستک دمی بر دوستی اوله و یا اول دوست بر کن
 دشمن اوله که واروب سترک دشمنه ایرت و اگر چه نیم
 دوستدر لکن نفسکدن اقرب خود کلد چون کم کند و ستر که
 نفسک متحمل اولد و صقلدی آخر تحمل انک و صقیق بعید
 و نامعقولدر واکه صقلد و بخون لوم ایدوب تغییر و شنیع
 انک خیر تمام حماقتدر **اذا المرء افسى ستره بلسانه و لام علیه**
غیره فهو احمق اذا ضاق صدر المرء عن ستر نفسه فصدر الذم
استودع السر اضيق ترجمه کشتی کیم اید سترن غیره اظهار

دو نوب فاس اولد غینه اید انکام کی احمقدر که اوزن صقلما یب
 او مکر کم صقلما کند و بی اغیار **ما** یه بوسوزی اشتاد مکر کم
 ایکیدن کچه شایع اولور اسرار **و بعضی** حکما دیمشدر که
 ستری کشینک قانیدر تا که طردن طشره جقه خوف
 هلاک وارد **حکایت** حضرت عثمان رضی الله عنه بر دفعه
 خسته اولوب وصیت ایدی کم عهدی عوف او غلی عبدالرحمن
 حضرتنه یازک حضرت عثمانک حمدان اولوبر او غلی
 وارد بوسوزی ایشدوب عبدالرحمنه نثار خرن ایلیدی
 حضرت عثمان رضی الله عنه بوقضیه واقف اولوب بیان
 بالله ایدی که من بعد حمدانم بریده جمیع اولیه و دخی حمدان
 بر عمل اوزرنه قومیه لاجرم حمدانی رد ایدوب بصره به کوندرد
 حضرت عثمان شهید اولنجه حمدان بصره دن کلمه **پس**
معلوم اولدی که سترک بوا منال فضائی و کشف نک
 ردائی لایق و لایحی در و کتب نصایحه و قصصه
 مستوفی و مستقصی در اگر ایراد اولنه اطنابه مؤدی اولور
 و بور ساله که متحمل اوله **ما** اولور که افش ستر دخی
 مقتضای حکمت اولور نه نیم بعضی امور صوابه و نه اصدقا
 مراجعه واجب اولور تا کم تلاقی افکار له وجه صوابه مهتدی
 اولنوب خط و خللدن خلاص بولنه زیر اح و نه نک دخی
 فایده سی جو قدر و مکرشی غنی و فقیر و امیر و اسیر و صغیر و کبیر
 متا و نه یه محتاجدر حتی حکما بونی اساس بنیای مملکت
 و قوام قواعد سلطنتدن صایمشدر **پس** هر شخصه لازمدر که
 امریک آخرنه و غایتنی فکر ایدوب **و** شاور هم فراموش

آیتنی ذکر کرده **حضرت رسول** صلوات الله وسلامه علیه بوقدر
اکمل رسل وهادی سبیل ایمن و قوت قدسیه ایله مؤید و
متفرد و فضائل انبیه ایله بے نظیر و متوحد ایمن و کند و درجه
هیچ احد آفریده یونگیکن حق سبحانه و تعالی کلام قدمنیده
مشورت بیورب و سکا و رحم فی الامر بیورب و در **پس** بعض
امورده مساوره اندره واجب اوجی سبب بر ناسیه بطریق اول
بل بعد و کلد که حضرت رسول امر آملدن غرض امتنه ارشاد
اوله تاکه انک سنتنی پیشه ایدوب مساوره بی اندیشه
ایدنه لکه بوسبیل وجه صوابه فتح باب بوله لرنه **کم** حدیب
صحیده حضرت رسول صلی الله علیه و سلم بیورب مساوره
ما تَزُومُ إِلَّا يَهْدُوا إِلَيَّ ارشد امور **رحم** یعنی هیچ ربط
مساوره اندر الا که اول مساوره لرس سبیل اشک غایت
اصلحه و احسنه یول بولوب مطلوبه نه مظفر اولیدر **حضرت**
عمر رضی الله عنه بیورب که برکت سینک رأی بر قات اپلکدر ایکی
کشک ایکی قات اوج کشک اوج قات اپلکدر هر
بار که زیاده محکم اولور انقطاع عدن این اولور **حضرت علی**
ولی کرم الله وجهه بجلی بیورب که ننه کم سلطنته اشتراکه قابل
و کلد رار و تدبیر دخر انفرادله حاصل و کلد و اکابر و بیدر که
کثرت مساورت موجب تحسین امارتد و در ای و تدبیر
رویت و مشاورتله اولان امر اکثر یا خطا و نه این و بعد
اولور **ننه** کم فکر و تدبیر سزا اولان امر صوابدن بعد اولور
اگر اتفاق راست کلوب مطلوبه نه مظفر اولور **رحم** دخی
آنکه ابتهاج و افتخار اتم عقلا قنده عیب عاردر زیر اکیم

قصایک جزئیة اتقا قیته که تالیسنک مقدمی اوزرنه ترتبه
علاقه موجه ایله اولیه ار باب فطنت و اصحاب فکر
و رویت قنده اول قیاس منبج عد اولور و اول نتیجه
نتیجه یہ صایلمز **مثلا** همانا که بر لوند او باس بد معاصر
حضرت علی بن ابی طالبه گزند ارشد و کنه بکزر و یافرس
قلاتش بر قصر عایدن جوهر کرانما یہ جفا رمغه بکزر **پس**
ایم وزیر آبی صاحب سعادت و امراء ائمه ملطفا ارباب
مصلحت و اجیدر که هر امرده اهل ایله مساوره ایدر لرون
و استقامت و رشاد و صلاح و سداد هر کمیک
رأینده کور نور سه که تابع اوله لرون صاحب ایک ذلت
و رفعتنه ناظر اولیوب مجرد قوله نظر ایدر لرنه **کم** دشمن
لَا تَنْظُرْ إِلَيَّ مِنْ قَالٍ وَانْظُرْ إِلَيَّ مَا قَالٍ **ما** ترجمه
تو سخن را بنگر که حالش چیست، در گزاردن سخن منکر
ودخی خود را یلق و خود پسند لک ایدوب کند و فکر نه
معتقد اولوب و اعتقاد نه معتمد اولوب صواب و خطا
گند و رأینک رواجی اردنجه اولیه زیرا که انبرک
منشائی غرور در و منشای غرور اتباع شیطان غرور در که
آخری خذلان و مطالب عالیه دن خبیث و صرماند
فال الله تعالی **وَلَا يُغْنِيكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ** یعنی شیطان سر مغرور
اتمسون **ودخی** اتباع هوادر که نهایت ذلت و هووان در
حضرت علی کرم الله وجهه بجلی بیورب که نکات فہلکات
بخش و عجیب و هجوی یعنی اوج نشنه واردر که هلاک
اید بجد بر بن خلاق و بری خود بین لک و بر نفس و شیطان

و بر قیاس که نتیجه استلزامی
ملازمه عقلیه کلیه ایل اولیه

هواسنه اتباع اتمک و دخی لازمدر که مسا و معاجون اختیار
 اولناخ کشید نفسی کو کجک کشید اوله نیتیم و نیتیم
قلوب الاضرار قبور الاسرار و صاحب رای صائب
 و تدبیر ثاقب اوله و مسا و معاجون کشید محبت صادق
 و یار موافق و خیر اندیش و مشفق اوله و هوای نفسی
 تارک و دین امری متدارک اوله و طماع و خوش
 آمدگو و صاحب جحد و خد و کینه جوا و ملیه و خاین
 و جبان و لجوج غصبان دخی اولیه و بر مراد اوله
 حصول رجا ایدر مکنه دخر اولیه و عقوبتدن عفو غیب
 و عار عدا ایدر کسی دخر اولیه و دخر خواتیند بل مطلقا
 قلیت عقلی اوله کمسنه ایله کثیر المیاسه اولیه بلکه مجالسه سی
 عقلایله اوله اگر اعدا اوله و اگر اصدقا اوله و کلام حضرت
 علی در رضای الله عنه که **عدو عاقل خیر من صدیق جاهل**
ترجمه کشینک دشمنی که عاقل اوله یکدر آگه صدیق جاهل
 عاقل ایله مدام مانوس اول ضرر ایرمز چو ذات عاقلدن
حکایت عباس رضای الله عنه و فاتی حیننده اوگنه و صیت
 ایدوب و دیمش که ای اوغل اگر امیر المؤمنین سیر اصحابی بدن
 زیاده اعتبار و ترجیح ایدوب مسا و معاجون سنی اختیار
 ایده زنها اوج نسنه دن غافل اولیه سن و خاطر کندن زائل
 قلیمه سن بر سر نی فاس اتمیه سن **ایکمی** بو که یلک
 سولیمیه سن زبیرا کذب جمیع ادیان و مللده حرا ایدر و نیتیم
المین شین یعنی کذب غایتیکه عیدر او چنی بوکم کم
 حضورن غیبت اتمیه سن زیر الیمیه قبیحه و این کانت

صیحه یعنی قوی خلق هیچ در اگر چه صحیح ایه زیر که اگر ستر ایه
 امانتد ر پس سولیکت خیانتد و اگر مکشوف و ظاهر
 حالی ایه غیبت و مذمت در بونلرک یر مغربی هفتده
 آیات و احادیث چوقدر و اهل مشورت چون
 بو سطرطری اتمدن غرض بودر **المشاور مؤتمن** و
 حدیثیله عامل اوله و ستر امانتنی صقیوب قدرنی بله
 و فاس اتمیوب انصافه کله **قطعه** مشورت اهل
 کشینک محزون اسراریدر پس کیک بر کیشی کم صدق و امانت کاریدر
 سنی عزیز و محترمدر یا ر صدق جمله دن
ما مصطفی مک نیت کم صدیق یار غاریدر
و بیکم سترک خیانتک فساد ی مال خیانتک فسادن
 اکثر و اشکدر زیر خیانت مالک ضرری انجی خاینه
 ارشور و خیانت سترک ضرری گاه اولور که کوتری
 بر مملکت ارشور و گاه اولور که اول کشف ستر سبیل
 کشینک رای و تدبیر و اربوب و سمن قلاغنه ارز
 اولدخر و فعنی تدارک ایدر بلکه بر وجهله اولور که کشینک
 کند و رای و فعلی کند و از رنه خطرو ضرر قیلور و لغو ذیله
 اگر اول کشف اولناخ اسرار سلاطینک اوله **دخی**
 کرکدر که کشر سترنی و رائنی و تدبیرنی کیمه کرکسه اعتماد ایدر
 اظهار اتمیه بلکه اسرار اتمک همان کند و دیلله دشمنی قلاغنه
 ایزد رکدر **نظم** و ارنجه عالم و عاقل که بر آن سهو و جهلیله
 آرنیه برایش ایدر کم اوده فراینجه بیل دشمن و کیم سترک
 فضایلر و کشفنک یر مغربی بلور و حقنی رعایت قیلور

آدم غایبده اقل در خصوص با بوزمانده که اکثر خوانی و صحاب
 و خلایک کشینک عیبی جاسوس سید رسته کم علی ولی کریم الله
 وجهه بجلی بپور صدر که **اخوان هذه الزمان خواجیسی**
العیوب ترجمه بوبرادر که کور رسن ما و مرده یکمه
 کاو لدر مانوسر آمدن که بر وفایر کون عینیه اخرا ولدیر
 جاسوسر و بوقطعه زیبا دخی بو باید نذر **قطعه**
 مزد صادق سرتی ویر فرس و برر صادق قدرن بلین کی از در
 بیکده بر کیشی بونم صدقله غایت آزد رصنه کم اکثر در
دخی واجبد که وزیر سکون اوزره اوله و متحر و بر و بار
 و واسع الصدر و پایدار و صادق الکلام و پرهیزکار و
 حسن الوجه و با حیا و حسن الخلق و با وفا اوله و سکوت
 محتمله صامت و سوز مقامنده متکلم نه ساکت اوله **نظم**
 اگر چه پیش خود مند خائمه ادبست بوقت مصلحت آن به که در سخن کوشی
 دو چیز طیره عقلست دم فرو بستن بوقت گفتن و گفتن بوقت خاموشی
 و بوخصال حمیده ایل به بد متدین و متقی و مذهبی پاک و نفی
 اوله تا کیم پاک است پاک نفسی و کند و نفسنی معا بدین پاک
 ایدوب اعتقادده جایز اولمیان نسبه لری نفی ایلیم
 و هر باد است پاک وزیری باد است هه مشفق اولوب
 انک محبت و مخلص و داعی متخصی اوله بونوع وزیرک
 دشمنه چوق اولور دوستار ندن دشمنی ارتق اولور **دخی**
 وزیره لایق بود که طریقه محموده اوزره ساکت اولوب
 غلظتدن مبرا و نیست قول زیور به محلی اوله تا که اگر
 باد است هدن رای صوابه خلاف نسبه کور سه غلظتله

قرشولیوب

قرشولیوب بلکه ملائمتله اول خاطره باد است هدن دفع
 ایلیمه زیر که اگر غلظتله مقابله ایدوب باد است هک دیکه و کنی
 رد و منع اتمک دلرسه **الانسان حرص علی ما لم یمنع**
 فحواسی موجبله باد است هک وزیرک منعندن ممنوع اولر
 بلکه اندن بدتر اولور نامناسب ایشرا ایلیمه اوضاع
 غریبه لرایر و بوقولک صحتنه حجت اولدر که الله تعالی
 چن که موسی حضرتی علیه السلام فرعون بی عوینک دعوتنه
 ارسال ایلید ایدر حضرت موسی و هارونه قول لیتن
 ایل امر ایدوب بیوردی که **و قول الله قولینا الایه یس چن** که
 الله تعالی کا فر قو لیچون پیغامبر لرنه امر ایلدی که میشتاق
 سوزیله انی دینه دعوت ایده لرناس احون ایدر اولی
 و اخری و اعلی اولدر که حق تعالی بک مؤمن قول لرنه
 قول لرنی لیتن ایدر **درشتی و نرمی بهسم در بهشت**
 که جراح فصا دو مرهم نهست و چن که یاد است هک
 حسن الکلام اوله وزیره لازمدر که انک سوزنه صبر
 ایدوب باد است هک ایل حقد و کین اوزره اولیمه و چن که
 وزیر باد است هک محبت صادق و مخلص و موافق اولوب
 حسن المقال و حمیده الحضای اوله پس که لایق دکلدر که
 باد است هک ایلدکی حسناقی عدا ایدوب انک اوزرنه
 مننت قویه **فلا تمنن تستکثر** و ارباب فطنت
 و اصحاب فطرت بیور صدر که چن برکنس نه اولک
 ایلست و احسانکی انک اوزرنه عدا استک یعنی
 بن سکا شویله بویله ایولکلر ایلیم دیسک مننت قومقدن

و با سینه فقهتدن اشد در پیش وزیر و پادشاهک سایر
 خواصنه لایق بود که چن اندون کرم و احسان صادر
 اولور سه پادشاهک اقبالندن و کولکه سنک
 برکتندن بله لر پیش اولی و اصلح اولدر که منت پادشاهک
 اوله خلق اوزرنه نه کم خلعت اوله پادشاه اوزرنه
 و **دخی** بیور مشردر که پادشاهک دولته و مملکتند
 ناسی اوله فسادک اعظم ایکی سنه دندر برسی خاین
 وزیردن و ایکنجی وزیرک و پادشاهک نیت
 ردیه فاسده سندن **نوشتر و ان** عادل بیور مشردر
 وزیرک یزیزی سول وزیرور که بی تقرب پادشاهی
 سواشکره ایلنوب مقالمه یه کرمیض و کرمیض ایدوب
 حرب سز صلاح احوال میسر اکین قتال رحاله ثودر ایلنوب
 ذخایر اموالی حرب لالتنه خرج ایدوب کرایم نفوسی مقتول
 و مصونات ارواحی مبدول ایلنه و **دخی** بیور مشردر که هر
 پادشاهک کم وزیر جاهل اوله انک مشی شول
 بولک مشی در که **ییدو و یظهر و لایندی و لایمیطر**
ترجمه ابرار ماند که ظاهر میشود مانی تری دارونه ماطری شود
ارسططالیس و صایا سنده بیورر که هر انک سندن
 غیره مکنه نک ایلد خربسین و خشونت سز منقضی اوق
 میسر اوله خیر در اندن کیم حرب غصبه سنک الوکیکه
 منقضی اوله و علما و فضلا دن بوشل سایر در که **ییدو**
ان تمسک الحیة بید غیرک لایبیک یعنی طانی آخر
 مک نک ایلد طوتمق یکدر که سن الوکیکه طوته سن **دخی** وزیر

اوزرنه لازمدر که لشکرک ارزاقنی هر کم سنه یه کوره حفظ ایدوب
 آلات حرب بله رجال شجاعی امتحان ایلنوب **اندره**
 الین خطاب و الطف جوابله معامله ایلنه زیرا که
 قدیم الایامده و سالف الاغوامده وزراء برشور و سز
 چوق لشکر طفر پیگیری طعمه شیر شمشیر و لقمه از در خنجیر
 و مار تیر اتمشردر **دخی** بیور مشردر کم پادشاهک سعاد
 سعاد تندن کم که وزیر صالح و مشیر ناصح نصیب اولور
 نه کم رسول الله صلی الله علیه و سلم بیورر که **اذا اراد الله**
بامر خیر اقص له و وزیر صالحی صادق صبیحا فصیحا ان
نسی ذکره و ان استعان اعانه یعنی چن که الله تعالی
 بر پادشاهه ایصال خیر اراده اتمش اوله که بر وزیر صادق
 و مشیر موافق قرین یقین قیلور که انوطد و کنی آکد ورور و بزم
 استدوکی وقت که یاردم ایدر **امام امام حجة الاسلام**
محمد غزالی احیاء علومنده بیورر که تحقیقا الله تعالی هر
 زمانه و هر وقت و او اندر قدر تنی اظهار ایدوب
 بجما و مخلصیندن بر جماعتی اصطفای واجبتا زبور بله محنتی
 قیلور سلاطین و وزرا کبراکا بر فضلا و علما کبریا کم دنیا یه
 اندرله فرین و معزز ایلنه **زمانه نک** عجب ایدن ال
 بر ممک اخبار و آثار ی در و دنیا ده کرم و سخا و بذل
 و عطا و اندرک نظیری کلمت در اکثر ممالک و ولایت
 و عمارات و ارتفاعات تحت حکومتلرنده اید و منقرض
 اولد قلرنده و زارنک احوالی فایه و اروپ ملوکک
 خدمنده و چشمک خدمتنده رونق و نصارت قاطدی

تا شول زمانه دکن که الله تعالی آل سلجوقک بمن دولته
 وظل شوکتی برکتیده آل نظامی وجوده کتور رب وزیراء
 متقدمینک درجه سندن ارفع درجانه مکرم و محترم
 قیلدی بر حیثیتکه که زمانه لرند علما و عرفا و فضلا و اودبا
 و انباء سبیل یعنی عزت بادون برکسه قالمدی ایدر که انک
 احسانیه مشمول واعطای الطاف لیه مسبول اولمش اوله
پس وزیر لره لایق بودر که وزارت منصبده ایکن سلفده
 اولم وزیراء نصی سیرته اوزرنه اوله لرو سوم متقدمی
 رعایت ایدوب رعیتدن بلا سبب اموال اطلب
 اتمیه لر و وجوبی و لزومی زمانده مساحت طریقه اداء
 حاجت مقداری مال التوب مصارف شرعیته و صرف
 ایده لر که **حکایات** و **عزائم** عذاب خبر صحیح و اثر
 صریح در و مادام وارث موجود اوله مال میراثک تناولنه
 حوصی اولیه لر زیرا که میراث مالنه طمع بغلق کبی شوم
 صفت یوقدر **و دخی** وزیر لک اوزرنه واجب اولدر که
 رعیت استماله ویره لر و حشم و خدمه بذل فواید و نعم
 ایده لر تا کیم دنیا ده ذکر جمیل و عقیقه ده اجر جزیل حال اوله **نظم**
 هر که نیکی کرد صنایع کی شود **لا یضیع الله اجر المحسنین**
الباب الاول رساله نک اولکی بانی وزیر لره لازم
 و واجب اولان بعضی خصایل و شمایل بیانده در اصحاب
 فطنت و ارباب خبرت شویله بورد مشرور که وزیر لره
 واجب و لازمدر که پادشاهه صداقت و محبت کوسره
 و پادشاهک نام و نشانی و عرض و عاری و شعاری

99
 کند و جانبدن و متعلقاتندن اعز و اکرم و اسرف و اقدم
 طونه تا کم تقرب حضرت سلطان و انواع انعام و احسان
 بوله و دنیا ده ایولکله نامدار و آخرتده پزور دکاره منظر
 اوله **عبدالله بن مبارک** رحمه الله بیورر که اگر جمیع عمر
 بر مقبول و مستجاب دعایم وارد غنی بلیدیم پادشاه
 اسکا نفسمدن تقدیم و ترجیح ایدوب اول دعایی
 انکی چون قلایدم زیرا انفسمه دعا مجر د با که نافه در
 و پادشاه اسلامه دعا جمیع نایب منافعدر ننه کم
 ضرر عامدن ضرر خاص اختیارم البقدر کذلک نفع عام
 اچون نفع خاصدن بکک اولی ایدو کی محققدر
حکایت روایت اولنور که مکر پادشاه لرون برینک
 اوکنه طعام قورکن دهخت غلبه سندن جانی کیرک
 النذن پادشاهک انکی اوزرنه بر اکی قطارش و کله
 پادشاه غضب اید و جلاده امر اندی که بویان
 اوره چاشنی کیر بوسوزی اشدوب فی الحال آشه
 طبقیه پادشاهک با سندن اشاعه اقطارد
 اگر چه آتش غضب زیاده مشتعل و مشتد اید و حره ک
 اهلا کنه مسرع و مستعجل اید لکن جبلیت انسان محبت
 علم و عرفان اوزرنه اولدنی سبیدن بوا مر غریک علشنه و
 سرنه مطلع حرصی و هوا سی غالب اولوب سترندن سول
 ایندر چاشنیکر مسکین چونکه پادشاهک غضبی
 سربتله جان شیرندن آل بومشدی بے تکلف
 حقیقت حالدن خبر و یروب دیدی که اول دم مکر

خدمتی بکیم نغمتم لاجرم بادشاهک یولنده ویا النده
اولمکی اختیار قلمشدم اگر بادشاه هلاک امراتش اوله
الحکم لله نصیب الحق ایش نولا اما بونجه زمانه ولی نغمتم
وسندم و دولتم و سعادتیم ایکن آخر امرده روکوردیم
بنم سببمه بادشاهک آخرت فحش و دنیا ده دخی
نام و ناموسه خلزار شه دیر که برادنی خطا چون که سهوله
واقع اولمیدی بر بے کناهی دیکه و هیچ حق خدمتی بلدی
پس بو خطای عظیمی بالقصد ایتد که ناس قستده هلاکم مغد
طوتله و بادشاه ظلمه مشهور و قلوبدن منفور اولمیه
بادشاهک اگر چه که ریاستی کبی سیاستی کامله لکن
حق سوزن محبت و مایل ایدر لابد بو عذر است که **مصرع**
سخن کر جان نرون آید نشیند لاجرم در دل مقضای
قبضه تاثیر ادوب قولنی معقول و فعلنی معذور و عذرنی
مقبول طوتدی و آب رحمت آتش غضبک حدتشریکان
اید و جرمی عفو ایدی و نظر انصافه با قوی چاشنیگر
بو فعل قبضدن اول عذر موجه صحیحنه ناظر اولوب و اول
ناحق بره قان دملک و بالنی دافع و آندن آخرت و نامنه
و عرضنه ارشک اختلافی مانع اولد یعنی ملاحظه ایدوب رایج
حظله و صفات سوردی و چاشنیگیره انواع احسان
و آفرینار و تحسینار کند و به مقترب محضه ایدندی **قطعه**
آفرین اول محبت صادق قلم **ما** زایل اتمز حیا محبت
پار چون صادق اولد ترک ایدره **ما** الورین جینه غیرت
شول محبت که اوله مخلوقه **ما** کوستر بو قدر کرامت

۱۰۰
وار قیاس الیه خالق و مخلوق **ما** ار اسند اولور سبب
دخه وزراء عالمقدار و سایر امراء ذو والاقداره
لازم بلکه واجب بذل مالدر که اهلنه زین و جمالدر زیراکه
بو فعل حسنک سببمه اجبا جو غلور و اعدا آزلور و احرار
عسید اولور و کشتی اشترانک شترندن بعید اولور و مالده که
بخل و امساک اولنه اکثر یا صاحبه اقرب اقرباسی
و شمن حته که اول سببدن هلاکنه قصد ایدر و اگر که بذل
و صرف اوله نجه اعدا اجبا و نجه اجانب اقرب اولور و اما
واسکا ایا عن جید طوته کلمش نجه روز الست مؤمنی و
و قالوا لی مسلمانی عبد ملوک و معتقی در لور که **بالبر**
تتغید الحرة و هر که مالی منت داره بذل ایتوب منع
ایدر البته بر بی منت ایچون حفظ ایدوب جمع ایدر و یا
بر غیبت بره ضایع کیدر ننه کم حضرت علی رضی الله عنه
ببور **کثیر مال البخیل بحادث او وارث تریم**
رو بشارت تر که مال بخیل **ما** کر چه اجناس و زرع و نفقه بود
یا به ناراج حادثات رود **ما** یا که میراث خواره جمله بود
و بذل مالک منافع اخرویة سی دخی جو قدر کتب معتبره
محتر و مسطور در و حقه و واردا و لان آیات و احادیث
مفسر و مذکور در بذل و سخا الیه کفار لایق مرحمت پروردگار
اولور و نجه لوند و بی کار صاحب عار و نامدار اولور و
واسته مار و اعتماد بر اولور حضرت رسول الله صلوات الله
علیه بپور حد در که **السخی الجاهل آجت الی الله تعالی فی العابد**
البخیل و سرور اولیا علی مرتضی بپور حد در که **ما** کافر سخی

اَرْجَى فِي الْجَنَّةِ مِنْ مُسْلِمٍ شَرِيحٍ ، یعنی جَنَّتِ کَرَمَتِ
 امیدی کافر سنجیده از تقدیر مسلم بخیلدن زیرا که جنت
 رحمت و رحمت دعا یله اولور و استجابت دعا سخی و عطایه
 اولور **نظم** دیر سک ایره سن دارالت سلامه
 دُور سَلَحْ ایدره کور خاص مقامه که دنیا جیفه سندم یومین از
 لیاقت یولمز اول عالی مقامه ، و دلیله که یسود المرء قومه
بالاخر ان ائیم یعنی کشته قومی اوزره مکرّم و قبیلہ سی اراسند
 عزیز و محترم اولور انره احسن اعلیٰ پس وزرای نامدار
 لازمدر که بذل مالی سایر عبادات کنی واجب الادان
 بلوب دوستدارنه و کمال اهلدارنه و خدا منبیل عامته نامه
 اگر صدیق اگر عدو احسن و انعامی عادت اونه تا که
 جمله ناسک دیننده ذکر و شکر نعمتی و نام و نشان
 سخاوتی و شجاعتی و صیت و صدای شوکتی و غلبه همتی
 مذکور و معروف و مشهور اوله و کوکلرده محبت ثابت
 قله و شرف خدمتنده اولمغی و یولنده اولمکی هر مهادر
 کند و به خون بهابله که بوسبیدن دشمن قلبنه سطوتی
 و هیبتی و مهابتی دوشبست مقابلہ سنی خرابله و مقابلہ کند
 خوف و حذر قبله و اگر بخل و امساک ایدره دلیله دن ذکر
 خبری خبری اوندله و کوکلردن محبتی کیده **بِسْمِ اللّٰهِ**
 تقدیر که عالیجناب و منبع احباب حبیب و نسیب اهل مال
 و پر کمال صاحب جاه و جلال دخی اولور و چونکم نعمتی
 و اصل و منفعت حاصل دکلدر یومافیه و رفعت قدره
 متنازل و قلوبدن مهابتی زایل اولوب اعوان و انصار

مصالحندن تقصیر و اھمال و خدمتکاریری خدمتندن فارغ کمال
 اولور و لشکری جان و کوکلدن قولنه ناظر و فعلنه مباشر اولور
 لاجرم رفعت شانی تدنی بولور و اعدا قلوبنده اولان
 هیبتی زایل و دولتی متنازل اولور پس بوقریر و بکیردن
 معین و مباین اولدی که بذل مال حق یغالی دن بر اولور
 مؤهبتدرا و خلا بھدن موجب مودت و محبت اولور
 وجودی وجود دولته علامت و عدمی عدمنه مقدمه
 لاجرم قدری مفهوم و وزرا و امرایه نه مرتبه واجب ایدکی
 معلومدر زیر احیانده اولدجه یوزی صوبیلہ غلّ و خربلہ
 اولمغی و مہاندن صکره ایوا اوله اکلمغی بسبدر و اکبر
 ناسک خصوصاً که طایفه وزرا و امرایک دنا و اولدجه
 مایه لافتخار و اَلدّ کد نصک یادکار یا بذل در که گرم سخی
 و یا بذل نفسدر که اول ایتار و مروت و وفادار و عاقل
 کمینه اختیار یله که اقدامی و التزامی کمال فضیلتدر بوسبیدن
 روز کارده ایوا اوله اکلور و نامشروع یرده اولمچی سبدها
 مرتبه سن بولور و گاه اولور که دنیا ده و خر و غلیم فایده
 منیر اولور و بوزبور ساله ده ایتار بایندز یکی حکایت
 هو بر بر کرامت و ولایت در روایت ایدم
حکایت اول حجاج بن یوسف که کمال ظلمه موصوف
 و غتوغندله مشهور و معروفدر زماننده براعوانی نک
 قتلنه قصد امت سیدر اما الہ کتور میوب کتمشدر اتفاقاً
 آنی بر کون طوشت کتور دیر و حریفی خجاک کنه بیورد
 همان بی محابا هلاکنه امرایک اعرابے ایشدوب کند و دم کندی

دینه کند و بی جمع ایدوب تدارک اندر و امر بادک هکدر
 ابتدای اما اوز زنده ناسک حقوق و امانت و واردر
 اگر بادک هکدر بر زمان مهربانی او یک حق مستحق
 وصول بولیدی، آخر الامر حجاج کفیل بولمعه حواله ابتدای
 حریف دخی متوکل الیه شهرت تتبع ایشد لکن مطلوبه
 ظفر بولیدی و کسه که کفیل او مکه، آخر بر جوانمردی و اعراض
 اشتغال بونعین کفالتی التزام اندر مگر که حجاج
 خشمیدی بلکه ابن عمی ایدی بنجه که حجاج منع اید ممنوع اولد
 و رجوع ایدی، آخر اعوانی اطلاق ایشد یکر کندی بر حج کون
 مهربان جوانی حجاج حبسه امر ایدی جوانی کتور دیو میدا
 سیاده یتور دیو جوان الله تعالی دن غیری مستعان
 بولیوب و ملجاء بولیوب، یکی رکعت نماز قلمغه
 حجاجدن مصل ایشدی نمازی قلوب دعاون صکره
 حجاجدن جلاده خطاب و عنایت کلوب که تاخیر
 ایتمه و جوانی و پله مگر که جوانک اسمی عبد اکرم اید اعوان
 ابتدا کفیل ارار کن جوانه بولشد قدح اسمی صورتی
 عبد اکرم دید که مولای کریمه لابد در که قولنده کرمندن
 بر اثر اوله و پیش اید جوان دخی بولملاحظه اید کفیل او شبیه
 القصة جوان دعاوه ابتدای کم یا الهی اسم عبد اکرم
 اولمعه اعوانی بکا التجا ایدوب خلاص اولد شش که
 کریم شن بلکه اکرم الاکرمین سن بن دخر الهی سکا التجا
 ایتدم یا منان ددی و جلاد دخی کلوب جوانی سکا هکدر
 قالدروب قلمه شروع ایشد من ناگاه اغرابی کلدی و آوازده

مدته همان که مدت تمام اولد بی توقف امر ایشد

جلادک قولاغنه تیدر فی الواقع اعوانی حقیقه کلدی
 و حمله خلاص هکدر تعجبه قالدس حجاج اشدوب ایشد
 بله عفو ایشدی حکایت بر روز کارده شهرت دوتدی
حکایت دوم همین بادک هکدر جمالده بی نظیر رقبزی
 واریدی که اقربا سندن بر جوان که عاشق اولد
 بر مرتبه ده کیم امر نک تدارکنده جمله سی عاجز قالدی
 زیرا که نه قربانی ویره بلور و نه قرابتی ناحق یره اولد یره
 بلور آخر عقلا بونی وجه کور و لکه بونک حصول بر
 مستحیده قلدک تا که انده کند و واروب هلاک اولد پس
 بیور دیو که مدینه به واروب علی بن ابی طالبک باشن
 کتور مک کرک تا که بونجیال حماله محال حصول و اول
 نازنینه احتمال وصول اوله عاشق دیوانه بوخبر ایشد و
 دلدار و صالی شوقیده جانی او ده آندی و همایندم طور
 امتناعن و امکانن ملاحظه ایشد بولیوب یوله کیروب
 کیدر و کچه کند و زح او کیوب از زمانده مدینه به سید
 اتفاقا اوله علی حضرت طوش اولد و علی کیدر و فنده
 هیو سوال قدیر حضرت علی دخر بونک بی یاک و صابر
 فکریده فرحناک سولیشندن بر معنی الدر و تقشیر
 و تفحص ادوب دیوانه نک مافی الضمیر بلدی بعده
 کس با شمی که علی بنم دیو بویشن از دوتوب دیوانه نک
 او کنه کلدس دیوانه بومعنی کااه استبعاد و کااه عرض
 ملاحظه سن اتمیوب اعتقاد اوردی و کااه عشق
 خورشید اقدامه و کااه مروت جوشیده احجامه واردر

حریفه حیرت عشق اوزرنه بر خیرت دخی زیاده اولدک
 و خیر آن و ستر کردانم آره برده قالدی آخر جانب
 عشق غالب و مروتی سلب اولدر و قلیچن حقیقوب
 حضرت علینک مبارک بوسینه حواله قلدیر و نقد که
 حریف سغیده تقصیر قلدیر لکن مبارک بوسینی کسمک
 میسر اولدی آخوایش حد دق کچدر حریف قلیچی را غوب
 حضرت علینک مبارک ایاغنه دوست رایانه کلوب
 مسلمان اولدک و حضرت علی دخر بونی مرادنه ایشد زلمی
 ازرنه لازم قلدیر پس بوقضیه سبیله یمن دیار
 فتح اولدک و نیجه کافور ایمانه کلدیر و اول عاشق صادق
 دخی مرادنی بولدی و حق سبحانه و تعالی بونی جوق خیره
 سبب قلدی پس معلوم اولدی کیم ایتار و مروتک آتاری
 چوقدر اگر چه کیم شمدکی زمانده اهل ارذر بلکه بوقدر و بوی
 حکایتدن دخی غریب و بدیع و عجیب بو حکایت **حکایت**
 مکر مصر شهرنده بر مسجده او دوشب یندی بونک
 حوقنی نصارادن زعم ایدوب مسلمانردن بر طایفه وارو
 نصاری نکت بر کلیسا سن یقدر سلطان بونلر طوبت
 جلس ایدوب عقاب و عذاب بجون امراندی که بونک
 عددنجه کاغدر کسوب بعضینه قتل و بعضینه قطع بدو جل
 و بعضینه حبس مدید و بعضینه ضرب شدید یروث
 بو مجوسله اولشدره لر و هر کشیه نه کاغده دشته اچندکی
 ایله اکاجوز ایدله اتفاقا برکشک کاغده قتل حقیقوب
 کند و عالنده کاه هلاک جانمنه و کاه آنه سنک آه

و فغاننه کسرا ایدوب ایدردی که اگر انم اولمیدی هیچ
 نفسم بجون قایر مزدوم مکر که بونک قریبده بر جوانمرد وارد
 که کاغده ضرب یزلمشدی بونی اشدوب البذکی
 ضرب کاغدن اکه صوفی و یردیر و ابتد کیم بنم انم
 یقدر اول قتل کاغده کتور باک و یرددی پس بوقول
 غریب و فعل عجیب سمع سرف سلطانیه پیششوب
 تعجب ابتد و اول اکیسن ضربله خلاص ایلدر **سبب**
 ایدر رعیت کند و مثلنه رعایت و مروت و ایتار
 و قنوت ایدوب بوقدر فایده به مترتب اولحق که
 بر جماعتک بعضر و مالیدن و بعضر هلاک و زوالدن
 قوتلمغه سبب اوله پس بر وزیر و یا بر امیر که ایدر
 یولنده بذل مال و منال و اظهار مروت و انسانیت
 و یا ایتار نفس و صداقت و شجاعت ایده لاجرم
 منصب و مال و منال و عزت و جاه و جلال بولوب
 مقرب حضرت پادشاه عالمنه اولق مقرر در
 و انواع انعام و احسان بولوب دنیا ده ایو اوله
 مشهور و آخرت معمر اولق کتب معتبره ده محرد
و دین و زراعه عظامه و امراء کرامه لازم و واجب
 تقوی و طاعت و صلاح و عبادت در که جمیع ارباب
 عقل و دینه دین و فرض عیندر و اندن زیاده ارباب
 عز و جاهک و مقربان حضرت پادشاهک خصوصاً
 وزیر لرت مخصوص طاعتی بودر که ضعیفای امتدن
 و فقراء مملکتدن پادشاه حضورنده حاجتی تمیز و عرضنه

قدرتی تیز کشیده دستگیر او بوب عرض حال و ممکن اولدجه
 تحصیل مراد و مال ایدی وره لر و وزیر لرک عند الله بوب
 عملدن اولی و احسن عملدی بوقدر اگر حسب الله اوله
 زیرا که انک منشاء و مبدائی تعظیم امر الله و شفقت
 خلق الله در که جمیع طاعتک جمعی و جمعه عبادتک
 منبعبدر غریز لرک بر سندن بعضی امر انصیحت طلب
 ایند و کده جوابنده بوکلمه جامعه بیور که تعظیم امر الله
 و الشفقة علی خلق الله و امام خیر از رحمة الله بیور که تعظیم امر الله
 موجبی بودر که طاعت و عبادتی سایر ناسدن یعنی
 تحت حکومتنده اولان اشخاصدن ارتق اوله دخی
 امر الله تعظیم اممک بر موجبی بودر که کوکلی حق متوجه
 قیلوب الله تعالی به نیاز و تضرعدن و ارواح انبیا و اولیاد
 استمداد و توقعدن خالی اولیه **حضرت جنید** رحمه الله
 بیور که برکشی بیک نیل قلبی الله تعالی به متوجه قلبه
 و بر طرفه العینده ترک ایته ترکی تدارکندن اکثر در
و موجب الشفقة علی خلق الله بودر که تحت حکومتنده
 اولان عباد الله عدل و انصاف و دفع جور و ظلم
 و اعتساف اده تا که دنیا ده اولدجه حق تعالی انی
 اعدا و زرنه مظفر و منصور ایده و آخرتده مطلوبک
 دعا سی بر کاتندن مرحوم و مغفور اوله زیرا که شفقت
 وعدالت اصول رعیت عیلت انتظام و نظام مملکت
 سبب تاقم و عسکره قوت و قوام در و دولته ثبات
 و دوامدر و جور ظلم بونک خلا فی بعض احوال رعیتک

سبب اختلافی و دولت نظام مملکت جهت زوالی
 و انتظام عسکرک علت اختلافیدر و بوشفقت عدالت
 و جور و جفا و ظلامتدن غرض پادشاه وزیرک شفقت
 عدالتی و جور و ظلامتی دکلدر زیرا که مجر و انوکله مملکت نه
 نظام بوبور و نه خراب اولور بلکه مملکت جمعیت و نظام
 و تفرق و اینهمه ام رعایانک بر بریله معامله سندن کلو
 پس پادشاه و وزیر که سیاستده کامل اوله اگر چه
 نه قدر ظالم اوله لر رعیت بیزنک شترندن سالم اولور
 و اگر مقام سیاستده حمایت اده لر لاجرم قلوبدن
 خوف و حیا کیده و اشتراکی کوره سن که ضعفایه نه
 ایده **حکایت** زمانه سابقه مکر ایکی پادشاه
 و اردی معاصر و بر برنه مجاور بری غایتده ظالم و جابر
 و عفو جرم و خطا ده بی همت و قاصد و بری نه پاینده عادل
 و حلیم و حین سیاستده و غصبنده کریم و سلیم اید
 و بونک مملکت و دولتی دایم نقصانده و هجرانده و اول
 ظالمک مملکت رفعتده و رفاهیتده ایدی بومعنی خلاف
 حکمت الهی و منافی عدالت پادشاهی کورب رسول
 کوندر و بونک سترندن سوال استیدی اولدخی
 جوابنده بوبیتدرک معناسن یا زوب کوندر در **نظم**
 رعیت سوری قوین شاه جوان و عدو قور و سپاهیلر که میان
 قویون اول وقت صقلا نر که جوان و کویکلر اده دایم هراسان
 و کر کویک قوین رسته نهان و دخی ارتق اولور قور دن ریا
 ند کلو عدل ایدر سه پادشاهی و کل نافع جو ظلم ایده سپاهی

ظلمه با نظم ظلمه
 کبر و نام و او و او
 صحت الله

شهک عدلی شود حق کامل اوله که استراون رعیت سالم اوله
 و بوشفتت عی خلق اللهک بر موجی دخی انسانیت در که وقت
 غصبنده عفو و ترک عفو بتدریجاً حکیمه انسانیت در سوال
 اولند قدّه جوابنده دیمدر که دولته تواضع و قلنده سخی
 و منت سز عطا و قدرته عفو خط زیر که حق تعالی
 بیورر که **وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا** حاصل معنی
 بودر که **ما نظم** بدی را بدی سهل باسد جزا
 اگر مردی احسن الی من اسما پس انسانه لایق اوله
 بودر که ممکن اوله چه مجرملرک جرمی عفو ایده ما ذام که
 بر فساد ده مؤدی اولیه تا که ناسک قلوبنده مجتبه
 زیاده اوله و عند الله عافیر مرتبه سن بوله **و حضرت**
رسول صلوات الله و سلامه علیه بیورر که یوم قیامته
 مناد ندا ایده که هر یکک الله اوزرنده حق وار و طور سون
 دینه و اول حینده عافیردن اول کشته طوریه و بو عافیرک
 الله اوزرنده حق اولد بعینک معناسی بودر که **من جاء**
بالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امَّا بمقتضای سنج او نه عفو مقداری اجره
 مستحق اولور و اگر عفو اتمیه و انتقام آله اول اون اجره
 مستحق اولور و **مجرمک** تمام جرمی و نصیحت و عتابله عدم
 تاثیر و رجوعی تمام معلوم اولی سنج عفو بته التزام و اقدام
 قلمیه خصوصاً بوزمانده که مکر و حیل و کذب و فتنه
 جو قدر **افلاطونه** سوال اولند قدّه که انسانده فعل الله
 اشبه فعل نذر و بچک و دیمدر که عفو احسن **نظم**
 دانی چه **انسان** با دشمن و دوست لطف احسن خبر ده

کلمه در که

کلمه در که بر کشینک یا رصادنی و هوادار موافق وار و
 انک بعضی اوضاع و افعالند متشکی و احوال
 و اقوالند متاوی ایدی اول سبب انک انتقامه
 اقدام و انهدامنه التزام اتمشی حکما دن بر حکیم که
 انواع علویه ماهر و انوار معارفدن با هوادار که
 مطلع بر موجب نظم کریم و کلام قدیم اوزره که **و اصلحوا**
ذات بینکم و الصلح خیر و زواجیب اولدی و عقل
 و حکمت مقتضای سنج اول کشته سوال قلدر دیکه اول
 رفیق صدیق سکا لطفله سرورک زمانمی و با تحفظ
 فتورک اوای زاید و کثردر و انک احسن انعامی
 و یا اسائیکه ابرامی غالب و عفو در اول کستی جوابنده
 زمان سرورم اکثر و انک انعامی و احسن اسائت
 و ابرامندن او فردر و بچک حکیم دانادر یا حکمدن بر
 قطره و خورشید معرفدن بر ذره اظهار ایدوب و دیدر که
 حقندن بعید اولیه که **تخلقوا باخلاق الله** ماصد قیل
 حق سبحانه و تعالی اخلاق قبله خلق لنوب هر بر حسنه سنی
 اون عدا ایده سن و هر بر سینه سنی بر عدا ایده سن
 ازی چوغه غالب قلوب مقابل قلمیه سن و شریقی
 حکمدن عالی ایدوب مائل قلمیه سن و مؤنبت غصبت
 و انتقامدن دخی قور تلاس سنج غصبت واردر که صحنی
 غصبت حقه جل ذکره مستحق قلوب العباد الله انیکون
 دنلمدر که **من اطاع غصبه فقد اصناع دینه و ادبه**
 و افواه ناسده مسهوردر که **نظم** تانی حمله عاقلدر که

غضب تجلیل جاهد کرد **ما** خصوصاً که اجتهاد وارد کرد
 مقصود اولان انتقام حاصل اولوب افتراقه مهموم
 و بک استیاقه مغموم قاله سن نه کم ذلتمشدر که **التدم**
على العفو اجبت من التدم على العقوبة بوسیدن در که سدا صینه
 وزیرای صاحب رای و دور بین و ندمای خیر اندیش
 و سخن آفرین قرین اولمغی واجب کور لر تا که حین غضبه
 نصایح و لطایف بر له غضبیدن تسکین ایده لر
شرح بن عبد الله ایدر که بنی اسرائیلک هر بادشاهله
 بر وزیر خاصی واردی وزیر عامدن غیری که خدمتی بو
 ایدی که هر بار ملک غضبه کله اول وزیر الله بر مکتوب
 صونردی که **انک بعضنده ارحم المسکین و اخش الموت**
و اذکر الاخره و بعضنده **ارحم فی الارض یرحمک**
من فی السماء و بعضنده **اقض بین الناس حکیم الله**
تعالی فانه لا یصلح لک الا ذاک و بعضنده
اکن فلت یأیه انما انت بشر یا کل بعضک بعضا و نصیر
غیر قریب للدد و التراب یرمدر اگر بر مکتوبه سکن
 اولسه بر دخی و بر دخی صونردی حتی ناکن اولنجه واردی
با یک بو مکتوبی یردروب خواصندن بر نه اصمیر میشدی
 و نیم اوزرنده حاضر طوره و حین غضبه اول مکتوبه
 واحد بعد واحد الله ویره و بوقاعده نک واضع یعنی
 ابتدا مختصری ملک تبع دور و غضب دخی محکمه محمود ایدی
 معلومدر اما کثره شو مدر و صابتهی ملوم و مذمومدر معذور
 دو نیمز الا که مرصندن و مسافردن و صایند و عمر بن عبد العزیز

ایدر که اوج خصلت علامت سعادت بر بے بو که فجن
 غضب الله غضب انی هندن اخراج اتمیه **ایکمی**
 بو که فجن راضی اولسه رضا انی باطله او حال اتمیه **او حنی**
 فجن قادر اولسه عفو ایده و حضرت علی و لے کریم الله
 وجهه ایکی فارس او لورندن دایم سوال اوردی کم
 ملوک فارسدن زیاده محمود الخلق و مرضی السیر
 کیدر جواب شویله و بر دیر که اردشیر و نو شیر و انخ
 حضرت علی اخلاق حمیده دن بونموده نه خلق غالب
 دید که ایدر لردی که حلم و وقار پس حضرت علی ایدر دیکه
 بو ایکی تو آیین در و علوه همکشت نشیخ لیدر و حکماء مجربین
 دیمکردر که عاقل فجن بر کشیده اخوت و صداقت ایده
 لابد کردر که اولایه تجربه ایچون قعده اگر تحمل ایده
 فیهما والا اندن احراز ایلده و خذرقه نظم عرب
ما اذا كنت خفصاً لنفسك صامحاً
ما فمن قبل ان تبدي به بالود اغضبه
فانه كان في حال الغضب منصفاً
ما والا فاصرم حبله و تحبته

اخوت قصدی هر بر ادمه **ما** و کله در عاقله حسن ادب
 صداقت قصدا اینده کردر **ما** قعده و ب صنیاس بر سید
 تحمیل امر نسیه ترک ایدرسن **ما** محبت زایل او لور چون غضب
 و کر صبر ایدر به قیمت اولمز **ما** اکه یوز نیک تمن سیم و هید
 و دخی وزیر و سن صیره لازم بلکه الزمدر که بادشاهک
 لشکره تفصیلده هر بر بر و فضلنه و هنرنه و شجاعتنه

و سخاوتی و امانتی و دیانتی حاصل جمیع احوالنی و کمالنی بله
 تا که وقت حاجتده هر برنی بر لورینه قوتیوب و مناسبتی
 مناسبین کوزده تا که بر محل برینه برنا محل قویوب و اول
 دخی بر نامعقول ایش ایدوب عسکره انک سبیل
 بر خطر و خطر ایشیمه زیرا که بر لشکر بر بدن کبیر و نته کیم
 بر عرصه بر زحمت ایرششسه جمیع بدنی مریض ایدر و کوزده انک
 صحتی کی در کذلک عسکره دخی تمام صحیح اولمق کر که بر محل
 اهلنده اوله پس وزیر کر که هر کشنک احوالنی بله و بر لور
 برنده قله تا که عسکر منصور و منظور اوله و لشکر برینه
 آیدله و آیدله و بلدیه و ساز و سبلی ایله و سبیل و سبیل
 و یولداشیل و یولداشیل و صنعته و خلقیده و درجه
 شی عتیده و جمله احوالیه شول کنه لک بو تفصیل
 بله لری لازمدر وزیر اوله کنه یه لور وجه اوزره مشروح
 بله سی لازمدر تا که هر نه بره و ارسه و هر نه عمله مبارک
 قلعه و هر نقدر لشکره مقابل اوله حکمت الله غالب اولور
 زیرا بو صفات محموده ایله متصف اولم وزیر هر خدای
 و هر مصلحتی اهلنده امر لراجر جمیع لشکر صحتده و احوال
 استقامتده اولور پس که محاربه ده مقابل و مقاتله
 معادل اولمغ انک منته بر صاحب رای عسکر آرای و بر
 لشکر منتظم احوال متفق البال کر که هر ایشی اهلنده و هر
 کشته محکمه اوله و هیئتها اکثر یا دولته زوال و امور نه
 و ضلال ارشد کنک سببی اهل و نا اهل و محل و نا محل
 فرق اولمیب و هر بری بر لور برنده قلعه و غیر **نظم**

و کل هر کنشی هر برایشی اهلنی • و یا خود هر محل هر ایشی محته
 سعادت صحتی بلک کر که • ندرایشی محته کبیر اهلنی
 و کلدر دولته لایق اولدم • که فرق اتمز محتل و نا محته
برز جهر ایدر که ساساندرک دولتی زایل اولدغنک
 سببی بویدی که غطیم امری حقیر کشیه اصمندی زیرا
 دیمشدر که **زوال الدوله باصطناع السفل نظم**
 اگر چه سفله پروردور بود و دران کر که کیم که او یما به سلطه
و حکم دیمشدر که بیک اولونک ایلومی ضرریدن بر
 دنی نک اولو اولدغی ضرر زیاوده در زیر احوالنی
 هر قومک ریسنی کند و لرنه و عملارنه کوره ایدر اولمک
 حکم الله در اقامه دنی کنشی انک بر نه بدل اولمق علامت
 غضب الله در العباد بالله **حکایت** بنر اسرائیل الله
 تعالی یه ندا ایدوب دیمشدر که یا الهی سن کوکده
 و بریرده پس رضاکی و غضبکی نه و جهله بله لوم و بو ایکی
 بر بردن نه سبیله فرق قللوم باری تعالی دنی نه لرنه
 و حی کلش که چن که اوزر کره اعزّه و اخبار و کرام و کبارگی
 موتی و مستطایدم بلک که سزدن راضیم و چین که
 ادانی و اشتراکی و صفار کنی مستطایدم بلک که تحقیق
 غضب اتمشدر **حضرت علی دین** سوال اولدیکه یا
 امیر المؤمنین حکمت ندر که ابو بکر و عمر خلافتنده جمیع
 ناسر تابع و معیشت ضیق ایکن واسع اولد و عثمان
 و سزه اولقدر تبعیت اولمدر و معیشت طاریغ
 وسعت بولمدر **حضرت علی** بوور که زیرا انک رعیتی بهم

منتم و عثمان منته ایدی و بنم رعیتیم الیوم سزک منکر ذر
 لابد بوقدر مخالفت و ضیق معیشت بعید دکلر **و در**
 وزیره لازم و لایق بود که عمر سیرت اوله یعنی احوال
 رعیته ناظر و عالم و اغراض فاسده دن عار و سالم و عذر
 قبولنده کامل و حکمنده جازم و عادل و کبر و عجبیدن معرا
 و حاجیدن و حجبیدن میرا وجه صوابه طالب و ضعفا به
 رفق و شفقتی غالب اوله و اقربا به محابا و کتیه بلا موجب
 ایذا اتمیه علماء زمان و عرفاء دوران بونک اوزیره
 متفکر در که چن برکشی بواخلا قله متخلق اوله اگر چه که دشمنی
 قوتده بی غایت و کثرتده بی نهایت ایسه دخی حیان
 مقابله ده و وقت محاربه ده بعون الله تعالی مغلوب
 و مقهور و مکسور و مجبور اوله **و دخی** وزیرک و حاکم و
 امیرک مصاحبک و ندیمک عالم و عاقل و مدبر و کامل
 و اهل رأی و آدب و صاحب تجربه و خست اولم کرک
 و هم غیرت و دیانتک مالوف و صلاح و فراستک موصوف
 کرک تا کیم ظواهر امورده مغرور و محصور اولیوب
 بواطنه شعور و استدلالی اوله که بوسبیدن مصاحب
 اولد قری وزیر و امیره واقعات حوادثک اتفاق
 و نایبات نوازک احوالی واقع اولد غرق تقدیرجه بونک
 صحت برکاتک و نصیح و بندای قوتیکه زیاده رحمت و ربوب
 سهل و هتاین کورنه و ذکر اولناخ صفات انبیا اولوا الفؤاد
 سیرت و سلاطین ذوی الفضلک عادتیدر و انسانک
 سایر حیوانات اوزره شرفی عقلک در و عقلک کمالی

تجربه ایلده در و تجربه بک کثرت جو قیسمتله و اهل تجربه بک
 مصاحبیکه در **نظم الم تر ان العقل زین لاجله و لیکن تمام العقل التجار**
 ترجمه کشتیک عقل در زین و جمالی تجار بدن اولور عقلک کمالی
 زیر تجربه عقلک فراتیدر اول سببندر که علیکم باراء الشیوخ
 و نمت در یعنی هترایشده که مشاوره ایده سز پر لک رایینه
 معتمد و قولنه معتقد اولک زیرا که آراء شیوخ کثرت
 تجار بله رسوخ بولوب و عاقللر آنه سبب صلاح و فتوح
 قلور **نظم** اذ الامور بها الاحداث و برها دون الشیوخ تری
 فی بعضها خلا بیت ما آنچه در آینه جوان بلیند
 بر درخت پیش از آن بلید ترجمه چنیم ایده سز برامره تدبیر
 و زشش کیم بولس بر کار واپیر ما که آیینده ده کور و کن جوانک
 کور که بوجه پیراضفا فن انک و کلن پیر اول که صاقالن اغرجه
 به خود یوزر بروریشده قرده قرده **ما** بلی پیر اولد رکم کار دان در
 فراست اهل اهل امتحاندر **ما** جوان اولد که چش غفلتک
 اوزن زین اتمش اهلیت ایل **ما** و دخی وزیر مشیر و دبیر برتد بیره
 لازم ثبات و صبر در **ما** ارباب عقول و رجال فحول
 قتنده بوسبر غایتده محمود و محبوب و مدوح و مرغوبدر
 و اکثر یا مطالب دنییه و منافع دنیاویه بوجامنوط
 و مربوطدر و بواجبی مطلبک حصولی و کشتیک انزه و صوب
 صبرله در **ما** و سلاطین کامکار و خواصین بامدار جمله انبیا
 در سیر پروردگار که مرتبه عالیه به و درجه عالیه به که اشرار
 امور شایسته به صبر و تحمل برله در که و کت قصص انبیا
 و تواریخ امر ابو کاسا هدر و بونک فضائے باینده

میسر اوله اما اول جمله دن بعضی که خاطر بریشان که حافع
 قلم دوزبان ایله عیان و بیان این لم و ابتدا ال بر بکاک
 اوصاف حمیده سنی کتور لم زیر که اندر وجوه اکارم
 و فخرست مکارم و سر جریده معالی و معانی و قبله
 نجاح آمال و امانی ادیر و اندرون صادر اولک کلام بل غن
 ختام کرک منشور و کرک منظوم سایر وزرای روشن
 رأیدن صدور بولمت در و سر جمله لر **خالد بر مکی** در که کرم
 فایضی بذل عطای لایق و انجاح مقاصد و مصالح خلافت
 ذکر نک تجلیده موجب آید **وله بکل فن من العلوم معرفه**
وفی کل قدر معرفه علمه بحرری برله عطای ده توفری وارد
 شاهین عطای سی مادون الالفله الف بغلیم در و انجاز
 جوایزده فیض ارتجالی جانر دو ترمز دی بلکه عطا و عثیه
 انجازی ارا سنده اقل بر کجه کجودی احسانک ملتسی
 دامن رو احدن کریبان صباحه دکن **الکلیل حبیبی**
 سحر سنی کجور ردی اما علی الصباح غفوا صفی ملتینه
 واصل اولور در و چون خدمتده اولان ندما عطا سنک
 بشندن بخت ایدر نودر جوایزده بیور ردی که **ملم نیت**
لینا علی سرور الوعد لم یجد للتصنیعة مظن حکایت
 روایت اولور که یحیی بن خالد بر مکی زمانده بر غریب ادیب
 وارد کرک طالع و بختدن محروم و نواب روزگار انده
 منظوم ایدی و بوبیت همچون بیت خالک مضمون ایدر
 ان المقدم فی حذق بصیغته **انی توجه فیها فهو محروم**
 قدت مال و منال و کثرت اهل و عیال حاله غایت اختلال

بعضی که و عده کتاب را بکلیه در این کتاب
 بعضی که و عده کتاب را بکلیه در این کتاب
 بعضی که و عده کتاب را بکلیه در این کتاب
 بعضی که و عده کتاب را بکلیه در این کتاب

و بر مندی خلل معاشک مرتنه مفتقر اولد قد نکت
 آدایده بر کتاب مستطاب تالیف و تصنیف ایلد که
 انیس و خشت و جلیس و حدت آید **و جلیس الزمان**
کتاب و یحیی بن خالد کت خدمتده ایلندی یحیی دخی
 مقابل سنده شود نیکی لطف و انعام و احسان اگر اقدم
 و اهتمام ایلد که ندمای حضرت انگشت خیرت دینان
 ملا متله اصردنیر آرا لریدن بر کستخ یحیی طعن فراخ
 اید که بیور دی که ای ابله دون وای جا هلب سکون
 آتسم اول سن بمر سن که نفایس کتب علمی چشم و دل
 ایچون نور و سرور در و دانشمند قشند کتاندان
 مجتوب و رسایل فوذن مرغوب مظلوب و کلدر سن
 لازمدر که هدیه کتابک ارا سنده عوض اضعا مضاعف
 اوله و مؤلفنه شولقد بخشش و عطا و کرم و سخا اتمک
 کرک که مدت حیاتی مصالیح معاشندن کستغز اوله
حکایت بنه روایتده مذکور و حکایتده مشهور در که
 کون ظرفای عرفادن بر پیر باندیر یحیی بن خالد کت
 خدمتده واروب مکتوب یزحق قدری بیاض
 کاغذ یحیی به ضویدی یحیی بیور دیکه ای شیخ سواد خورده
 بو بیاض خالیدر پیر ایدیکم آثار فیض فضلکله حالی ایل
 یحیی به بو کلام متسق النظم خوش کلوب اول کاغذ بهک
 التون احسانه برات یزیدی **مصرع** زهی سخا و کرم
 لا اله الا الله **الحسن بن محمد** اعیان و زرادن و کند
 عمرندن الناس العیان فضلا دن ایدی نظر همتنده جهان

و ما فیها ذرّ کبی بے وقع اولوب دخل و در آمدی ابتدای عطا
 جزل و احب نه چیلنک خرجنه و فایز در نهایت تجتبی
 و غایت بخشایشه تصور اتمیوب چن که بر ناصح خنیش
 نصیح یوزندن اکه دیدی که دنیای غدار و مکار شوایب
 حوادندن خالی دکلدر نوایب روز کار را چون سب که
 بر مقدار اندوخته لازمدر **نظم** اسراف مکن که حاجت آفت
 روزیت بهر خسیس و هر نفس جوایبده بیوردی که تار یا
 دولکت خضرته و حیاض سعادتک نظریه وارد در
 تمتع نظریه نزهت حاصل اتمک کرک تا که اگر العالی بالله
 سعادت یرنه نکبت و دولت یرنه فلاکت یوز
 کویستره ایام رفاهیتده بنجون عمر شریف اکر ام
 و احسانه صرف اولمدر و یویشمالق حاصل اولمیه
 یونک بر کم اخبار صحیح و آثار صریحند که **الصدق**
ترید فی العز و تستنزل الرزق و یقی مصارع السوء
و تطفی غضب الرب خواهجه نظام الملک و زرای
 متاخرین دندر اگر چه کم و زار تی عهد و ایام رتی مهتر
 الحلاوة توخر موجب بعذر ملوا آخر خورند دامن دورانده
 واقع اولمدر اما **الاحزون السابقون** سیمتله موسوم
 اولو اسرا و زرا دماضی نک سروری ایک شوال عواید
 قواید و لطایف و ظایف که ایام حیاتنده کافه خلقه
 شامل ایدی یوزالتی بیل و فائز نصره ینه کما کان اول
 رواتب و مراتب اهل علم و ارباب طریقه و اصحاب
 معرفه حاصل و واصل ایک و خراسان و عراقده از مملکت

وارد کرد که فی الجمله استهاری اوله انا که اول ملکته البته
 بر مدبر سسی و یا بر خانقاهی وارد کرد مدرالدهر اگر امک
 لطایفی و انعامنک و طایفی ائمه فقیهیه و صوفیانه
 صومعه صفایه و اصلدر و تا شریعتک روضه سی
 و طریقتک دوحه سی اول ادرار و ایشارک نهاییه
 سر سبز و شاد ایدر و تا دهان مشرقدن مشعل
 صبح درخت شاخ و چشم ایدر مدافع امطار فساد
 اوغیه صیاح و انیمه فایحه زبان اهل زماندن اول
 جان و روانه رواندر **حکایت** چو یکم نظام الملک
 هر دیارده مدارش بنا ایدی و اول مدار سده قواعد
 ارکان دین متیان و بنیان شرع مبین محمد و موطد
 اولدر صوفیان بے صفادن بر جوق که تربیت صحبت
 و ادب ریاضت بویندرده طوق دکل ایدی پادشاه
 عرصه نامه یزوب آیدر که نظام الملک ارباب
 طریقت و سالکان راه حقیقت حقیقه جنه
 ارادتی یوقدر اقصای همتی و قصارای نیتی فقهی خلاف
 جوی و مناظران جدل کوی تربیتنه مقصور و مایه محصور
 ارباب علم ظاهر کرب رعایتجون موفور در پادشاه
 بوماجوایب نظام الملک دیوب خط بند غتاب یوزند
 ایدی کیم او تا دایمال و افرادر حال حقیقه سندن بو
 نوع اهل مستبذخ و مستبعد در نظام الملک پادشاه
 جوایبده بیوردی کم اسی عادل صاحب قران و ای کافل
 و طایف اهل عرفان مردان خدادن ارباب معنی هرگز

آخر کربا با ما بنم اعتقاد م اولاً طوایف علما و فقهائ و عرفا و فضلا
 حقه اندن او تر و دُر که بر کشتی سعی کثیر و جهد غفیر له تخمینا
 او تو زیل مقدار ربع دانشمند اولور اما بر ساعت مکندر که
 بر کند تو ند و رند رند تغییر شکل لاجل الاکل امکله رتبه
 متصوفه ده داخل اولوب نظام را بر صوفی صافی و بر زاهد
 وانی کورینوب هر کسه اکا اعتقاد و زهد و صلاح صافی
 اید و کنه اعتماد ابلیه لکن اهل عرفان فتنه اعتبار فضایل
 نفسانی و خصایل رخمانی ایل درک لوس و خرقه بشمینه
 و صوف و ترهات نامعروفه دکلدر نظام الملک
 بے تردد پادشاهه بوجوابی و بر یکجک پادشاهه تعجبه
 واروب نظام صاحب انتظامک رُای قیسنه هزار
 آفرین و تحسین ایلدی القصة نظامک احوالی او آخر عمرده
 انتظام تمام بولوب رنده طریقه بر رنده با حقیقه
 بتشوب بعد التصدیق اهل طریق و صاحب تحقیق اولدی
 و بونعمت شکرانه سچون خانقاه صومعه و نیجه خلوتگاه
 و بقعه یا پدروپ معلوم و مرسومیه عالمده یا دکار
 و صفی روز کار ده تذکار قویوب کتبه **نظم**
 بدینا توان آخرت یافتن ، بزر نیجه شیر بر تافتن
 نه دنیا توانی که غنقی خری ، بحر جان من وز نه خیرت بری
 ز رفعت آید کسی را بکار ، که دیوار غنقی کند ز رنگار
 خدای ابران بنده بخشایش است ، که خلق از وجودش در آسایش است
 کس نیک بند مژدوسرا ، که نیکی رساند خلق خدای
 حدیر دست آخر از مضطفا ، که بخنیش خیر دفع بلاست

صاحب کافی و زرای ذوالآرادن در مراسم وزارتده کفایت
 و شهرامتی شول درجه دکلدر که زبان اندیشه انک
 اوصافی بیانی پیشه اوندکی تقدیرا عشره عشره محیط اوله
 بله زیرا که در رفوایدی و عز رفوایدی شک کله انتظام
 بولوق محاله قریب کبی در خواجه لک منصفه وزارت
 توفیقینی ایا عن حد میراث بولمش **نظم**
وزارت الوزارة کابر اعین کابر موصوله الاسناد بالاسناد
 جواهر نظم و زواهر نثری نشو و نما ریاضنده سرسبز
 یازداند و رفواید رفوایدن اهل معنی بهره و روزان در
 مبارک عهدنده بر سنت سینه قومندی که اول خوب
 وزیبا و مرغوب رعنا قاعده نک اساسیه حد
 و اخصا دن بیرون خلق عالم و فاضل و عارف
 و کامل او کدر و اول سنت سینه بوایدی که هیچ
 بر کسه ارشاد و دیگله منصب و جاهه و عمل
 و دستگاه ایرمزدی مکرکم ادب مشنی و حرب مشنی
 اولایک و هر کسه که دلد و کی منصب و عمل طالب
 اولسید تا کیم حضرتده اول منصب و جاهه و عمل و دستگاه
 متعلق بر فصل ترتیل و انشا بدیهه طریقیله املا امسید
 مراد و مقصود نه یثتمزدی و اگر بر فصلیکه فضیله مشعر
 اوله کبر و تقریر اید بیوردی که اصبت فالرم و وحدت
 فاعظم ابو عباده که مأمون خلیفه نک وزیر بر ایدی
 شولقدرا بنای روزگار رعایت پدران ایدردی کیم
 حقیقتا ابو عباده دکل بلکه ابو عباده ایدی کلمات حکمت آمیز

تصدیق و نشو و نما اید کبی
 نه مجمع الدعوات که

و نکات و استعارات معرفت انگیزی جو قدر گنوز رموزند
خازن آن گنج حکمت به کلام زیبا و پیام دلکش و رعنا تمامه که
بپور مدد و وزیر السلطان کراکب الاسد میانه به الناس
و هو لکوبه اهیب یعنی پادشاهک وزیری شیر
دلیر او زرنه نمیش کمنه به بکزر ایل انگ دلاور کندن
متعجب و هراس اندر و اول ایلدن دخی یاده خایف
و ترسانند **ابوالفضل بن العیض** کند و عهدنده عماد
سردق وزارت و عهده منصب جلالت اید نظم
و نثرده ید بیضایی و اردی فنون بلاغت و براعتده
قدیمی راسخ و بنیدار قصاصتده کالطود الشانخ ایدی
اکثر توسلی ترسل ایلد اید و انشاء عربیده اوج کتاب شکیلی
خسطنبے وارد در عادت جمیله سی بوایدی که مؤالف
و مخی لعی شک تطفه منیلک قیلوردی و مولی
و معادی فنون تودوله او خیردی علی ماقال علیه الصلوة و السلام
راش الحق بعد الایمان التودد الی الناس و حق الانصاف
بودر که دوست و دشمنی قید محبت و مودت برله مقید
قیمت غایتله کیاست و نهایتله فراستدر و هم تاسیس
قواعد ریاستدر و بنظم زیبا و شعر غزالی استعارنددر
بیت **ما یکنی الف خل و صاحب و ابق عدو و اوجدا لکثیر**
ترجمه دوستک کربک لور سه جوق کل دشمنک بر اولسه غایت جوقدر
مؤلف فخر کثیر النقص ایدر که اگر وزیرای ماضی نک تقد ادنی
و هر برینک آدنی و هر بزرگ ابتدوکی لطف احسان
و دادنی تحریر و تقریر اید رسم بوساله بر کتاب و کتابده

نیجه فصل و باب ذکر اتمک لازم کلور در پیش اول مفصلدن
بوجمل انتخاب اولندر که **القیل یدل علی الکثیر و اجره**
تدل علی العذیر **الباب الثالث** بوباید بعضی ادعیه
مانور که رسول الله صلوآت الله و سلامه علیه و آل
و اصحابندن و سایر سلف صالحندن مرویدر ذکر انوار
و ذکر اولنا و ادعیه و خواص مجرب و حربه و عسکره مخصوص
اولم یوب جمیع مرادات و مقصوداته عمومی و عمومی
اولد غر ایلدن مستقلا بوباید ایراد اولندر **اولا**
سأه وزیر و وزیر و حاکم و امیر لازم و واجبدر که اعدایه
مقابله چیننده الی کره قدر سوره سنی او قیوب الی
جهنمینه اشارت اده لکه بغایت مجربدر و نافع
و قضای و بلای مانعدر و دافع و بر اوج طبراق الوب
صدق یتله و خلوص اعتقاد و طوئیکه اوزرنه منهنم جمع
و یولون الذ بر بل الساعه موعدهم و الساعه اذ هی و امر
او قویب اول طبر اغرا عدا اوزرنه صاچه سیما که یل
بوجانندن اوله بعون الله تعالی عد و منهنم اوله و یدر
کوننده حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم بود عا
او قرردی اللهم منزل الکتاب و مجری السحاب و یارم
الاحزاب اهرمهم و انصرنا علیهم و بود عا ی دخی
او قورردی که اللهم انا جعلک فی تخویرهم و نعوذ بک من
شر ویرهم **حسم لا یصرون** **سأهت الوجوه للبحی القیوم**
و حضرت علیدن **کریم الله وجهه** روایتدر که حضرت خضره
بولشدم بکار بنده تعیم ایتکه انکله دشمنه طفر بولام دیدم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ وَلَا حَوْلَ
 وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُ تَعَالَى أَوْقِظَ طِفْسَهُ
 طَقُوزَ نَوْعٍ بَلَا دَفْعٍ أَيْدٍ أَيْكُنْ آسَانِي جَدَامَ مَرَضٍ أَوَّلَهُ
 لِنَسْجَةِ الْقُلُوبِ أَيْدٍ أَيْدٍ سَنَ كَسَحِ قُلُوبِ سَلَا طِينِ
 وَأَمْرًا وَسَايَرِ نَاسٍ أَيْدٍ سَنَ بَوَامِكِ صَبُوحِ كَرْدِ كَرْدِ
 بَوَاتِلِ مَرِ بَوَاتِلِ كَرْمِي كَوْنَهُ الَّذِي يَدِي بِيَكِ أَيْكُونِ أَوْتُوزِ
 كَرْدِ أَوْ قِيَسَنَ كَرْدِ كَوْنَهُ دَرِ بَوَاتِلِ مَرِ يَدِي كَرْدِ أَوْتُوزِ
 وَأَخْرَجَهُ كَرْدِ كَوْنَهُ أَجَابَتْ أَثَرِي ظَاهِرًا وَلَوْرٍ **وَبَوَاتِلِ**
 خَوَاصِدِنَ بَرْدِ خَرِ أَوْتُوزِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ
 أَوْتُوزِ أَوْتُوزِ وَبَادِ شَاهِدِنَ مَتَوَهَّمِ أَوْتُوزِ وَدِيرِ سَهْ كَرْدِ كَرْدِ
 خَلَا يَهْكَ نَظَرِنَدِ غَرِزِ أَوْتُوزِ بَوَاتِلِ كَرْدِ قَرَاءَتِنَدِ مَدَاوَتِ
 أَلْمِيهِ كَرْدِ كَرْدِ أَشْرَافِ وَأَكَا رَاطِرَافِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ
 وَفَرَمَانِ بَرْدِ أَوْتُوزِ كَرْدِ كَرْدِ قَرَاءَتِ زَمَانِنَدِ خَلُوتِ
 وَغُلَّتِ أَجْبَارِ أَيْدِ سَهْ وَخَوَسِ وَطَبُورِ وَبَارِ مَوْرِ
 وَخِي أَكَا مَطْعِي أَوْتُوزِ بَوَاتِلِ غَرِزِنَ بَابِ كَرْمِي كَرْدِ
أَيْدِ مَوْدِرِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَوْتُوزِ فَاتِحَةِ أَلِ اخْرَجِ صَكْرِهِ
 وَأَذِ قَارِ رَتَبَتِ لِلْمَلَائِكَةِ أَيْدِ جَاعِلِ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةِ
 قَالُوا أَجْعَلْ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
 نُسَبِّحُ ثَوَاقِفَ سَلَكِ قَالَتِ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ وَعَلَّمَ
 آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي
 بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا
 عِلْمَ لَنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ وَتِلْكَ
 حُجَّتُنَا آتَيْنَا بِهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَشَاءُ

بجهدك

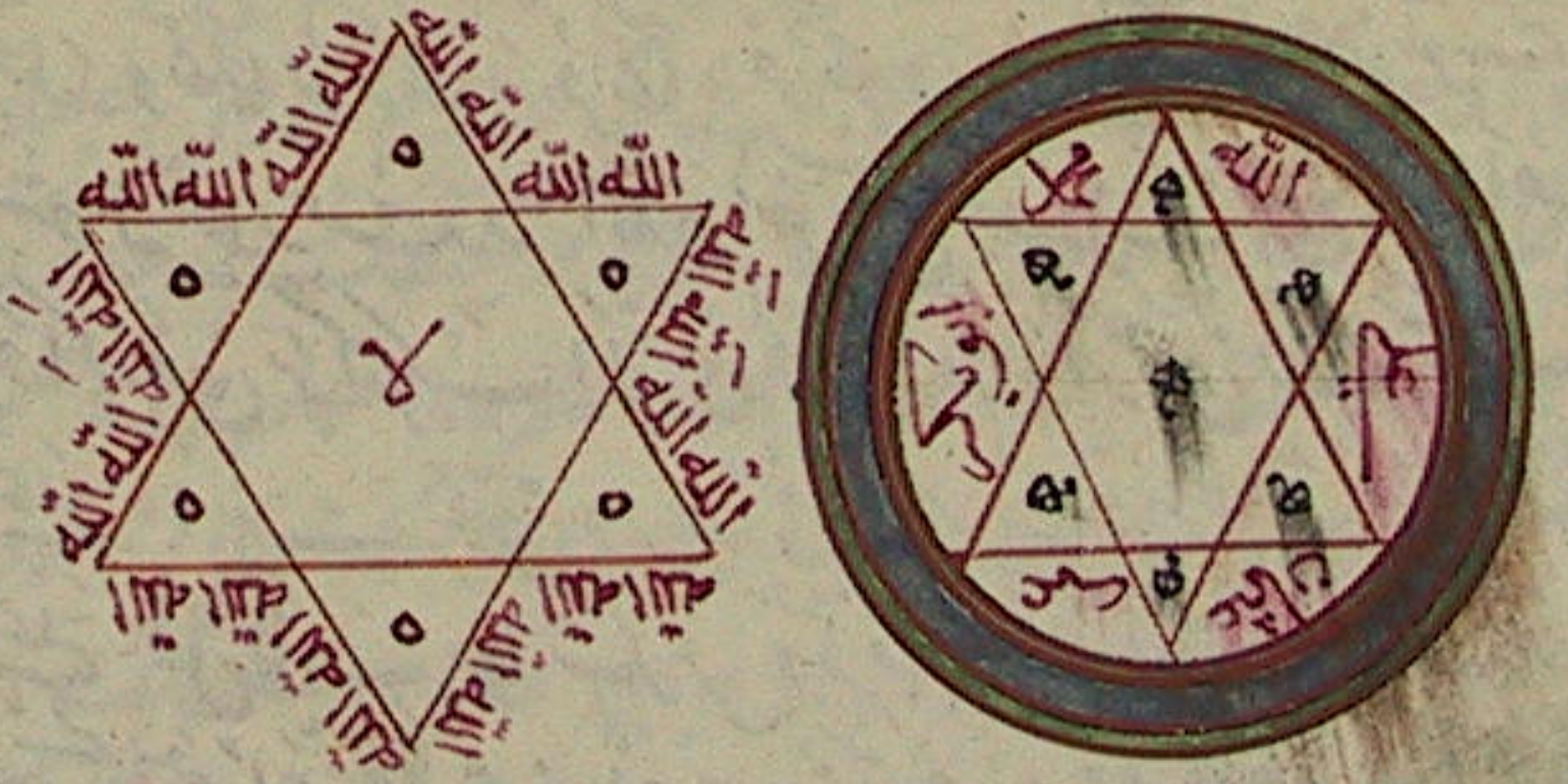
أَنِّي رَتَبْتُ عَلَيْكَ عِلْمًا لَقَدْ جَاءَكَ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ غَرِزَ عَلَيْهِ
 مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ فَإِنْ تَوَلَّوْا
 فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
 الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أُنْثَوِي بِهِ اسْتِخْصَاصَهُ
 لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدِينَا طَلَبُونَ آمِنٌ
 قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ وَكَذَلِكَ
 بَلَّغْنَا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ
 نَصِيبٌ بِرَحْمَتِنَا فَتَشَاءُ وَلَا نَصْنَعُ الْإِجْرَ الْمُحْسِنِينَ
 وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا
 وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 فِي النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا مِنْ نُوحٍ وَمِمَّنْ ذُرِّيَةِ
 إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذِ اتَّخَذُوا عَلَيْهِمْ
 الرَّحْمَنَ خَرَوْا سُجَّدًا وَبُكِيًّا **وَحَضَرَتْ سَيِّدَةُ الْمُرْسَلِينَ**
 رَوَايَتِ أَوْتُوزِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ
 أَيْدِ أَسْرَارِ شَرِيدِنَ وَنَجَارِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ كَرْدِ
 صَقْلِيهِ وَغَمْدِنَ خَلَاصِ أَيْدِ بَرْدِ فَرَحِ وَشَرُورِ أَرَزَا
 قَلَهُ وَعَلَّمَ بَوْدِ قَابِ دُعَاءِ فَرَجِ دِيرِ لِرِ رَسُولِ حَضَرِ لِرِ
 شَوِيلِ بَوْرِ مَشْدَرِ **اللَّهُمَّ احْرُسْنِي بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ**
وَكَرِّمْنِي بِرُكْنِكَ الَّتِي لَا تَرَامُ وَأَرْحَمْنِي بِقُدْرَتِكَ
عَلَيَّ أَنْتَ تَقْتِي وَرَجَائِي فَكَلِّمْهُ نِعْمَةً أَنْعَمْتَ بِهَا
عَلَيَّ قُلْ لَكَ بِهَا سُكْرٌ وَكَمْ مِنْ بَلِيَّةٍ أَلْبَيْتُنِي قُلْ لَكَ بِهَا
صَبْرٌ قِيَامُ قُلْ عِنْدَ نِعْمَتِهِ شُكْرٌ فَلِمَ كَرَّمَنِي وَبَارَكَنِي
قُلْ عِنْدَ بَلَاءِهِ صَبْرٌ فَلِمَ يَخْذِلُنِي بَارَكَنِي بِمَا فِي عِلْمِ الْخَطَا يَا

آیات

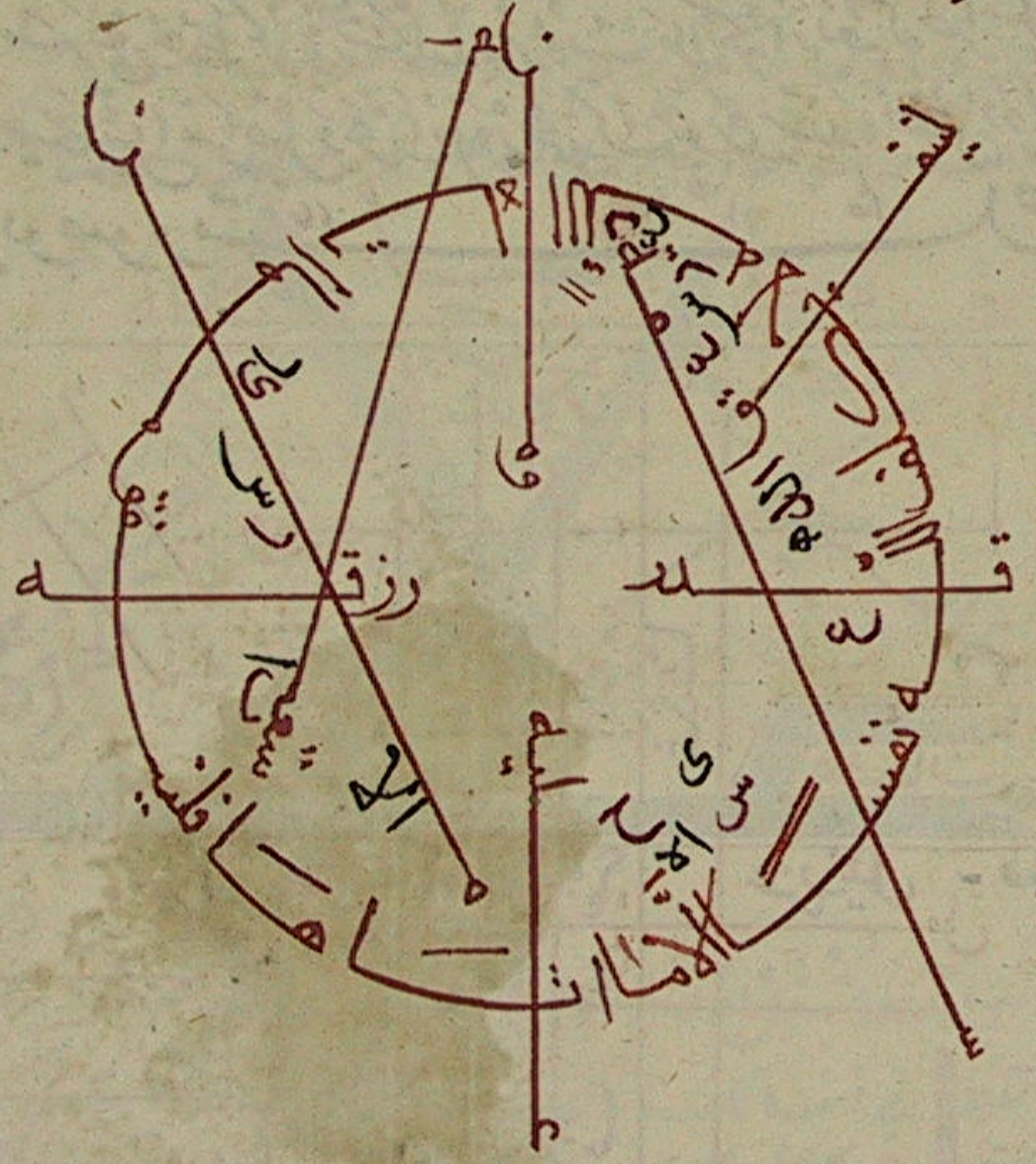

فَلَمْ يَفِضْنِي أَسْأَلُكَ أَنْ تَصْنَعَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا صَنَعْتَ وَرَحِمْتَ
 عَلَى أَرْهَمِهِمْ أَنْتَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَيَّ دِينِي بِالْذُّنْيَا وَعَلَى
 آخِرَتِي بِالتَّقْوَى وَاحْفَظْنِي فِيهَا غِيثٌ عَنْهُ وَلَا تَكُنْ لِي
 نَفْسٌ فِيهَا حُزْرَةٌ يَا مُنَّ لَا يُضِرُّهُ الذُّنُوبُ وَلَا يَنْقُصُهُ الْمَغْفَرَةُ
 هَبْ لِي مَا لَا يُضُرُّكَ وَأَغْفِرْ لِي مَا لَا يَنْقُصُكَ يَا إِلَهِي
 أَسْأَلُكَ فَرْجًا قَرِيبًا وَصَبْرًا جَمِيلًا وَأَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ
 فِي كُلِّ بَلِيَّةٍ وَأَسْأَلُكَ دَوَامَ الْعَافِيَةِ وَأَسْأَلُكَ الشُّكْرَ
 عَلَى الْعَافِيَةِ وَأَسْأَلُكَ الْغِنَى عَنِ النَّاسِ وَالْأَحْوَالَ
 وَالْقُوَّةَ الْإِلَهِيَّةَ الْعَظِيمَةَ اللَّهُمَّ اسْبِغْ عَلَيْنَا كَثْفَ
 سِتْرِكَ وَأَدْخِلْنَا فِي مَكُونِ غَيْثِكَ وَاجْتِنِبْنَا عَنْ شَرِّ
 خَلْقِكَ وَحُلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الرِّزَايَا وَالْبَلَايَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
خَاتَمُ هَرَكِيمِ بُوخَائِي التَّوَنُّذَةِ قَارِدُورْتِ شَمْسِ
 سَاعِيَتِهِ وَبَرْمَعَتِهِ طَائِفَةُ جَمِيعِ دُشْمَنِي أَكْهَ شَخَرِ أُولِهِ
 وَأَنِّي هَرَكِيمُ كُورْتِ نَوْفِ اِيْدِهِ وَبَلْغِي مَرْضَتِهِ نَافِعُهُ
 وَصَوْقُدُنْ صَاحِبِي صَقْلَرِ خَاتَمُ بُوْدُو بُوْسْكَرِ اَوْزَرُهُ لَوْ فَوْجَارِ

جانب

فَائِدُهُ جَنْبُ مَعَاشِرِ الْخَوْنِ وَهَرَكُوجِ اِيْنِ اَسْأَلُكَ اَوَّلُوقِ خَيْرِ
 وَبَرَكَتِ حَوْقِ اَوَّلُوقِ اِيْنِ كَزَكْدَرِكِهِ بُوَايَتِي ذِكْرِ اِيْدَتِهِ لَزْ
 سَيَجْعَلُ اللَّهُ لَعَدُوَّكَ نَسِيرًا وَآكِرُ رَقِّ اَهْوَاوَزِهِ مُشَكَّ
 وَزَعْفَرَانِ وَكُلِّ صُوبِلَةٍ يَا زَهْ لَزْ بُوَصُورَتِهِ كِهْ ذِكْرِ اَوَّلُوقِ
 وَخَمَائِلِ اِدْنِهِ لَزْ ذِكْرِ كُلِّ مُرَادَاتِ وَمَقْصُودَاتِ فَلَيْسَتْ
 اَوَّلُوقِ هَرَكِيمِ لَيْسِيْزِ اَوَّلُوقِ حَقِّكَ عَمُونِ عِنَايَتِهِ
 وَهَيْدُهُ

مُحْصَلُ دَائِرَتِهِ بُوَايَتِ كَرِيْمَتِهِ ذِكْرِهِ لَيْتَقُ ذُو سَعَةِ فِي سَعَةِ
 وَمِنْ قَدَرِ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلَيْتَقُ فَمَا آيَتُهُ اللَّهُ لَا يَكْلِفُ الْإِنْفَ

يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا كَرِيمُ يَا مُعْطِي يَا مَانِعُ يَا مُجِيبُ
 يَا مُقْسِطُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا أَحَدُ يَا صَدُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ
 يَا رَبُّ يَا وَهَّابُ يَا غَفَّارُ يَا قَرِيبُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
 سُبْحَانَكَ أَنْتَ حَسْبِيَ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ اسْمُ اعْظَمُ أَوْلَدُكَ
 قَبْلَ أَنْ تُكَلِّمَهُ دَعَا أَوْلَادُكَ مُسْتَجَابُ أَوْلَادُكَ وَاسْمُ اعْظَمُهُ
 عِلْمُكَ اخْتِلَافِي جَوْقِدُكَ مَطْلَبُ عَالَمِهِ دُنْ بِرِسِي اسْمُ
 اعْظَمُكَ تَحْقِيقُهُ وَبَرْزَمُ بَوْمُطْلَبُ الْجَوْنِ بِرَغْرَاسِ كَلَامِهِ
 وَارْدُكَ جَمِيعُ أَسْمَاءِ اللَّهِ وَاسْمُ اعْظَمُهُ مُشْتَمِلٌ عَلَى أَنْوَاعِ تَحْقِيقِ
 وَتَدْقِيقِ كَلَامِهِ اسْمُ اعْظَمُ حَقْدُهُ وَاقِعُ أَوْلَادُكَ كَلَامُ قَوْمِ
 وَكَرَزَادَةُ طَبْعِ فِي الْجَمَلِ أَوْلَادُكَ مَعَانٍ وَمُبَانٍ
 أَوْلَادُكَ أَنْدَنُ طَلَبُ أَوْلَادِهِ نَجْمُ الدِّينِ كَبَرِي
 حَضَرَتْ خُزْرُو بُولُشِبْ تَبَرُّكُ طَلَبُ أَوْلَادِهِ حَضَرَتْ
 خُزْرُو عَلَيْهِ السَّلَامُ بُولُشِبْ بِنْدَنُ أَصْحَابِكَ تَبَرُّكُ الْبَتِّ هُوَ
 كَشْتِ كَمِ سَفْوَةِ عَزَمِ أَيْدِهِ وَبُولُشِبْ أَنْتَ حَقْدُهُ أَوْقِنَهُ
 يَعُونُ اللَّهُ تَعَالَى أَوْلَادُكَ سَلَامَتُ بَرْلَهْ مَقْصُودُهُ أَرْشُهُ
 وَصَحْبُهُ بِنْدُهُ يَتَشَبَّهُ بِتُودُورُ وَجْهِيَّتُ اجْتِهَاتُ
 سَاعِدَتُكُمْ سَلَامَةٌ وَبِرْهَانُكُمْ الرَّحْمَنُ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ
 وَحَضَرَتْ بِلْهِي كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بَلْهِي أَدْعِيَةُ سِرِّهِ لِيُزِيدَ
 بِرْدَعَاكَ فَصَاحَتْ وَبَلَاغَتُهُ سَائِرُ أَدْعِيَةٍ مِنْ مُسْتَشْتَنٍ
 بُودَعَا دُرْكَ جَمِيعُ مُرَادَاتٍ وَمَقْصُودَاتِكَ حَصُولُكُمْ
 جَزْبَدُ وَتَحْقِيقُ قُلُوبِ سُلَاطِينِ الْجَوْنِ وَرَدَاؤُهُ فَايْتَهُ
 مَعْبُودُهُ نَهَائِيَّةُ مُشْتَرْدُ وَدُخِي خَوَاصِي جَوْقِدُ دَعَاؤُهُ
 اللَّهُمَّ يَا مَنْ دَلَّعَ لِسَانَ الصَّبَاحِ بِطَلْقِ تَبْلِيغِهِ وَسَرَّحَ

صحت و...

قَطَعَ الْبَلَدَ الْمَظْلَمَ بَغْيًا هَبْ تَلْجُجًا وَأَتَقَنَ صُنْعَ الْعِلْمِ
 الدَّوَّارُ فِي مَقَادِيرِ بَرْجِهِ وَشَعَشَعَ ضِيَاءُ الشَّمْسِ
 بِنُورِ تَبَاجُجِهِ يَا مَنْ دَلَّ عَلَى ذَاتِهِ بِذَاتِهِ وَتَنَزَّهَ عَنْ
 مَخَانِسِهِ تَحْلُوقَاتِهِ وَحَلَّ عَنْ مَلَائِمَةِ كَيْفِيَّتِهِ يَا مَنْ
 قَرَّبَ مِنْ خَطَرَاتِ الظُّنُونِ وَبَعَدَ عَنْ مَلَا خَطَةِ
 الْغَيُوتِ وَعَلِمَ بِمَا كَانَ قَبْلَ أَنْ يَكُونَ مَا خَرَقَ فِي
 فِي هَذَا دَائِمِهِ وَأَمَانِهِ وَأَيُّقُظُنِي إِلَى مَا مَخْنِي بِهِ مِنْ مَنَةِ
 وَأَجْسَانِهِ وَكَفَّ أَكْفَ السَّوْءِ عَنِّي بِيَدِهِ وَسُلْطَانِهِ
 صَلِّ اللَّهُمَّ عَلَى الدَّلِيلِ الْبَيْتِ فِي الدَّلِيلِ الْأَلِيلِ وَالْمُتَمَسِّكِ
 فِي سَبَابِكُ بِجَبَلِ الشَّرَفِ الْأَطْوَلِ وَالْبَاصِعِ الْحَبِ
 فِي ذُرْوَةِ الْكَاهِلِ الْأَعْبَلِ وَالنَّابِتِ الْقَدَمِ عَلَى خَالِفِيهَا
 فِي الزَّمَنِ الْأَوَّلِ وَعَلَى إِلَهِ الْأَخْيَارِ الْمُصْطَفَيْنِ الْأَرْوَاحِ
 الْأَحْوَارِ وَأَفِجِ اللَّهُمَّ لَنَا مَصَارِيحَ الصَّلَاحِ بِمَفَاتِيحِ الرَّحْمَةِ
 وَالْفَلَاحِ وَأَغْرِسْ اللَّهُمَّ بِعَظَمَتِكَ فِي شَرْبِ حَمَوَاتِي
 نِيَابِغِ الْخُشُوعِ وَأَجْرِ مِنْ سَيِّئِكَ مِنْ أَمَانِي زَفَرَاتِ
 الدَّمُوعِ وَأَذْبِ نَزَقِ الْخَرَقِ مِنْ بَازِمَةِ الْقُتُوعِ إِلَهِي
 أَنْ لَمْ يَتَدَأْنِي الرَّحْمَةُ مِنْكَ بِحَسَنِ التَّوْفِيقِ فَمِنْ
 السَّالِكِ إِلَيَّ وَاضِحِ الطَّرِيقِ وَأَنْ أَسْلَمْتَنِي أَنَا نَكُ
 لِقَائِدِ الْإِطْلَاقِ وَالْمُنَى مِنْ الْمُقِيلِ عَمْرَاتِي مِنْ كِبَوَاتِ
 الْهَوَى وَأَنْ خَذَلَنِي فَضْرَكَ عَنْ مَحَارِبَةِ النَّفْسِ
 وَالشَّيْطَانِ فَهَدَّ وَكَلَّمْتَنِي إِلَى حَيْثُ النَّصَبِ وَالْحَرَمَانِ
 إِلَهِي أَتَرَانِي أَيْتَكَ فِي حَيْثُ الْأَمَالِ أَمْ عَلَقْتَ
 بِسَبَابِ جِبَالِكَ حِينَ بَاغَدْتَ بِي ذُنُوبِي فِي دَارِ الْوَصَالِ

فَبَسَّ الْمَطِيَّةُ إِنَّ أَمْتَطَلَتْ نَفْسِي مِنْ هَوَاهَا فَوَاهَا لَهَا لِمَا
سَوَّلَتْ طَنُونُهَا وَمَنَا حَا، وَتَبَّالَهَا لِحُرَاتِهَا عَلَى سَيْدِهَا
وَمَوْلَاهَا، إِلَهِي قَرَعْتُ بَابَ رَحْمَتِكَ بِيَدِ رَجَائِي
وَهَوْنِي رَايِكَ لَاجِيًا مِنْ فَرْطِ أَهْوَائِي وَعَلَّقْتُ بِأُطْرَافِ
جِبَالِكَ أَنَا مِلْ وَلَائِي، فَاصْفَحْ أَلَلَّيْكُمْ عَمَّا كَانَ مِنْ زُلْمِي
وَحِطَائِي، وَأَقْلَبْنِي مِنْ صُرْعَةٍ وَأَيُّ انْتِكَ سَيِّدِ وَمَوْلَائِي
وَمُعْتَمِدِي وَرَجَائِي فِي مُنْقَلَبِي وَمُنَوَائِي إِلَهِي كَيْفَ تُطْرِدُ
الْقِيَّ عَلَى بَابِكَ مِنَ الذُّنُوبِ هَارِبًا وَكَيْفَ تَرُدُّ مَنْ قَرَدَ
الْمَاءَ شَارِبًا كَلًّا وَجِيأُضَكَ مُتْرَعَةً فِي ضَنْكِ الْمَحُولِ
وَمَا لَكَ مَفْتُوحٌ لِلطَّلِبِ وَالْوُغُولِ وَأَنْتَ غَايَةُ الْمَسْئُولِ
وَنَهَايَةُ الْمَأْمُولِ إِلَهِي هَذِهِ أَرْزَمَةُ نَفْسِي عَقَلَتَهَا بِعَقْلِ مَشِيئَتِكَ
وَهَذِهِ أَعْيَاءُ ذُنُوبِي دَرَأَتْهَا بِرَحْمَتِكَ وَهَذِهِ الْأَهْوَاءُ الْمُضِلَّةُ
وَكَلَّتْهَا إِيَّ جَنَابِ لُطْفِكَ فَاجْعَلِ اللَّهُمَّ صَبَاحِي هَذِهِ نَازِلًا
عَلَيَّ بِالسَّلَامَةِ فِي الدِّينِ وَالْدُنْيَا وَمَسَائِي جَنَّةً مِنْ كَيْدِ أَعْدَائِي
وَوَقَايَةً مِنْ مَرَدَاتِ الْهَوَى انْتِكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تَوَتَّى الْمَلِكُ
مِنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكُ مِنْ تَشَاءُ وَتُعْزِمُ تَشَاءُ وَتَذِلُّ
مِنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ انْتِكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تَوَجَّ النَّبِيلُ
فِي النَّهَارِ وَتَوَجَّ النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَتَخْرُجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَتَخْرُجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مِنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ مَنْ ذَا يَقْدِرُ قُدْرَتَكَ
وَلَا يَخَافُكَ وَمَنْ ذَا يَعْلَمُ مَا أَنْتَ عَلَيْهِ وَلَا يَهَابُكَ الْفَتَّ
بِقُدْرَتِكَ الْفَرْقَ وَقَلَعْتَ بِرَحْمَتِكَ الْفُلُوقَ وَأَنْزَلْتَ
بِكْرَمِكَ الْغُسُوقَ وَهَمَرْتَ أَلْيَاءَهُ مِنَ الصَّمِّ الصَّبَاخِ عَذْبًا

وَأَجَابَا وَأَنْزَلَتْ مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً نَحْيَا بِهِ الشَّجَرَ
وَالنَّخْلَ لِلْبَرَّةِ سِرَاجًا فَمِنْ غَيْرَانِ تَمَارِسٍ فِيمَا ابْتَدَأَتْ
لُغُوبًا وَعِلَاجًا فَيَا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْبَقَاءِ وَفَرَّ عِبَادَهُ
بِالْقِنَا صِلْ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلِهِ الْإِتْقَاءَ وَأَسْمِعْ نِدَائِي وَاسْتَجِبْ
دُعَائِي وَحَقِّقْ بِفَضْلِكَ أَمَلِي وَرَجَائِي يَا خَيْرَ مَنْ دُعِيَ
لِكَشْفِ الضَّرِّ وَالْمَأْمُولِ لِكُلِّ غَسِيرٍ وَكَبِيرٍ بَكَ
أَنْزَلْتُ حَاجَتِي فَلَا تُرِدْنِي مِنْ سِنِّي مُوَاهِبِكَ
خَائِبًا يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ بِرَحْمَتِكَ يَا رَحِمَ الرَّاحِمِينَ
وَصَلِّ اللَّهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ الطَّيِّبِينَ
الطَّاهِرِينَ دُعَاءُ مُبَارَكِ حَضْرَتِ عَلِيِّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ
سُورَةُ مَنَازِلِهِ بِوَدْعَائِهِمْ سَلَامٌ أَجُونُ وَدُشْمَانُكَ دَفَعِي
أَجُونُ وَحَاجَاتُكَ مُعْطِي جُونُ وَبِرِضَانِكَ شِفَاءُ سَجُونُ
عَائِدَةُ مُحَمَّدٍ دُعَاءُ بُوْدُرِ اللَّهِ تَبَالِقُ تَوْبَهُاءَ عَرْشِكَ
مِنْ أَعْدَائِي اسْتَمَرَّتْ وَبَسْطُوهَاجِرُوتِ مِنْ كَمَالِ
عَمْرِكَ مِمَّنْ يَكِيدُنِي أَجْتَبْتُ وَبَسْطُوكَ الْعَظِيمِ
مِنْ كُلِّ سُلْطَانٍ وَشَيْطَانٍ اسْتَعْدْتُ وَمِنْ فَوَاضِ
نِعْمَاتِكَ وَجَبْرِي عَطَاكَ مَوْلَايَ طَلْتُ كَيْفَ
أَخَافُ وَأَنْتَ أَمَلِي وَكَيْفَ أَصْنَامُ وَعَلَيْكَ مُتَكَلِّ
اسْتَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَوَجْهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ
وَالْحَاجَاتُ ظَهَرَتْ إِلَيْكَ وَفَوَضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ
وَتَوَكَّلْتُ فِي كُلِّ أَمُورٍ عَلَيْكَ صِلْ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلِهِ
وَأَشْفِنِي وَارْقِنِي وَأَغْلِبْ لِي مَنْ عَلَيْنِي يَا غَالِيَا عَمْرُ
مَغْلُوبٍ وَزَجَرْتُ كُلَّ رَاصِدٍ رَصْدًا وَكُلَّ مَارِدٍ مَرْدًا

وَأَخِي

وكل واحد حجة وكل واحد حجة وكل واحد حجة
 بسم الله الرحمن الرحيم قل هو الله احد الله الصمد لم يلد
 ولم يولد ولم يكن له كفوا احد كذلك ربنا الله
 كذلك ربنا الله حبنا الله ونعم الوكيل اقوى
 معين واخذني دليلى حوز دافع دشمنك ودفني اجون
 وهلاكى اجون وكشيت اوزره اولام لشكر ربه نو
 حوزك تداوتى ايله منزهتم ومتفرق قلمق مجبور وهر كيم
 بوجوزى صبا حده سنت وفرض اراينده ورواده
 هر كيم كه اكه يرمز لق قصدن ايله مسكوب ومنكوب
 اوله وبوجوزى حق عزيز كرجيه اتمشدر وازنى كورنده
 ودمشدر كه بوجوزى اسرار ربانيند نذر هر كسيه لايق
 وكلدزكه وردو كركم مجاز اوله وبورس كه نك مؤلف
 ايندزكه بوجوزى اجازتى شيخ زين الدين على كلى
 سبازى نك خلفا سندن بلسر اولمشدر بزر خاقلنه
 اجازت وجاه طريقيه وبردك اگر بركم نك بزر
 قور دشمنى اولسه كه دفتى مشكل اوله كركد كه صفراينك
 اخونه يقين سه شنبه كوتى بركم اوزر نه يوز كره اوقيه
 وهر بركه او قور اول كرجك اوزر نه بزيولاد بجا غله
 كه صابى دنى بولاد اوله بر خط جكه وجون اوقم تمام
 اوله اول كرجى حاتم كاخنده قويه تا كرجى بشور
 كرميت اولنجه بوجاننده دنى دشمن اريوت هلاك
 اوله واكر وردايد نبوت هونمازك اردنده اوج
 كره اوقيه واخذ اسنى خاطره كسور كه تمام دشمنان

و چهارشنبه

الملك

عازى و عازى

الماد كوطب صلا و كونه
 و تشرى بغير الفساد

هلاك اوله محض بوجوزى نيك خاصيتى دفع اعدا
 عظيم الشاندر و انارى صفحه روزگار و ده مشهور
حوز نوذر بسم الله الرحمن الرحيم اعظم و التمجى على كل
 ما ريد ولعين و خضع و ذل كل ذر سطوة ملكان لاش
 عني مكاييد الانس و الجن اجمعين باسماء الله رب العالمين
 بالسموات القامات المسكات المنشآت ههين
 بالقدرة واقعات بالسبع المتطابقات باحجب
 المتراذفات بمجاري الافلاك بمواقع الاملاك
 بالكرسي البسيط بالعرش المحيط بالقدرة العليا التي
 ليس لها منتهى بغاية الغايات بمواضع الانس
 بصانع المصنوعات بررب البريات بمكن وني
 فتدلى فكان قاب قوسين او ادنى وباترحمن
 على العرش استوى اذ حضت المردة والظالمين
 فاند حصوا ورميت اعدائى من الانس فلبسوا
 واكمدهم بغرام الله فاكتموا اناح المارد وذر
 احاسده واشتغل عني كل معاند باسماء الله تعالى
 احترست وبالله اعتصمت رصيت بالله ربنا
 قائما على من عاداني و استعنت بالله على من
 ناواني الهى كيف قطع املى وكيف اخشى
 و عليك متكل اعذنا اللهم من سطوات المارق
 ومن كيد الغاسق ومن عيان الرامق ومن شر الطرق
 الاطرق قاطق بخير يا رحمن يا رحيم يا ذا الجلال
 والاكرام ببدي وكل بدي بدوامك حيث لا منتهى

السطوة جلاله املك وقهر املك
 وعقب املك امر

الاعتجام دلى طلق اولى يقال بفتح
 الرجل يلقى لوطى كذا امر
 الملك يحكم نسته و دى مكان طروب
 مورد قلنس كنى امر
 تداش طالعش تفرق كنى امر
 المسك بخيل كسته امر
 الحجب جمع حجاب منع املك امر

قاب قوسين او ممتد قوسين
 اذ حضت اربطت امر
 مودة صلا بكونه كونه كونه
 اكبت ذليل املك يقال كبت الله
 انا ذل الله امر
 اكلمه بخوفه اولى يقال كمل
 اى حذا امر
 الغرام بالفتح عذاب وهلاك
 امر

المادة ويند خروج ايدى كونه
 خواجه مارد و بدي بغير عليه
 السلام انك مقتدر برفق من الدين
 كما يرق السهم عن الومية دبر آج
 الفاسق و كان كجه يقال الفاسق الليل
 اذا غاب الشفق و قوله و من شر غاسق
 قال الحسن هو الليل اذا دخل آج

مردى بلكى
 انا ذل الله
 رافى بدي

وَبِاسْمِكَ الَّذِي بَسَطْتَ بِهِ الْأَرْضَ وَأَمْسَكْتَ بِهِ السَّمَاءَ
وَجَزَّزْتَ النَّارَ أَنْ تَذِيبَ الْبَرْدَ وَالْجَحَامَكَ الَّذِي
الْجَمْتُ بِهِ صَوْلَةَ الْأَسَدِ الَّذِي يَنْظُرُ فِي كُلِّ بَلَدٍ
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَنِّي كُلِّ مَطْعَى وَبَغْيٍ وَمَرْدٍ وَعَصِيٍّ كَادٍ وَجَدَّ
وَزَرْقٍ وَزَرْقٍ مَا وَزَجَرْتُ كُلَّ عَدُوِّي مِنَ الْأَنْسِ وَالْجِنِّ
أَوْ حَضَرْتُمْ وَشَدَّيْتُمْ وَمَزَقْتُمْ وَفَرَقْتُمْ وَقَطَعْتُمْ
وَسَيَّرْتُمْ وَطَيَّرْتُمْ وَطَرَدْتُمْ وَأَبْعَدْتُمْ وَأَفْنَيْتُمْ
وَشَتَّتْ جَمْعُهُمْ بِأَلْفِ أَلْفِ مَرَّةٍ بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ
وَزَجَرْتُ كُلَّ عَدُوِّي مِنَ الْأَنْسِ وَالْجِنِّ أَوْ حَضَرْتُمْ
وَشَدَّيْتُمْ وَمَزَقْتُمْ وَفَرَقْتُمْ وَقَطَعْتُمْ وَسَيَّرْتُمْ
وَطَيَّرْتُمْ وَطَرَدْتُمْ وَأَبْعَدْتُمْ وَأَفْنَيْتُمْ وَشَتَّتْ
جَمْعُهُمْ بِأَلْفِ أَلْفِ مَرَّةٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ وَزَجَرْتُ
كُلَّ عَدُوِّي إِلَى قَوْلِهِ بِأَلْفِ أَلْفِ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ
أَحَدٌ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ وَزَجَرْتُ كُلَّ عَدُوِّي إِلَى
قَوْلِهِ بِأَلْفِ أَلْفِ مَرَّةٍ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ إِلَى
آخِرِ السُّورَةِ وَزَجَرْتُ كُلَّ عَدُوِّي إِلَى قَوْلِهِ بِأَلْفِ
أَلْفِ مَرَّةٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ
النَّاسِ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ بِكُلِّ مَعْصُومٍ كَمَعْصُومٍ
بَطْنِ بَيْتِ بْنِ وَالْقَلِيمِ وَمَا يَسْطُرُونَ وَبِوَالِطُورِ
وَكِتَابِ مَسْطُورٍ فِي بَرَقٍ مَشْهُورٍ وَبِالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ
وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ قُولُوا مَدِينِينَ عَلَى

المجلد المذكور في كتابنا المذكور في كتابنا المذكور في كتابنا
ذوق ديار صيد آخر
الملك شق وفتح اقله في باب غفر
الطرد النوع آخر

الذي يفتح بآز في يازد فليس
يوفقه دور في قوله نعم ذوق
منشور واما لصاحبه في خرج
بهم القية الى بن آدم
آخر

السج طرد في دوق وبي الجي
ملاه ومنه الجي السج طرد

ادبارهم

أَوْ بَارِئَهُمْ خَاشِعِينَ فَغَلَبُوا هُنَا لَكَ وَأَقْلَبُوا صَاغِرِينَ
وَقَدْ مَنَّا إِلَى مَا عَمَلُوا مِنْ حَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ بِأَلْفِ أَلْفِ
مَرَّةٍ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ **خاتمة** سَأَلَ نَكَتُ
تَعَابِي حَرْبِيَّةٍ وَهَ ذُرَّ أَوَّلٍ بِرُمُقَةٍ سَوِيْلِيَّةٍ تَعْبُدُهُ
مَقْصُودُهُ شَرْوَعِ أَيْلِيَّاتٍ مُقَدِّمَةٍ بِوَدْرٍ مَذْهَبِ
حَكِيمٍ أَوْزَرَهُ هَرَامُ رَايَا كِبَارِ تَبَسُّرٍ وَابْجَابِ اسْتِعْدَادِ سِرِّ
وَاسْتِعْدَادِ اسْتِبْهَالِ سِرِّ أَوْ مَرَّ وَمَذْهَبِ مَنْشُورٍ فَخَارِ
أَوْزَرَنَهُ مَذْهَبِ أَهْلِ سُنَّتٍ وَجَامَعَتِ اخْتِبَارُ
أَكْرَجِهِ كَبَحْمِجِ اشْيَاءِ أَمْرٍ فَقَالَ لِمَا يَشَاءُونَ بِلَا اِيْجَابِ صُدُورِ
بُولُورٍ وَأَفْعَالِ عِبَادِكُ بَلْ مُطْلَقًا اسْتِبْهَالِ وَاسْتِعْدَادِ
جَرِيَانِي أُمُورِهِ دَخَلَ وَتَأْثِيرُ مَرُوقَةٍ لَيْسَ عَادَةُ اللَّهِ
بُونَاثِ أَوْزَرَنَهُ جَارِي دُرِّهِ هَرَشِيْ اسْبَابِ
ظَاهِرِهِ سِيْ عَقْبِيْجَةِ خَلْقِ اِيْدِهِ لَيْسَ حَالِ هَرْمُزِيْ وَهَبْدَرِ
بَرَامَرِهِ شَرْوَعِ أَوَّلِنَسَةِ اسْبَابِ ظَاهِرِهِ تَحْصِيلِنِ
تَقْصِيرِ وَتَكَاسُلِ وَتَهَادُؤِ تَغَاظُرِ أَوْ لَيْمَةِ كَبَرِ
أَرَادَتْ حَقَّ وَارِسِهِ بَوَامَرِ وَجُودِهِ كَلُورِ وَكَرْبُوسَةِ
سَعْيِ وَجَدْنَهُ فَايْدَهُ دَنَلَمَزَكِ بُوَسُورِ عَهْدِ قَيْتِنَدِهِ
عَمَايَتِ سَيْقَمِ وَوَعْلَمَا بَيْتِنَدِهِ عَيْبِ عَظْمِيدَرِ زَبْرَا
دِيمَشْدَرِ دُرِّهِ آيَاكَ وَالْكَسَلُ فَايْنَهُ مَجْلِبُ الْهَوَسِ
وَلَبُوسِ ذِي الْبُوسِ وَمَا اسْتَشَارَ الْعَسَلُ
فَمِنْ اخْتَارِ الْكَسَلِ نَظْمِ هَرَكَشِيْ كَيْمِ اخْتِيَارِ اِيْدِهِ كَسَلِ

عَمَّ بَانْجِزْدَه يَمَّ بِيَسَّرَ عَسَلْ سَنَ اَنِي اَدَمُ بَرِيَنَه صِيْمَغَلْ
 كَا وَوَحْرِيَرِيَنَه صَايَرَسَكْ كَحَلْ كَشِي سَقِيلَه كَالَه اَبَرَشَر
 سَع قَلَمَا يَنْدَر اُولُو رَمْتَنَدَلْ سَع هَمَّت اَتَمِن مَقْصُودِيَنَه
 لَا يَتَقِي دَوْلَت دَكَلَر مَحْصَلْ حَكَايَت اَسْكِنْدَر ذَو الْقَرِين
 كَه اَرْزَمَانْدَه جَوَق مَمَالِكَه مَالِكْ وَدَوْلَتِيَنَه بَحَه
 اَعْدَا هَا لَكْ اُولُو رَمْتَنَدَلْ دَوْلَت عَظَمَا يَه
 وَبُو دَر جَه دَه سَلْطَنَت عَلِيَا حَا صِلْ اُولُو سَرِيَنَدَلْ
 وَبَنِي نَدَن دِيُو سُوَال اُولُو دَقْدَه جَوَاب
 سُوَلَه بِيُوَر مَشْدُرْ كَه بُو كُوْن مَحْتَاج اُولُو غَم اَمْرِي
 شَكَا شَر اَيْدُوْب يَار نَه قَوْمِ دَم وَاصْد قَا يَه
 احْسَن وَشَفَقَت وَاعْدَا يَه مَدَار اَوَا سَمَالَت
 اَيْتَدَم بُو اُمُورَه سَبَب طَا مَر بُونُورَه مَحْضَر دَر
 بُونُور دَن غَيْر دَكَلَر **حَكَايَت** دِرَوَان بِن حَمْدَه
 اَخِر اَمْرَاء بَنِي اَمِيَه اَيْدِي حَق سُبْحَانَه وَتَعَالِي اَكَا اَنَاد
 اَحْد اَدْنَكْ تَبَاج وَتَحْتَن وَمَلِكْ وَمَال تَحْتَن مِيَشَر
 قَامِشْكَن بَحَه بِلَا ر دَوْلَت وَسَلْطَنَتَه اُولُو سَكَن
 اُمُورِنْدَه مَقْصُودِ مَسَا هِلْ اُولُوْب وَتَدَا رَك مَال اَبْدَنَدَه
 فَا رِيغ وَغَا فِلْ اُولُوْب وَاحْوَال رَعِيَتَه نَاطِر اُولُوْب
 وَغَن كَرَنَكْ رِيظ مَنَه وَمَمْلَكَتْ اَبْتِظَا مَنَه مَسَا شَر
 اُولُو دَغِي سَبِيَدَن اَخِر اَلَا مَر دَوْلَت يُو ز دَن دَرُوْب
 اُو ز رِيَنَه اَعْدَا غَالِب اُولُو وَهَر طَرَف دَن ظَهُور وَهَجُوم
 قَلْدِي لَاجُوم كَنَدُو اَهْمَا لِيَه نَدَامَت اَيْدُوْب وَاصْحَابِيَه
 وَاجْبَابِيَه اِسْتِمَالَت اِمْلَكَه بَشَلْدِي اَمَّا جُوْنَكَه بِي وَفَت

اَيْتَر مُصْنِد اُولُو دَر وَر دَقْضَاي مَبْرَم بِيَش هَر وَجْهِيَه
 سُوِي حَالِنَه وَاُول دَوْلَت مَادَر زَادَكْ زَوَالِنَه وَتَلَف
 مَال وَبَلَكْ وَمَنَالِنَه نَاطِر اُولُوْب دَفْع وَتَدَا رَكِنْدَن عَاجَز
 وَفَا صِر اُولُو دَغِي سَبِيَدَن اَه وَافْعَان اَيْدُوْب اَعْلُوِي
 سُوَلَه كَه اَسْكِنْدَر كُتْ جَان وَجَكِرِن دَلُو دَر مَسْبَل نَام بَر
 مَقْرَب اُولُو وَارِدِي كَه طُوغْرِي يَار قَدِيْمِي وَخِد مَشْكَار
 نَدِيْمِي اَيْدِي وَفَلَت تَدْبِير اُمُورِنْدَن وَكُنَرَت فَرَاغ وَ
 غَفَلَت وَغُرُورِنْدَن دَر اَيْمَا نَصِيحَت كَار وَغَنَاب دَارِي
 اَيْدِي اَمَّا هِيَج نَصِيحَتِي دُو مَزْدِي وَهِيَج مَال فَكْر اَمْرُوِي
 نَصِيحَت اَبْتَدَكْ كَاه سُو كَرْدِي وَكَاه خِيَشَم اَيْدُوْب
 دُو كَرْدِي اُولُ خَالَت زَايِل اُولُو دَقْدَه وَغُرُور مَسْتَكِلِنْدَن
 اَيْلُو دَقْدَه كَلُوْب اُو ز رِيَنَه كَرُوْب وَفَر بُوَر مَر وَا نِي بُو
 خَالَتَه كُو رُوْب نَحْشَن خَطَا بَلَه وَغَلِيظ عِيَالَه دَوْر كَه
 هَر كَشِي كَه اَزِي قُوِيَه جُو قَلِيْبِيَه وَضَعِيَف قُوِيَه قُوْت لِيَبِيَه
 وَكُوْجَكِي قُوِيَه اُولُو لِيَبِيَه وَنَحْفِي قُوِيَه ظَاهُور بُولِيَه لَاجُوم
 اَنَكْ بَا شِنَه كَلْجَكْ بُونَكْ اَمْنَالِي بِلَا وَاَه وَفَعَان
 وَشَكَا دُرَه وَمَعْلُومَدُرْ كَه هَر اَمْر اَسْبَاب طَا هَر سِيَه مَرُوط
 وَشَر اَبِيَنَه مَنُوط دُرَه لَاجُوم خُصُوصِيَه حَرْت قَبَا وَجَنَكْ
 وَجِد اَلَكْ مَحْضُوص اَسْبَابِي وَشَر اَبِيَه وَار دُرْ كَه اَنَكْ
 رَعَا يَتَلَه صَحْت بُولُور وَكَاه اُولُو رَكَه غَيْر مَتَوَقَّع اُمُور غَرِيَبَه
 طَا هَر اُولُو رَكَه اَكَه تَعَابِي حَرِيَبَه دِر لَر زَمَان سَابَقْدَه
 اَز بَاب عَقُول رَا حِيَه وَاصْحَاب اَعْلُوم رَا سِيَه قَاتِنْدَه
 بُونَكْ عِلْمِي غَايَت اِعْتِبَار دَه وَنَهَا يَت اَشْتِهَار دَه اَيْدِي

حَتَّى أَنْبَأَ عَلَيْهِمُ السَّلَامَ جَنَاحُكَ مَنُودَةٌ بُونِي رَعَايَتِ ائِدِرْ لَرْدِي
 حَقِّ تَعَالَى طَالُوْتَهُ عِلْمٌ وَنِيْزُوكِيْنَةُ مَنِيَّتِ ائِدُوْبَ وَزَادَهُ
بَسْطَةُ فِي الْعِلْمِ وَوَكْنِكَ تَفْسِيْرُهُ نَعْبُضُ مَفْتِيْرِيْنِ
 وَمِمَّنْ دُرْكَهٗ اَوَّلُ عِلْمِكَ بَعْضِي عِلْمِ حَرْبِ ائِدِرْ كَرَانِكَ
 سَبِيْلُهُ طَالُوْتِ جَالُوْتُهُ غَالِبِ اَوَّلُوْبِ قَهْرِ
 قَتْلِ ائِمَّتِي وَ**وَحْكَمَا** يُونَانِ دُخِي اَوَّلُ عِلْمِي عَامِلُوْرُوَاكِهِ
 مُعْتَبِرْ لَرَايَةِ اَنْكَ سَبِيْلُهُ بَرَشْكِرِي غَالِبِ وَبَرَشْكِرِي
 مَغْلُوْبِ ائِدِرْ لَرْدِي وَهَرَبْرَعْلِكَ مُقَابِلُهُ سِنْدُهُ نَعْبُضِي
 دُخِي عِلْمُوْرُوَاكِي كِه اِنِي دَفْعِ ائِدُوْبِ ائِرِي مَنَعِ ائِدِرْ لَرْدِي
 وَبُوقِصَّةِ اَكْرَجِيْ عَجِيْبِ وَغَرِيْبِيْرُ اَمَّا مَعْقُوْلُهُ قَرِيْبِيْرُ زِيْرَا
 حُفِيْفِي دَكَلَرْ كِه حَقِّ شَجَانُهُ وَتَعَالَى اَسْمَاوُهُ خَوَاصُّ مَنَافِعِ
 قَوْمِيْنِ دُرْكَهٗ اَوَّلُ اَسْمَائِي اِسْتِعْمَالِ اَوَّلُوْبِ عَمَلُهُ اِسْتِفْهَالِ
 اَوَّلُنْدُقْدُهُ اَوَّلُ خَوَاصُّ مُتَرَتِّبِ اَوَّلُوْرُوَاكِي وَنَجْمُ فَايْدِمِ لَرْدِي
 قَلُوْرُ **مَثَلًا** اَسْمَاوُ حُرُوْفِ وَاَيَاتِ اَدْعِيَةِ وَطَلِسْمَاتِ
 وَاشْكَالِ وَاعْدَادِ وَنَارِ نَجَاتِ كَبِيْ كِه هَرَبْرَعْلِكَ اَوْرِيْرُهُ
 خَاصَّةِ لَرْنِكَ تَرْتِيْبِي لَازِمِ وَحَسْبِ الْعَادَةِ تَخْلِيْفِكَ اِمْتِنَاعِيْ
 عَقْلِ جَارِ مَدْرُ لَكِنْ بُونُكَ نَجْمُ شَرَايِيْلِي وَارْ دُرْكَهٗ رَعَايَتِي
 وَاجِيْدَرُ وَاتَرْلَرْمِيْرُ رَعَايَتِي وَفِيْنْدُهُ مُتَرْتَّبَرُ وَبِهْ كَمِ اَشْيَاءِ
 خَوَاصُّ لَازِمْدُرْ كَذَلِكَ اَوَّلُ شَرَايِيْلِكَ رَعَايَتِي دُخِي
 اِرَادَةُ اللّٰهِ مَثَلًا مَدْرُ وَبَرَامُرْدُهُ كِه حَقِّ تَعَالَى نَكْتِ
 اِرَادَتِي مُتَعَلِّقِ اَوَّلْمَشِ اَوَّلُهُ غَرَامِيْدُنِ وَتَمَامِيْدُنِ هَرَبْرَعْلِي كِه
 قَصْدِ اَوَّلِيْنِهِ بِيْ قَصُوْرُ شَرَايِيْلِي اَيْلَهُ مِيْسَرُ وَمَوْقُوْرُ اَوَّلُوْرُوَاكِي
 مُشْرُوْطِ تَمَامِ حَقِّ بُونُوْرُ وَاَوَّلُ مَطْلُوْبِ اَوَّلُهُ اَمْرُ دُخِي

وَجُودُهُ كَلُوْرُ مَاوَاكِرْ اِرَادَةُ اللّٰهِ اَوَّلُ اَمْرُ وَجُودُهُ مُتَعَلِّقِ
 اَوَّلِيْنِهِ خَوَاصُّ وَطَلِسْمَاتِيْنِ هَرَبْرَعْلِي كِه قَصْدِ اَوَّلِيْنِهِ
 وَشَرَايِيْلِكَ تَحْصِيْلِيْنُهُ وَتَكْمِيْلِيْنُهُ نَهْ قَدْرُ كِه سَعِيْ
 وَاجْتِهَادِ قَلْبُهُ مُفِيْدِ اَوَّلِيْنُوْبِ اَلْبَتَّةُ رُخْطَا وَخَلِيْلِ
 اَيْرِشُوْبِ **اَوَّلُ** شَرَايِيْلِي تَمَامِ مَرْمَرِ اَوَّلُوْرُوَاكِي وَاَوَّلُ مَطْلُوْبِ
 وَجُودُهُ كَلْمَرُ بِيْنِ ائِدِرْ زِيْمَارِ اَكْرَجِيْ اَمُوْرُ طَهْوَرِ
 بُولِيْنِهِ وَاَيْرِزِيْ مُتَرَتِّبِ اَوَّلِيْنِهِ عَاقِلِ اَوَّلُهُ كِرْكَدَرْ كِه
 اَعْيَقَادُهُ خَلَلِ وَفُتُوْرُ وَزَلَلِ كُوْرِيْمِيْهِ وَجُوْكَهٗ فَرَحِ حَقِيْقَةِ
 اَمُوْرِكَ جَرَايِيْ اِرَادَةُ اللّٰهِ اَوَّلُ خَارِجِ اَوَّلْمَدِيْ
 وَارَادَةُ اللّٰهِ مُتَعَلِّقِ اَوَّلْمَدِيْغِيْ اَمُوْرُهُ خَوَاصُّ وَطَلِسْمَاتِكَ
 بَعْضِي شَرَايِيْلِي خَلَلِ اَيْرِشْدِي سَبِيْلِيْنِ ائِرِيْ مُفِيْدِ
 اَوَّلْمَدِيْغِيْ عِلْمًا اِسْلَامًا كِه تَجْرِبَةُ سَبِيْلِهِ مَعْلُوْمِيْرِيْ
 اَوَّلِيْسِيْ نَوْعِ عِبَادَتِيْ مُتَضَمِّنِ اَوَّلِيْنِ اَعْمَالِيْنِ فَاغِ
 اَوَّلُوْبِ قِسْمِ عِبَادَتِيْنِ اَوَّلَانَهُ مَقْصُوْرُ وَمَقِيْدِ اَوَّلِيْرُ
 وَفَقِّ وَاشْمَايِيْهِ وَادْعِيَةِ مَا نُورُهُ يَهْ وَسُوْرُ قَرَانِيْهِ كِيْ
 وَبِاَقْدُهُ مَسْطُوْرُ اَوَّلَانِ اَدْعِيَةِ وَاَوْرَادُوْقِسْمِيْنْدُرْ
 وَبُورِيْ كِه نَكْتِ مُؤَلَّفِيْ بَعُوْنِ اللّٰهِ تَعَالَى عِلْمِ وَفَقْدُهُ
 وَخَابِيَةِ جَهْرِ عِلْمِيْنْدُهُ وَكُشْرُ وَبَسْطِ وَطَبِيْبِ رُوْحَانِيْ
 عِلْمِيْنْدُهُ وَاسْتِخْرَاجِ اَسْمَاوُهُ وَتَقْيَافَتِ وَفَرَاغَتِ رِيَاغَتِ
 وَاجْتِلَاجِ وَعِلْمِ كَفِّ وَسَايْرِ عِلُوْمِ غَرِيْبِيْهِ دَخِيْلِيْ مَهَارَتِيْ
 اَوَّلُوْبِ بُوْفُوْنْدُهُ بَرَزْشْتِيْ قَسْمِيْنْدُرْ بَرِيْشْتِيْ قَسْمِيْنْدُرْ
 دَكَلَرْ **بَرِيْشْتِيْ** دَكْرِيَا بَانْدِ وَبَرِيْشْتِيْ دَكْرِيَا وَاَكْرُ
 رَعَايَةِ مَعْنِيْ كَرُكْتِ دَنِيْلُوْرُسِيْهِ مَثَلِ مَشْهُوْرُ دُرْكَهٗ تَجْرِبَةُ كُوْكَهٗ

جَعَدِي أَمَانَةً جَارَةً **نظم** هَزَنِي خِرْدُ أَيَّامٍ وَغَيْرِ انِّيمِ نَيْسِتِ
 كَلِي رَوْمِ جَلَنِمِ بَا جَنِينِ كَسَا دَمَتَاعِ **لَکِنِ** أَرْبَابِ شَوْنِ
 وَغَطْمِ وَأَصْحَابِ رَفْعِ وَوَلَدِنِ مَرْحُومِ
 بُونِدَه مَخْلُصِ وَجَاكِ مَخْصَصِ لِي كِه بُو شَمْعِ وَتَالِيفِ وَبُو
 تَرْتِيبِ وَتَصْنِيفِ أَنْوَاعِ سَعْيِ بَلِغِ ظَاهُورِ كَتُورِ حَسَدِ
 سَا يَزِيدَه كَرَنَاتِ عِدَاؤِنِ عَدَايِدُوبِ بَرْتَرَكِ
 جَلَفِ جَاهِلِلَه بَرِ اَرْطَنِ اَمِيُوبِ بِنْدَه نِي اِسْتَبْدَه وَدَاعِي
 دَوْلَتِخَوَاهِ مَلَا حَظَه اُولَه وَبَوَايَا قِي مَلْخُوطِ نَظَرِ اَيِدَه لَرِ
 كَرِجَه بَلِشْتِ نَكْرُوكِشِ تَعْرِيفِ **كِه** مَرَا جِيسْتِ مَائِه وَبِقَدَارِ
 سَخْمِ خَوْدِ مَعْرِفِ هَزَنِشْتِ **چُونِ** نَيْمِي اَيْدَارِ كَلَسَارِ
 زَانِ جَوْنِغِمِ زَبَانِ كَسَادَه كِنِ **كُو** هُو خُوشِ مِ كَنِمِ اَطَرِ
 مَنِ يَكِي كُو هُو مِ فَيَادَه خَاكِ **اَز** سِرْتِ مَرَا بَرْدَارِ
 كَرِجَه بَاشْدِ بَزْ دِهْتِ تَو **كُو** هُو اَز خَاكِ بَر كَرِ فِتْنِ عَارِ

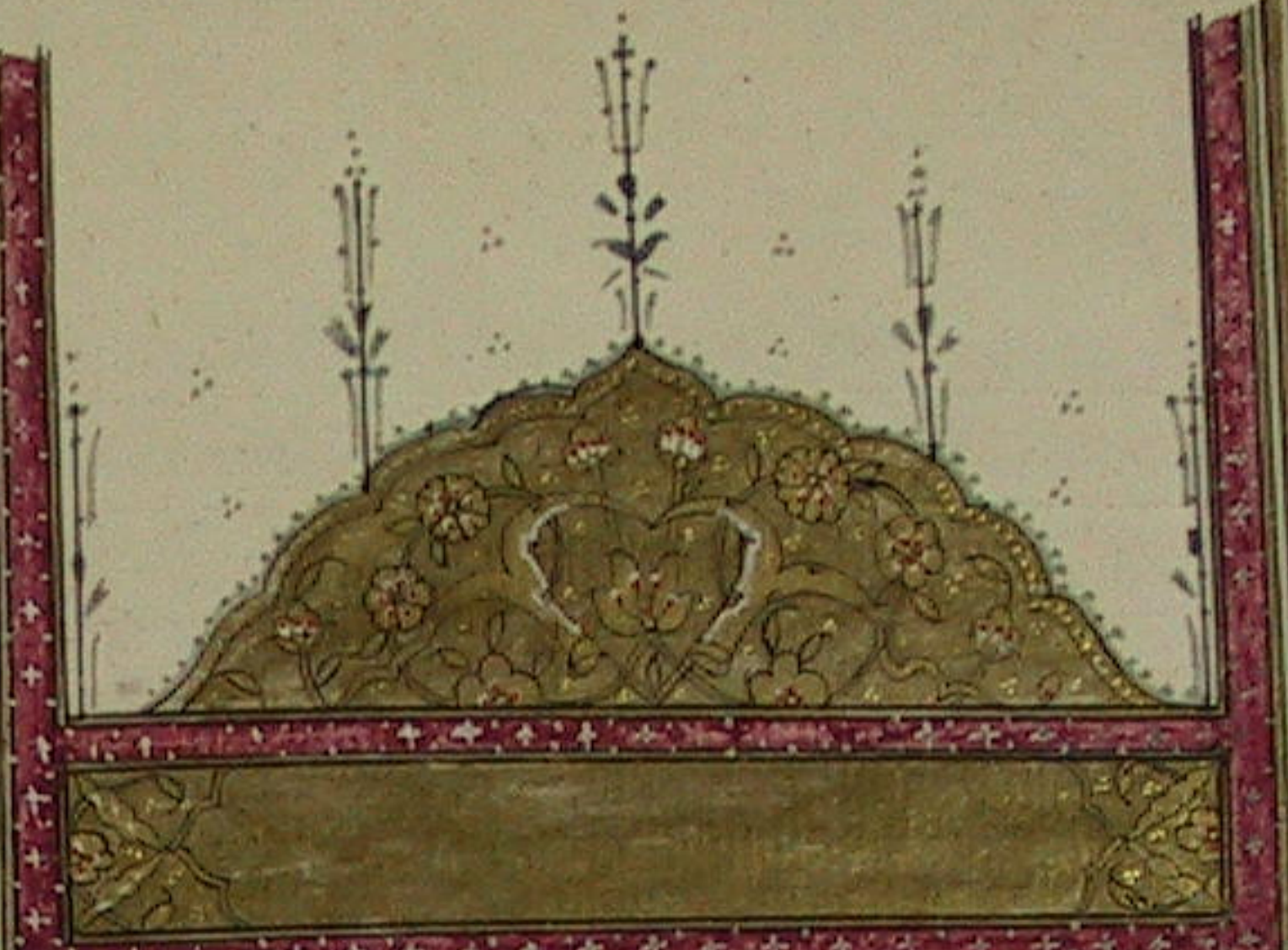
تَمَامُ الْكِتَابِ الْمُسَمَّى بِدَيُّوْرِ الْوُزَرِ الْعَلِيِّ
اَحْقَا كُوْرِي وَ اَخُو جِهْمِ صَالِحِ بَنِ عَبْدِ الْكَرِيمِ
بَنِ صَالِحِ عَفِي عَنْهُمُ الْغَفُوْرُ فِي الْيَوْمِ
اَلْاَبَدِ مَرْشَدِ مَرْصُفِ الْخَيْرِ كَسَادَتِي
وَعَشْرُ مَائِهٍ وَالْفِ مَرْحَمَةٍ
مِنْ لَه كَفُوْرُ كَسْرِ

رَحِمَ اللهُ لَوْ لَفَه الْكَذِي هُو عَلَايِي بِنِ مَحَبِّي كَشِيرَارِي
 غَفَرَ لَهَا وَطَرَقَاهِ وَنَظَرَ وَعَمِلَ بِهِ وَسَمِعَهُ لِمَجْمَعِ الْكُوفَيْنِ
 وَلِكُوفِيَّاتِ **اَلْاَحْيَاءِ** مِنْهُمُ الْاَسْمَاءُ رَحْمَتِي بَارِ رَحْمَتِي اَحْمَدِ
 وَصَلَّى اللهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاصْحَابِهِ وَارِثِيهِ اَبَدًا
 اَجْمَعِيْنَ

دستور و نرا

بسم الله الرحمن الرحيم
 سبحانك اللهم مالك الملك توفى الملك من ثناء
 وتنزع الملك ممن تشاء وتعزف تشاء وتذل من تشاء
 بيدك الخير انك على كل شئ قدير ونصلي على رسولك محمد
 المؤيد في الحل والعقد من القلم المتين وعلى آله وصحبه الذين كانوا
 في الحجج والنقد قانعين بشئ يسير اسكنهم الله في غرف الجنان
 لكونهم ملاذاً لهم غفير بعد ذلك عقل وادراك صاحبك بینه ظاهراً
 وذهناً وادراكی اولئکه کونه کی با هر در که حق سبحانه و تعالی
 بر یوزندگی قولد بینه پادشاه نصب ابدی و اندرک تخت
 حکمده وزیر لر و قاضی و امیر لر نامه بعض بلایو باشوا و ملر
 امتیاز ایندیکه کرک عدالتک حکومتده کرک حسن تدبیر ابله سپاسنده
 اول پادشاه برده معین و ظهیر اوله لر یعنی که بلمد کلرینر کوسر و ب
 بو خصوصده کورر کوزی و طو ترالی و یورر ایاغی یرنده اوله لر
 قاتا کرک سلط و وزیر کرک سائر حاکم و امیر علما نکر قدر
 عدم و فضیلت و عقلا نکر فهم و معرفتی ناصحکر تاثیر و عطا
 و نصیحتنی اینش کورمش و نجه اسی و صوق کورمش خدمتکار لر کر
 حق خدمت بله لر یافقت بخشایو ایدوب اولور اولر اشخاصه

علی منصرد و بروب اعیان مملکت مسلط ایتیمه لر زیرا که حق جل و علا
 بل مستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون بیورمش در یعنی که اهل اولئکه ایل
 نادان اولندر برابر دکل ایدکنی قولد بینه طبورمش در مادانکه پادشاه
 و وزیر لر بودید یکسر اسوب اوزره حرکت ایدر لر سائر حاکم و دخی
 عدل و انصافی عادت ایدینه لر دولتری بناس برقرار و سلطنتی
 اساسی پایدار اولور مملکت بینه خارجدن یا خود تخت حکومتی
 خوار چند عیاد ابا تندر افر قصد اولند فقه عاقلکر رای منیر
 و مدبر لر کر حسن تدبیر لر و علما و صلی نکر خیر و عاقله اولف و اولف و اولف
 دفعه چاهه بولور کرک رعایا و برابا کرک فقرا و اغنیاء حضور
 و راحتله کچوره بودخی معلوم اولاکه پادشاه کرک ملک دولتی بقاسی
 اولاسپاه و رعایا به و جمیع علما و صلیا به کند و بی سود مرکله اولور
 تانیا عاقل و دانا بیغرض ایدوکی ظاهر و هویدا و علم و معرفتده مشهور
 دنیا علی الخصوص منصب سودا سندن مبرر عالمکر ایوسن و مکن
 بیلش نوابج علی کرکی کبی احاطه فلمش برابکی بر چیز کار مصاحب ابله
 الفت ایتمک بیج اولمرسه هفته ده بر کره باری اندر کتور و ب
 سولیمک خصوصاً حق سوزی سولید کلر بینه انجمنوب رخصت
 و یرمکله و اندر حقنده غرض الی سوز لرین ایشتما مکله تعین بولور
 ناش احوال عالمه متعلق اولمر خبر تانیه یوقیوب نرخ روزی به
 کرکی کبی مقید اولوب هر سه نی دکر بهاسیده صامتد رفق نرخ
 کوز تمیوب الش و رش ایدندر بولدر و ب هم صتا نکره و اتم نکره
 سیاست ایندیر مکله یلتر در زیرا که نرخ روز را مور کلیه دنه ایکن
 جزئیدر دیو یال سائر و وزیر لر مقید اولمید یعنی نقد برجه مجرود
 شهر کر قاضیه اول حکم اجرا ایدر هرام سیاست کند و به متعلق

اولا مخین اول طریقہ کیدہ فرو بوقدر برچہ کنے است و کی بکے
 اور صارتہ حلال مالہ طمع خام ایله زهر قاتل قنار بادشاہدک
 خدمتہ و سفر نہ بارہ میانہ ارازل ناس کلی مالہ مالک اولور اعیان
 مملکت اولوب رعایا بندر و اجب اولان اکابر فقیر اولوب
 افلاس یولکربنه سالک اولور نرس لازم کلور کہ سفر سفولیه جب
 اتلو و پیاده مالکینی صانوب بوغازینہ قویار نرخی روزیدن
 زیاده ایله النانہ زاد و زواده عسکر اسلامی رعایا ایدوب بیهانہ
 ایله صوبار بوخصوصہ ایتمک ضرری مسلمانہ و نفع کافر لہ عائد
 ایدیکی محل ضرورتہ ظاہر اولوب اہل حکم اولندرک فساداتہ
 پادشاہ اول زمانہ طویار رابعاً بقا دولہ باعفت اولان متصل
 سرحد لراحوالی حسرت و جو قیلنوب یوقلمق طوغر سوز لو جاسوس
 قولنوب دشمنک فکر فاسدندخ خبر التوق بلکہ برایکی جاسوس اعتماد
 اولنوب اول کیدنه جاسوس احوالہ بلکہ بر جاسوس دخی صالمنقد
 عیاذ باللہ بر فتنہ ظاہر اولمزدن اول تدارکی کور ملکر یوخسہ سرحد
 فتنہ ظاہر اولد قدن مسکر تدبیری مشکل ایدیکی مقدر منہاج السلوک
 نام کتابدہ یازمشدر کہ عجم پادشاہ زندہ ایدہ شیر جملہ دنہ بصیرت
 ایدر کچہ و کوندزده زوال ملک دولہندہ قورقوب متصل اطراف
 ممالیکه عاقل و کامل جاسوس ایلہ یوقلمہ دن خالی دکل ایدی مثلاً
 پای تختندکے اعیان مملکت نہ طریقہ کچورلردی کچہ لردہ مکملہ
 صحبت ایدرلر ونہ سولیشور لر جملہ سنہ بلور در کذلک خلفا راشدیند
 حضرت عمر رضی اللہ تعالیٰ عنہ تخت حکومتندکی مملکت خلقی ایدیشول
 و کلومقید اولور دکہ حاکم لرو عاقلدر اندر عداوت ایدرمی یوخسہ
 ظلم و جفای ایدوب جفا سی آتشنہ باقوب یاندر رمر جمیع معلوم

ایبوردی کند لسی مدینہ منورہ دہ کین دیار سام و خراسان
 و فارس احوالنے کرکے کبی احاطہ قبلور در فی نفس الامردینا
 ملک و دولہ زوال ابریمہ ایدر جملہ دن اول خلق و عالمہ پادشاہ
 اولوب مکننت و قدرت بولان کیومرث شاپاک اولاد
 و افراسیاب نالوزمانہ دک سلطنت ایدوب دو کیمتہ و باجملہ مادامک
 پادشاہ عدل و داد قویوب ظلمہ میل ایلیر و احوال عالیدن
 اغراض عین ایدوب فقر انک کوزلر ریشنی سیل ایلیر ملک و لشکر
 غیر ملکہ نقل ایلیر یعنی کہ ان اللہ لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بنفسہم
 مضمون حد حقیقہ یتیمہ کنوز الجواہر نام کتابدہ یازیلور کہ بر زمانہ
 عجم پادشاہ لرسلاطین ملوک ہندک چوقیشا دیغنی ایشمشلر
 برار اچیلر ایله مکتوب کوندروب سببنی سوال ایشملر اندر کہ
 ہندک اک نابدار و عاقلنہ واروب کلد کلرینر بلدیروب مکتوب لری
 ویرمشلر ہند پادشاہ اول رسولکرہ انجنوب سن نچونہ چوق عجم
 سور رسن یجو سوال نہ گستا خلق در دیو نچہ سوزلر سولیب عاقبت
 خشم ایدوب اول دردمند لری بر خالی جزیرہ بہ کوندیش تا اول
 جزیرہ دکی طایغ برہ کچینچہ بولنر اندہ مجوس اولہ دیوا امر ایشمش
 اچیلر کہ مستوفی ذخیرہ لری ایله اندہ براغلمش خلاص اولمدر بر حکم طایغ
 برہ کچینہ حوالہ اولنمخہ نیچہ ایام اندہ قلمش کچہ و کوندز عبادت
 و طاعات ایدوب اغلامغہ باشمشلر یعنی کہ یارب کما قدرت
 و عظمتک ہتھون سن بو طایغی میرہ کچور و ہنہ بو محنت و ظلمتک
 آب جہاننہ اچور دیو کوز یاشلرین دو کمش حکمت خدا چوق
 زمان کچدن بر زلزہ عظیمہ واقع اولور جزیرہ دکی طایغ یقلوب
 میرہ کچ دردمند اچیلر کنار دریادہ اول دہشت ایله قالور

وقتی که بوخبر استند که پادشاه هند آدم کوندروب برکیده
 اول بیچاره لر حضوره کنور بر مقدار حسن ایدوب جو اکنز
 الیکم می دیش و ارک امدر کوردیگز شاهی عجمه سویلک جو
 بولدرینه روانه ایدوب حقه همة الرجال نقلع الجبال مثلی اول زمانه
 صادر ایش یعنی که ایکی اوج فقیر صباح و شام جناب
 کبریا به تضرع کثیر ایلد دنیا خلق اولنه کی یرنده طور بر خیل
 عظیم آرزمانه یره کچوره بوقنده قلدیکه پنجه بیک منظم
 بر پادشاهک وجودنه بددعا ایدله لریار بس کنور
 بو ظالم دیو یلواره لری پس اول پنجه اوزونه عمره مالک اولور بر حکم
 طغی یره کچورن بددعا دن انک وجود ضعیفه پنجه قور تئور
 امدی اجرت نبویه نک بیک طفسان در دج رسته سنده
 مرز یغونی وزیر مصطفی پاشا پنجه ولایتنه سفر ایدوب انا طولیده
 و روم ایلنده اولانه وزیر او میر میران و امر اوزغا واریا بیمار
 عمو ما سفر اربابندن اولانه عکر جمع ایدوب سرحد دشمنه
 وارد قده عقلا و اهل و قوف اولانلرک رای و تدبیر لریله
 عمل ایتیموب نخست و بخلندن و حرص و طمعندن ناشر جمع مال
 راغب و دنیا به طالب اولمغین سرحد لرده اولک قلاعه
 التفات ایتیموب بن تختگاه پنجه اولک پنجه واروب محاکمه
 ایدوب الورم امید لیه اول طرفه توجه ایدوب وارد قده
 هکره حین محاصره دشمن احوالی حست و جو قلموب
 یوقلمنق و طوغری سوزلو جاسوس قور قلموب دشمنک
 فکر فاسدندن خبر النیق بلکه برایکی جاسوس اعتماد ایتیموب
 اول کیدنه جاسوس احوالنه و قوف ایچون بلکه بر جاسوس

دخی صائمق لازم ایکن اهل و ساحه اوزره اولمغله غافل
 دشمن اوزرینه کلوب عکر اسلام پراکنده بولمغله غافل
 کفار غلبه ایدوب عکر اسلامه انهمزام واقع اولدی
 اول سبدن مزاج مملکت مختل و بنیان صحیح دولت معتدل
 اولوب سرحد اسلامیه به دشمنه مسلط و روم و اناطولیه
 انواع شنایعک ظهور مقرر ایکن ینه وزیر فرزند پادشاه
 دین اسلام حضرت نرینه و قوغی اوزره اعلام ایتیموب حسن
 تعبیر ایدله خلافت عرض ایتیموب بایر وزیر اوارکان دولت
 دخر وزیر فرزند ک آتش خشمند ناشر واقع جا بلدره مدکر
 ایچون عقلا اکار درنه بعضی بوقضیه منت ایدوب عیاد ایلد
 شنایع دکت ملک عالمه کلوب بایر شایق ایدندر دن
 کیملرک ملک و دولتی زائل اولمشدرک کرد خرنیه و رعایا
 یرلوی بیدم ایکن سلطنتک نظامنه سبب ایلد احتلاله یوز
 طومشدر بر رساله ده بیان ایتیموب علم تواریخ بشدن
 آخره دکنیز معلومکن اولمغین ما عدا سنه قوبلم بجزدن برر واقع اولان
 حل و عقدی بزه بلدر جو الحاح و ابرام ایتد کلرینه بناء التماسلر
 اجابتی مناسب کور دم بیک یلدر بری نخته کچوب حکومت
 ایدنه پادشاهلرک ملک و دولتی زوالنر پنجه حاکمک
 صدر سلطنته اتصالی تحقیقه ایر کور دم حد و اتنده بوعبد فقیر
 هزار فن حسین الحقیق خاندان دولت آل عثمانک نعمت واحسانله
 حاصل اولمغین بوبابده سکوت ایدوب کفران نعمه لکی مناسب
 کور دم تواریخک معتبر کتابلرندن خصوصاً تالیف ایلدیم تنقیح
 تواریخ ملوک نام کتابمزدن هجرت نبویه دن هکره کلان

ملوک و سلاطین مشهور کردند و او تو را یکی فصل اختیار ایتم و بعض
 حاکمک احوالنی خانم رساله ده نقش نگار ایتم و بورسایک
 نامه تلخیص بیان فی تلخیص البلدان تعیین ایتم مخصوصا که
 خواص و عوامک فهم و اذعان فی آن اولسون اکنون رعایت
 سبح ایلدیشی و عربی و فارسی کلمه لردنم کتب اولکه ادای تبلیغ ایله
 اطای مناسبت کوردم بوا مید ایلدیشی که شدت البرین و حاکمان
 البحرین سلطنت محمد بن سلطان ابرهیم خان حضرت تکرر کباب بهایونلرینه
 و مدبر کارگاه دولت اولدره و صول بولورس مفهومی نظریه
 انتفاع التفات ببولر و بایته التوفیق **فصل اول**
امام حسن بن علی رضی الله عنهما خلافت و معاویه نک از دیاد
سلطنته بیانده در خلفاء راشدین که ابو بکر عمر عثمان علی
 رضوان الله تعالی علیهم اجمعین او تو زیل انیدلر حضرت علی امام
 حسن کوفه ده قلانی مدینه منوره علی کهنه افضل الخیه
 او نور دیر تاریخ هجرتن صکه جمله دن اول اولکه اختلال
 و زوال ملک بوقفه در که حضرت علی کبی سرور علم و کرامتله
 جمله دن معتبر و عدالت و شیاعت جهتندم ایسه نظیری یوق
 بر خلیفه معتبر اولوب ولایت سردفتر ایکن بعض خبر خواهر نیک
 نصیحتن طوما مقله زمان خلافتنده معاویه ملک و دولته ال
 اوزاندی اصلابو خصوص کینه احتمال ویر فرایکن اشیدلر اب
 علی قنده اول قنده دیونجیب ایلر ایکن شام حکومتند بخرانه مجار
 اولیوب حرکت ایندی بعده صدر خلافت امام حسن مقرر
 اولد قده دیبه لک خروج ایدوب مرادنه یندی عاقبت صلح
 طریفی ایلد تلخیص سلطنت ایندی علی الخصوص کندوسی خرام علی نیک

کرامت و ولایت و لیاقت منکر دکل ایکه بومقامه سنم لایقسن
 یوحسه علی بن ابی طالب می لایقدر دید کلرنده انرا حق و البقدر
 در ایدی یا پنچون خلافتی قبول ایتمیوب بیعت ایتمسن دید کلرنده
 اراده اللهده اوله حق وارد رعن دمنه باعث اولدر سوزنی سولر
 ایدر حقه شیخ محی الدین عربی قدس سره نیک مسامره نام کتابنده
 یازر که معاویه نیک سوز لرند نذر که مصاحبه خطاب ایدوب
 ملک و دولته و رفعت و منزلته امتکدر بلند ایلک که مراد کزده و
 اوله سز زبر که بن خلافتک ایلد و لایقی دکل ایکن همتنده حاصل
 قلدیم دید یکنی بیانه ایتمدر حالا که خلیفه دکلدر امیر در معاویه نیک
 جلوسنه و ارجحه اولکه سلطنته خلافت دینمدر اما اول مالک
 اولد قدن صکه خلافت دینمیوب امارت اطلاق اولمدر
 بوسبب ایلکه پیغمبر حضرت می صلی الله تعالی علیه و سلم الحکامه بعد
 ثلثون سنه بیورش لایدر پس ابو بکر رضی الله عنه ایکی سیل اوج
 آی خلافت ایدر و حضرت عمر رضی الله عنه اون سیل و الن آی
 حکومت قلدر و حضرت عثمان رضی الله عنه اون ایکی سیل اجرای
 احکام قلدر بعده حضرت امام علی کرم الله وجهه درت سیل طقوز آی
 حکومت و خلافت ایندی کم بوجهه یکرمی طقوز بحق سیل اولمدر
 بعده امام حسن رضی الله عنه الن آی خلیفه اولوب پیغمبر حضرت نیک
 حدیث شریفی موجبجه مدت خلافت جملله او تو زیل ایدکی تعیین بولدی
 اندن ما عدا حضرت عمر معاویه حقنده بذاکسری العرب بیورسی بعبر که
 صوکنه نظر ازمان جاهلیتده کی عجم پادشاه نیک بریدر دیو ملوکدن
 ایدکی خلقه طوبور ماسر خلفاندن دکل ایدیکنه بناء در کتاب جامع
 الحکایاتک علی خلافتنه متعلق فصلنده یازمدر که امام علی

حضرت عثمان بن عفان شهادت نمودن صحرای خلافت صدر بن جوب
 اهل اسلامه حاکم اولد قده امیر سام اولکر معاویه بنک غزنه
 مراد ایدندر و عبد الله بن عباس رضی الله عنهما ایله بویک
 مشورت ایتدی. فاما عثمانک محبت صادق و طاهر معاویه
 غزنه مناسبت کورمادی اولد و خلعت دنیا ایدر برکت
 و بونجه بیلکدر که شامده حکومت ایدر و خلقی ایله امتزاج
 ایتمیشدر و عمرو بن عاص کبر چوق فکرلے مکنته نک یاننده در
 شمدی که انے معزول ایدر سن برفته عظیمه نک ظاهر بفرمور
 بیکس دیمشدر. لکن حضرت علی بن النکله منافقا مدارا
 ایدر مزین غزنه مقرر ایتمشکن حیدر و خدعه ایله مقرر نامه
 کوندر مکی لایق کور مزین جوابنی ویرمیشدر. حقه معاویه به
 معزول لغی حکمنی بازوب کوندرمیشدر. بواشاده نعمان بن بشیر
 انصاری حضرت عثمانک خاتونی ایله که آدی ناکه در آنکله
 کسمش الی و قانی کوملی ایله شام شهرنه وارد و خلیفه
 رسول اللهک عمر او غلی سن و کاتب و محرم اسرار خدا
 بر حاکم و والقد رسن بوبابله عثمانک قانی دعور سنک
 محفلد ریو معاویه به اغوا ویردی خصوصاً که حضرت علی
 کند و بی غزل ایدمکنی تفصیلا سولیدر پس اول کسکال ایله
 قانی کوملی که کتورمیشدر بینه امینه قومنه عظیم سرمایه
 اولدر ایکیده برده معاویه اهل شامی جمع ایلکوب منبره
 چیقوب اول قانی پیراهنه اندر کوسرتوب غیرت اسلامیه
 قانده قلدر دیو سولیدی عمرو بن عاص ایله کرکه کبر حیدر
 تدبیر ایدر البته بوفساد امام علی بن ابی طالب عثمانی اول

قتل ایتدرمیشدر دیو افترا ایتدر. تاکه اهل شام حضرت
 امامه بن یوزد و ندر در بنه امینه یکی فرقه اولوب بر فرقه سی
 حضرت عیاش رضی الله عنهما یاننده وارددر و بر یوکی معاوی
 یاننده قلوب خدمتند ایرلماغی مقرر قلدر. آخر کار
 حضرت علی که ذات شریف خلافت صدر رنده طور کن
 بونجه قتل و جنگار اولدر. امام حسن زماننده خود مراد لر
 حاصل اولوب معاویه دولت حکومت عمر و کاه وزارت و کاه
 مصر سلطنه ایله دولته بنشد یکی تعین بولدر یعنی که بوفرت
 و اختلال حضرت علی ابنه عباسک نصیحتنر طومبوت معاویه
 عزله استعجال امینه دن اولدر. و زوال دولت خیرالامعاویه
 جید و همتندن و عمرو بن عاص ایتدوکی مکر و حیدر کثرتندن
 تحقق بولدی **فصل ثانی بنی امیه نک زوال ملک و دولتی**
و خلفاء آل عباسک ابتداء خلافتک بیاننده در ملوک
 بنه امینه که اولی معاویه بن ابی سفیان و لغیر حیرانیه ایتدو
 اولکر مرواندر جمیعاً اون دورت شهریار ایدر که پارتختندی
 دمشق شام نامنده اولکر شهر و دیار ایدر ولایت عرب
 و عجم و مکه و مدینه و یمنه و مغرب ولایتینه حکمر جاری
 ایدر. خصوصاً که زمان دولتر میر خواند قونجه طغسان بر
 بیل اولمیشدر. زیرا که هجرتک قرق برنجی یلنده معاویه
 تحت لچمیشدر. و یوز او توز ایکنر سنه سنده مروان حاکم قتل
 اوفوب دولتر خلفاء عباسیه به نقل ایتمیشدر بود کل
 شوکت و قدرت بولمشکن مملکتد رآل عباس نصر قنه
 باهت بوایدیکه مروانیکه او بنجیسر هشام بن عبد الملک

حد داننده بخیل و حبس اولوب مال جمعونه رغبت و دنیا
 محبت ایل حرکت ایتکین خلق قبلدر کند و دن نفرت
 ایتشد در معاویه ناک و زیدک سخاوتی اشد نلر اندر
 یوز چور و ب ایانته بشمش ایدر زیرا که هشتام هرگاه اواخر
 اکتازدی و یا ننده فنا سن یا دایدنر سو فرزند او که وفات
 ایدر فرزنداشی او غلی و لید بن یزید تخت جلوسنی اثبات ایلدی
 بر پلید و فاسق و غایتده جبار و ظالم و منافق اولمغیر جمله
 جهانیه دیبلک اور کوندر بالاخره قتل اولوب یرینه یزید
 نام او غلی جلوس ایتدی بود و خرا و ضاع غریبه به باشلیوب
 عسکرک علوفه لرین نقصان اوزره و یرملکین لقبیه ناقص
 قودیلر بیوک و کوچاک کند و بی سو میوب متابعند نه آل
 یودیلر هله اول حال ایل و وفات ایتدر ایلک دخی ابرهیم نام
 بر تازه او غلی سلطنت علمنر اثبات ایتدر اگر چه که معقول فهم
 حاکم ایدی لکن کند و دن اول اولک با با سندن و ده ده سندن
 بیوک و کوچاک یوز چوریشرا اولمغیر بعض بلتوباشکوسردار لر
 بو بر طفل صغیر در دیو یوزد و ندر ملرند نه مثالم ایدر اول حالده
 کند اقر با سندن بر جاننده حاکم اولک مردان بن حمار
 خروج ایلدی در دمند ابرهیم ایکی آیدن زیاده حکومت
 ایتدر ملر بے خبر ایدیکه حق سبحانه و تعالی مروانلر دن حکومت
 الوب عتاسیلر و برماک دیشدی اول اراده مقرر ایلک
 مروان حمار یوق یره زحمت چکوب خروج ایتشد در خصوص که
 حد داننده ظالم و بے رحم ایدر حق تعالی ناک عزیز ایتدی
 علما و ارباب عرفانه رعایت ایتد در جمله سخت حکمه

و کلدر دیوا بانته ایل نظر ایلدر در که بنا خلق کندینر دیبلک
 نفرت ایتشد در زیرا که هشتام و ولید و یزید دن یوز چور
 بوننه غایتنه ایتشد در زیرا که معاویه بن یزید و مروان بن
 حکم و عبد الملک بن مروان و ولید بن عبد الملک و سلیمان
 بن عبد الملک و عمر بن عبد العزیز و یزید بن عبد الملک
 زماننده نه حال ایل خلق و عالم رضا اوزره ایدر همانکه هشتام
 صدر حکومت کچدر ملوک بنی امیه ناک نظر مراب یاب
 یوز لمغه باشد در مروان حماره کلنجی تمام ارکان دولتر
 قنث یوب یقماغه یوز طوتر اما آل عباسک ظهوری
 بو و جهله اولدیکه اجمرتاک یوزیکر مرشجر بلنده هشتامک
 ظلمنر کور و ب خفیه خلقی دعوت مشغول اولک محمد بن عبد الله
 بن عباسک که وفات ایلدر دعوت خلافت اولادینک
 بیوک ابرهیم امامه وصیت ایلدی عمر و فایتمر اور تانجه
 او غلی ابو العباس سفاح بنامه اصمدر لر لر فور ابرهیم امام
 بر زمانه دعوت احرینه قیام ایدوب ولایت عرب
 عجمه نقیب و وکیلدر کوندر در یعنی که بنی امیه دولتر خاندان
 آل عباس نقل ایتکه کلی سعی ایتدر ابو مسلم خراسانر که
 اسمع عبد الرحمن در بعضی قولنج بزر جمهر حکیم نسلند
 بر خواندر ابو حمزه اصفهانی تحقیقی اوزره اصفهان کجه سندن
 مجرتاک یوزنجی ییلنک اولنده بر کویده طوغشدر
 یعنی که ان الله یبعث لهدیه الامه براس کل مائه من
 یجده لهدیهها حدیثنه منظر اولشدر بعده بصره نه
 نشو و نما یولوب اون طغوز یا شنده اولد یعنیده بر

مخصوص ایچون طوئلوب کوفه زنداننده حبس و لغت در وقتا که
 اون طقوز یا شنه کرده زندان تورتلدیغی چند ابرهم
 امامک حضور نه وصول بولدی کوردیکه جری الله
 شی عمت اثر لرر کندیکه ظاهر و عیان فارسی و عربی
 سویلمه ده طئلو و لوبر جواندر نیچه وعده لر اید و تحت بیعت
 الدی. الله بر نامه و یروب درت ارشون اوز و نه
 جدایه درت بش قارش اوز و فی بر بیاض بزودن بیراق
 و کیوب نامنه رأیت ظل قویوب الله و یردر. کوبه هم ایدی
 سنی خود تنگده ارکبی دیرن دیو نصحت ایدر منور که خراب
 ولایتنه وارو. طئلو دل ایل اوتوز بیک مقداری آدمی تحت
 بیعتنه الدی. و بونجه بیلر اول ولایتک بکار بکیر اولکن
 نصر بار نام سردار ایله نیچه کره مقابل اولوب صندرق
 و ابرهم امامه خیر خبر لرله وافر محصول کوندردی فاما حکمت خدا
 متعالکدر قاصد نامندکی فتوحات مرده سسی ایل کوندردیکه
 شخص مفد اول مکتوب لرله طوغر مر و ان حمایه واردر نام لر
 اچوب ابوسلمک خوجنی و بکار بکیر اولکن نصر ساری
 منهرم قلدیغنی بلدر. و اول قاصد نامندکی فاسده بر مقدار
 انعام ایدوب. وینه مکتوب لر الله و یروب یولنه کوندردی
 اول نامه لر ابرهم امامه صونوب جوان الد قدن صکره یینه
 کندویه کتور مک اوزره عهد لشوب وافر انعام ایده چک
 اولدی. اول بد کردار ایامه واروب ابوسلمک مکتوب لر
 و یروب جوان الد در کتار طوغر یلوب یینه حمایه کلد و ابرهم
 امام بلقایه تابع حیمه نام قریه ده اختفا اوزره اید و کن بلدر

پس مردانه حمار علی الفور کجوب کوندردی نامراد امامی
 اله کتوروب تدارکنر کوردی و انک برادر لر ابرهم
 منصور و سائر اقربا و متعلقان جمیعاً یکم مقدار سر آدمی
 قیارق کوفه یه وار دیلر. فرق کونرا انده دخی صقلندیلر. لکن
 ابوسلمک اواز هم عالمه بایلدی. ابوعباس منصور اولکمه
 وار دقدر طولیدی. کوردیلر که کونمکله اولمز ظاهره اعیان
 و اشراق کوفه یه کتد کلر نه بلدر دیلر یوز اوتوز ایکنر بیلده
 بر جمعه کون ابوالعباس سفاح منبر چیقوب خطبه او قودر.
 مرو اینلرک خلق و عالمه ظلمن بلدیروب. کندر بیعتنه رغبت
 کوستردی هماندم دولتی کونشر طوغدی سلطنته طونی کولکر
 اغدر. بیوک و کوچک ابن اوچکه راغب اولدر. اول کون
 کوفه ده کند و دینه بیعت ایتدک شکسته قالمدر. اما طالع بر قوتله
 ظهور ایتدیکه بر بیلک ایچنده مصر و شام و عراق و عجم و مک
 و مدینه و عراق عرب و یمن بر او غور دینه تحت حکمنه کیردی
 قرنداش منصور کند و دن صکر خلیفه اولمق اوزره ولی عهد
 ایدنیوب. عجله ایله خراسانه کوندردی. هزار تدارک ایل
 ابوسلمک دخر بیعتنی حاصل قلدی زیرا که انک بیعت ابرهم امامه
 اید. ابوالعباس بلزین دیو بیعت ایتدیکه تقدیر جه تدارکی مشکل
 اولوردر. و بالجه اول فرادلی دخر پیشتر اولدر. اندن صکر حضرت
 پیغمبرک بر دینه و قضیب نامنده قلعنر. و خاتم خلافت نامنه بر
 مبارک بوز کنی خلقه کوستروب قبضنه قدرته الد. بعده اول
 ندن هر کم خلیفه اولد تر بر هر پیغمبری. و قضیب جوهر و خاتم
 دید کلر انک شتری. انک مقبوضی اولمق قانونه قونلدر و بالجه

اول خلیفه نامدار استیجی اوزره فرق الله بیک لشکر خود را
 اولن عهد الله بن علی بن عبد اللهی سردار ایدوب مروانک
 نیتنه گوندردی. واردیلر موصل قرینه بر صوکنارنده بولشیدیلر
 ایکه دریا کبر لشکر بر برینه کیروب طور شدیلر. آخر کار مروانک
 صندر عتاسیلر انلره غالب اولدی. پس اخشام اولو ایرشدیلر
 مروان بر مقدار عسکر بقیه سرایله ولایت مصر طوغری قاجدی
 عتاسیلر کندی لشکر بر ایله انکاردنه دوشدی عاقبت بوصبه
 نام محله بیتشدیلر. اول کوبه قوشادوب جنگه کیشیدیلر مروان
 حمارانلنغه مجال اولدیلر برانجه چینگ اوذکی تنور انجه کتر لفته
 کنه ارایوب بولدیلر. و تنور دن چقدیلر. باشنر کوده سندن جدا
 قیدیلر. بعضدر قولنج مروان حمارک دولتی آتی لنگلدی و شمنک
 شوکتندن میدانه تنک اولدیلر. اول اناده آب افشاستی ایله
 اندن اندر کند و سر صود و لکه مشغول لیکن سمندی قاجدر کند
 اول سبب ایله ذبیت الدوله بالبوله. عرب انجه مشر
 اولدی. امدی بوندن معلوم اولدیکه اون دورت مرتبه به تمش
 سلطنت خصوصاً بنه امیه و مروانیکر قوم صاحب قدرت
 یوز بیله قریب حکومت ایتمشکرکن ملکدرالدن کتمک عتاسیلر
 کندیلرک مار دنیا به کلی رغبتلر اچون اولدیلر ثانیاً علما و اعیان
 لشکر امانتدر او چندن اولدیلر. اگر وقترا اید تدارک ایتسه لر وی قلمدی
 اید و انشوب هر خصوص سولیشسه لر بلکه بویله اولمیه اید. ابوسلم
 یا کز بر آدم ایزه و حسب و نسب و شهرت و خزینه و عسکر مملکت
 جهتندن وسعت و قدرتی یوکنن مجر دقیر و قال اید لشکر
 جمع انیمه سر و بونجه قتل و جدال ایدوب عتاسیلر مراده ایرکوری

احتمالدرک که تحقق بولمیه ایدیلر. بو خصوص خبلی عبرت اللاحق یردر
 یعنی که زمانه پارسا برینه بند و نصیح معتبر در **فصل ثالث** اولن جنکیزک
 وفات دولتر و خلفاء آل عتاسیلر **ذوال حکومت** و طغتر بیاننده
 امر ایتاناردن خروج ایدوب صاحبقران اولن جنکیزخان که
 وفات ایدیلر. وصیتی اوزره اورتا بجه اوغلی منکوخان پادشاه
 اولوب علم سلطنته اثبات ایدیلر. اطراف ممالک حاکم
 کوندر دکره. ملک ایران مملکتنه دخر باجو نوانام میرزایی اسرار
 ایتدیلر. وقتا که اول میرزا اول مملکتده واردی. ایران حدودندک
 ولایتدرک حاکمدر احوالنی بلدر علی وقوعه یازوب پارسا
 اولن منکوخان جنابنه بلدردی. اما الموت قلعه سنه متحصن اولن
 ملاحده و حاکمندن و ملک بغداد شهریار اولن مستعصم پادشاه
 خلیفه دنه و افرشکایت ایدیلر. البته بونلر اچون برکلی تدارک
 لازم دیوبلدر در منکوخانکه برادر لرین بصیرت نظر لیه کوزدن
 کجوردی. اها کو خان نام فرزنداشنی بو خدمته احق و الیق کوروب
 عظیم لشکر ایله ایران کوندر در. یا کز بیک نفت اندازانه و بیک
 دخر منجیق سزان قومشولدیکه تانار عسکر کند انلر طوب و تفنگ
 برینه ایدیلر. و بالجه انشاء و داعده اها کویه اصمردیکه هر کم حکام اطرافدن
 سکامتا بعث ایدیلر کندی و مملکتنه تعرض انیمه سن. خصوصاً
 خلفاء، عباسیه سکا اضلاع تحت ایدیلر ایسه. بوجه من الوجوه کند
 و مملکتدیر انیمیه سن. فاما سرکشک ایدیلر ایسه جنکیزخان قانونی
 اوزره لازم کلانلر لبر ایدیلر. هوبورد در **الفصل** فخر تک الینوز الله
 سنه سنک ربیع الاولنده اها کو خان ممالک ایران طوغریوب
 سمرقنده کلدن اطرافدن کی حکام و پارسا باعرض خلوص ایدوب

پیشکشدار رسالقدر بعد شهر خرقانه وارد رکن الدین خوارزم
 شاه جنانه امر کرد که دروب آورد و سینه دعوت ایدر در
 کریمدر فاضل و محقق خواجه نصیر طوسی اندر ایلد و لغیر مزبور
 القاسم ایلد و افریشکش فایردر برادری ایران شاه و کجک اوغلی
 خواجه بزرگوار بولدانش قوشوب ایلتانک آورد و سینه کوندر در
 بعد از ان ملاحظه اسمعیلیه تدارکی کورلدن مقصود بالذات اولان
 خلیفه بغداد مصلحتنه توجه اولند پس خوجه نصیر الدین و رئیس الدوله
 و موفق الدوله اهل و عیالدر ایلد کوجوب ایلتانم خدمت ملازم و ملوک و زره
 بیورلدن بوخر اول آستانه دمنه ایلدغه رخصت و بیویوب اهل معرفت
 اولد قریبه بنا مصاحب اولدر مناسب کورلدن و قنایه ایلد
 خانک او رجوسر ایلد قوشوب کوجوب ایلدانه یقین کلندی خلیفه
 بغداد اولک مستعصم بالله جانبنه ایلد کوندر لدن مضمونده دایما بزمه
 دوستانی دعواسن ایدرسن بنه بزمه محبت نامه لر کوندر و ب بعض
 خصوصه معاونت ایچون لشکر طلب ایلد کج کوندر فرس معلوم
 اولدیکه قانکر حاکمه موافق دکلدر چو و ایلد و ویرلدن خلیفه که
 واقع حاله مطلع اولدر اولوغندن جواب یازمغه و رسول کوندر که
 کوجه تنزل ایلدی شرف الدین بن جوزر ایلد ملا بدر الدین محمد
 شروانی و نامه لر جواب ایلد ایلد کوندر لدی حالاکه مکتوبلرنده چو خلق
 محبت و خلوص عرض اولندن ایلد کونک غضبی اتشرسویندر حجت
 قدر ایدر سوز لر یازمدی زیراکه اول تار بخنده ملک بغداد مانند
 ارم ذات العباد بر خلد برین جنت آباد ایدن خلیفه نک شکست
 و قدرت و عظمت خود نه بایسته ایلد و کبر و عجب و غرور خود کماله
 ایلدندی فرضا که عظمتن در یتوز مکلف فریب و زینتدر مرتب

قیو اوغلان نامنه طوائف اغار قونلوردی حالاکه اندر دمنه بیج بر حرمه
 محرم اولیوب ایچ حرمنده باشقیه نیچه اغار دخی خدمت ایدر در
 مثلاً قوشنی بلا تشبیه نمونه مکه الله طوبت بر نیچر دمنه بر سیاه
 فطیفه اوستنه التون دکه اوزون یک صدارتشد و قوشی
 قرشوشنده مانند حجر الاسود بر طاشر قودر شد که حست پوشر
 امیدنه کلن پاشا ایلر آل او پیک دولتی ایل ویر ممکن اولدی
 او پیک در یعنی پوته طپاندر کبر اول طاشه یوز سوریکلی اتی ایدر در
 هر عبید شریف اولد و قجه که مستعصم بگرام نماز نه چیقردن اول اولو
 یولده واقع قصر لر بر عتکک تماشا سیر ایچون اوج فلوری
 یا خود دخی زیاده کرا صرف اولنوردی نیچه خطبه و سکه صابحه
 یار شاهرگاه اولور در قرشوشنده ایاغن طور ردی او تور دمنیجه
 او تور فرلر ایدر و شول زمانه ایلد کونخان بغدادی فتح ایدوب
 خلیفه و اولادنه تلف ایلدر شراب خانه خاصه سرو کلن
 قلعه دکی التون و مرصع و کش صراغر و قد حله و سایر بزم لاتندن
 یتمش دوه یو کلنوب ایلتانک او تاغنه نقل اولندن سلطان
 و نصیر طوسر اول مقدار تحفه و مرصعاته تعجب ایلدیر اگر چه شکست
 و قدرتنه نهایت یوغدر عیش و نوشه مداومتنه بنا غفله در
 مامول اولک مرتبه لر دمنه ارتوغدی متصل تنها سنده بزم شراب ایدر
 لذایذ شهوانیه سنه رغبت ایدردی اصلا طشرسی حاله
 و شکرتیک نظام احوالنه مقید دکلدی حیوانندن غلوفه بیندر
 زمانه یوزیکر در دست بیک نفر حسابنده ایلد کمنه هر اوغلی و مقرب
 اغار بر امور مملکت قارشمغله کند و سر تنها سنده کویاکم یوق حسابنده
 ایلد و یوزد کرا اولنم موایجب خوراکم وارد در اطراف مملکت کرم

وقلعه لریه و طیفه بینلردن ماعداهان پای تخت و اور دو خاصه
 خد متند اولانلرایدی. دخی بر خلیفه و یار شاه بود کلوغ کمره
 علوفه و یرمک اولما شدی و وزیر بر مؤید الدین محمد علقمه ایله
 عدم و فضل ایله معروف و نظم و نشر و معارف ایله موصوف بر
 وکیل صاحب تدبیر ایکن. مقریان پارساه که وزارت ایستد
 اولمشلردن اول خلیفه نک عرض و مالنه سعی اشک قصیده اولد
 انگر عکسه جهد ایتد کلر تعین بویشدی هر چند که خلیفه به بلدررد
 چندان التفات ایتد در عالم خرابه واردی دیدی قولاق طویموب
 دکلمدی کند و نک حضور راجتر کماله اولمغین ارکان دوزلک
 خبری یوغدر بعد ذلک وزیر خراغضه باشلدر عالم دیسلک
 خراب اولدی بیوک و کوچک بلور سز اولدی اطرافدک
 پادشاهلر خلفا ملکنک اختلالنر طویدلر مسافه بعیده ده اولوب
 طویمیانر طویدلر ویر. تاکه منکو خان هلاکوب کوند رکه جرأت ایدی
 اگر کاغذال و مخالفت ایدر سه جنگیز خان قانونی لجا ایدوب
 مملکتی یغایه ویریدی فلاجرم هلاکوخانکه نهایتی سر عکریه بغداد
 کلدر فرق و اتل کون مقداری محاصره ایدوب منجیق ایله ایچنده
 خلقت نصفه هلاک ایتد کون صکره خلیفه عاجز اولوب
 اوج اوغلی و اوج بیگ مقداری آل رسول و اولاد عیسیه اولمش
 بللو باسلو اعیان ایله بر سر هلاکوخانک او تاغنه طوغلدرا و غلدر
 کند و سر اچرویه الندی سائرنیه رخصت اولموب طشره قالدی
 اول خلیفه به فراجمه التفات اولندر شهر ایچنه خبر کوند رلر
 صکره هر کشی یات ویراغنه کیدر سونر دیو یورلدن بعد خلیفه
 و اوغلدری حبسه ویرلدنر مقرب حرم محترم لردنر ابن درویش داود

بنه سینه شاه و نجه بونلر کبر اعیان سپاه بریره تکلیف اولندی
 لغر کار خلیفه به و اولادنه دخی شهادت نصیب اولدی
 مورخ میر خواند یازدیغی اوزره کندنی و شهرزاده لرینر کچه لره
 صار دیدر. انرا اول نمدرک. ایچنده ایکن قلع ایله طوغرا دیلر
 ریاض الخلفا نام کنایده یازر که خلیفه به و اولادنه صغدر یلرینه
 قویدلر. اندن صکره میدان بر اغوب ات باغنه چینتدیلر
 یو بیان اولمشلردن و بویوزدن سیاستک اصله دخی
 بو اولمشکه ملا نصیر طوسر مان تجرید نامیده که کتابی تالیف
 ایدوب مستعصم خلیفه در کاهنه کلوب مراد ایتد کون
 خلیفه نک مقبول لکندنر کاتب یا قوت خطاط و آنک
 امثال بعض مقربلرینه بولشیدن ایلنوب شط کناندر
 او تور رکن خلیفه به صوند قدده انگر عرض ایدوب فلسفه دن
 بر کتابدر اعتبار و التفات بیورمک دیو غمرا ایتد کلر
 بناء ملا نصیر که کتاب فروری پیشکش قیلدی خلیفه
 نظر کن کند و به رعایت ایتد رحت اول کتابک برورفتی
 حس است اهانلر قویاروب جنایت و اراحتی یونوب
 پاک اولمه سر لازمدر هو صویه اصلادتی بونی کتور مدن
 یکه شهر طوسدن براو کوز کتور سک یک حفظ ایدر دم
 بیوردر. ملا بویوزدنر جهایه تحمل ایده میوب کبر و دوند
 کندی قنده کیدر سن ملا دید کنده اول سور دیغر صغری
 کتورمکه کیدرین جوان ایتدی فی نفس الامر اول انجمن کله
 بغداد دن کوچدی اطراف پادشاهلر تک طالعین
 طو توب. هلاکونک ستاره سن جمله دن فوس کورملان

خدمتینه واردی مقبول و مقرب مصاحبی او تو قید حیانت
 اولد فچه یا نندن ایرمکاد. حته انک نامنه زیج ایلیخا نه
 چهرتوب کلی دولت و شهرتیه سبب اولد عاقبت انتقام
 قصدیه بونجه لشکر ایله هلاکویه بغداده کتوردی خلیفه نک
 زوال دولت و سلطنته سبب اولوب. یا قونک سیاحتیه
 بیوردی. و خلیفه ملک بغداددن یاش ایدوب ایلیخا نه کلد کده
 کندوبی بر مرصع تخت اوزرنده. و نصیر برکش کر سیده
 کوردی. حته که ملا استهزایر بقیل کندیه خطاب ایلد
 بکند کی اصمرد و فکث او کوزی ایو کتور مدعی دیدی وقتله
 مقرر اولد قدیه بر صغریک درین بتونجه یوز دیروب انک
 ایچنه قوید یروب آت چینتدیر مک او کی خشونت بیشت اولد
 سبحان الله العظیم صاحب تخت دیرم خلیفه او فنی خلیفه
 ایکن علمانک رعایت و غریبه بلیمه هلاکوخان اکاکور حشت
 قبیاق چولکرنده قلمش بر تاتار میرزا سیرایکین. ملا نصیرک توفیرنده
 و کند و نک رعایت و تکریمنده هرگز ایهال و تقصیر قبلیمه
 حق بودر که مستقیم و غیور اولم قادر و غفورک عون و غیای
 ایله نصیر منصور اولوب خلیفه مقهور دن کوزل انتقام
 المشر. هلاکودخی ارباب معارفک قدر و قیمته ملک
 ایله پادشاه عالمگیر اولوب. یدی اقلیمه ولوله لر مشدر
 و بالجد خلفاء عباسیه جمیعاً او تویذیر خلیفه نامدار در که
 کیمینک او غلی و کیمینک قوند شیر تحته جلوس ایشدر. یعنی بو
 جمله نک مدت سلطنته بشیور یکمیشدر پس حسب
 سیدر حضرت پیغمبره چقر بومقدار زمان دولتدر حق

ولشکر و خزینه حسابدن ارتوق پادشاهک فرق الی کونه
 ایچنده نلی منقرض اولمشدر. و ملک و دولتر زوالن بشدر
 خصوصاً که هجرت نبویه دن بری کلن ملوک و سلاطین
 بونکردن چوق سلطنت ایش بوقدر شمدیجی لده دلدره
 بهمان بر قوری نابله باقی قالمشدر. سبحان من لایزول
 ملک. و لا یغرق فی البحر الممتوجه فکده حکمت هلاکوخانک
 بغداده کلوب خلفانک دولتر انمره نقل ایشکده بر
 سر عجیب دخی. زمانه اسبقده ناصر خلیفه که محمد خوارزم
 شاهه انجنوب اکه انتقاما جنگیز خانی خراس و ماوراء
 النهر مملکتیرینه طلب ایده سیدر که عاقبت اولاد نک
 او جاقری سونمکه جنگیزلرک جنگی آتیه باعث اولدی یعنی که
 مغول لشکر غم و لایتنه کله کیده بولدرین او کربذیر و خلغ
 مال و منالک یغما کندن لذت ایلدی. جاق صکر خلفا
 خانداننه آل اوزادوب اول نسله پاکی دخی فنایه ویردیلر
 سبحان من لا یعلم الا هو العیز القدر **فصل رابع** **الاسامک**
طلوع دولتی و زوالی بعده اولاد سبکتیک ابتدا سلطنت
وجلالی ذکر نده در خفی اولیمه که ملوک سامانیانک سیدی
 بهرام چوپینه منتهی اولور. مأمون خلیفه زمان سلطنته
 شهرته واردی غسان بن عباد نام سردار نه اسد بن مانر
 اولاد نک رعایتیه اصمردی یعنی که اکه خراسان ملکنر
 ویرد کده اول زمره یه خوش طونه سزد بوش پادشاه بیوردی. اکه
 بنا غسان که خراسان داخل اولدی نوح بن اسده سمرقند
 و احمد بن اسده مرغانه نی و یحیی بن اسده و اسروشنه امارتیر

لعین ایلدی. و ایس بن اسده هرات ایالتی توجیه قلدی
 غسان کم خلیفه نک بکلیک یکس اید. بونکرک تحت حکمنده
 بکلیک منابه سنده اولدر. هریری عدالت و دیانت ایل
 حکومت مشغول اولدر شول زمانه هجرتک ایکبوز التمش برکنه
 ایدر معتد خلیفه ملک بغداد خلیفه اولمش در باغافانه
 حکومت توجیه اولنن احمد بن اسدک اوغلی نصر بن احمد سانی
 ماوراءالنهر حکومت ایلد. سرفراز اولدی کندیس واروب سمرقند
 شهرنده اووردی. قندش اسمعیل بخارا بکانه کوندر در بوطریق
 کیدرک نصر قوندر. کلی ضریبه به عسکره مالک اولدی
 عاقبت تحت سلطنته جلوس قیلد. اول ظهور بولدر مامون
 خلیفه نک احسانیلد اولغین ولی نعمت اوغندی خطبه سنده خلیفه
 عصر اولنن کم ایس مقدم انی اکرردی عقبی کندوی ذکر ایدر
 وگاه گاه خلیفه جانبیه بدایا کوندردی عرض مجتهد خالی اولدی
 بعد زمان قندش اسمعیل هر قوت بولدر حه بابیندری بوزیو
 برکتره ایکس بر بریل جنک ایدر. اگرچه که نصر بن احمد صند
 قندش حضور نه الی بغلو کوندر. لکن اسمعیل انی اولدر مدبر نم ولی
 اولو قندشده یوخته کوردی کندیس وزیر و وکیل کس فرستون
 طور دی نجه زمان بو حال اوزره کجی. آخر هجرتک یوزتمیش
 طغوزنده نصر مانی وفات ایددی اندن صکره اسمعیل بن احمد
 سانی فراغ بالده تخت کجی. ماوراءالنهر سلطنتده علم قدر
 اثبات ایدر غایتله عاقل و دانا و اصحاب معارفه رغبت و
 التفات هوبد اباد شاه اولغله حق جل و علا اولادنه نصرت و برک
 بوندر طغوز کشریه سلطنت یلدر اولدر یغنه که اسمعیل بن احمد

نصر بن احمد. احمد بن اسمعیل بن نوح. نصر بن احمد عبد الملک بن
 نوح منصور بن نوح بن احمد امیر نوح بن منصور منصور بن نوح
 عبد الملک بن نوح جمیعاً یوز او توزیل مقدار سلطنته عنوان
 بولمشدی. اما حاق صکره شهریار اولنن عبد الملک بن نوح
 تخت کجی. بنده زاده لرندن سدر محمود سبکتکین ملک
 خراسان تمام حکمنه لشدی. حد ذاتده محمودک ولی نعمدی
 ایکن. ملک موروثکینه الی اوزا تمشد. زبیر اسطخ محمودک
 بابا سبکتکین الب تکیک قوی ایدی. فرزور الب تکیک
 مایندر. بنشیر پادشاه اولنن عبد الملک مشترکین
 اید. بنه بویه ایکن جمله دن صکره شهریار اولنن عبد الملک
 صیوب بخارا جانبیه هجرتشدی. وارد یغی کبر ایلک خان نام
 بدخت کلی عکرا ایلد بخارا قصدنه کلشن بولنوب. اول دردمند
 تلف ایدر. مایندرک نس بوطریق نهایت بولدی. بعض
 موثر خرقونجه فرزور عبد الملک اسمعیل نام بر اوغلی فالندر. اول
 فترده قحارق جرجان ولایتیه واردی. و کندوی بلدریوب تک
 تنها کجتمک اوزره اولدر. اتفاق برتنه یارم او یورکن اعراب
 بد کماندن بری. لیکنه طمع ایدر اول در در اقا سبکتکین بیان
 اولنن اوزره مایندرک امر اسندن الب تکیک قوی اید.
 غایتده مدبر و سخی و بهادر و مقادیر ناسر بلوب تشخیصه قار اوغور
 کشده و لطیف و کرم حدون زیاده بر نامدار بکلیکی اکثر اطراند
 حاکم ایلد. نجه نجه صواشد. هر برنده منصور و نظفر اولوب دولتر در کار
 باشند. آشد. آخر کار چیمال هند کس قونوقدر نوب پادشاه
 اوغراشد. آنی صیوب کفاری قیرو ب غزنه پای تختی الوب

دارالملک ایندرا اندن صکر خطبه سن او فودب سکه سنی
 یوریدوب تکرارینه چیبالک تختنه واردنی طغنی نام
 مشکل قلعه سنر اوب او توز بیک عسکرین قلچدن کورد
 اون بیک هندودنی بونیو بغلو اسیر جیفار در و الدی
 مملکتک پتچانه سن بقوب برینه جامعلو مسجد لر و تکیه لر
 یا بدردی آخر کار او جیوز سکسن بدیخی سنده ده عمر التمش
 پیل ساینده ایکن وفات ایندرا او علی سلطنت محمود سخته
 کجوب بر عظیم القدر پادشاه اولدی اکثر ولایت هندوستانی
 فتح ایدوب کالی غار ایلدر و شاهنامه گیتی بولانا فردوس
 طوسی انک نامنه نظم ایندی بوز مردن دخی اون اوج نفر
 کمنه پادشاه و صاحب نظر اول مملکتک حکم ایندی
 بو طرفه ساماندرک ملک و دودلر جمیعاً اولاسکینینه
 نقل ایلدی که بونلدر امیر سبکتکین او علی محمود و مسعود بن محمود
 و محمد بن محمود و مود بن مسعود و مسعود بن مود و عبد الرشید
 بن مسعود و فرخ زاد بن مسعود و ابراهیم بن مسعود و مسعود بن
 ابراهیم و اسکندر شاه ابن مسعود و بهرام ابن مسعود
 و خسرو شاه ابن بهرام و خسرو ملک ابن خسرو شاه سی
 من لا یزول ملکه ابد **فصل خامس ملوک طاهریه زوال دولتی**
وامراء بنی آخر حکومت و اولاد صفاریانک ابتداء شوکتیدر
 ملوک آل طاهریه که اولدری طاهریه و ایلمین و ایکنجی طاهریه
 طاهریه او جی طاهریه بن عبد الله در دج محمد بن طاهریه در تاریخ
 مچر تک ایکیوز سنه سنه طاهریه ستولی اولدر و ایکیوز الی
 الی طهوز بنی بیلده دولت صفاریه در یعقوب بن لیث انتقال

ایندرا نور یعقوبک بابا سیرستان ولایتنده دوتجلیک
 ایلیوب کچنور کن کوردیکه رنجبر لکله نفسی مراد بجه غنا حاصل
 ایندرا بر وافر مبلغه مالک او مینجه استودکی کبر طعم و کبار
 و خر جلق بولمز فوری برقاج سارقه باش بوج اولدر بر کجه
 حاکم ملک سیرستان اولدر درهم بن نصرک خرنیه سن یاردر
 نفوذ و سائرالتون و مکش اثنو ایندرا و مرصعاندن کار نشه لر
 کیردی لکن خرنیه دن مراد بجه ال جین الوب طشر جیفار جوج
 محله معلقده بر مکش تبسه ایچنده بر شفاف سنه کورد
 کوهر قیاس ایدو ایندرا دی و نه اوله دیو دل اوروب طندی
 مکر که طوز ایش بن نصرک جدا عکس زماندن بر مرتبه کا صقار
 ایش لیث که طوزی یلادی بکیز متغیر اولدر و دونوب و غیر
 خطاب ایدو ایندرا که اندامی ایلهر کس الدیعی متاعی
 و نفوذی بر لوبینه ایلمه لر باغشی ندر دید کارنده دنیاده لسان
 جاک طوز و اتمک حقیقده بوسبب ایلمه که نان و نمک هو
 طعالمک لازمه سیدر که بناء حضرت حقک سائر نعمتدی
 اکلیوب بویکی سنه مذکور اولدر چونکه بن بوشهر بارک
 طوزینی طندم من بعد حق مکنی قویوب بر سنه الماغی مقور قیلد
 اگر بنم خاطر امستردیلر کز سزده برجته سنر الملک عن فریب
 بونک بدی نه غنیمتله کیره جکدر تک او صمک دیدر جمله
 بولدا سیر و کندر فراغت ایدو صفرا لید جیفوب کندی
 یعنی که خرنیه نک قبولین اورتوب علی حاله ترک ایندی
 ارته سرکه خرنیه و اسکندر کلدر قبولری بوزلمش و بعض نفوذ
 و تحف طغلمش کوردی وقت فرصتدردیوز و یوم و بر حساب

و بی نهایت ذی قیمت اتواب اولوب کتدر او نه کتدر
 بعد زمان خزینه اجامش و بود کلوا بال و منال کتدرش دیو
 صاحب و صفالین بولار و ریتم من نصرک حصورنه کتدر
 و بوقضیه بین الناس شایع اولوب بولایکه اتوابدن
 بر نشانه بولنه دیو اهراس و اغارلی جست و جویه باشد
 قاتالیت بوحالی تجت قیلدر و بعضی بکنا بزه آبخه
 اهر اولنوب کتاشکده جفا ایتد کلرینر اشدوب
 رحم قیلدر هم اندم خوف و حشیتی قویوت بن سزک
 خزینه کزیر اندر بولدم و کیمار ایدوکن تفصیل اوزره خیر
 ادم بالذات یادشانه بولتدیر کتدر خیرین ویرین
 دیدم فی نفس الامر و همک یاننه و اردیغی کتدر ماجرانی
 تقریر ایدر یعنی که خزینه سینه کیروب نه بایتنر نقود و
 تحف النمشکن اول طوزون طامغله جمله سرینه رد
 ایدر کلرینر سولیدی ظاهر بودر که حال موجود اولمیان
 تحف و نقود و جواهر خزینه دار کزالمشدر بوقلمک
 کورک دیدی فی الحقیقه خزینه دارک اولر باصلد
 خزینه دهن هر نه کتدر اب انده بولندی و هم من نصر اول خزینه دار
 غضیب ایلوب سن بونجه روز کاردر که بنم انیم رس و بونجه
 انعام و حسن مظهر سن ینه کفران نعمت ایدر افرصتده
 بویله طمع و خرسنق ایدر سن برجیه حسن مظهر کورین او غرس
 فجر دیا کلوب طوزیمزدن طامغله خزینه مزدن ال چلوب
 و ستر بولداشدنر جمیعاً منع ایده سن ابرته سر حاضر شکا
 راست کلدیم دیو بویله بد بختک ایده سن دیو بونجه عقاب

وزیر جانبند و ارد

و عتاب ایدر عاقبت انواع اشکجه و سست ایلد اولدیر
 خزینه دار لغی لیشه ویردر مزبور همان اول سب عتد صلیح حاله
 اوزره اولوب صداقت و استقامت کتدر بیل خدمت
 ایتد کتدر کتدر امیر لشکر اولدی یعنی که پایه قطع ایلوب
 سر دار لغه عظیم شانه بولدی و کتدر بیک اوج اوغلی و ایدر
 یعقوب و عمر و علی اسمله جمله سر نامدار ایدر بیوکلر یعقوب
 زیاده بهادر و انک نظیر دلیر و دلاور او تمغله و ریتم انی ناصر
 خلیفه به تربیت ایدر یعنی قوللاندوب ایدر کلجک قوکلر ایدر
 بلدر در آنکه بناسر دار لغه خوارج قیالنه کوندر لدر کرک انده
 کرک ستر خدمتده منصور و مظفر اولوب کلی اشتها
 ایلد و وندر بوطر بقیده نجه ماه و سال صداقت اوزره خدمت
 ایتدین و رهیم کرک کتدر کوزنه کیردی کند و سر پرفانی اولوب
 مملکت صبطنه قادر اولادی اولماغین ممالک سیستان
 یعقوب بن لیشه بلدر در خلیفه جانبندنر دخی تیغ و کمر کلوب
 قدر افرزون اولدی و باجمله هجرتک ایلکوز اتلی او جیحی بیلنده
 سیستاننر لشکر چکوب هراته وارد و محمد بن طاهر جانبندنر
 انده حاکم اولد محمد بن اویسی منظم قیلدر جمیع سیستان و هرات
 و کرمان و نیشابور و بلخ و طبرستان و تمام خراسان تحت
 حکومت کیردی اگرچه که خلیفه ایلد مصافات اوزره کینوب دوستق
 ایدر که کتدر بونک بشا عتد حسن تدبیرندن خلیفه هزار ماویم
 ایدر دی و انحصار مذکور یعقوب او نه سینه حکومت ایتد کتدر
 صکره قونج مرضندن فوت اولد برینه برادری عمرو بن لیشه
 جکول ایلوب اشتها بولدی کنن تک طور مدر و تحت حکمندی

مملکتی قناعت قلمدی. لشکر چکوب فارس ولایتی کلدی
 خلیفه جانیبند انده بکلمی اولی اسمعیل مملکتی سور در حقیقار
 حکمت خدا بواشاده کند نک شگری نام سردار سائر
 بکلمی ایله اتفاق ایدوب خروج ایندر وقت محاربه ده غایب
 کلوب طاهر و قزندی یعقوبی اله کتور در فارس ولایتی
 اوزره تحت حکمتی الیه بعد از نور طاهرک اوغلی احمد ظهور
 ایلیوب ملک مور و تنز کماکان ضبط ایندر و کند بدین صکره
 اول مملکتی صلیه اوغلی خلفی خلیفه و کدر خلف دخی خیر خلف
 نجه زمانه عدالتی حکومت ایندر و انک زمانی کتد کدیم صکره
 نصر بن احمد خلیفه اولدر تابش یوز الله سنه به دگ حکومت
 و سلطنت ایلدی پس بو ذکر اولنا یعقوب بن لیث و طاهر
 بن عمر و احمد بن طاهر و خلف بن احمد و نصر بن احمد و حوز سید
 زیاده چه پارس ایلدی بن الملوک عدالت و شجاعت
 اشتها بولدی و خصوصاً که ابن احمد حبشی معمر اولدر یعنی که یوز سید
 سور و ب حکومتی متقل اولدی بعضی قونجه الی الک سیستان
 مملکتی بنو سلسک تحت حکمتی در دیر لیشک ظهوری سبب
 حق نام و مکی رعایت ایندیکی ایچون اول مقابله ده ویرن ملک
 دولت زواله ایر مدیکنی خبر ویرن **فصل دیر زوال دولت**
ملوک جرجان و طلوع شمس سعادت و یلیا که ال بویه دید کار
 بعضی مورخ خلخال بویه نک سید بهرام کوره حقیقار ویر کند
 بزم بنم آخر ملوک بعم اولدر بزدجر بن شهریاره منتهی اولور
 سولر لری نجه روز کار و یلمیدر ایچنده حکومت اینکین بونره دخی و یلی
 اطلاق ایدر مورخ میر خواند قونجه آل بویه نک حیر اولدر ابو شعیب

اوسط نام سدر بکیمینه ایدر علی حسن و احمد نام اوج اوغلی وار
 ایدر برکون منجم حضورنه وارد کر بر رویا کورشدی انک تعبیر
 مراد ایلدی یعنی که واقعه ده بنم ذکریدن بر آتش فروزا چبقدر
 بعضی مملکتی یقه یقه بوسکه چکلمدی بعد اول آتش اوج بک
 اولدر و هر برنک او کنده مملکتی خلفی ادب و خوشو غله
 دیرندر و بواشگر شغل لرندر روی زمین و آسمان برین ضیا
 ایله طوبوب منور اولدر پس رویانک تعبیر نجه در دیو صورتی
 اول منجم تعجب ایدر ک مادامکه سن بجا بر پارت و یا خود بر
 فخر خلعت باری اون که التون و بر مبین بو واقعه یک تعبیر
 ندر اینتر سن دیک ابو شجاع ایسه و الله عمر ده بن بر آت مالک
 اولدم و ارقامه غنی قفتان دن غیری بر قفتان دخی صرت رس بولدم
 اون التون ایسه موجود یوقدر بنم خیر دیم الوب تعبیر ایدر سک
 ثوابک مامو کدیم زیاده معتبر در دیدکی سنک اوج اوغلک روی
 زمینده سلطنت ایله لر اولدری خروج ایدوب صکره ایکی که میت
 ایله لر یعنی کم بر یوزنده کی مملکتی اندر حکومت و عدالتی بون
 اما بولیکه اندر دولتمند بزه ده بر حصه اوله دید که ابو شجاع
 دکلدر بے اختیار وافر کولدر بنه مزه لنور سن دیدر منجم ایسه اصدا
 سوزنده دو نمدر اوغلدر صور و ب طالعین طوند بر بولکر
 عماد الدوله علی که هنوز اکاعی الدوله بقیه قونامندی نخنه جمله
 قونکورد در اول پادشاه اوله حق بودر دیو خبر ویردر حکمت خدا اعمال الدوله
 چوق زمان کجین اول اطرافه کی حکامدن مراد و کج نام شهریاره
 خدمت ایلدر حته انک جانیبند کرخ شهرنه حاکم اولدر کند
 لکن کرم و شجاعت بر درجه ده اید که طتکوسوزنی اشیدن یا ندر بر

ایرمزنی التفات منظر دوشند بر دخی انک خدمتی ترک ایتزدی
 حتی بر کتره مراد بیج کنندی عکس کردن بر بوز نفک و خلیفه لرین کرخ
 مالیدن کوستری انر عمادالدوله به کلد کده بر وجهه دینیکه بالفرو
 جمله سرکه قول اولوب خیفه بیعت ایتدیله اگر چه بواحوالهم داد بیج
 بعض مرتبه ایشتمش ایدر خوفند نه آشکاره ایتکه قار اوله مدب
 کا هی بعض بهانه ایلد عمال الدوله به استاسنه استدی اولدی
 متنبه اولمغین بعض معقول جوابلر ایلد اعتذار ایدو کتمزدن بوانتاه
 تحت حکمنده کی طغوز بوز اتلو ایلد اصفهان اوزرینه یوریدر حاکم
 اصفهان اولان ابن یاقوتک اون بیک مستح لشکرین صندرد
 بعده ابن یاقوت ولایت ارجانه فرار ایتکین اردنجه وارد ران دخی
 فتح ایلد اعتداء شان بولکده بعده فرزند اشتر کن الدوله به کوندردی
 کازرونی دخی تحت تصرفه الدی اندن صکر اصفهان پای تخت
 ایدینوب اطراف ممالکده کی شهر یار لر کند و دن خوف حکمه باشکده
 اما تاریخ بنا کتی قولنجه ابتدا ظهوری ایتدی اوجوز اینج سنده
 بو حقیق قولنجه صاحب ظاهر ک فوته راس مانه دنه میا شری
 مناسک کوزلدرو باججه برقاج بیک آدمه مالک اولوب یاقوت
 حاکم شیراز ایدر انک قصده یوریدر اثنین غنیرنده ان دخی
 فتح ایدوب کامران عالم اولدر اگر چه که عکس کره تنبیه ایدو شهری
 یغما ایتدردر بارنده اول بر کونده کورلم دیدر بو تفکر ایلد سر ایدر
 ارقاسه اوزره یاقوت عجبانه بردن خزینه تدارک ممکن اولد دوجیره
 باند فرور بوملاحظه ده ایکن ناکر اسقف سر ایدر بیلک باشنه
 چیقاردنر وینه ایتدی چکوب برقاج کره بوشیوه به ایتدربس
 عمادالدوله حرم خدمتکار لرینه اواز ایدر شوندر بریلان ظاهر

اولمندر چیقوب اولدر ک دیدی وقتا که اول محله جیفدر پنجه
 صندوق مالامال فلوری و نفوذ بولدیله پنجه یوک تخفه قماشلر
 دخی کوروب ایندر دیلر عمادالدوله که بوندر کوردی حقه شکر فراوان
 ایلدر و ایرته سر اول خزینه به لشکرک بخشیشنه صرف ایتدی
 بعده بر استاد درزی استدیکه اول اقمشه دنه خلعتدر کدره
 عجله اوزره کندریه و توابعنه پتشدرد مگر که نفس شیرازده بر استاد
 درزر واردی اما زیاده صاغر ایدر امیر یاقوتک درزر پشینه
 و ملوک شیرازانے استخدام ایدر درر خاصه خلعتدر اول دیگدری
 بعض اهل وقوف آنے سوق ایتدی احضار نه آدم کند وقتا که
 غر حضور شهر یار بریه کلدرد قنی چوب کتور دکر یعنی جامه کسمک
 ایتدی آر شون کتور دکر دینکدی در دمنده صاغر چوب لفظن ایتدی
 فور قوسندن عتقن الدیروب کند و دن کتور صاندیکه چوب
 مراد دکنکدر یعنی که یاقوتک سنده کی اشیای سنی نیکر
 دیود و ملکر بهمان اغلیوب کشف راز ایلدیکه چوپیه نه
 حاجت که بنده امیر یاقوتک کرانمایه خلعتدر ایتدی اون
 ایک صندوق نهاندرا اندن زیاده در دینلر بیلاند دیدر
 عمادالدوله کولکه باشیوب و ارادرا انگری کتور هیو
 کوندردر بلا رجمه اون ایک صندوق خلعت و اقمشه ظاهر که
 کلدی و باججه آن تو طریقه ظاهر ایتدیله کیدرک اطراف
 ممالک ستولی اولوب ملک بغدادی دخی تصرفینه ایدر
 حتی مغالدوله تام برادرینر بغداده کوندردی پنجه روز کار
 خطبه و سکه ده خلیفه ایلد شیراک اوزره اولدر القصد
 کاه شیراز و کاه کازرونه پارتخت ایدندیلر و کاه بغداد

و از الملكندة سلطنت اينديز عماد الدوله و ركن الدوله
 و معزاله دوله و عضد الدوله و مؤيد الدوله و فخر الدوله
 و شرف الدوله و عزالدوله و مصمص الدوله و بهاء الدوله
 و مجد الدوله و ابوكا بخار و سلطان الدوله و شرف الدوله
 و جلال الدوله و ملك جهنم و عماد الدين و ابو منصور قولا و تون
 على الترتيب تحت سلطنته جلوس قلد يزد **فصل سابع**
سبك كنيدك انتها دولتر و سبجو قلدك مظهر و علوشاني
و سلطنته بيانده در اصله سبجو قلد بقاق نام تاراك او غلير
 اتراك بارشاه بيغو نام حاكم ز مانده بوز بلكلي اير ظهور
 ايد و انكله نوها خصوصتر ظاهرا و ملغين اقربا و تعلقا في ايله
 كو چوب ماوراء النهر طرفه زنده جنيد نام مملكتة كلده
 بعد زمان انده وفات ايلوب اسراييل و ميكائيل و مو
 نام اوج او غلن قودر بعده ميكائيل بومعه كه ده شهيد اولد
 بيغو و طغرل و جغرز و داود نام درت اولادير قالد يكيم
 هر بربر تركمانك بوي بكار اولوب كلي جمعيت و قدرته
 مالك اولد حجه بونكر قدرت و شوكتند سلطان محمود
 سبك كنيدن كبر غازر او شندر الله بريكو ز بنم يانده بونمق لازمدر
 ديو اسراييل ياننه كتورندي بعض ناسزا كلمه اتنه انجنوب دائي
 جسمه بولنسون و قبيده سنك قور قوسر بنده مقرر اولسون
 و بوكا بخار نام قلعه ده حبس ايدوب نجه بيدن صكه
 تلف ايندري عاقبت سلطان محمودك كه الملق مكر و تداركنه
 قونلدر اگر چه سلطان مسعود ايله اولك قصه لر تفصيل اوزره
 باز ملكر تظويل كلامه باعثدر لكن اجمالاً بومجلده ذكرى مهم

ايدكي ظاهر در سلطان محمود فوت اولوب سلطان مسعود
 بن محمود تختة كج كده اگر چه كه آل سبجو هنوز صاحب سكه
 و صاحب خطبه و كلدر ايدى لكن باو يدكلر زمانه برايكي
 يوز بيك ايرل شكه قدر تلمر ستردى منقولدر كه طائفه مزبور
 مقدمه همچون صوبنى برى بخير ايدى اونه جانبنده قونوب
 كو چوب سلطان محمود ملكنه قدم بصم لدر شول و ملكه پيشكش
 و آدم كوندرديلر نهر مزبور برى چوب شهر نسا و نيشابور
 اطرافيه قونوب كو بجهكده اجازت استدر مرحوم سلطان محمود
 كله عا داغن م اولم نه طلع ايدى طائفه مزبور نك برى
 بجهنه اجازت ويردر هر چند كه اسكاه جاذب نام بكار كنيسر
 فريار ايدى آل سبجو قلد بو خاندانه يقين كلمه مناسبت و كلدر
 كورد سلطان محمود كه التفات ايدى اولادنده دخى قوت و
 قدرت اولد كلودر قياس ايدى قجايكه سلطان مسعود زمانى
 اولد آل سبجو قلد او كى حدود و سنورنن دخى يقين كلده
 ماينلر نك جنگ و آشوب اولم نه هر برى بهانه ارردى
 حجه بر كره سلطان مسعود تيمش بيك نامدار آتو و او توبيك
 كزیده بياده ايله سبجو قلدك منعنه متوجه اولد بيك ييلده
 ظهور كلامين جنگ اول ايامده ظهور كلمش كن بنه سبجو قلد
 نصرت و قوتده و كندر عكر كسر و هزم نميده ايد و كى تعين بولدر
 انقصه بر كره هجرتك در توب بكم طقوزنده لشكرى صندرد
 داود بن سبجو قلد قل اللهم مالك الملك ايتن او قورق كود
 حرمه كيردر حجه چوب تخت زر بنه جلوس قلد بعد
 مملكت خراسان و لثوب داود كندى مرد ستملر بن لدر

طغرل بنه لشکر چکوب فرستان و طبرستان و همدان و
 و قزوین مملکتین فتح ایلدی کند ی نامنه خطبه و سنگه مقرر
 اولدر قزداشر چغز بسک دخی جنود نامعد و دایله بلخ و لایق
 وارد در جمع توابع که مضافاتی ایله اولدخی و برلدر ضبط ایتدی
 بوحالده بشیوز اوج سنه سنه دك غزنه ده اولوب غزنه ده
 الذن کتمکله هند و ستان و لایتنک بعض کوشه لرند و زکار
 کچور دیر چاق صکره صاحب تاج و تخت اولدر خسر و ملک
 ابن خسرو شاه زمانده بشیوز سکسن اوج تاربخنده غیاث الدین
 محمد غوری غزنه یی الوب پای تخت ایدندر خسر و ملک
 هند جاننده بولنوب تکرار غزنه فتحه چاره ایدمه مکر حد اینه
 رحم و شفقت غالب و کیمه کرکه سرن فاش ایدر برغافل
 پادشاه اولمغین خادمر و عورتک امور مملکته قارشدیلر
 ارباب مناصبه جوق جوق دکندر مکله فقیر الحال قودیلر
 زبور سلطنت غیاث الدین غوری که بوحالی اشدی
 عورت و اوغلان حکومت قارشدی بغی کبر الوب حراونه
 یتدی بعد زمان خسر و ملک زمان ایله انک یاننده وارد
 کندویه و اهل و عیالنه شهادت برتین اچروب آل سبکسکین
 منفرض اولوب کندی مثلا امیر ناصر سبکسکین و سلطان محمود
 کزین و سلطان محمد بن محمود و سلطان مسعود بن محمود و
 بن مسعود و فرخ زاد بن مسعود و مسعود بن ابراهیم و ارسلان
 شاه ابن مسعود و بهرام شاه ابن مسعود و خسرو شاه
 ابن بهرام شاه و خسرو ملک ابن خسرو شاه که جمیعاً او
 ایکه پادشاه نامدار ایدیکه اکیوز آل ییل سلطنت ایتدیلر

مشهور دار و دیار ایدیکه عاقبت ملک دولتر و شمنیرینه نفر
 ایتدی اکثر التندره رعیتکدر اولدر سلجوقی ترکمانلر ظهور ایدو
 اولر نازین مملکتکدر ایلدن ایلدی اولدر اولر مملکته سبکسکین
 محمودک طمع خام اولدی یعنی که قیون حقلرندن کلی غرنیه
 حاصل اولورد بولوب قیدیه حیچون صوبینی بربرکوب مملکته
 قونوب کوجمکله اجازت و برکندن ظهور بولدر
 تانیا اوغلی سلطنت محمود داغ باشلوق ایتوب ایدیکه بر
 لشکر چکوب سلجوقی کک اوزرینه واروب یوزلرین
 و کوزلرین اجمعه تعین بولدر نالان خسر و ملک شاه که بو
 جمده ناک اخویدر سلطنت ناموسی ایله مقید اوکیون غایتده
 سلیم و حلیم اولمغین زمان دولته عورتک و خادمر امور
 مملکته او اهل منصفه قارشب بکار و بکار بکدرک غنیر فقیر
 اولوب منصب صیق صیق دکنمکله بیک و کوجک بکدر
 اولوب الوب ویرن بلور سزاومغله نظام مملکت اخلاله
 یوز طوتر یعنی کیر و ملکار دشمنلره نعل ایدوب یعنی اولدر
 سبکسکینک غنیر فقیر و شهزاده لری بویر بغلو اسیرو
 دولت و غرنله عاقبت اولدر مغوم و حرن و حقر اولدر
 سفر لرنده صباح و خورشام بکرم بشر جنس طعام و حلویات
 بشوب هر اویننده بش در تو اتمک بکمه معناد اولان
 منعمر بر دیلم قور رانکه محتاج اولملر تحقیق بولدر اما سلجوقی کک
 ظهورنه و دولته بغت اولدر مجرد کند و لری ایت بلند لری
 حسن تدبیر لری ایله حرکتکدر و بولر بوب او شوب سلطنت
 حصوله سعی و دقتکدر اولدی **فصل ثامن سلجوقی کک زمان**

جانبده کی شجعه نیک ابتداء حکومت و بعد زمان ملک و
 دولتش نیک لغوه نفقه خصوصه در سبب خود که بکسر شجعه
 ملک کرمان حکومتن ایدلرک مشهور لریدر یعنی که بجز ملک
 در تیز او تیز او حنی بیلنده طغرل سلجوقی و فرزندانش در عجم
 ملک تیز استغفار بولدقده اولاد او دین جعفرک سلجوقی
 کرمانه ملکنه پادشاه اولدر کیدرک قوت بولوب یکره
 بیلدن صکره شیراز مالکنه دخی مالک اولوب کللی شهرت
 بولدیر یعنی که دبیلدیرن اولکر کرمان پادشاهلرک دوتی
 عینی ایله مزبور فخر ایلدر اما بوزیل مقدار سلطنت ایدلر که
 کندویه غور حاصل اولدر افراسیاب سلطنت ایلر
 کچه قور بادشاهه قوشو طوروب بعد زمانه اوغلی ملک شاهه
 مقابل اولوب جنگ اتمکاه طوبلوب بر زمان مجوس
 اولدر قد نصکره زهر ایلر هلاک قیلدر او تیز ایکی سل مقداری
 حکومت ایدلر کن صکره باشنه بو حال کلدی بعده
 سلطنت اون ایکی سل سلطان شاه ابن ملک قادر ضبطنده
 اولکر و اول وفات ایدلر کن صکره اون اوج بیل برادری
 توران شاه سلطنت قیلدر بریدن صکره ملک مور و تکر
 انک اوغلی امیر تران شاهه دکره آبا و اجداد طریقن طوب
 آنه الحاد و ادبسه دوشر ملکن و کرمانه ولایتی رعایا
 کونا کون ظلم و جفا ایلکین بش سنه حکومت ایدلر که
 قتل اولدر بعده ارسلان شاه ابن کرمانه انک خوفندن
 کینه لر بوجانغده اختفا اوزره ایکن صدر سلطنته دعوت اولکر
 کما عدل و داد ایله فرق ایکی بیل حکومت قیلدر آخرتیشوز او تیز

التي بیلنده وفات ایلدر بعده اون درت یاشنده
 بر او غلنه جلوس مقرر اولدر اولدری عمر سور میوب وفات
 ایدلر که طغرل شاه صدر حکومتن بچوب اون ایکی بیل
 حکمن یورتدی و اول فوت اولدقده ارسلان شاه
 و بهرام شاه و توران شاه نام اوج اوغلی قالوب
 یکره بیل تمام اوج شهریار بنام جنگ وجدال ایدلر
 اما که ملک مور و تکرین یقوب رعایا سنر فقیر ایلوب
 لشکر مفلس و دیون دوشوب کرمانه مملکتی لر اوشوب
 ییوب قوریمش درخته دوندردیلر بولدر نصکره بر مدت
 محمد شاه ابن بهرام شاه اولدر که نظام احوالی مکره اولوب
 مبارک شاه سلجوقی بعضی قریا و تعلقات معاوترا ایلر
 تحت حکمنه ایلر یوز فرق بیل یقین تحت تصرفنده اولکر
 ملک مور و تکرین ایلرین جیغدی زوال ملک دولته عیث
 اوج برادر بری برینه دوشوب متصل سفا تمکله شاطا لقه
 فقیر اولوب رعایا ایلر اوج پادشاهک قهرنه دویه میوب
 یراکنده اولدر و سائر خلق هم الم جلوب حضور و راحت
 نولملر اید **فصل ناسع روم و لایتند سلجوقیلرک ابتداء**
ظهور دولته و ملوک و انشمنده نیک زوال سلطنت
ملوک و انشمنده که سید بطل غازی اولادند حب
 کرمانه و مجاهده سر غالب نصرت ملک احمد دانشمند که
 روز کار له روم و لایتند غزال ایدوب طوغدیغیر ملایمه
 شهر را یکن اندن لشکر جلوب کلوب سیواس و نیکار
 و توقات و اماسیه و جورم و انکیلیب نام شهر لر رو نیجه

کرمانه ولایتی

رلری قلی ایله آجوب متصرف اولدقدن صکره وفات ایله
 ارتوخینک افرومیه که بعد السلام نامی مهر بانه قونلمشدی
 تفصیل رقای اچما نام کتابده بیان اولمش در ملک
 دانشمندیه دن صکره. اوغلی محمد غازی طفل بولنوب
 کفارک بحومنه مقاومت ایتمس ممکن اولما مغنند کوه
 افرومیه خنور ملک غازی بی آلوب بغداد شهره
 وارشد. اول زمانده خلیفه عصر اولک مقتدر بالله محمد
 جانبنه واقع حالی بلدرشد در خلیفه و خرائره کلی رعایت و
 اکرام ایلیوب سیدین شاه سلجوقینک بلین نام قزقند
 ملک محمد غازی به نکاح ایدی مابیند بوجده الشاد و
 ربط ایتدکن صکره سیدین شاه سلجوقی بی روم ولایتنه
 بارش بلغه نام زد قیلدر. و ملک محمد غازی عسکر او خوب
 حسن مدار ایله کینه لرینی اصرلدر. انکر که طوغغر ملک رومه
 واردیلر نیجه بیلدر محبت و مصافات ایله کیندیر. بعد زمانه
 قونیه بی پارتخت ایدندلر بکر بی سلطنت ایدوب حدود
 رومده کچندی. بعده فرق سل وخی برادری قلی اکرک حاکم
 ایلدر. و اول فوت اولدقدن صکره اوغلی سلطان مسعودینه
 ملوک دانشمندیه ایله اختلاط اوزره اون طغوز سل الد
 ویردر. آخر کار اولدخی وفات ایدوب اوغلی دیکر قلی ارسلان
 تخت کچدر. و اون ایله برار و نامدار شهرزاده لر وجوده کلون
 و حاصل اولوب هر بری شیخت و سخاوت ایله امتیاز بولدر
 بونلر زمانده ملک دانشمندیه اولادی ریختدن دوشوب
 سیواس و قیصریه اندرندم اندرندم برتاریخده حکومت روم که

ملوک دانشمندیه دن ملک ذوالنون النده ایدی حام
 سام اولک نورالدین شهید جانبنه واردر. اندرون باردم
 طلب ایتمکله. فخرالدین عجب المسیح نام و کینر عسکر ایله
 کوندر و ب سیواس و قیصریه بی یه آلوب ملک ذوالنون ضابط
 ایتدر در فاما از زمان کچدی. بکره قلی ارسلان اسمعیلک تخت
 حکمنده کی بکار ایله خبرلشد. و انده رعایت متعلق نیجه عهد و
 کفت ایتدر تاکه در و مندا اسمعیلی اولدر و دیگر جمله قلی ارسلانک
 تحت بیعتنه کر و بکر بوندن صکره که ممکنه وسعت کلدی
 قلی ارسلان ولایت رومی اون ایله اوغله توزیع ایلدی که
 تفصیل محنده یازلمشدر. و علاءالدین بک منش تارخچند
 اخذ اولمشدر. میر خواند مورخ و سائر اهل تاریخ مازد قلدی
 سلیمان بن قلمش عوف فتح شام ایدوب بعده انطاکیه
 تسخیر ایتدیکی زمانده فوت اولوب رومه وارشد سلجوقی
 اولار رومه واروب قونیه بی تختگاه ایدینن دوادرید کلر
 بعلم الله صحیح و کلدر. اصح اولک اول مازیلان تقویر ایدیکر مقرر در
 بس روم دارالملکده سلطنت ایدن آل سلجوق ایدر سلیمان
 بن قوتمش و داود بن سلیمان. و قلی ارسلان ابن سلیمان و سلطان
 مسعود بن قلی ارسلان. و دیگر قلی ارسلان ابن مسعود و غیاث
 الدین کینشرو. و رکن الدین سلیمان. و عزالدین قلی ارسلان
 و غیاث الدین کینشرو ثانی. و رکن الدین سلیمان و دیگر کینشرو
 و غیاث الدین کینشرو و کینشرو بن فرازد که بوجله اوغله الزار شاه
 محترمدر. اکیوز بکر بیل مقداری عدالت ایله حکومت ایتدکلر
 معلوم خلق و عاقلدر. فلما جرم اولاد دانشمندیه نک دولتری

و غزالدین کیکاؤس و علاءالدین
 کینشرو و غیاث الدین کینشرو

منقرض اولمغله. امر او شک بر بریل امتزاج اید و بر برینه فرزند و پسر
 قرالوب نه بللو دوست. و نه بللو دشمن اولما لرند و او شد
 زیراکه آخری اولم ملک اسمعیل کند و خواصنه و بکارینه
 سلجوقیدون کسمه قار او ملوب. آخر انکر مری ایله باشند
 چیقوب. دولتی نهایتنه ایرمش در فصل **عشر انتهای دولت**
سلجوقیان و ابتدای سلطنت خوارزم شاه **تفصیل باینکه**
 بوزمه آل سلجوقک بنده و بنده زاده لریدر زیراکه خوارزم ملکتنک
 پادشاهدینه جدا مدار اولان نوسنگین غیره در که سلطنت
 ملک شاه قولرند بلکا بکینک قولیدر افندیس و فاسند
 صکره. نوسنگین عقل و فراست و تدبیر له میت ز اولدی
 کیدرک خوارزم مالنه قولایلدیر. اک بیوک اوغلی که قطب الدین
 محمد در بابکندن صکره اکا التفات اولور. برکارق
 زمانده و سلطان سنجرک سلطنتی ایامنده خوارزم حاومنی
 ویرلدر. اک اول خوارزم شاه لقبه که تعیین قلندر. اول
 زمانه کی خوارزم شهر معمور کی جھنندن مصر و شامه غالب
 اکلور و او تونیل علی التوالی قطب الدین محمد که والی اولدی
 علی و فضل و شعرا و حکما تک حفته کلی عن بیکر ایدوب بر فرد
 کند و دن انجندی. و بومقدار زمانه بر کره جک سلطنت سنجر
 آستانه واردر. و بر کره دخی اوغلی اتسر کوندرد اندر صکره
 بر کره دخی وارمنی میتر اولدر. فصلا و نه ابوالمعالی رازم نور
 یارلرند نیاید. پنجه لطف و احسان کور شدی و شول زمانه
 سلطنت سنجر غزان طائفه سنه گرفتار اولوب جسده قالدیر
 فرزند اول فرصته خطبه و سکه یی کند زمانه ایلیوب میدانی

آلدیر اما هر طرفه حق و البق صدر بر عبوفه واردی. بعده
 اوغلی اتسر یکرم طغوزیل حکومت قلدر. و انک فرزند
 ایلار سلطنت و بیوک اولاد سلطنت شاه و تگلش خان فرق
 بش بیل مقداری سلطنت ایلدر. بعده بجز تک بشوز
 طغتنم التي بیلنده. سلطنت محمد خوارزم شاه تخته جکر قیدی
 بعد ذلک سلطنت جلال الدین بن محمد خان و طغتنم غیاث
 الدین بن محمد خان و سلطنت رکن الدین محمد خان جد کبریر
 قطب الدین صکره کسن بیل مقداری سلطنت ایدوب
 اصلا کند بیره بر خصم قور و غنچین. و جنگیز خان کبر صاحب ظهور
 آنی غیر بکر بلیوب سلطنت محمد ایلد خبر لشوب عهد ششم سر مقرر
 ایلین. اول تاریخده خلیفه بغداد اولم ناصر الدین ایلد مابینزنده
 عهد او پیدا اولدر. البته بن خلفاء آل عباس رفع ایدوبین اولاد
 علیدنه سید علاء الملک ترمدر و نه بیعت ایلرین دیوشکر
 چکدر. مزبور سیدی یا نه الوب ملک بغداده متوجه اولدی
 دیناور یا ندرنه وارد فقه خلیفه یه کلی احتیاط قلدر مابینن اصلاح
 ایچون قطب الآفاق شیخ شهاب الدین سهروردی حضرت ترینه
 رسول کوندردی. فاما سلطان مغرور اول عزیزه هرگز التفات
 ایندر. و مجلسنده او تور مغه رخصت ویرمک البته غنا و نه مقرر اولد
 شیخ بزرگوار دخی قتب مکیور ایلد که حضور سلطنته خود ایلد
 یارب نوظا ملک سزاسنه کوبه جزا سنه ویردیر پس دغاسی
 مقبول اولوب شدت مشتاده مزبورک مکره مسقط اولد
 پنجه لکر اندر اولوب پنجه سنگ الی ایغی دوشدی. بالقصوره
 مکیور و منهزم اولوب یولدن دوندیر بغداده وارسنه روز کا

ال ویرمدر **لکن** نام خلیفه مکریدن این اولمدر **نزارک** بودر که
 جنگیز خانے بو که مسطایده وز دیدر **اگرچه** که بعضی علما نام خلیفه
 بو مکریدن منع ابتدی **مجدد** سلطان محمد **انجمن** کله بر بلوک کافر
 لشکرینر ولایت اسلامه کتور مک سترک شاکرزه لایق و کله
 دیو جوالر ویردی **لکن** خلیفه اول سوز لره قولاق طوقدر **جنگیز** خان
 سردار مر محمود دیلواجه آدم و مکتوب کوندر کی مقور ابتدی **لکن** اول
 کیده **جک** یوتلرک درت آتیق مسافه سر خوار زم شاه
 محاکمیدر ویدیر **مبادا** که آدم طوطه لر مکتوبیز که ابتدی **دیگر** عداوت
 بعثت اوله دیو منعنه سعه ابتدی **فاما** نه مقید اولمادی اول
 کوندره **جکی** رسولک باشنی تراش ابتدی **بعده** اکنه ایله جنگیز
 خانی دعوت مضمونیز یازوردر **واوستنه** جوید دو کد برو عیب
 طائفه سر کبه التینه و یوز لر نه نقش ابتدی و کله خط استونده
 ابتدی **رسولک** بر هفتنه کوب تراش کله کی کبر اول یازیلر
 کورنمز اولدر **و باجده** خر جلعن ویردی **اول** کمینه یه محمود دیلواجه
 کوندر ویر **وقت** که اول سول اکا واردر **اکنه** دو شوب ساختله
 جنگیزه ابتدی خلیفه اصمردیغی سوز لرر سولبتدی حتی جنگیز خمار
 ایلمیوب سوز کده صادق ایدیکه دلیل لازمدر دیدر **اول** شخص
 وخر جنگیز شبهه سن زائل ابتدی **نهم** باشنی تراش ایلک سوز من
 صحتنر بلوب تحسین و س باکر ایلک دیو سولبتدی **نفی** نفس لام
 باشنی که قازدیو سوزینک حقیقتنی بلوب اعتقاد ابتدی
لکن یه سبب وئی خصوصیت خوار زم شاهه توجهی منکب
 کور مدیر **البتہ** حرکتی به سبب لازمدر جوالر ویردی **جک** خدایت
 عقبنجه سلطان محمد ک عداوت و خوشنظر ظاهر اولدر **جنگیز** طرفدن

بخارنه انزار شهر نه کلن بازار کانرینر انزار حاکمی اینا لجن طوتوب
 مالکینر گرفت ایدوب خوار زم شاهه بلدر شد **اندر** دخی
 مستانه لکی حالنده اول **کنا** هرک قیتنه امر ایدوب مالکینر
 خزینه سنه کتور تمشدر **بوقصه** جنگیزه عرض اولند **بلکه** انزار
 حاکم بوقلی ایله مرسلطه محمد ک خبرر اولیه دیو بوقف ایله
 واقع حالی یازوب برار الجیدر کوندر **وب** انزار حاکم اینا لجن
 طلب ابتدی **اگر** اول کتاخی بزه کوندر **ر** کوندر کله **نهم** صحتنر
 دیو سولبتدی **فاما** سوز لرر سلطان محمد **انزار** ایله **حد** تنم **قهر** ایدوب
 جنگیزک الجیدر اولدر دی **بوکره** خلیفه نک رجاستر اوزره مغول
 لشکرینک بغداد تو جهر مقور اولدر **لکن** کنیزنه مقدم جوج
 نام او غنی بیکر بیک مقدارر آدم ایله کوندر **لکن** انزار حاکمین
 طوتوب کتور مسی امر اولندی **وقتا** که اول میرزا انزار طرفنه
 کله مر خوار زم شاه اول حوالیده بولندی **یا** ننده موجود اولدر
 التی بیک مقدارر آدم ایله جوجی خان عسکره مقابل اولدی
 هر نه قدر که خوار زم شاه کوندر **در** بزرگ کله جنگه مامور دکلر
 اما بزرگ القادر مینجه یوز دوندر **مر** مجور دکلر **زید** مر مقید اولوب
 ایله جانبک بهادر لرر جنگه اقدام ایله **آز** قالدیکه سلطان محمد
 التی کیره **و با** خود ایلک اولمق مزبه سنه ایره آخر کار بیک
 بلا یله ایریلانندی **همان** بو محاربه دنه مغول لشکرینک کمال فوتی
 بلندر خوار زم شاهک کوزینی فور قودوب **دخی** جنگه توجیه تمامه
 مقور اولدر **نفی** نفس لامر جنگیزک کلوب یقش **یکی** که اشکله
 کندک حاضر و مهیا دورت یوز بیک عسکر موجود **ایک**
 محی فظه نامنه پراکنده قلمق فکر نه اولدر **بو** وجهه که التی بیک

نفر از ارک حاکمته تعیین اولنه و او نه بیک آدم فره چه حاجت
 چکنیزه قارشو واره و اون بیک لشکر بزخی را حفظه اینچون
 کوند ریله و یوز اون بیک کزیده عی کر ایله بعضی خاندن سمرقند
 حفظه صرف مقدور قله و التمش بیک نامدار و جگر دار ویرا
 آدم دخی قلعہ لر تعمیر نه مأمور اولوب ادا خدمته روانه اوله
 و یوز الله بیک مقدار مر خواص و مهادر وقت وقت صواشه
 قادر لشکر کندیسرایله بولنه بومنونال اوزره نخشنه طوغری چکلک
 بنم اوستمه کلان بر دشنمدر که الله ندیم بر رقاب مجیدین براقسه لر
 اک بیوک قلعہ نک خند فی طوله دیوهر اوغرا دخی ولایت
 خلقنه سولیدر صعب و دشوار بر لر چکلک دیو ضعف قلعہ
 باعث نصیحت ایله چکلک رکندی بر دخی سلطنت یوز فر کورمک
 اوغلی جلال الدین نصف لشکر بر بکا تعیین ایله سن کندک مراد
 ایدند بیک یزده مختفی اولد بیدر انک تدبیر یله عمل ایلدی امدی
 بو خصوصه باعث زوال ملک اوکلم سلطنت محمدک مدارایه
 قار اولیوب و تدبیر سزگی اولد ثانیاس بقا مشایخ کبار دن
 بر نیز قتل انتمه سر ایله بعده شیخ شهاب الدین سرور در کبر ولی
 کزینیه ایانت ایدوب بدد عا سز المغله تعیین بولدی اگر چه
 کند و دسر صکره اوغلی سلطنت جلال الدین و غیاث الدین
 و سلطنت رکن الدین نام اولاد کاه هنده کاه ممالک محمد
 کورینوب ملک مور و شنه ال اوزاندی لکن اولاد چکنیز
 و مغول عی کر کچه چند پرستیز غالب محض اولمغین احوال
 نظام بولمیب سلسله لر منقض اولد رکندی اون برنجی
 فصل چکنیز خانک ابتدا دولتر و مغول سلسله نکریدن کن خانک

و بعضی حاکمک زوال مملکتش چند در چکنیز خانک باشی
 اوغوز خان اوغلی کن خان و اروب نهایت بولور واکنده
 طوغدیغی چکنیزه اوجی ایچی قانک طولمش بولنوب حکما و منجین
 غایتده خونی و بی رحم پادشاه صاحبقران اوله جقدر دیو خبر
 ویردیلر القصة چکنیز بر پادشاه ایدیکه ابتداء ظهورندن آخر
 عمر نه دکت هر نه یه متوجه اولد رایسه فتح و نصرت میسر اولوب
 از دیاد دولتر تحقیق بولدی هیچ بر محاربه ده شکست اولمق اولد
 حالاکه دیانت و اسلامک صحیحی دخی متعین اولماشدی
 هنوز طفل صغیر ایکن او تورمه سر و طورمه سر و ستر اوغلا بختکده
 خدمت بوز میسی البته عالمگیر پادشاه اوکی سینه دلالت ایدر
 بالغ اولد قد بونوب اینمه طریق بر تحصیل ایدوب و اوق المقده
 و کرز صالده و بونک امثالی لعب و سلحشور لقه بکلر
 ایچنده ممتاز اولوب اول تار یخده پادشاه اولک ادنک خان
 حصونه وارد سر کلی التفاته منظر دشر واکه اغنا ایله ادا
 برینک قزیز الدی اوکتا جغتای پوش توی نام ورت اوغلی
 وجوده کلدر و دایما ادنک خان ایله بیوب ایچوب و محلسده
 کستا خانه سوز سولیکه رخصت بولوب هر نه انک فی سیه
 اولمغه باشلدر بناء علی ذلک و زراسر و بکلر اتفاقه چکنیز
 خافر اکا کجیلر بولقیبنده خروج ایدوب تاج و تختکده قصد
 ایتمک مقرز در ویدیلر نیلدر بر ایلدی اعتقاد فر دوندیلر
 خلوص عداوته مبتدا قلدیلر چکنیز خان کندر قبیله سیه قونوب
 او تورر کن کزیده عی کر ایله شبنجون انکی مقرز ایلدی جهانم
 ایچکندن کل و باده نام ایکنه نوجوان و اروب چکنیز خانه خبر ویردیلر

پس اول عسکر که بالوجه نام محکم واروب جنگیز و توابع
 باصوب قندن کچر که مقرر قلدر کچر جنگیز مقصد مجتبی
 اولمغین حسن تدبیر ایدوب جادر لرین جزئی اولمغین
 و کندسی یرار انکولر ایلد اخیره پوسی قوروب آت اوزر
 انکه منتظر اولدی طوردی پس دونه یارسی اولد قده که
 اونک خان لشکر کلوب جنگیزک لشکرین باصدیلر
 بولد قیرینی ناراج و یغما به مشغول اولدی جنگیز درت طرفه
 جنگ قصدیه پوسودن پوشند حمل اولده اول کلون کرک
 اوزر بیکن طبرافه دوشردر اندنضکر قول و قرار لر اوزره کنا
 چکلوب و تخمین لشکرینی قراکوده قوشادوب تماشایه
 طوردی عسکر مغول بر بر لر نه قلع قویوب صباحه دکر بر
 برینی قیردی جنگیز خان توابعی ایلد منتظر انکه اوق یا غدردی
 کندیلر فراغ باله محل خوف و خطر دوش طوره اول کلون
 قومک اکثرینه مجروح قلدر لشکر نه ضرر اولدی بو طریقه
 کچه ایلد منهنرم اولوب کلی رسوایلغه اونک خان اورد و سنده
 یتدی جنگیز ایلد و خندان ارسردیو ایلد و احتیاط
 خبرن کل و باده نام ایکی نوجوانه و افرانعام و احسان ایدوب
 ترخانلق یعنی معافلق امرینی ویردی و کندنک دورت پشتمش
 یرار یکت اوغلدرینه برر حکومت تعیین ایدو خروج ایتک
 مهتاتر ترتیب ایتکه باشدی نخه نخه اونک خانک عسکری
 صدق ها قبت بالذات کندیسر کالیدی صواش ایتدی لغز
 جنگده جنگیز ایلد هلاک اولدی و باجکده دشمنی قالماد هر طرفه
 حوالت کندویه بوز طوندی که بنام مغول سردار زال اولوب

بیعت قلدر بلا تا آخر عظیم عسکر کلوب اولد شت قیق
 ولایتکین تحت حکم ایلد بغداد خوارزم شاه مملکنه هالک
 ما ورا و انهر مملکنه فتح و تخیل ایلد عی قبت هند و سنده
 و فارس و خراسان و نخه ممالک آبادان فتوحاتیلد
 کامران و صاحبقران اولدی محصل بحر تکیشوز طفتان
 ییلد حرکت ایتدی الیتوز تاربخنده صاحبقران شهرتی
 هفت اقلیمه یتدی یکم میل حکومت ایتدکن صبر
 پشتمش ایکی میل عمر سوروب بعده فوت اولوب اورتابچه اولی
 اوکنا خان و انک اردبخه کیول خان بعده ملکوقان و هلاکو
 خان و قبلان خان و تیمور خان و اوق خان و تکو و ارین
 هلاکو خان و کجی تو خان و بایندر خان و غازان خان و سلطان
 محمد خدا بنده و سلطان ابوسعید و اریه خان و طغایمور خان
 حکومت ایلدی بعده نظامری اختلاله بوز طوتوب ملک
 طوایفه دو توب اطراف حاکم سر بربری سلطنت دعوان
 ایلد ریشه زار قفان ارسلان خان خانی اولمغله دکلور قوردر
 بزرده ارسلان دیکه باشدیلر یعنی که فارس و لایتنر ال منظر الید
 ازربایجان مملکنه ایلد صلب ایتدی و ملک خراسانی
 سر بد اکثر تحت حکم ایلدی بو طریقه ال جنگیز بکرنه بر شایق
 دوشوب هجرتک بید بوز قرق ایکنجری بیلد ملککین خلیفید
 اولد بر بو تقدیرجه آل جنگیزک زمان سلطنت بوز قرق
 بش میل ایدیمی تعیین بولد بر علی الخصوص شول دکلور وافر
 مملکت ایدیکه ولایتلر اورتیه سنده طوره دورت طرفه
 بر ریللق بول مسافه لر مقرر اید بر بو مغولک عظیم ملک بر اورد

هبا اولدی ایچق دلدوده بر قوری نامدر غریز ایکن ذیل
 اولوب ایلده محتاج قالدیر اما باعث زوال ملک
 و دولت جنگیر اولادی بر برینه دوشوب اتفاقیر نوز یوز
 دوستلقدیر عداوت و دشمنی اولدی خصوصاً که جنگیر بو
 حالتی اکیوب کندیلر نصیحت ایتمیشدی سز که بر بریکره
 دوشوب جنگ و جداله باشیلر سز قوتکیز ضعیف مبتدل
 اولور اندن صکره عدولت کیر سز بر بر حلیوب و دولتکیز
 فنا زوال یوزور ویشدر حتی ایام سلطنتده بر کون کرک
 اوزرنده اوتوروب اوق اتاردر شهنشاده لری یاننده
 سردارکر قارشوشنده ال قاشروب سیرمه آیدر
 آتدغی اوقلدن برینی بعده ایکنی اوچنی دور دنی بشنی
 بر او غوردن جغتای نام اوغلنک الله و در دیر شکست
 ایله دیو ام اسیدر جغتای اون اوقه وارنجی بر او غوردن
 طوتوب شکست ایله یوزور دقده قراغه قار او ملدیر پس
 جنگیر خان اولادنه بقوب یعنی که اول قرقلیر فرزند کوستور
 خطیب ایلدی مادامکه سز اتفاق ایتمیوب برر ایکیشتر
 دشمنه کیمه سز بود دفعه شکست اولم اوق با به لرینه
 دونه سز فاما شول زمانکه اتفاقله بریده بولنه سز نه دشمنه
 مغلوب کیمه و نه خود صنه سز دیوسولدر حالاکه زمان مرورله
 اول نصیحت اوندیلر بر برینه دوشوب ملک و دولتکیز
 محروم اولوب ذلته و ویشدیلر **اون ایکنی فصل مصلح**
و شام طرفلرنده ظهور ایلیان انا کلرک ظهور دوشی
و بعض حکامک زوال حرمیتد آل سچوقدن اول پادشاهک

قانونی بویه ایله کیمه بهمان که بر شهنشاده لر طوغه دایه
 و سائر لازم سر ایله بر حاکمه تسلیم اولوب نامی آنا بک
 قونلور دی پس یوزمره نیک بر یوکی مصلح و شام
 حکومتن ایندور که جمله دن اولی اتسین ارتوق خوارزمدر که
 ملک شاه ابن الب ارسلان سچوقنیک بکلرندن
 و شهنشاده سینه لالایق اتیش سر دارلرندن ایکن شهنشاه
 باند علور یاده مصر اولدغی ایامده مر نور اتسین لشکر جلوب
 در تیور التمش اوج بیلنده بیت المقدس واردن قدس
 شریف ورطه یی مستنصرک و کیلدر اندنم الدیر بعده
 سیم شریفی محاصره قلوب خلقنه کلمی اضطراب و پردی
 آخر فتح ایله قلوب کوه دی کندی بعده التمش سکر
 سینه سینه شام واردن بوکتر فرصتن دوشروب فتح
 ایلدی خلیفه فاطمه نیک خطبه سنی کسیدروب کند خطبه سز
 اوقمدر فاما حد و اتسینه ظلمه مائل بد اخلاق اولمغین دیار شام
 خلق کندر ایله امتزاج ایله مدبر نکالیفنه طاقت کتوره میوب
 اکثر رعایا غیر محاکمه طاعلدر یوزجبر ملک سچوقنی یغیر اولد
 لشکر جلوب ولایت شامی اتک اندنم الدی کندی
 قریب شام تاج الد و تنش ابن الب ارسلان و پردی شول زمان
 تنش سیم شریفیه کلدر اتسینکه عناد ایکنه قادرا و ملیوب
 تعظیم ایچون فرشو چققدی کتم تنش که انجندی بنم رعایا
 قصور ایدوب تحقیر قصد ایلدیر چو اتسین طوتوب قتل ایلدی
 بعد زمان مرور تنش خور کنارتق شاهله رمی فریده جنگ ایدر
 هلاک اولد حتی وفاق نام اوغلی کندر ایله بله بولوب اتک

دخی قتل تحقیق بولدیر. و بعضی قولنج و قاق اول جبکده دوشنبه
 باباسند نه صکر رضوان نام فرزند اشتر تخته کجده پنج روزگار هلاکی
 بنشینه اردنجه اولدی یعنی تاج الدوله بن رضوان و سلطان شاه
 ابن رضوان و تاج الملوك یوربرین طلعکین و شمس الملوك بن
 یوری و فرزند اشتر جمال الدین محمد و اوغلی نجیر الدین ارتق بن محمد
 بن یور سر تخته کجدر بونکرک زمان سلطنتدیر خوب بجرنگ
 بشیوز قرق طغوز بیلینده. ملک نورالدین شهید شام
 خلقنک دعوتی ایلد حلبدن دمشق و اردوی فرور مجیر الدین
 وجه معشر ایچون نابکوس سنجی غی توجیه من سب کوردی لکن
 قبولی عارایدوب بغداد دیارنه کتدر. و باجمه مدت حکومت
 بن طلعکین الله بیلدن زیاده جه ایکن مجیر الدینک یار فرسیر
 و خلقه دشنام ایدوب ربجیده ایتدیکی واکیده برده فرنگ
 لشکر شام و قدس شریفه کلوب منعنه قادر اولدی بضعف
 قوتی خصوصاً عطا نام خادم امور سلطنته قاریشوب سیدی
 کبی الوب و برویکی ارتش اسر حالقی دولتینک زوالنه سبب
 اولمشدر. الی الان نامدر اکلمز اولوب او نوولمشدر خفا اولمکه
 نورالدین شهیدک جد اعلم که قسیم الدوله اق سنقور ترکدر
 سلطنت ملک شاه انی درتوز تمیش طغوز بیلینده حلب حکومتنه
 لایق کورشدیر تا کسن بدی تاریخنه دک حلب دیار بکر و حوزده
 سلطنت انیمشدیر. بعده اوغلی عماد الدین زکی اولابصره یه بعده
 موصله حاکم اولمکه سکه و خطبه کندنک اولوب هر سنده سلطنت
 محمود سجو قریه عرض مجتله یوز بیک فلور و بعض هدایا کوندررد
 و بر اول مقدار ورکر دخی منصور خلیفه یه و یروب کمال عدالتله

بکوردی

کچنوردی بعد زمان حلب و حمص الدین حتی شام حاکمک خاتونی
 زمره نام عقیفه ایلد بینرند عقیقه ازدواج اولوب بعلبکی اوغلی
 سیف الدین نافر و قیلوب تحت حکومتنه کتوردیر. بنجم الدین
 ایوب بی قایم مقام ایدندیکه ایوب بیکر ابتداء ظهور بر همان بو
 محمد ندر. القصه فرور عماد الدین فوت اولد قنصر اولادین
 سیف الدین غازی موصل و نورالدین محمود شهید حلب و
 رویه حاکم اولدیر. و فرور نورالدین کفر افرنجه غزال ایدوب
 نامدار لر بر اولد یروب انطکیه یه فتح ایدوب فرزند اشتر قطب الدین
 مودود بن زکی یه و بر در حقیقه تمرطش بن ایل غازی فرزند ایدی
 برادر سیف الدین میسر اولوب قطب الدین منکر کورلدیر
 و اول برخاتونه محترمه درکه اون بش نفر حکام و سلاطینه محرم اولد
 اول جلدن محرم ایدنمزد نورالدینک وفرت نعمتی بر درجه جه
 ایدیکه عید لرد صغور و تا و قدن غیر ربیک قیون پشردر و ملوک
 اطراف بر بره کلده اول حمله یه تصدرا ایدرد و بر ساعه بر
 بیت ایچون بیک التون و برسی مقورا و شدیر ابن جوزی
 قولنج کفار و نه الله پاره شهر المشر ابن جوزی قولنج کفار و نه
 النانه ملکک نهایتر یوقدر. و صحران شیرفین مجاور لرنه نفقه و
 کسوه کوندرمک اولانلردن اولدی کندین صکره اوغلی
 ملک صالح حلبه حکم ایدر و کاه سیف الدین و کاه قطب الدین
 صدر حکومتن خالی اولمدر. بعده غزال الدین مسعود بن قطب الدین
 و اتابک نورالدین ارسلان شاه و ملک طاهر غزال الدین مسعود
 بن قطب الدین و اتابک نورالدین ارسلان و بونلردن صکره
 اولادنک اتابکی بدرالدین لولو هلاکو خان زمانده بجرنگ

زمره خاتونک

ایتوز آل طغوز سنیه دگ موصله حکومت ایتدی بوقدرجه تاناکا
 حلب و موصل و شامک مدت سلطنتدیر بوز قرق بیل خسانه
 ایتدی. اخروال دولتر و حمده دغ اول سلطنتدیر بنیا دنگ ایتدی
 بینه کندرخاندلرنده حاصل اولن ایتوبیلردنم یعنی که نورالدین شهرید
 قوتی ایلک سلطنت مصر اولن ملک صالح دغ اولدی بعده بربرلرینه
 ووشمکله بغدادده آل حکنر قسنته سرطاهر اولمغله دولت و عزت
 و حکومتدیر زوال و فنا بولدر اوان **اوجو فصل ایاکان سلجوقیان** که
 آذربایجان و اخیزیرلرده کی طلوعی و نهایتی ذکرینده در سلطانین آل
 سلجوقدغ سدرت ارسکده وفات ایتدکده طغرل نام چرک اوغلی
 قالدیر حسن تربیتلر اناکی محمد احمد لدر ما واکه در نور اناکی حیوینده
 ایدر ارکان دولت طغرل برلورینده ایدر منتظم الحی ایدر هاکمه
 یالکدر اولدر امر ابری برلرنه کیردر اولاقزل ارسکده خروج ایدر
 طغرل خانی طوتوب حبس ایتدر بر جانبدنم دخی شیراز حاکم
 اناکی سنقور خروج ایدوب ملک شاه صیدی و قاهره دی
 و فارس و لایتنی قبضنه ایدر و بوطریقله در بوز سنقور اوان التریل
 فارس اقلیمه پادشاه اولدر و افرخیات و حشاش و عمارت ایش
 قیدر کند و دغ صکره فرزند اشر منظر الدین زنگی بعده انک اوغلی
 منظر الدین تکله وینه بونک برادر اناکی سعد بن زنگی و اوغلی
 سعد بن ابوبکر وینه انک و لدر رشیدی محمد شاه ایدر یاشنده
 تخت جگور ایتدی. انه سرترکان خاتونم اوج ییلد قریب کورد کوزتدی
 ناقصات العقله نم اینه عوض سلطنته خلل و بربر و غر و ایدر
 آخر محمد شاه وفات ایتدی اولاد اولمغله اناکی لدر دغ امر اتقال
 قلعه به وار و لیر برینه اناکی سلجوق شاه جالس سر بر ایتدی

حقه اصطحق قلعه سنه مجوسر ایلک اعزاز ایلک صدر سلطنته کتور و لیر
 مغول عسکری ایلک صواشر ایلدکده تلف اولدر بعده اناکی ایش
 بنت سعد رخا تونم تخته لایق کور و لیر فاتا جکنیر لکروم امان
 بولکده بولمغله بوز مره نک دخی دولتی زواله بوز طوتدی
 پس بوباید به ملک و دولت کتمه سبب اناکی لیر
 کفران نعمه لک لیر و ولی نعمتدیر قصد ایدوب بونجه حاکم
 ایتدینم الد قریدر. ثانی آل حکنر کبر قوی لک قریبده گاه
 جیلر گاه هورت جنسندنم اولنر عسکر تخته کچوب عالم
 فنا به ویر و کلیدر اوان **در دخی فصل اولاد منظرک ابتداء**
حکومتدیر و بعض حکامک وینه زمره فرعونک زوال
دولتدیر منظر خراسان و لایتنده سلام نام قریه دغ اولوب
 در بند بکلر ایلک بر واقعه کورش اناکی علاءالدوله
 اوندن کنش حقیقوب کلوب منظرک قوبینه کیر و کندر
 عجمه ایلک ایاغه قالدقده الله بابه اولوب ایشکندنم اشاعه
 دو کلور ارته سر شیخ داود علیه الرحمه به واروب واقعه سن
 عرض ایدوب تعبیرن رجا ایدر اول عزیز ایدر ایشا اوسون
 سکا که دولت و سلطنت اناکی لدر قاقوب سکر لکدره
 نقل ایدر ویشدر فی نفس الامر بواقعه دغ صکره آل منظر
 دولتر کوندن کونه ترقیده ایشدی. القصه سلطنته ابوسعید
 خانم دورنده که اهر تک ایدر بوز اوانم کزنجار یخیدر محمد
 منظرکه مبارک الدین ایلک منقیدر یزدملکنه بر طریق حاکم
 اولکده شیخ عمر اطراف عالمه ولوله لصالدر بعده عسکر حاکوب
 شیخ ابواسحق بن محمد کاندنم ملک کرمانی الدیر یعنی که

ابوسعید خان وفات ایدوب هر حاکم خروج اتوابن مهتا
 قلند قد فریور محمد مظفر صرف مقدور ایله میدان چقدر اولان
 در سبیل شیراز ده حکومت و سلطنت اتمشکن حکام
 غفلت و بیخبر و کوندر شریب خمر ایدوب عشرتک کثرت
 بنایید بوز اتلی سنده ابواسحق استمنه واروی
 شیراز کبر دار الملک ممتاز جبر او قهر انصر فیه کتورد
 منقولدر که محمد مظفر برافته مقدار شهر می صفتش منجیق
 ایله دو کرک فتح و سنجیره قریب اتمش حال امر اسند بری
 شیخ ابواسحق خشم و غضب قور قوسندن واقع حال
 دیه مزین محمد مظفر سزی محاصره اتمش در کلان سولیه مزین
 بر ندیم اثنای بزم شرا بده اطرافن فرین قلمش اگر قصر رفیع بویور
 عجب صفا سوریلور فلکک در لودر لولعب و بازیچلر
 کوریلور ویش تا که اول مخدوم قصر رفیع چشمش شهرت
 اطرافن خیمه لر ایله فرین کور ملین نذر بونلر دیو صورتش
 محمد مظفر محاکم در که سز کله ملاقات آرزو سینه کلمش دیدلر
 بر مقدار تفکر قلمش لکن فرصت فوت اولدیغنی بلوب
 بر از یو کرک آتد پیدا و احسن را تیدر مشن بر کجه نصف التیلده
 قاجوب قلعه سفیده کیروب تحصن اتمش بعد بغداد
 پادشاهنه وافر مال و منال عهد ایدوب لشکر طلب اتمش
 مأمولنه کوره عسکر ویر ملکین واروب ینه شیراز متصرف
 اولش زیر که بغداد عسکر آب اوزره بنیاد کبی ایدین
 بلکله محمد مظفر غنا و اتمیوب چشمش بزرده کتمش بعد زمان
 بغداد یلر کندی کبر اوغلی شاه شجاع کوندر وب شیراز ینه

نسخ قلمش بو طریقده فرق سل سلطنت ایدوب بعد وفات ایدوب
 اوغلی شاه شجاع تخت کچدر انک زمانی تمام اولد قند صکر
 اوغلی زین العابدین بعد سلطنت عماد الدین احمد و شاه
 منصور دغی صدر سریره ینه در حق سبحانه و تعالی بولمره تیمور
 کور کانه کبر صاحبقرانی مسقط ایتکله اولاد مظفر با ستم
 اله کتورد در کندیلر به رحم اولد قور اچون رحمت او لایموب
 منیر لایر رحم لایر رحم موب حنیف و کبیر قلمش کچور لدر زیر که غیاث
 مشهور و غضوب پادشاه ایدوب خرنه بهانه ایله بر لایک
 کوزنه میل حکم لرد در اعدا و دین و دولترنه کوزنه کوشتر منوب
 کوزا چوب عالمه باقد قلمش رضا و بر لرد در عجب که بوقدر
 معارف و دانش ایله اول کوزنه بر امر تحصیلدی بنسبت
 ایدیم لرد در فضائل منور و لکله مقید پادشاه ایلمن کوبالک
 کندر عسکری کور لردی اولاد اوغلدر شجاع و شاه محمود
 و داماد لر شاه سلطنت اتفاق ایدوب بابا کرم مبارز الدینی
 طوقوب کوز لرنه میل حکم لرد نکتم شاه شجاع کند نیک
 زمان سلطنتده مکدر شمر ایله سلطنت شیل نام شهنشاه
 میل چکوب قرة عینی رنجیده قلدر عاقبت زین العابدین
 شاه میل چکوب کوز لردی نور کتید کدن صکره سرفنده
 و ارشد در تیمور خان جنابنه اطهار و ظلم اتمکین سلسله
 سبدر منقطع اولنه تعهد ایدوب مدت سلطنتی
 جمیع سکن بیلد قریب اولمش در اندن صکر ملک مور و لرد
 تیمور کور کانه اوغلی عمر شیخ بهادره و کشدر اما شاه
 منصور توجه تیمور دغی خبر الوب فرار اتمک اوزره ایلم

بول اوزرنده بر طافه به راست کلوب کندیسر ایلده همراه
 اولد قلزمده اندر شاه منصور دن صکره شیراز دن چمنش اوغین
 شیراز بزرگم ایچون نه دیر لردیوشاه منصور که صور دی اندر
 جوابنده شیراز خلقنک سوز لر بر بودر که شول برهاد لر که
 اون یکه بطلان آغور تیر کش و اون بطلان چوماق کتوروب
 سلطنت دخواستن ایدر لر در شمدی قوردا و کندن قحان
 کچی کبر فرار ایتمک رغبت کوسر لر و بیخه شاه منصور ک جمیع بحر
 جوشه کلوب دونوب جنگ بر اغن کوردی اوج بیک
 کزیده و برار کانداز ایلده نیمور شکر نه مقابل اولدی اولکر حمله ده
 صاغ قولده وصول قولده اولکر بیکر آدم صنوب برکنده اولکر
 قلب عسکرده بولنم بیک مقدار سرفدا ایلرله کند و سراقدم
 ایدر و الایر سوکه سوکه واروب جاق قشور و فادار که تمور خاک
 کند و به مخصوص اولکر الایدر اندر ایکی یاروب یخی طایغندوب
 تموری یالکر بش نفر خواصر ایلده کوروب اوکتنه حمله ایدکره تمور
 بر قدم برندن ایرملدی اول بش نفر خواص دن حماری و عادل نام
 ایکنه شاه منصور الاینه فر شو طوروب حتی یار لوب تمور
 دخی قلغان یوزنه طوتوب جنگه متوجه اولدر منصور شاه
 ینه اول الایی ایلده دونوب میرزا شاهرخ الاینه وارد بر مقدار
 دخی اندر ایلده صواش ایدوب آخورد یا باندده قطره به شعاع خورشید
 ایچنده ذره به دونوب جنگ ایدوب یاننده اون نفر آدم
 قلوب در عقب اندر خیر قلوب کندیسر یاره لی و بره کی بر
 بشر ایلده شهر طوغرات بر آق دی شاهرخ میرزا اولکر
 یشوب بشر کسوب غرهنور شهر باری به کتور دیر الحق

شاه منصور ده کی حرات و قوت قلب هیچ بر باد نه نصیب
 اولمشدر اوج بیک موجود آدمی ایلده نیمور خان کبر صاحبقرانه
 قارشو طوروب بیک آدم ایلده قلب اشکره او و قش اولمشدر
 و بالجملة آل مظفرک جمعا زمان سلطنتدر کسن بیدیه قریب اولوب
 آخردیموز طقسانه بش سینه سینه حسب و سبدر غرضتمور
 ایلده منقطع اولمشدر اون **شیخ فضل الحائنی** ک ظهور دولتر بعد
 زوال سلطنتی شرحیده در که **اصحی** نه ایسر یازمشدر **بهرنگ** بیهوش
 او توز التی تار یخنده که ازربا یجان مملکت یعنی که دارالملک تبریز و بغداد
 جانبدر تمام قرشدی آن جنکیز دن سلطان ابوسعید و فائز
 صکره اول بر لکر نظام کیدوب اختلال بولدی بوفرصته
 ایچا نیکر آونی شیخ حسن بن یونان ایدر بکوردن ایکن سلطان
 ابوسعید ک دلا و نام خاتونن تحت نکاحنه الحق ایلده قوت بولکر
 کیده رک اثواب خروج ترتیب ایدوب شهریار اولدی و او
 اثنا ده مولانا محمّد الدین بردعی بترزیده پادشاه اولکر ملک اشرفک
 ظلمنر کورد که تحمل ایدر میوب مغول بابرش ایلر نیک پای تختی
 اولکر شهر سرایه وارد بر کون مجلس و عظیمه مغول سلطان
 جانبک خان ابنه اونک خان حاضر ایکن مقام محی بابر سولکر
 پادشاه اسلامه واجبدر کث کر چکوب واره اول خلا ملک عمر
 و دولتر خرمینه فنا یلکره ویره دیو تصریح ایلدر فر نور جان بیک
 دخی اول مجلسنه سو هممتنی مقرر ایلدر بر ایکی آیه واردنر کلک
 ایلده ازربا یجان طوغلددر قطع مراحل ایلده منزل مقصوده واردی
 ملک اشرف مقابل اولدی یعنی کبر صیوب طوتدی و تبریزه وارو
 بلکه توروب سیامت ایلده ملک قلندر فر نور جان بیک خان

شویله عادل و ضابط پادشاه ایدیکه اول سفر نه پنجه یوز بیک
 لشکر ایل کلدی خرمه زمانی ایکن یولتورده بر فردک غلاتنه تاتار
 لشکری تحت درازلق ایتمدر بر ضابط سر عسکر ایکن جان بیک
 سیاستی خوفندن چاق شویله خوف ایدر لر در مولانا سعد الدین
 تفتازانی شرح مختصر تلخیصی انکر خطبه سر ایله موشح قلمش در القصة
 جان بیک که تبریزی الوب حکم ایدر آرزو مانده وفات ایتمکین
 ملک موروثی بر در نام فرزنداشنه و کدر بعد زمان تبریز ضابطه
 برویل قویوب قدیم بری یوردی اوکتم پایی تختنه کنده اول
 تاریخچه سابق الکر شیخ حسن یونان بغداد و واده و واسطه
 و بصره حکومت ایدر در بدیوز الیه تاریخچه که وفات ایدر اوغلی
 مغالدین سلطان اولین بابکر برینه علم سلطنته اثبات ایدر دایما
 خواجه سلیمانک محد و حراولوب کنه نیک و والده سردار
 خاتونک جمیع علما و فضلا و شعرا لطف و کرم در یکسینه غرق ایدر
 اول زمانه عوام و جاهلک اهل مناصبند پیشکش طریقه نال
 منال النوردی شمدیکی کسی خیرنه ایدوب ضابطه لر در و اغویناره
 صرف ایدر در بودنیار قاج کونک مسافر خانه در بونده عالی
 بنال و کاشانه لر لازم دکلدر و آدامک آردنه قاجق نیک نامی
 دیر لر ایدر اول عوامند الدفتر مالکری خواص علما و شعرا به نال ایدر
 آردیمزجه انکر برکتی و یا خود بر قصیده سر و قطعه سر قالمق
 قیامت دیک خیرله یاد اولنمازه سبدر و هر بیتک سر بر کار بانه
 سر ایدن بیکر که متوکی و جایی استمر و مرمانه اوقاف الیقونمانه
 محتاج او طر دور آردنه برمی پنجه آدلر و پنجه پادشاهر کلوب کتمشدر
 اصلا انکر خیرات و حسناته قالمیوب فنا بولمشدر کن

تاریخ کن بلنده اسلمدر اکلم غریب و جایه باعشدر دیر لر ایدر و هر اهل
 کمالی بولوب دولته ایرکور مسکله خرا ایدر لر و دی فلان نام کمال
 وجودی بولوب فلان ایدک دیو بر لر برینه غرالنور و دی قاتما
 سلطان اولین بر قدر شناس باوش شاه ایدی که زمانده
 اهل عرفانک رغبته طوبی کوکاره غمشدی لکن زمانه لطفنده
 اخمر جع نام خام ظالم تبریز پای تحت ایدمشدی لکن ظلم و جفنده
 خلق و عظم بر برینه کیمشدر عی قبت سلطان اولیه شکایت کلدلر
 مزبورک مظالمندن شکایت کلدلر تا که عسکر چکوب اوستنه
 وارد در صیوب قاجوب اندنم الدی یعنی که موزوث قیدمنه
 تبریز و سمس و سلطانیته وار و بیل و خوی و شروان و دیار بکر
 مماکنه ضمیمه قیلدی لغزیدیموز تمش بدیر تاریخچه او توزیدر پشینه
 ایکن و مدت سلطنته او نه سز ساله وار مشکن وفات ایدر
 بعده حسین نام او غلنه تبریز و شیخ علی نام او غلنه بغداد و بایزید
 نام او غلنه سلطانیته و سلطه احمد ار و بیل و خلجی توزیع
 ایدر و شیخ حسن نام فتنه احتمالی و بیروب قتل ایدر لر سلطان
 حسین سز بیل حکومت ایدر کدن صکر فرزند اشتر احمد انک
 اوستنه وار دی حماده غافل ایکن بولوب اولدر دی و خجند
 قجنگه بدیوز طبقان سنه سنه نیمور کورکان ملک تبریز
 الدی سلطه احمد قار شوطویوب لغزمنه کدر وار و
 خزرستان و لایتنی تسخیر ایدر بعده برادر زاده سر سلطان
 اولین وخی صکر سلطه احمد بن شاه ولد و سلطان حسین
 بنم علاءالدوله سلطنت ایدر عاقبت سفید یار بن
 یوسف بغداد مستولی اولوب حله ده مزبور سلطان

حسینی محاصر قلدر بعد بر حیلہ ایلہ چقاروب تدارکن کور مکر
 سلاطین ایلخانیہ بومحکده منقرض اولدر اول نازنین دولت
 وسعاد که مملکت تبریز و بعد اوزمان حکومتلرند مانند
 جنت آباد اولمشدر عدالت و لطف کرملہ اونا ملری
 عرب و غم مملکتلرینہ طوملشدی بالکلیتہ فن بولدر غیث
 زوال ملک تیمور کورکان کبر صاحبزادک هجوم و غلبیدر
 اول تاریخده همانہ اندر دکل نخه حاکم و نخه طالب اولمشدر
 اونه التخر فصل آق قیونلو دن پادشاهلک و خه ظهور دولتی
 بعد قره قیونلو به نقل حکومتلر بنیانده در بولدر ولایت
 ترک تانده ساکن بر طائفه ایدیکه قره قیونلی ترکمانلری ایلہ
 بر لرینہ یقین قوتار و کوجر لایدی از خون خان زمانده
 وطنلر ترک ایتدیله قره قیونلو ایلہ بول بولداشر اولوب
 آذربایجان مملکتنه کتدیله پس قره قیونلو آذربایجان و سیواس
 ناحیه لرینده برلشدیلر اما آق قیونلو دیار بکرا طرافنه واروب
 انده ممکن اولدیله بوزمرنیک نامدار بکلرندم علاءالدین
 طور علی نام ترکماندر که توابعی قوتیلہ امد و موصل و مانلرند اولم
 ولایتلر نخه زمان حکومت ایلدیله یعنی که صاحب شکر و خطبه
 اولوب بعض مملکتلر کند نیکی ایدندر کدن صکره فوت اولدر
 بعد فخرالدین قوتلو بک اوغلی بابا برنه کدر اولدر اولو
 و یروب نخه برلر فتح و تسخیر دن صکره وفات ایتدر انگ فخری
 اوغلی قره ایلک عثمانی صدر حکومت جلوس ایلدر لکن سائر
 کجے بریرده طور مبوب کاه قره قیونلو دن قره یوسف ایلہ اتفاق
 ایدوب قنده کتسه بله کتدر کاه تیمور کورکانک یاننه دوشو

ولایت شام فتحنده بله بولندی مملکتلرین ایل وکیللر کوروب
 کوزندی حتی تیمور ولایت رومه کتور مکه فر نور سبب
 اولدر اعراب و اتراک قبیلہ لرینہ نخه جنگلر ایتمشدر اید
 و آذربایجان و مار دین و روبا و یمامه مملکتلرینہ و دیارلر
 قوتله سلطنت ایتمشدر بعد سیواس حاکمی قاضی برهان الدین
 خنقی بی الہ کتوروب توقات صاحب شریح نجیب الدین بولم
 اولمشدر حالاکه سیواس ضبط ایدیه سیواس خلعت
 برهانک صغیر اوغلنر حاکم ایتمشدر پس تیمورک قره دلالتی
 ایلہ ولایت رومه توجهی شایع اولد قنده بر شوکت صاحب
 قوتلو پادشاه آرقه و برملری لازم حکمکین سیواسک
 مفتاحلرینی بیدرم بایریند خانه کوندرلشددر اندر دخی
 شہزاده سی امیر سلیمان سیواسه حاکم نصب ایتمشدر
 القصه شهاب الدین بن حجر تاریخده برهان الدین
 صاحب سیواس قتل اولمشدر بعد تیمور خان
 سیواسی فتح ایدوب حکومتی مزبور قره عثمانی و برمشدر
 اما احر تاک کز بوز طقوز سنہ سنده قره عثمانی حلب
 و شام پادشاهی ملک عادل و مار دین شہر بار
 ملک طاهر عیسی ایلہ صواشوب ایکسینی وخی صیوب کند و قتل
 قتل ایدوب مظفر اولمشدر آخر کار سنی طقتانده ایلکینکندر
 بن قره یوسف ترکمانلہ ارض روم جنگنده مزبور قره عثمانی قتل
 اولمشدر حتی باشی مصر سلطاننہ کوندریلوب اہل مصر انک
 قتلنہ شہر دو تناسر ایدوب شملک ایلمشدر پس کندین
 صکره دیکر عثمانک اوغلر خزنہ بک و مزبور قره عثمانک اوغلن

یعقوب بک و فرزند اشراوغلی جهانگیر بن علی بک اشتراکله
 ارض روم ولایتی ضبط ایتمشد روز بعد تخت دولتری
 علی بک اوغلی اوزون حسن نقل ایدوب گاه مار وینده
 خطبه سن او قیدوب روز کارن پچور کن برکون فرق
 یرار آتله اولوق و کومر بکلدوب سلاح و لباس ایتمشد
 پنهان ایدوب سکر تو زیمش ایکی سینه سنده آمد قلعه
 اطرافینده لشکر یوسویه قویوب جمعه کون خلق نمازه
 مشغول ایکن اولوق و کومر بهانه سیده آمد قلعه سینه کیشدر
 عجله ایله یوکلرین ایندیروب و سلاحلرین قوشانوب آتله
 بنوب اولاق قلعه قیوجیلرین تاقیردی ثانیاً آمد حاجی
 جهانگیر قلعه دن طشره قاجروب قلعه بی ضبط ایتمشد
 و اول طشره چقدقه پوسوده اولان لشکر ظهوره کلوب
 کله هنر کو سترمشدر بعد زمانه تیریز پادشاه بر حنا شاه
 ایله جنگ ایدوب مزبور و اولادینر هلاک ایدوب
 تبریز تختگاه ایدمشدر ممالک عراق و آذربایجان
 تماماً حکومت ایتمشد حتی کمال غرورندم استانبول فتح
 سلطه محمد خان غازی بک ملکنه ال اوزادوب کستان خلق
 ایتمشد که بناء اوزدینه واریلوب مقداری بلدریلوب
 اول شهر یار غازی بک الدن بهریمت و قهر سکرینه
 سیوب الک وخی زمانی کچراندن صکره اوغلی خلیل بک بعد
 آخر اوغلی سلطه یعقوب عقبنجه انک فرزند بایساقور
 خان و اول شهید اولد قندم صکره اوزون حسنک اوغلی
 مقصودک اوغلی رستم میرزا احمد بن محمد بن اوغورلوندن

صکره سلطه مراد بن یعقوب بونک عقبنجه لوند میرزا بن
 یوسف بن اوزون حسن و بوندن صکره محمد میرزا بن یوسف
 بک حکومت ایتمشد روز بو طرفه یوزیکر میل سلطنت
 صکره آق قیونلو بک دولتر شاه اسمعیل اردبیلی نقل
 ایتمشد یعنی که مزبور شاه بعد ادر فتح ایدوب طوقوز یوز
 سکن تارنجنده دولتی کنشی طلوع ایتمشد فاما آق قیونلو
 زوال ملکنه سبب بربرله اتفاق ایدوب بابا اوغلی و قنر
 بابایه قنداش قنداشه قنچ قویوب سکنه یلرین ضعیف الحال
 دوشتر مکه شاه اسمعیل خروج ایتمشد از زمانه مملکت دولتر
 الدن کتمشد **اون ید بخ فصل قره قیونلو لک ابتداء دولتری**
بعده ظهور ایدن آق قیونلویه نقل مملکت سبانه در بو
زمردنی ترکمان طائفه سندنر آق قیونلویله قونوب کوچه
کلمشدر پس بوندن بیرام خواجه نام بوی بکی یعنی که
قبیله سنک اتفاقیه خروج ایدوب اولاموصل دارالملکنه
محاصره ایدوب دورت اتی مقدار کلکی زحمت چکدی
عاقبت ید یوز تیش تارنجنده فتح ایدوب خطبه سزاوشتی
ایکی میل مقداری حکومتدن صکره فوت اولوب بیرینه
اوغلی قره محمد بعد قره یوسف بن قره محمد اندن صکره
اسکندر بن قره یوسف و بونک اردنجه محمد شاه بن
قره یوسف عقبنجه مراد شاه ابن محمد شاه و بوز ملان
کچرکدن صکره یار علی بن اسکندر و بو کتدرکدن صکره
جهان شاه ابن قره یوسف بعد زمانه مزبورک اوغلی
حسن بن علی سلطه توارنج مختلفه ایله پادشاهانه کار

اولش در ولایت قرص وارض روم و تبریز و نجه ممالک
 بونکرک تحت حکمنده اولش در آخر کارش کز یوز تمش
 اوج سنه سنده اوزون حسن مزبور لر صیوب او جلقریه
 صوکر قویوب قره قیونلوک مدت سلطنتی یوز سیه
 قریب اولمش کن دولتر آق قیونلویه نقل اتمش در وونکرک
 زوال ملکنه بعثت جهان شایک کبر و غرور دین و بیجه
 کوند شرایدن باشر قالد ریموب کثرت فسق و فجور دین
 و عمر سکنی کجش اینک هر کجه بر بکرک آزاله حسنه اولش در
 اونه کز یوز فصل تیمور خانک ابتدا خروج و ظهور و نجه
 حکام و ملوک ملکنه دور اولد قدر و شرور برسیانده
 کتب نوار یخده مسطور در که تیمورک بابکر طراغای بن
 بر کل و جدا اعلای قره جابر کورکن در که جنگیز خانک دامادی
 اولش در الکون تر لاس نام تانار قبیلہ سنک بابا اعیانده
 اولوب کش یقیننده همیز نام قصبه ده ساکن ایدی والدہ
 یکنه خاتون دیر لیدر نس بدیوز تمش التر شعبانده تیمور حرم
 کلدی که اول زمانده سمرقند جانبنده کی خانکرک پادہ نامدارش
 غازان سلطان ایدر و اول ولایتکرک حاکم لری بر لر نه دوشو
 نیجه بیلکر جنک وجد اللہ طرا ایدی تاکه تیمور خان بر کو جلو
 و قوتلو جوان اولد بابکر وفات اتمکله قبیله سنک موجع
 و ملاذر اولوب هر کس مشککان که دانشمغه باشد جز و اول
 اثناده تعلقمور خان دارالملک هند دین لشکر حکوب ماوراء
 النهر کلدر سائر قبیلہ لرک بوی بکلر قارشو و ارمیوب
 مبادا ضرر کور یوز دیو فور قوايله هر بر بر سمت قاهره اما

تیمور اصلا احتیاط اتمیوب بر مقدار پیشکش تدارک ایدوب
 قارشو وارد در ختے کلی رعایت واحسان کور و ولایتک
 بکلکین تیمور لایق وارزان کوردی و کند لیسر و ونوب
 یای تختنه کندر بعده کل سلطانی امیر حسینی بیانه سلو
 جنگنه و بدیشان فتحه غزم ایدوب تیمور دین معاونت رجا
 ایدر کلی عکرله واروب اکه دخر منظر اهرالیدر و بدیشان
 سلطنتی امیر حسینه ملتر اولمغه سبب اولدر بعده
 اولدخی عظیم جمعیّت ایدو امیر تیمور خلعت کیدر و فرزند اکر
 ترکان اغا نام خاتونی تحت نکاحنه و یروب تیمور کورکان
 دینیکه سبب اولدی یعنی که پارس اهر دامادی اولان کورکان
 دینیکین تیمور خراول وصف مقرر اولدر بعده تیمور خان
 سیستانه حاکمه معاونت اچون اوغانی نام دشمنی ملکنه
 کندی صواش محنده الله بر اوق دو قیوب ضرر بدین سرائت
 ایدی پس تیمور نیم کن کبر اولوب انشمغه باشدی الفصه
 کوند کونه قوت و سکوت اید ظاهر ایدوب بعض الوکر
 بکلر کندیه حد اتمکله باشدی لر ضرر قصد ایدوب تیمور
 ظفر بولیدیکر بواشناده خاتونی ترکان اغا قوت اولوب
 امیر حسینه دامادلق علاقه سرتمکله اولدخی تیمور ضرر
 قصد نه باشد بر بو منوال اوزره گاه انکله گاه بونکله
 خصوصیت و جنگند خالی اولدر بدیوز التمشین تارخده
 اوغنی میرانشاه وجوده کلدر کندن صکره انک وجوده سعاد
 تختنه حمل ایدوب امیر حسینک قتلنه آشکاره بیکر
 باغدر حتی جنگ تدارک کنی کوروب توجیه اتمک اوزره

ایکن **مورخ** ملا **جعفر قونجه** مرتضای اعظم سعید سید نام
 بزرگوار در که سید مکرّمه جانبدن **حقیقه کلد** **طبل**
 علم و خلعت سلطنت کتور و ب تیمورک نظرند و عظم
 ابتدای **و** بوامان سرکار رسول خدا محمد مصطفی صلی الله
 تعالی علیه و سلم کوندر مشرد و بواول کیدرد و بر فاخته
 او قیوب تیمورک یوزنه او فروب من بعد الله یک
 حفظ و امانده اول دیوب چکاووب کندی بعده
 تیمور بخت و اربوب امیر حسین ایله مقابل اولدیر پس
 مجال و بر میوب عسکرین صدی عمر شیخ نام او غلی مهنوز
 اون التی باشندده ایکن اول معرکه ده رستم وار حرکت
 ایکن و بچه یرده اوق ایله یاره لنوب امیر حسینک
 هیزمته انک اقدامی سبب اولدیر و اول کجه امیر حسین
 بر باشر ایله حصار دن چقبوب چوب نابید اولمغله تیمور
 بخت مملکتی فتح ایلدی و غازان خانک و بخت نامدار
 حال ملک ایل بیتند و اوزون حسن و افرقرار حیات و ب
 حته امیر حسینک او غلّی نر بله اسیر ایلدی و اول حقیق قزلرک
 دور دن کندی ایکنه الیقو یوب غنرینی بکارینه نکال
 توزیع ایلدی عاقبت امیر حسین و بخی الکتور و ب
 قتلدن صکره اطراف بکارینه جمع ایدوب عظیم دیوان
 ایلدر اهر تک ید یوز تمش رمضانده تخت سلطنت
 جلوس ایلدی و لکن مهضاً لنفسه سلوک جفا بر اولادند
 سور غمش اولان نام شخصی خالق صدر نه بخوردی خطبه
 و سکه ده شریک ایدنوب بر زمان خلق و عالم اندر

ربط قلب ایدوب بخت حکیمه کلنجه انک نامنه کند
 نامنه تقدیم ایتدردی و تیمور بخت جلوس ایلد کده او تودرت
 باشندده ایلدی القصه کوندن کونه قوتلنوب تماماً
 ماوراءالنهر مملکتی الدز و خوارزم ولایتی حاکم صالک
 بعد زمان خراسان و هراتی تسخیر ایتدی اندر صکره شیراز
 و اهوازی الوب فارس اقلیم الدفدن صکره جرجان
 قجاقه واروب نفتمش خانک جنگ ایتدی و بچه کرهانی
 منهرم ایدوب بعده عراق ولایتی و بغداد و دیار
 تسخیر ایلدر بعده هندوستانه صالنوب بچه بر لر فسخ
 ایتدر غنبد لک کرهستانه سیواسه و رومه واروب
 ملاطیه و شام مملکتی و بخی آقن صالیدی حب و حص
 و عینتابه دوندیر بخت فتوحات و غزای ایتدن صکره
 تکرار شامه واروب مصر سلطانیه هیزمته ایلدی و ولایت
 تماماً ضبط ایتدی بعد زمان ازربایجان و رومه چکاووب کندی
 یاده ملک روم اولان قهرمان فردم سلطان یدرم بایزید
 خانم مرحوم ایله جنگ ایتدی بعده ایران و توران مملکتی
 اولادنه تقسیم ایدوب هر برینه سلطنت و یردن و کندی
 بای تخت قدیمی اولان سمرقنده طوغلو ب کیدرکن اول سمرقنده
 خسته لندی و وزرا و امراسنه و صیتن ایدوب سنی تمیز برده
 و زمان سلطنتی او توزالتی بیلده ایکن هجرتک سکر یوزید پسند
 ماه شعبان و فات ایلدی بینه ماه شعبانده طوغلمش ایلدی بینه
 اول آیده غروب ایتدر میتنی ایلنوب سمرقنده دفن ایلدیر
 و صیتی اوزره او غلی خلیل سلطانیه تخت بخوردیر یعنی که مولانا بدر

بمجموع یعنی ایله هجرتک سکز پوز بدیسی رمضانک اون التخر
 کونی روز چهارشنبه در جلوس اندروب بیعت قیلدیر توتور خلک
 وفاتے حالده شهراده لر آخر مملکده بولنوب بانشده بولنوب
 اک بیوک سقا خلیل میرزا اولوب اول حینده بکره پاشنده
 بولنوب دی زوال ملک و دولتده قور قیلوب و سیدر اوزره
 سلطنت اکه مقرر اولمشدر مکرکه اول شهراده میتال
 امیر حاجی سیف الدین سرانیده کلمه شاه ملک نام عورته
 تعلق ایدوب سوشدر ختنه اول منکاره نک ایبا و پرهیزنه بنا
 نکاح قمشد بکه همز وصل تخت و تاج اولک عنان اختیار فرول
 بد اصل عورتک الله ویردی اوتوز التی بیل تمام ربع سکون خرچده
 النوب جمع اولنم خزینه و جواهر و تحف و تفاریق که حسابده
 پنجه بیک کاتب و محاسب حسابده یلدر له عاجز اولم مقرر
 یالکر دورت بیلک ایچیده جمله سرفنایه ویردی باباسنک
 و کندینک حصار و بهجت و جمال ایله مقبول اهل دیار اولان
 اوده لقدیر اول عورت اشارته موجب خدمتکار لر نکاح ایدوب
 طاعتده تا که حرمده کی اولو خاتونلر و طشرده اولکر ارکان دولت
 نامنده کی بکار و وکیلدر اینجوب بویخصوصه خلیل سلطان دن یوز
 دوندردیلر اول ناجنس عورت زینجه شهریارنه محبت عرض ایدوب
 سرایه اغیار دنم خالی قالدیم صاندر حالاکه ناموس و خزینه و سلطنت
 هبت منشور ایدوب صفار و بکاری کندی به واکاد شمن قیلدی
 عاقبت سلطنته عزل اولنوب حبس اولنور و باجمله خراسان
 ولایتده سلطنت ایدنرک آخری محسن روزگار و مرجع فصدل
 نامدار سلطان حسین میرزا ابن بایقرا سن بن عمر شیخ ابن تیمور

کور کاندز که طغوز یوز اون بر تار خنده وفات ایدنجه سلطنت اید
 مدت حکومتیکرمی سز سیده واروب لطف و کرم حد الله
 استه بولدر بعده اوغلدر مظفر حسین میرزا و بدیع الزمان
 میرزا بروجه اشتراک پادشاه اولدیر یعنی که خطبه و سکه به
 اشتراک اوزره عمله کتور دیر لکن حضور و راحت بولدیر یعنی که
 اوزر بیکردن سبیک خانه لشکر جلوب اوزر لرینه کلدر اولر
 ایکی مخدومی صیوب ملک مور و ندرین الدین الله مظفر حسین
 میرزا پنجه بلالره گرفتار ایکن طغوز یوز اون بش سنه خراسان
 طاغدرینک برنده متحصن ایکن فوت اولدر بدیع الزمان میرزا ایله
 اول تفرقه ده ظهور ایدنم شاه اسمعیل بانه وارشده اول اثناده
 مابه الافتخار آل عثمان فاتح مصر سلطه سلیم خان فرورن اسمعیله
 منهنم ایدوب تبریزه وارد قدده بدیع الزمان کند ولره عرض حاله ملاقات
 ایتمکین کونده بیک آنچه علوفه تعبیل اولنوب استانبولیا رختنه
 کوندردی درت آیدن صکره مرض طاعون دن وفات ایدوب
 هجرتک طغوز بکر مر اوج سنه سنه ایی اتوب انصاره مرقد
 مظفر جوارنده دفن اولنوب دولت آل تیمور شیخ عمر اولاد دن
 بو محله منقرض اولدر فاتا بالفعل مهند پادشاهی مظفر سپاه
 اولکر سلطه جلال الدین بن همایون شاه ابن بایر میرزا خانکه
 سنه سبع و الف ایامنده حکماکان پادشاه عالمی ایدنر الحق آل
 دولت آل تیمور بوسلسله ایله ثابت الار کاندز ماعداسی
 کینج کبر نهاندر و دلدرده الحق نامدر عیاندز اون طغوز بکر فصل
 ملوک غورک ابتداء دوندردی و ایکی صنفک در انشا سلطنت
 ذکر نه در وصف اولندر روضه الصفاده یازلدی اوزره اصدده

بوند ضحاک ماری اولاد نذر فریدون فرخ ضحاکه ظفر بولد قد بقیته
 اولاد چاقی رقی بلخ و کابل و لایند را اسنده بر زمان صقلند
 بعده صعب بر لر در جو غور طاغرنده بر لشوب هر طرفی
 محکم آید بر فاما فریدون بونکر خبر لرین طویدی بر قاج
 اور لرینه لشکر کوندر در حالاکه برو جملہ الہ کلید عقیبت بکل
 بکیر عجز قالمغین غور طرفینہ و غیر ملکند الہ اور انیسوب
 بیلد نہ بیلہ تعیندین فریدون آستانہ سہ کوندر مک او زہ
 صلح آید بر تاکہ بو طریقہ اندہ فالوب لظہر محمود سبکتکین
 زمانہ دگ حکومت آید بر وقتاکہ مزبور بای تخت غزنہ دہ بادہ
 اولد بونکر قصد نہ و فعالہ لشکر کوندر وب حاکمیری لول
 محمد سعد و اوغلی حسن نام دلیر الہ کنور وب جبہ اور
 مزبور حسن بر طریقہ قورلوب نینہ غور حکومت ظفر بولد بعده
 شول وقتکہ آل سبکتکین نسند نہ مہرام شاہ اولد بونکر غور
 محمد بن سینہ التفات آید و اما دایند کندیسی دخی انک
 اقربا سند نہ بریسی زوج اید و خصم و قوم اولد بر فاما الملک عقیتم
 فحوا سنجہ بونکر ظاہر دوستاق و باطنی دشمنکہ دوندی
 عاقبت مزبور محمد غزنہ ملکنہ طمع قبیلہ مہرام شاہ ابن سعود و جا
 طوبوب پنچہ قتال د صکرہ کندی اولد در بعدہ پور در اہرین
 نام فرزند اشغر غورہ حاکم اولد بر پنچہ زمان فرصت کوزہ درک بر طریقہ
 مہرام شاہ آنے دخی قتل آید بوندر صکرہ دیگر برادری حسن
 حسین کہ حلہ الدین جہا نسوز و میکلہ مشہور و ذاتی کمالات
 و معرفتہ معمور بر آدم ایدی غور حکومتی اکادکہ برادرینک انتقامی
 قصد نہ کلی عسکر چکوب غزنہ یہ وارد بر مزبور مہرام شاہی صوب

فخر کندیسی غزنہ پای تختہ مالک ابولوب نامنہ سلطان عظم
 قور در در قانون و ترتیب الہ آل سنجق دار آنے قوتندی بو
 طریقہ بشیوز الہ ناریچہ و ارنجہ سلطنت آید بعدہ نورک
 اوغلی سبف الدین انک زمان کولتر تمام اولد قدن صکر
 شہاب الدین ابوالمظفر غوری سلطنت آید رختہ دیار
 ہند دشم لاہور مملکتہ فتحہ دخی کندی مع ہذا اول ہند طرفینہ
 وقت فرصت در دیو خوارزم شاہ شہر ہرے می صر قبیلہ فاما بونکر
 سلطان شہاب الدینہ یاشد خرم و غضبہ دونوب عدو نہ
 رخما خوارزم بای تختہ بوردی پنچہ کونکر می صر قبیلہ اول ولایت لشکر
 در یکسر بوردی از مدتہ خوارزم شاہ الہ او نہ درت کرہ صواک
 ایدوب عاقبت کو کر یہ خلقند نہ بر فدا بے پادہ مسفوری او غنڈ
 سجادہ او ستندہ تلاوت قرآن اید رکن تیغ و خنجر او شروب
 یعنی کہ اولیہ ذلت نام پادہر غافل و دوشروب اولد در دیو زری
 مؤید الملک علی الفور حسن تدبیر الیہ اول مفسد لری الہ کنور وب
 جملہ سبکتکین قلعہ کچوردی پادشاہ خستہ در نامنہ چبقار و
 میتنی کبکس جو تلہ پنچہ دمنہ کوستردی و کندیسی امور سلطنتی کرے
 کہ لجر اقبالہ ناغزنہ یہ کلنجہ پادشاہک و فائز کیمسہ یہ بیلد
 محصل خبیہ غافل و عادل و دیندار پادشاہ کامکار اید مہرام فخران
 کہ شیخ الاسلام داتا سرائینہ واروب و عطف و نصیحت اید رے
 اندن صکرہ علاء الدین بن سبکتکین جکوس بنشہ طوغلدہ لکن
 اکا سلطنت بکسر اولوب بولدہ کلور کن و فاما ایدوب قبا بولتر
 غیاث الدین محمود کہ بنی الذکر سلطان شہاب الدینک
 اوغلید باہر شہید اولد قدہ نام ولایت حاکم بونکر پنچہ بیل

صکره کلوب دارالملک غزنه ده جلوس استبداد بعد زمان که در شهر
 بستر اولوب پرنه کنده اوغلی سام بن محمود جلوس ایدوب التیور
 تاربخنه دک حکومت قیله آخرانک دخی دولتی بنیاد بر یکتوب
 خوارزم شاه معاونی ایل علاءالدین جهانسوز اوغلی التیور خان درت
 بیل مقدار حکومت استبداد بوندن صکره بر زمان غوریلر کیشی
 سلطنت جهتمند منقوض اولد بر لبش بوز فرق لبش تاربخنه ظهور
 ایدوب التیور طقوزده سلطنت سر غایت بوندن اگر چه مولانا قاضی
 بیضاوی نظام التیور بخنده بوز مردنه بحق علاءالدین غیاث الدین
 و شهاب الدین سلطنت استبداد بوز باز مشد حالا اچھی مولانا
 میرخواند تبعی اوزره بوجیه یازدیغدر غنڈلک تمش بکر بیل صکره
 بوز مردنه فخر الدین مسعود که محمد بن سامک عمیدر ظهور ایدوب
 بر زمان حکومت استبداد بعد اوغلی ملک شمس الدین محمد اوتوز اوج
 و بهاء الدین سام درت بیل و جلال الدین علی یدی سلطنت استبداد
 روضه الصفا قولنج سلاطین غور بونده دخر الفراض بولد بونقد برجه
 اول و آخر مدت سلطنت بوز اون بیل مقدار اولدی فاما سابق الذکر
 جلال الدین علی غایتله شجاع و بهادر بادشاه ایدر آرزمانده خوف
 حفر کوستر در حقه امیر تیمور کور کاند و پنجه نامدار پادشاه ایلر صواب
 اکثر منظر اولد اون ایک اچنده اونه بیلایق اثر لوقدر بعد اوغلی
 ملک غیاث الدین اون اوج بیل مقدار تیمور خانله نزاعنه خالی
 اولد آخر طوتوب سمرقند ده جس ایدر دارالملک غزنه زاده لرند
 ملک محمد بن فخر الدین بقر قیلد بر بیل مقدار حکومت کن صکره
 تیمور خان اوغلی میران شاه میرزا ملک غزنه ستولی اولدی
 و فرور ملک محمد طوتوب جسده باباسنه کوندر در بعد تیمور

ملک محمد غیاث الدین محمود معاف قتل استبداد بر بونکر
 مدت سلطنت بوز سیه وار مشکن تیمور کور کاندک حسم و
 غضب ایلر بعد منقوض اولد اما صنف اولک نوال
 دولتر خونی اولوب وزیر اوامر اسنک حسن و جمال صاحب
 قرلر نه ال اوزاتم لرند وقوع بولد تا که حق جل و علاءالدین
 غیر بیه ویروب اول منطو ملک انتقامین الدیر بکر منظر فصل
 باطنیک استبداد حکومتی وینه بوز مرینک زمان ملک و لک
 بیاننده در بونکر همه جیده ویرلر باطنیه دخی اطلاق ایدر لک اولدی
 علی در که یوسف الصباح حجر اولاددن کینشد یعنی که زمان بقده
 یمن ملکنه حکم ایدر بنم اجداد مندر دیشد حالا که صحنه بوقدر بحق
 مزبور حسن بر حیل کار کیننه اولمغله فاطمیون خلفا سند منظر
 بالقره واروب بولتمش دوام دولته دعا جبر اطلق مراد مدیو دیا
 بچمن بریر جکر رجا ایش ایلد خبر بکنوب در یغ ایتوب مراد
 ایدند و کک برده نرم جانم زده حکومت ایل دیوتمشک برشر
 بو طریقله مزبور حسن که الموت قلعه سنه کلمش استحکامی بکنوب
 بر حیل ایلر ظهور ایتد که اول قلعه کندینک انده بونمغی منکب
 کورمش ملک شاه سجوقی طرفینده انده حاکم اولک مرید ایلر
 آشنایق ایش کیدرک عرض زهد و ریاده افراط ایدوب مادامه
 بو قلعه دن بر مقدار بر بنم ملکم اولمیه عباد و وطاعتک صحت تحقیق بولمیه
 دیو سولیش حقه بر مقدار بر جکر بیع ایند کلر نقد برجه کوچوب
 کتمک صورتن کوسترمش مہدر دخی مزبور کمر و حیلک سند
 خال بولنوب براو کوز درسی مقداری بر صا توب تمشک ویش
 بعد مزبور حسن اول جلد بقر بر کین قلمتر اش ایلر پنجه ایلر کین

کسوب اوز اتمغه جمله قلعہ بے احاطہ اتمش بکرتہ الموت قلعہ
 جمله بندر دیو مہد بنک لغراجہ سعی و وقت اتمش لغر کا مابینہ
 مصلحتون توسط ایدوب حسن اوج بیک فلور ردی و برو
 بوجیلہ ایلہ قلعہ بی ملک ایدمش یعنی کہ مہدر بے ارضا ایدوب
 قلعہ دن چقارش بس باطنیہ نامند بر مذہب سید اتمش
 ظاہر احکام شرعیہ تک بطنی وارد در اصلدہ انکامل اتمش
 کر کرد و بخلق تفصیل اتمش متصل اول مذہب باطلہ خلقی و موت
 اتمش اتمش و انک احکام را اسنہ شول مرتبہ وقت اتمش
 بر خنہ بہمانہ ایلہ کندراوغنی قتل اتمش تاکہ خلقت عقلدنی
 او غلبوب زہد و صلاح بخن بود کلاوا و لوریمہ لرینہ اول
 وضعی سبب اتمش کیدرک اصفہا قلعہ بنہ و بوسنا
 و ستموہ نام قلعہ لری کند بنک اتمش ہر جہتہ شمع و دلیر
 اولد بغدن غیر ہندی حسا علمندہ ماہر و فن سحر خود
 نظیر نادرا و لمغین یانہ و ایلر مکر و جیلہ سندن جار
 بولماش بوطریقہ اون درت بیلدن زیادہ حکومت
 ایتد کدھکر فوت اتمش بعدہ اوغنی ندرک امین نامیدہ
 اون درت بیل حکومت اتمش لکن مذہب باطنیہ
 قتی اظہار اتمیوب ظاہر اشرع شریفہ عمل سمٹنہ کوشش
 بعدہ کما محمد نام اوغنی بابہر برینہ چش یکم برش سلطنت
 صکرہ حسن بن محمد نام فرزند سجادہ بے او تورت و تغیر
 تمام از غولق ایدوب خلقتہ امر و نہی تکلفاتہ کیدرک
 بلانکاح عورت الموت جائز در و مال منال کیمک الہ کیدرک
 انک حکمندہ در یعنی کہ ملک صرخی اولور دیو مہدیان

سولش و درت بیل بوطریقہ دعوتدن صکرہ مرد اولوب
 برینہ اوغنی محمد بن حسن کچوب قرق درت سنہ بودی الوب
 ویردی خصوصاً کہ مذہبہ کرمیندرہ قتال و جنگ لازم
 دیو خلقی بر برینہ دوشوردی وقت کہ بومہل فوت اولدی
 بخرج الحج من البیت مضمونہ ماصدق کیا خداوند نام فرزند
 کخنہ کچوب ہر جہتہ عالم و کامل و عقیدہ سر پاک آدم المغین
 آیا و اجدادی مذہبندہ ایبا قلمش و جمیع کتابدینہ احواف
 بالنا را ایتد رشن بوطریقہ اون بیل سلطنت ایتد کدھکر
 فوت اولوب برینہ اوغنی خداوند محمد جلوس اتمش ابا بابا
 کیے دیندار قویما یوب غایت ایلہ جبار و قہار و متکبر
 و بد کردار قومش زمانندہ غوغا جو غلمش اطراف ممالک
 قطاع طریق اتمش لغر خاور شاہ نام اوغنی ایلہ بر برینہ
 دوشمکلاہ او توزیش بیل حکومتدہ صکرہ فر نور خاور شاہ
 دخی ایکٹن عمر سورمیوب ایلی بیل سلطنتدہ صکرہ ال جگنیر
 ہلا کو خانہ کندر بیل سلط اولوب ہر قندہ باطنیہ قلعہ کدھکر
 وارا ایلہ الوب ایلہ مذہب بر قیروب اندر دینہ عالمی پاک
 اتمش اما غرابت بوندہ در کہ خواجہ نصیر طوسی کبی فاضل
 و نامدار بر فرمان خاور شاہ و اندن مقدم باباسنہ و زار
 اتمش در حتی بوندرا ایلہ وار دقدہ ہلاکویہ دخول ایدوب
 کلہ التفات و رعایت بولند مذہبہ دخی معلوم دکلہ
 حکما مذہبندہ امام ہمام متابہ سنندہ ایکٹن باطنیہ کاقوار
 فاسدہ سنہ قولاق طومنی عقل کاملہ مخالفہ و با حکما و طوک
 نزارہ تک لغریدر مدت حکومتدہ جمعیوز الی بیلدن زیادہ

فراشندہ بابا اولدر
 اما خاور شاہ

اول من در زوال ملک و دولتی که سبب عقاید ناپاک را بدی
مقرر در بعضی قولی که ابتدا شدن ظهور ائمه در حق باطل
شام اطرافنده کی تیمانی و دورزی مذکور بر بونکر بغیه سید
دیشد یکم بر پنج فصل ابتدا ظهور ملوک شر و انهاء
دولت و این با عت اولی که بنیام ارکاند بونکر سید کردی
اعتقاد و اینجکه انوشروانه چهره جمله در اول ظهور ایدر شیخ ابراهیم
در بنیدر که مقدما بر دفعه دخی بونکر ابا و اجداد انوشروانه
ملکته پاکه اول من در لکن بعد زمان خصم غلب اولوب ملوک دولتی
غیر ملوک نقل اتمکله نام اوقا ملوک پس این دفعه ظهور ایدر
اولی اول من شیخ ابراهیم فقیه الح و اهل عیال اولوب سر و
قصبه لرند شکی نام شهر ده یرلشوب اکین اتمکله جنوب خدایه
شکرا و زره اکین اتفاق اول زمانده شاه شروان اولانم ظالم
خلق و عالم جوری آتشد یا قوب یا ندرش به سبب نیجه لری
قتل ایدوب قید حیاته اولاندر جان ندرنم اوصاندرش اکاناء
شروان خلقه بجوم ایدوب اول ظالم اولد مشر اتفاقا طوغلو
شکی شهر نه و ایشلر مزبور شیخ ابراهیم چفت سورمدن یورش
بر درخت کولکه سنده یا قوب او یوش اکین بولوا و یاندر
پادشاهانه جامه و ملوکانه عمامه کند یروب آت بند مشر و تعظیمه
کتور و بختی که مشر در تاریخ بجزندن سکر یوز یکم برنده
فوت اولوب یرنه سلطنت خلیل نام او غنی جکوس ایدوب
ییلر سلطنت ایدوب بعد شروان شاه نام او غنی پادشاه اولد
لکن طغوز یوز الی تاریخنده ساه اسمعیل اردبیلی خروج ایدوب
اوستنه وار و قدده مزبور بر ملک ایشلر و بعد الفتح بر آئی مقدار

سنانی ده او تور و بینه دار الملکته کتمش و اول فرصته مزبور
او غنی ملک خازره الی آئی مقداری شروانه حکومت قیوب
حقبجه فوت اولوب او غنی سلطان محمود برای مقداری
زمان سلطنت ایدوب شروانه خلقنه و افرجور و جلال ایشلر
تا که جمله سر کند و دن یوز و ندرش قمره ایشلر شیخ ابراهیم
تخته کچور مشر که ییلر عدالتده حکومت ایشلر بعد وفات
ایدوب خلیل پاکه نام او غنی یکم میل سلطنت قیدش عاقبت
اولدخی فوت اولوب برادر زاده سی ساهرخ میران
کچوب اون لیش یا شنده بر طفل اکین شهریار اویشل
لکن رأی و تدبیرده تعصیران سابع اولوب اطراف پادشاه
معلوم ایدر ملکان شاه طهماسب شروانه طمع قیدش لشکر
جکوب کلوب فتح ایشلر یکم بر پنج فصل ولایت هنده واقع
نجات پادشاه ایشلر ظهور دولتی و انهاء سلطنت
نکرندن در حق اولیه که اول ولایت پادشاه اولاندر اکین ملوک
طائفه در اولکی زمرده سلطنت ایدر ملوک اولی تاج الدین
یلدزدر که سلطنت شهاب الدینک مقبولی و صا توغ النمش
الهم قوی اکین اولاد اولد مخین او غنی یرنه بسدی و نجه
حکومت کرده استخدا ام ایدوب بعد زمان که شهاب الدین شهید
اولد یلدزدار الملک غرندده حکومت ایدوب ایشلر
بولد و طریق ایدر جمیع ایدوب سلطنت غیاث الدین محمود
خبر کوندرد یعنی که ملک مور و نکر کلوب صبط ایدر بو
یلدردی یعنی که اوبه رعایت قیددی لکن غیاث الدین
ملک غریان صبطنه میل ایشلر یلدزه تملک ایدر و اول

وفات ایتد کردن صکره داماد قطب الدین در که سلاطین
 آل سبکتگیندن صکره بشیوز کسن ایکی تاریخچه ملک غور
 پادشاهان سلاطین مغالین محمد شام هند و باره نجه
 غزال ایدوب تابشوز طفتان تاریخچه و کین اول مستط
 اولوب ملکه قوج و دارالملک احمد و کهر نام ممالکن فتح
 ایتکین مشتر قوللرند منور قطب الدینی اول دایره حاکم
 نصب ایدوب کند لیسری پای تختی غزنه به حکم شد القصه منور
 قطب الدینی اوقیدوب تحصیل علم و معرفت ایتدیروب
 کرمان حکومت ویرشدی بعده مغالین کرمانه او غزاد قد
 منور قطب الدین ضیافت ایدوب عظیم شانی معلوم
 اولمغین اکاقرنی و یروب داماد ایدمشد بعده ولایت
 هند سلاطنتی اکالایق کورشدی اولدخی کلی عکر ملک
 اولوب پنجه مملکتی دخی فتح ایدوخته دارالملک لاهور اولوب
 التیوز ایکی تاریخچه بار تخت ایدمشد و باجمه یکم سلجک
 و درت پیل پادشاهان ایدوب التیوز ید تاریخچه و وفات
 ایدوب بوند نصکره و هلیکه بک نامنه اولد لاهور ام شاه
 اول مملکت و ناصر الدین محمود سنه نام ولایت و شمس الدین
 اتمش دارالملک لاهور سنه نقل پادشاه اولدیلر و بواتنا له
 لکم متون نام ولایت که نهر کنک میانده بر مغور مملکت
 اختیار الدین محمد خلی تصرفنده قالد منور اختیار اول اکابر
 کل مالک مالک شجاعت طریقه سالک برادر اولمغین
 صاحب که و خطبه اولدی آخر بونیت طاهر فتحنده شهید اولوب
 اقر باسند علاء الدین علی دوانه حکومت ایدر لکن ظالم

تختیام

و جبار اولمغین امرایه اوزرنه هجوم ایدوب کند و قتل ایتد
 بعده حسام الدین غوض خلی کمال عدالتله ظهور ایدوب الدینی
 ویردی صکره لاهور حاکم شمس الدین غدر سر ایل به لاک اولوب
 یرنه سند پادشاه سابق الذکر ناصر الدین محمود پادشاه
 اولد بر بعد زمان بودخی قتل اولوب صاحب حسن جمال
 ایکن برادر لر بر طریقه بر تاجر صا قوب کیدرک سابق الذکر
 قطب الدین خدمتند و و شوب حسن تربیه سر ایل کت کیر اولد
 ملک الدین بن یوسف بک کت اتفاقیله قطب الدین یرنه
 شهر یار قلندر یکم بر بش پیل سلطنت ایتد که نصکره فوت اولوب
 یرنه اوغلی رکن الدین سعید تخت کچد لکن صباح و اخشای
 عیش و نوش کچروب آبا و اجداد قانوشی رعایت ایتکین
 مملکت خلقی کندیدن نفرت ایتد بر حکومت الیه واردی
 کیه قتل اولوب یرنه اتمش سر اولد راضیه بنت شمس الدین
 پادشاه ایدیلر غایتده عاقله و عادل اولمغین اوج پیل
 حکومت ایتدی و پنجه پادشاه بر مقابل اولوب بعد اقباله
 منظر اولد بر بالاخره بر مقابله کرفتار اولوب قتل اولمغین
 قنداشی ناصر الدین بن شمس الدین غایتله زاهد و عابد اولوب
 سلطنته رضا و یر فرار ایتد کچروب جبر پادشاه ایدیلر
 القصه اوج سنه مقداری اولد خرسطنت ایتدی بعده
 التیوز او تو زیدی تاریخچه برادر منور الدین بهرام شاه
 حکومت ایدر لیکه پیل برای کچد کدنه صکره جکیزه جاقینه
 لشکر نه لاک اولد بعده برادری علاء الدین بن شمس الدین
 شهر یار اولد فرقا بونک زمانده سلطنت غیاث الدین

ظهور ایدوب دیار هندک اکثری الندی و علاء الدینک
 اوغلی ملتان خان شہید قتل آیدی بعدہ مزبور
 علاء الدینک مدت سبطنہ یگرمی اولد قتل و غلنگ
 اوغلی یحیی بن خان شہید و انک اردتجه و یکر اوغلیک
 اوغلی کیقباد خان بن بقر خان ولی عہد اید مذکر کنک کندی و وفات
 صکرہ بکلمہ اولک کتوال کیقباد و جانبہ مانل اولک و یحیی و
 محروم ایدر یعنی کہ کیقباد بن بقر خان بکر سہ اولد لکن
 کندی نفسہ ہوا سربلہ مقید اولوب وزیر ملک نظام الدینک
 نصیحتنہ و کلمیوب مملکتی اختلالہ یوز طومغینز کندی زیر لدر
 سامانہ ملکک حاکمی فیروز سہ خلجی بی تاجدار ایدند لدر
 لکن امر ابر برہنہ دوشوب گاہ حاکم سند اولک و فاملک بن
 ناصر الدین گاہ مغز الدینک ولد صغیر شمس الدین اختیار ایدو
 بیعت اوزرہ ایکن نامدار بکلردن جلال الدین فیروز سہ
 خلجی ظهور ایدوب شمس الدین و مغز الدین قتل ایدوب سکر
 میل مقدار سبطت آیدی عاقبت قزقزداشر اوغلی و دامادی
 اولک علاء الدین خروج آیدی برقر صلتہ فیروز سہ ہر ملک ایدر
 و لکن وزرا و امر اسر خرنہ سنی الوب ملتانہ حاکمی اولان اوغلی
 ابرہیم سلطانہ وار دیکر اولد خرنہ جکوس ایدوب درت بش
 ای مقدار الوب ویرور بعدہ باباسر اوستنہ خروج ایلان
 علاء الدین بنہ اخت جلال الدین ختنہ کجدر خیی عاق و صاحب
 پارسہ قویدر خیرانہ میل ایدوب زمانہ میخانہ لری شہید
 و مشایخ عظامہ کلی رعایتلر ایدر اما آخر عمر مذہ عفتنہ خلل کلوب
 امور مملکتہ مانہ جوانلر و خاتونلر ایدر بوضع بنا خلل و عام

بربرہنہ دوشوب بچہ جملہ صد و ایتدی آخر مدت سبطت
 او تو زواج بیلہ وار دقدہ بدیہون اولون بدی ساندہ فوت
 اولد لکن اگرچہ کہ اول تاریخہ شہر صوباشیر اولک برتازہ خوا
 برای مقدار خروج ایدوب سبطت و عواسن قیدے
 لکن اشرف ناسد اولم مغین اکابران دن بیعتہ عار قتل
 اکا بنیادینہ علاء الدینک سکر یا شندہ غیاث الدین
 طفلی تخته کچوروب آتا بکند نہ بیعت ایدلر فاما مزبور
 غیاث الدینک وزیر ی بچہ فساد ارتکاب ایدوب
 اولاد مالو کندی بچہ لک کوزلرنہ میل جکدر و فریداشی
 قطب الدین قلعہ یہ جلس آیدر لکن و الذہ سبی قطب عمر
 اولک شیخ نظام الدینہ واروب اغدی اوغلی حقیقہ
 خیر و عاسن الدی حکمت خدا بر کونہ غیاث الدین و وزیر
 اولک شیریری اوج برار ادمر ایلہ قطب الدینک قتل ایچون
 مجلسہ کوندرو کده ہمانک قتل نیتنہ وار دیکر اختیار لر لکن
 کیدوب قطب الدینک ایاغنے دوشوب بیعت ایدلر
 و غیاث الدینک و ولایتک قتلنہ عہد ایدوب کندی
 فی نفس الامر وزیرنے اولد بروب شہاب الدین جس ایدوب
 مزبور قطب الدین بنہ علاء الدین تخته کچور دیکر غیبی شہاب
 الدینک دخی کوزلرنہ میل جکدر و بکند ظلمہ کوراند لکن
 مظلومک ماینہ کوندردلر اما قطب الدین لعب و لہوہ
 عشرتہ میل ایدوب زن پرستلک و محبوب دوستلغہ مقید
 اولد عاقبت خسرو نام محبوبنہ چرانہ حاکم کوندردی اول
 بدبخت دخی تک طور میوب ایہانہ ملکک عرضنہ

یقاعله الوغ نام سردار تحت ایدیه میوبت فرزند خسر و خان
 طوتوب قطب الدینیه کوندر در آخر بر مرتبه به وارد که فدا
 قطب الدینیک قتلنه قصد ایدر کرد در جامعه چیده چیه هزار
 احتیاطه کیدردی و هر چه کند وی بجلد و بکیدرک خسرو
 خان صد اقت شکن کوسر و ب غیر یار باد هر بجلد کلرینه
 اعتماد ایدیه مزین فر بعد بو خدمتی بن کور و ب خدمت طشره
 کیده مزین جو جمله توابعه حرمه داخل اولوب بر شب در صلات
 دو شروب سبط قطب الدینی و مصباحی اولان فتاوی
 صبحی قاضی خان و شهرزاده فرزند خان بن قطب الدینی و عثم
 سبط اولان خان اولدر در ابرتشی خاین فرزند خسر و خان
 تخته کجی و کبر و غوری پیسته ایدینوب عرضن بن محمد ق آدم
 قوما دی بواشناده عاقل و دانامیر اخور اولان محمد بن تغلق خراسا
 فرار ایدر اونه دن بر رخ کرا اید کلوب خانلر خانی صیوب
 قز ایلدی بوکتره سلطنت محمد بن تغلقایه نقل ایلدی بدیوز
 یکرم تاریخنده تخته جکوس ایتدی بعد زمان اوغلی الغ خان
 بهادر وارث ملک اولدر بیکرم بدی سل حکومت ایتدیم
 صکره ابوالمظفر فیروز شاه تخته کجی در مغول عسکر تعزین
 پریشان اولان عسکری یا ننه جمع ایدوب کلی قوت بولدی
 حته تاتارک سردار سر نوروز شاه منهنم قیلدی بو طریقله
 تایدیوز تمش اوج تاریخنده د سلطنت ایتدی هرقده
 بر جلالتی قوییدی ایسه آدم کوندر مکله بر طرف قیدر یگرمی
 ییلدن زیاده جه سلطنت ایتد کد صکره فوت اولدی اگر چه
 اوغلی سبط الغ خان تخته کجی لکن ملوک اطرافده اسکنز

زمانده کی ملوک طوائفه دوندی در عقب تیمور کور کاخ
 دخی ظهور ایتدی بعده الغ خان اوغلی محمود خان تیمور
 عسکری ایلد مقابل اولد قدن صکره نابید اولد کندی
 ابن حجر عسقلانی ابنه العمر نام تاریخنده و بلکی به ناب
 السلطنه ملک شمس الدین بختانی بعده اوغلی اسکندر شاه
 دخی صکره اتک اوغلی اعظم پادشاه اولدر دیوز مشدر
 بعده سیف الدین حمزه خروج قلد دخی صکره سیف الدین
 شهاب پادشاه اولدر صکره ملک نصرتک ملک
 نام اوغلی هدایت حقله اسلامه کلوب نامی جلال الدین
 ابوالمظفر محمد قونلوب پادشاه اولدر فنا اولاد فیروز شاه
 صکره بدیوز طقس درت سنه سنه اولاد ظفر خان خروج
 ایلدر که فیروز شاه یک همیره سرخت نکاحنده اولمغله
 قوت بولدر یعنی که اولوب کلردن اینه تخته جکوس ایدر بجات
 ملکنه پادشاه اولدر بعده سلطان محمد تاتار خان صدر حکومت
 کچوب التییر الوب ویردی و اول وفات ایتمکه مظفر شاه
 تخته کچوب اونم درت ییل سلطنت ایلدی بعده سلطان
 احمد ایک بجوق ییل حکومت ایدوب احمد اباد نام بر عظیم شهر
 بنیاد ایتدی بعده برادر سلطان محمد شاه پادشاه اولد
 یدی بجوق ییل الوب ویردر عقیقه قطب الدین شاه سکر
 بجوق ییل حکومت ایلدر آخر کز یوز التمش اوچده سلطان
 محمود شاه والی ولایت اولدر غایتله نیک خوار و جمیع
 بهادر و نامدار ایدی التی درت ییل مقدار سلطنت ایتد
 بعد الوفات پرینه اوغلی ملک مظفر پادشاه اولد

ملوک صلی کنند و اکابر سلاطینک اهل تقوا سندن اولو
 بر مقبول خاتون سندن اسکندر نام او غلی طوغدر چار به لریدن
 مخفی بهادر و جان خان نام یکی او غلی وجوده کلدر بولدر
 بویوب جوان اولد قدن صکره بابا لرینک فکری جان
 خان ولی عهد ایدنمک خاتوننک اندیش سر اسکندری
 تخته کچورمک ظاهر اولمغین بهادر خان قلندر شکله کیر
 ترک دیار یله نابید اولدر بعد زمان ملک منظر وفات
 ایدنمکه خاتونی عمر الملک نام وزیر ایلده اتفاق ایدو
 طغوز بوز او توز ایکی تارخنده اسکندر شاه تخت سلطنته
 کچورلدی زمانه حکومت سندن پیدر آری کچمکه برکون دیواننده
 وزیر عیال الملکه بر خصوص بچون انجمن سن همان بر میمونه
 بکزر سن دیو بن الامرا خط ب قیلدر وزیر بین الناس
 خجیل اولدی در و سندن کین و انتقامه قصه ایدو تخته کچوروب
 ایلک ایدن وزیر به بوجفالرخنی آزدردیو کومرندیر بعده
 احوال سردار لر اغوا و یروب بارک اسم قدر قیمت بلخ
 بر او غلامدردیو قوی نفرت ایدیروب اسکندر شاه قتل
 ایدر در برینه سلطنت محمود نام صغیر او غلی تخته کچوردی اگر چه که
 اول پادشاه نامنه اولدی فاما حقیقتده سلطنت ایدن وزیر
 ایدیکی تعین بولدر از زمان کچمکه بکار بوضعی معقول کورمدیر
 البته بزه قدر شناس پادشاه لازمدر دیو بهادر خان خبر
 کوندر دیر که اول اشناده ظاهر اولشدی و ایلکی پادشاهی
 سلطنت ابرهم باینده ایدیکی بعضی عیال مرصا جلدره بلدر
 امرانک که کدر به خبری واردنر بلا تاخیر کچراندن توجیه ایدو

وزیر دخی سلطنت محمود صغیر ایلد الاین بغلیوب قرشو طور دی
 لکن نصرت و طفیر بهادر خان یوز طوغدر بغنی کوروب سلطنت
 محمودی طوغدر و پیشکش نامنه حضور بهادر ایلدر بهادر
 خان که تخته جلوس ایلدر وزیر فروری و سلطنت محمودی و کندی
 قزداشر جان خان اولدر در بعد زمان پورتقال کافر لر بهادر
 خاندن خوف ایدیلر کندر به بر مصنع و مزین قایق بایدروب
 چکدیر پادشاه و ارکان دولتی او توره حق برک تخته لرینه
 بر صنعتله و ترکیبله پایش در دیر ایکی اوج سعت دریا کیروب
 کزد کدن صکره طاغلیوب بولنادر غرق ایدو فی نفس الامر
 او یله اولدر اعیان دولتر ایلد بهادر خان اول قایغه کیروب
 عیش و نوش ایلد دریا یوزنی کزرن ناکه تخته لر توپوب
 او ستنده بولنانه شهر یار و وزیر او نادر بر او غور و غرق اولد
 بعده بهادر ک او غلی لطیف کاه تخته کچدر اما وزیر در خان
 نام خاین پادشاه مذکور غدر صریح ایلدر کندر به غلبه
 بر قلعه هر جنس ایدر در و مزبور ک قزداشر او غلی محمود نام جوان
 تخته کچوردی فروری سلطنت محمود اهل کرم و صاحب جمع و لغیر
 وزیر خاینک تدارکنی کوروب اولدر در و تخته زمان عدل
 و انصافله حکومت قیلدی بر رمضان کچمکه سر برنده یا تورکن
 قبوا غاسر او کلم طواشیدن نام بدخت پادشاه سحر
 ایچون او یاندر متی حیکمه ایلد واردی و غافل یا تورکن هلاک
 قیلدر بعده ساثر طواشیدر بر اولوب سزری پادشاه استر
 دیو و درت وزیر بر بر کتورتندر حرمه کیر و کلرنده بکزر
 کسدر در اما بشنجی وزیر عاقل و اهل تدبیر اولمغین بوجمله

دو تن شبهه به واردی و ابروی به تدارک و واروب خانی
 قتل استیدی بعد سلاطین کجرات خاندانند احمد شاه
 نام بر جوان تخت جلوس استدر لکن معمر اولیوب از زمانه وفا
 استدر نوکر سلطنت محمود اولادند جمال شیرخان علم
 سلطنت اثبات استیدی لکن امر اچندان التفات استدر
 بوجه من الوجوه امر نه امثال استدر بوجاهنده همایون پادشاه
 اوغلی جمال الدین اکبر که دلیکیده شهریار استدر لشکر جلوس کجرات
 کلد بر جرتک طغوز یوزتمیش سلیزه اول مالکی فتح استدر اول
 شهر یار ذی کرم ولایت هند سلطنتی استدر استنها و کامرانی
 بر پادشاه اولدر بر یوزمیش مدت سلطنت سلاطین کجرات
 یوز طقت نه بشیل اولدر زوال سلطنت سبب وزیر کند و زرد
 یوز بولوب اکثر امرای کندیک ایدوب آخر کار پادشاهی
 بر طفل بی اقتدار اولدیغی اولدر بیکر اوجی فصل سمرقند خاندنیک
 استدر دولتدی و کندیر و سلطنت استدر لکن استدر
 شریزه در ماوراءالنهر ولایتیک خاندن بوجله در که اولاد جگین و
 ابوالخیر اوغلان نام خانم سکر یوز اتلی درت سلیزه خروج ایدوب
 سمرقند وارد در ابوسعید خاندن یاروم طلب ایدوب بر مقدار
 عسکر اولدر اولاد تیمورون عبد القدر میرزا بن ابراهیم سلطنت بن
 ساهرخانی اولدر در لغت خاتونی و الف بیک میرزا انک قزی
 اولدر عقیفه ایدو تزوج قدر سمرقندی بعد الفتح ابوسعید خاندن
 کند سیر حشت قبیله کند بعد الف بیک میرزا قونند که کوچک خانی
 و سونجک نام ایچی اوغلی وجوده کلدیر و بر غیر خاتونند و
 ساه براق سلطنت و جواجکم سلطنت و سنج نام اوج اوغلی و اولدر

چوق زما که شاه براق بوسیوب نوجوان ایدکی تعیین بولد
 بر عقیفه تزوج ایدوب صلیبند شیبک خان ظاهر کلدی
 عقب سلاطین محمود نام بر اوغلی و خرطو خاندن فاما ابوالخیر اوغلان
 وفات استدر که ملک موروشی یادله و کشتی و اولاد استدر
 ابوسعید خانم اوزربایجان کلوب اوغلی احمد میرزا بی سمرقند فتح
 مسکط استدر شیبک خانم خروج ایدوب فرور احمد میرزا
 بولشیدی وقت فرصت منتظر ایدکی بلدر در مابیند کلدی
 و قرار ظهور ایدوب شیبک بی ملک دشته چکلوب کلدی
 آخر طغوز اتلی سلیزه ابوسعید خانک اولاد بر برینه دوسر
 شیبک خانم ظهور ایدوب ملک انزار و استیاده مستوی
 اولدر کیدرک تدیر بجله ماوراءالنهر تمام حکم استدر اما نقض عهد
 ایدوب سمرقند حاکمی اوزرنه علی سلطان ابن محمود بن احمد بن ابوسعید
 امانه شهر کبر مشکن اول مظلوم قتل استدر و چوب دار الملک سمرقند
 او تور در بعد زمان بایر میرزا التمش بیک ادمه واروب شیبک
 خانم مجرد اوج بیک ادمه که مقابل اولدر حکمت خدا شیبک
 خانم اکا غالب کلدیر آخر طغوز یوز اتلی سنده شاه اسمعیل
 صفوی خروج ایدوب شیبک اون ایکی سیل تمام سمرقند و سایر
 ماوراءالنهر مملکت در شهر یار اولوب قوت بولشکن طوب قتل استدر
 بعد شیبک ایکی عمر کوچکی خانم بن ابوالخیر خروج استدر کلدی
 ماوراءالنهر مملکت بایر میرزا انک الدنم بعد خراش واروب
 شیبک صلیب استدر بر سر فتح استدر کاه شاه اسمعیل اید کاه شاه
 طاهر اید جگند خالی اولیوب بوجاهنده بیکر اوج سیل سلطنت صکر
 فوت اولدر نوکر اوغلی ابوسعید خانم ظهور استدر التجر سلیزه اولدر

آخره کندی بعده شبیکه فرزند اشراغی عبد الله خان ابن محمود
 خان ابن شاه بداق خروج ایلد **بولند** که عبد الله خان بن
 کوچکی خان ظهور ایلد که عبد الله بونک غیر بدیر بعد عبد اللطیف
 خان فرزند بداق خان و غیر ظهور ایلد **طهور** یوز التمش بدیر بخنده
 الوب ویردر و بوندن صکره تیمور خان حکومت ایلد **حالاکه**
الوخی نسلندن دکل ایلد و کنی بعضی مورخه تقریری ایلد تحقیقه بتد
 القصه بوندن صکره بریل بنه الوخی اولادندن پیر محمد خان ابن
 خان بک خان ابن جو اجم بن الوخی خروج ایلد و بیل سلطان
 ایلد و ب **بعده** اول ملک موروث اسکندر خان ابن خان
 بکه دکی بودنی نجه بیل حکومت ایلد و ب **عقبه** اوغلی عبد الله خان
 ابن اسکندر خان تخته کچدی که بیک یدی نارنجنده الی الان
 عبد الله خانک ماوراءالنهر حکومتده لطنی مقرر و تقدیر
 الوخی بلرک بوزمانه کلنجه جمعا مدت ملکار یوز التمش بیل مقدار ایلد
 تیمور خان نام حاکم بر بلایق حکومتده فاصله اوسه تصویر یی حاصل
 اما شبیکه زوال مکنه سبب اوسه علی خان امان و شکر علی
 صیوب اولدیر دکنه نباء اولدی که هم ولی نعمتی احمد میرزا بک خاندانه
 قصد ایلدی هم امان الله و رسول و دید که نصره چنانی تحقیقه
 بتد ننته کم جان بیکد **یعنی** کم اسکندر خانک و بالفعل حکم دیشاه
 اولد عبد الله خانک ثبات ملک و دولت و اهل شهر
 رعایت و احباب کماله عنایت و طریق عدالته رعایت
 ایتد کلری ایچون نعتین بولدی **یکری** در و نجر فصل غریم خان بیک
 ظهور و تکرر و بوزمانه **دک** ثبات ملک و حکومتلرنه و جمله
 ایدکنده و حشمت فحاق و لایندر قدیمین نامار طاقه مخصوص بر

واسع مملکتدر جانب شرقینده انزار خوارزم ولایتدر و طرف
 غربی روس و بلغار مملکتدر **بود** که اول سنر ممالک پارتختدری
 قدیم ایرتاق سدرای چوق حاجی ترخان ازاق کفه از دربان
 شهر لریدز تیمور کورکان و قتمش خان تکرار بتکرار اول ولایتدر
 صواش ایتد که اکثر خراب اولد **شد** شدیدی لده دار الملک اولد
 مملکتدر شهر سر ایلد **آمدی** حافظ محمد طاشکند سر نارنجنده اولد
 جنگینه و ندر جان بک و فائنه دکل اول سلسله منقرض اولد **شد**
 اند نصکره آل جنگینه نسلد و کتمکه بر زمان روسی خان تو قتمش خان
 امیر باغب اوغلان اول ولایتده حکومت ایلد **در** بعده
 تیمور کورکان ظهور ایلد و ب **انکر** در فرزندنی کسب تمام اوبغین
 ولایت ولایت او طر صالحانوب جنگینه خان نسلندن مکنه فاکند
 دیو بوقلدوب وقت اولد قدن صکره اولاد جنگینه و ن محمود
 خواجه خان بولند **در** بعده انک اقر باسلندن الوخی خروج ایلد
 بیک یوز التمش دور دنده جلوس ایلد **در** لکن او اوزرنده فرصت و شکر
 محمود خواجه خانی اوق ایلد اوروب الاک ایلد **در** بعده هم مکنه الوب
 هم خاتوننی تزوج ایلد **در** و بوحده دکل اولان نقل و ففصل
 طاشکندی نارنجنده **در** شیخ احمد بن عمر عرب شاه انصار
 نارنجنده اولادشت ولایتنه بوکه خان بن بوخی خان ابن جنگینه خان
 حکومت ایلد **در** وقتا که الیوز التمش نارنجنده ایلد کو خان ایلد
 عمرزاده سی برکه خان میاننه عداوت دوستد **در** حته ارالنده
 جنگ و جدال اولوب بوکه خان ایلد کونی صندر دی **در** و اول
 اسانده مزبور بوکه خان قسطنطنیه اوستنه عسکر چکوب اطرافنده
 مملکتدر بغایه ویردر **بعد** زمان الیوز التمش لیس نارنجنده بوکه

خان قوت اولوب یرنه اقر باسندن منکونم خان اولد و اول
 کچه کدن صکره قراز بن طغاردخی صکره ایل نجان منکونم
 و غنچه ارنگ خان ابن طغرلجه وانک اردنجه انسام اوغلان
 بعد زمان جان بک خان دخی صکره روس خان سلطنت
 ایتدیر بعد نیمور کورکان ظهور ایدوب روس خانک مملکتی
 تو قمتش خان ویردیر بر زمان سرای پانچ خنده کین اولدی
 الوب ویردیر لکن بعد زمان نیمور کورکانه مخالفت ایدوب
 مراد جنگ ایتدیر تو قمتش هلاک اولدیر بکر سلطنت دشته
 تفرقه دوشدیر بکر مزمل مقداری حکومت قلدر حته مورخ
 طاشکندر قولنجه تو قمتش خان اولادند فادر بر در خان عسکر
 چکوب اید کو خانله طوشدیر لکن جنگ اراسنده فادر بر در
 اوق دو قنوب هلاک اولدیر بعد ینه تو قمتش خان اولادند کوچه
 محمد خان ظهور ایدیر اکثر مورخین ابوالخوافین قدیم بود در
 فاما علماء اهل حشت اول تو قمتش کبیر ایکچر تو قمتش طغیر اوچچی
 اولو محمد خان دور دخی مرتبه ده کوچک محمد خان سلطنت ایتدیر
 دیو خبر ویرلر بوندون صکره ملک حاجر کرای خان اولدی
 هجرتک سکر یوز کسین یارینده وفات ایدوب خانلق صدر
 لایق اونلک یار اوغلی و سلطنته حاضر نمیش نجه نامدار اقباسی
 قالمغین اول ولایتله اختلال دوشدیر کون اولدیر حشت
 ملکنه ایکی اوج کشر حکومت ایتدی و اختلاله بناء نجه معمر ملکبیر
 یقوب استانبول فاتحی سلطان محمد خان ابن مراد خان طراز
 بو احوالی که اشدیر کدک احمد پاشا نام وزیرنه کوندر و
 فرنگ کفر سرائند کفه قلعه ستر و کفار نصار الندن منکوب نام

قلعه بی فتح ایدوب حتی وزیر مر نور نصار ابجکندن نجه
 اسیر ایدوب سلطنت محمد خان کوندر وی اتفاق حاجی کرای خان
 اولادند منکلی کرای خان اول اسیر کرده بله بولندیر مقتدای قاج
 کونر خان اولد قند صکره کند ویه غالب کلان برادر لبر
 قورقوسندن قچوب منکوب قلعه ستر کرمش در وقت فرصت
 منتظر اولوب انده قالمشیر چونکه سلطنت محمد خان منکلی خان
 بلدر استانه سده الیقوبوب کتلی رعایت واکرام قلدر
 حکمت خدا ایسلک بکدن منقرض مکتوب بر کلدی بر بر بر
 دوشن خانلر منقرض اولمغله ولایت حشت خراب اولد
 خاکله یکسان اولد یعنی بلدر دی مسلمانک سلاح احوالی آپون
 منکلی خانک کوندر سنی رجا ایدیر سلطان محمد خان اعظم
 مر یوز طبل و توغ و علم و یروب اغاز واکرام اید کوندر و
 واروب صاحب سکر و خطبه اولوب کندیرک سنجی عن چکمه
 مناسب کورد و هجرتک طغوز یوز بکر مسند وفات ایدنجه
 حکومت ایتدیر بعد اولادناک یرار و نامدار محمد کرای خان
 سلطنت ایتدیر حاقبت نوغای تاتاری مکرله سفرا و سنده
 شهید اولدیر کندیل بله بولنانه غازر کرای نام طفل صغیر دار الملک
 غرکه احوالی احکام ایتدیر قار اولماغین الیه آر مقدار ی خالق
 ایتدیر صکره غزل اولدیر کفه دیر سلطنت بایزید خان جنبانه
 کلوب استانه نه بولن سقا کرای خان کوندر لر بعینر که
 سلطان سلیم خان ابن بایزید خان توحیدیه حکومت حشت اکا
 ویرلدی حته صاحب کرای نام قنداش رهن طریقه در دولته
 کوندر لر بعض توارینده سلطان محمد خان منکلی کرای خان

نصب ایلدلی رهن ارسلی عادت اولمشدریمو یازمشدر
 حالایوبله دکلدر رهنه رغبت سلطان سیم خاندم صدور اتمیشدر
 تقصیه کنه الاخبار نام کت بده مسطور در و غرم خاندره کونده بیگ
 اچه خلوفه ویرملک و بعضی اغارنه استانه دنم خلوفه ایلده
 رعایت قلمشق جمکه سلطان سیم خانم مرحومدن اولمشدر که یانی
 اولکت بده مسطور در القصه مزبور سعادت کرای خانم عبدالله
 حکومت اوزره ایلن محمد کرای اولادندن حماقت و ظلمه شو
 اولکن اسلام کرای نام ظالم غروج ایلدکه تا تار طائفه سیراکی بولنوب
 نصفی اکه نصفی سعادت کرایه متابعت ایلکین ملک حضرت
 اختلاله بوز دوتدی آخر کار طغوز بوزیکر مزاج کینه بندنه مرزاق
 کنارنده جنگ اولدی بعضی باغی تارار کشفه سنجایی یکی یال
 بک مرحومی شهید ایلدیر پس نصرت اسلام کرایه کسره و غنیمت
 سحر تکرانه عاند اولدیر و باجمله بربرلر نه دوشوب بچه روزگار جنگ
 وجدالدنم خالی اولمغین حضور و راحت جانبده رغبت ایلدی
 یعنی که خانلقه براغوب در دولته کلدر آل عثمان عتبه علیته سینه
 قول اولمغی غریم خانلقه ترجیح ایلدیر آخر خلوفه وارپه لق بازلوق قشوق
 بیر املق تعیین اولندر حقه عجم سفنده سلطان ایلده بولندر استانبوله
 کلدر که نصکره وفات ایلدیر اسلام کرای ایسه زور بازو ایلده خان
 اولمغین دایما سلطان سیم خانم جانبندن احتیاط اوزره اولدی
 آخر عرض عبودیت ایدوب رهن قونیان صاحب کرای خانله
 حقوق ببقه سن بیانه ایلدیر انلره خانلق توجیه بوردور ایسه
 انکله زندکانیمز مقرر دریمو بلدر روز فدا جرم تکرار طبل و نوح و علم
 ویر یوب صاحب کرای شمس خانم کوندر لدر که حسن و جمال ایلده بدر

اولمش ای و ملاحت بر جنده نور افزای اولمغین سلطان خانم
 نامرا وک بالقرور زلفی قلابنه گرفت رایدی رضای خان
 امتثال عالم وصالدنم الم هجرانه تقدیم ایدوب سلطنت
 دشتله ارسلان روکورمشدر حالاکه بچهر ماه و سال
 فراق و اشتیاق المی ایلده حضور و راحت کندودنم بوز
 دوندیشدی تحصیل برسل معذار سردار ایلده کجنوب عاقبت
 اسلام کرای اکه دخر مضرت قصدن ایتیمکله خانم نوجوان
 حسن تدبیر ایلده باقی بیگ نام بار و غارنه فرصتله
 قتل ایلدردی بومقابلده مامولندنم زیاده رعایت اولند
 لکن اراده اللهیده بومقوله پادشاهلرک قتلنه ال اوز و انلرک
 عمری قصیر اولوب جزاسر مقرر اولمغین مرقوم بانه
 بکدنم کلی کتا خالق صدور ایتیمکله اکابناء شدت کشتاد
 صویلده طومش بر خوصنه حبس اولنوب کورکد بقله هلاک
 اولدیر القصه مزبور صاحب کرای بچه روزگار خان اولد
 آل عثماندن سلطان سیم خان زمانه وزیر اعظم داماد محرم
 اولکن رستم پاشانک مکرو حیکه رایا مر اولد قتل انواع
 غدر صرکله صاحب کرای خان قالدردن برینر حوالت
 کراسر خان ابن مبارک سلطان ابن منکلی به ویردیر اول
 بے کناه اصلا عناد و عرض سپاه اتمیوب حالن اغلام
 ایچون غنیمت درگاه ایدوب تمن نام معبره کلوب
 موافق روزگار قتلانور کن باغاجسه گرفتار اولکن
 خانرو دنم مبارک کرای نام میرزا علی الغفله اول مقبره وارو
 تنها دوشروب اول بے کناهلر هلاک ایلدیر ها قیبت

طغوز یوز سکس بش تاریخچه دولت کرای خا وفات
 ایدوب محمد کراخان سلطان مراد بن سلیم خان بن سلیمان
 خان توجیهی ایدوب حشمت حکومت مالک اولدر التریل
 سلطان صکره شروان یولنده بالذات عجم سقرن
 ایتمه سر فرمان اولندی امریار شاه اطاعت انیمکوب
 اول سفره وار مدغیدن غیر ناموس دین و دولته خلل و بر
 بعض ناسزا کلماته فر نور سلطان مراد خان معلوم اولد فده
 وزیر ثانی عثمان پاشایه از الیه سنی امریکه حسن تدار کله
 حقندن کلنوب خانغی در دولته بولنامه اسلام کراخان
 نام قزداشته ویریلوب عاقبت طفتان یدر تاریخچه
 اولد خرفوت اولوب سلطنت ملک حشمت غازی
 کرای خان نام قزداشته مناسب کورلد که هنور عام
 و بهادر و شجاع سنی آدم صواشن بیش زارنک قفانه ارک
 عسرت و معاشره کوفه زارنک اردشیر و انوشروانی
 اهل نظم و معجز بیان عود نواز و موسیقی شناس و هنر
 غزالی محضی ایدوب شهر جهان بر شهر یار در شاندر هوز
 میرزا لغی حالده دولت عثمانیه به کلی خدمتی خوب حتی
 شروان لشکر نیه معاونت ایچون واروقده اثناء جنگده
 عجم شاه حمزه میرزا ابن محمد خدا بنده به گرفتار اولوب
 بعدا خلاص بولوب در دولته کلد کدنه صکره اسلام
 کرایک و فی تی خبری کلدیکی کبی خانلق ویرلد و قفانو
 عثمانیه اوزره سائر بخشیدن غیره اونم سکر فلور جیب
 ضرر صغی احس اولندر بعدا بانق فتحده بله بولنوب کلی فتح

ونهره بخت اولمغین سردار وزیر اعظم اولم سنانه یاسانک
 عرضی ایلد یومی بیک اچیه وظیفه سکه ضعیف مقدر
 ترقی اولنوب یومیته سر ایکی بیک اچیه اولدر و حالاکه
 هجرتک بیک یدر سنه سنده سردار عجم کراسلام اولان
 وزیر محمد پاشایه معاونت ایچون سفر ایدوب کلی خدمت
 سبقت ایتیش در محصل کلام سلاطین آل عثمانه متابعت
 ایدوب غیرم خاندر جمعا خاندر که مدت حکومتی
 جمله یدله وارشد ریس حاجی کرای خانک اولادی
 ملک زائل اولمغه سبب حال جیانشده اوغلدرنیک بریز
 ولی عهد ایدوب مکمله قلوبی که ربط ایتد یکدر کند سیر وفات
 ایتد کده اولاد و سائر اقربا سرفدرت و شوکده بربر لویه
 اقرانه اولمغین بلایورینی خانلق صدرنه لایق کوریدر بربر لویه
 جنگ ایدوب ایدوب انقراض سبب اولدیر منگی کرای
 اولاد الی آلان ظهور و قوت و دولتر سلاطین آل عثمانه استنا
 ایتد مکمله دره یکر مرشخ فصل عجم شاه امیر اردوبیلینا
 وابتداء دولتر و بعض مملکتلرینک آل عثمانه نقل حکایتده
 بوز مردنه جمله دنه اول ظهور ایلین شیخ جنید بن شیخ ابراهیم خواجه
 علی بن شیخ حیدر الدین بن شیخ صفی الدین بن جبرائیلدر که
 مزبور جبرائیل ایچون ساداعلویه حبشیه دندر دیرلر و بو
 نسده کی شیخ صفی حضرت تینی اولیا کبار دندر در لر پس
 مزبور شیخ جنید کندر اجاسندن وافر لشکر جمع ایدوب کرجستانه
 کافر لویه غزایتمک مراد در دیو کیدرفی الواقع واروب
 غزایدوب وافر غنایم ایلد چتوب زمین شروانه تیدر عموما

امانی شروان پادشاه را و کلاه ویشانه اندرون رفتی احتیاطاً
 خروج ایندیر مقرر بلوب علی الغفله انره قلع قوبدیر . دل
 جعفر متیوب جمله سنی قتل ایندیر . بعده او علی شیخ جیدر
 ایندیر . باباسی طریقی اوزره دیرلوب مرید لریکه کرستان
 غزاسنه توجه ایندیر . حتی التی بک برار عسکره مالاکان
 و کوزنه یکدر دیکی ملوکه هجوم ایدوب قتلانده کندر بعده شروان
 شاه اوزرنه واروب باباسک قان مطالبه سمتن
 طوتدریدی امی تمام شماخی قلعه سنده شروان شاه محاصره
 ایندیر . عاقبت اول دردمند سلطان یعقوب بن حسن طویکه
 آدم کوندروب استمداد ایندیر . اولد خریسمان بک نام
 سردارنه بر مقدار عسکر قوشوب شروان کوندردر ایشا
 جنگ وجدالده شیخ جیدر . و بعض اولادر قتل اولند
 ابحق اسمعیل دیار علی نام قریزاش سردارک الله کسروی ترحم ایوب
 اولدیر میوب صاپوردیر . بعده اول ایکه برادر که شهر لاهجانه
 وار دیر شیخ جیدر و شیخ جیدر اجاسندن و افر نفوسیه
 جمیعت ایندیر لکن سلطان یعقوب بواحوالی استدر کتورد
 قید بند ایدوب صطرح قلعه سنده حبس ایندیر . مادامکه سلطان
 یعقوب حیاته ایدیر . اول یکی برادر جیس الیم ایدر اضطراره
 ایدیر . همانکه اول وفات ایدوب رستم میرزا اباد ساه
 اولدیر . بولر خلاص بولوب ارویل کورخانه سنده واردی
 آبا واجداد طریقه کسب معاشه متصدیر اولدیر دیو صولر
 عفو اولند در فی الواقع رستم میرزا از مانده حرکت ایندیر
 اول عهده رعایه کرستانه غزایه کندیله بعده احمد بن اوغور

نخسته کدی غایتله عضوب اولمغین برادران خوران
 انک خوفندن کیدانه کوچدر سلطان کیدان اولک شریف
 مسنه البی ایندیر . اگرچه احمد میرزا انکر طلبنه تاکیدانه
 آدم کوندردی . البته انکر بکا کوندریاسن بکوسن دیو شریف
 حسن تخویف ایدیر . فاما والله بنم و متمد و مکلر در دیوان
 ایندیر . اسمعیل دیار علی به رادلو اغاج اوزره یا پلش قهر و
 حانت اولمغین تدارکنی کوردیر . بعد زمان احمد میرزا که اولدیر
 یرینه الوند میرزا شهریار اولدیر . حد ذاتنده ناموس دولتر ایه قید
 اولور بر آدم اولمغله وقت فرصتدر دیو دوری لاهجانه وار دیر
 آبا واجدادنک مرید لریک جمع ایدوب خروج مقرر قلدیر . اما
 تدبیر لریکه اولامک رومه واروب قریه مانیدنه نکه لیدر اولک
 ایشا لریک متنبه ایدوب ظهور ایکی مناسک کوردیر فی الواقع
 رومه وارد دیر . قرمان خلقندن خصوصاً که لیدنه و اوسته جه لودن
 وافر آدم اویدر دیر . دولوب ینه لاهجانه وار دیر بونوال اوزره
 طقوز بوزلش سنده سر محرمنده اسمعیل خروج ایندیر اول کوزنه یکدر
 الوند میرزا انکر اوزرنه واردی اول دردمند صیوب قهر
 ونجه بکلرینر قیچدن کوردی مملکت آذربایجان فتح ایدوب
 نامنه شاه قودر . و تاجلر دکر بروب کندین بیعت ایندیر کوفیر
 اکثر با قریز جوفه و نه اولمغله اول قومه قزلباش و نکر اتان کرک
 بلاتو باسلوری اکثریا کمر لیدن قریا لیدنه و اوسته جه لودنه
 اولدیر . بنج ثانی لقب بر معتبر کسه بی وزیر ایدندی ایکی سنده
 شروان شاه اوزرنه وار دیر . ونجه بکلرینر اولدیر و ب شروانی
 الدیر . و او بنجر سنده ذوالقدر او علی علاء الدوله نکر اوسته

واروی. حتی الوند میرزا نیک باننه وارنس بولنوب جنگ انباشند
 قورنلوب. شاه اسماعیل انده قتل اوزره ایکن الوند میرزا
 تبریزه واروب مستولی اولدر. اما اسماعیل اول جنگه صبر
 تبریزه واروب الوندک فرار اتمیسه بناء اول جینده انی
 اله کتور مدی فایده تبریز فتح ایدوب صبطنه الد بعد عراق
 ولایتنه توجه ایدوب بغداد لشکر قدر. محصل جالدر انصار
 مصر فاتحی سلطنت سلیم خان ایله جنگ ایدوب منظم و منجه
 هر ییل بر حالک اوزرنه واروی. باش و جاننه و ملک خانانه
 متصرف اولد. نهایت اول کسروانهمزادن صکره طغوز یوز
 اتوز نارنجده وفات ایدنجه عیش و نوشه مشغول اولدر بعد
 شاههاکب نام اوغلی تخت کجدر حسن تدبیر ایله جنوب الکر
 درت ییل مقدار سلطنت ایدر. اخر طغوز یوز سکسن درت
 سنه سنه فوت اولوب بر بنیه شاه اسماعیل نام اوغلی جلوس ایدوب
 عکوشانه بولد. تخت ذلک اول مسموما فوت اولوب بنه
 شاه طهاسب اولادند نم محمد خدا بنده ظهور ایدر. کتور ترک دنیا
 اتمیش تخت و تاج سورد. کجدر چشم سنی و حی التمشه بکده تمیشه
 یمش آدم اولمغین سلطنت غوغا سر بنم نه کار مدیحو ان جکدی
 بوکته تخت اون بش یاشنده حمزه میرزا نام اوغلی جکوز ایدر اولدی
 بر زمانه حکومت ایدر کجدر حرمه خدا مندن بری قتل اتمیکله
 شاه عباس بن خدا بنده نام برادر وارث ملک اولد دار الملک
 قزوینده تخت کجدر که طغوز یوز هفت سنه سنه سنه بیکیدی
 نارنجنه کلنج حکومت اوزره در. بابا محمد خدا بنده و برادر میرزا
 حمزه زمانه ظاهر اولد اختلافی حسن تدبیر ایله ندر کندن خانی و کلد

خصوصاً

خصوصاً که سلاطین آل عثمان مندر مرحوم سلطنت مراد خان ابن سلیم خان
 ایله و سلطنت محمد بن مراد خانکه مصافقا اوزره جنوب عرض غبودیت
 ایتکده در اگر چه که یوز یوز سلطنت مراد خان زمانده وزیر لالا
 مرصطفی پاشا سردار اولوب طغوز یوز سکسن الی یلینده
 ملک شروان و سکسن بدی سنه سنه سنه قرض بکری بیکلیکی
 و کربستانه فتح و تسخیر ایدر بعد فرها و پاشا نام وزیر
 سه ساله لار ایصال اولنوب ملک خزان و ولایت
 کججه وروانی ممالک محروسه به الحاق ایدر و خی صکره وزیر اعظم
 و سردار فتح عثمان پاشا کوندر یلوب اندر خی بایر تخت
 قدیری اولک تبریز شهرنه الدی حالاکه خرج لازمه و عاید جک
 و کلو مملکت قلمش در فی زمانه شاه اولان عکاس میرزا
 خیل عاقلانه و پادشاهانه دیرنوب تکمیل عرض و ناموس
 جل امت قلمش در محصل کلام بوتار یخده اطراف ممالکده
 پادشاهلرک شکوت و عنوان ججهتند زبده سر و عدله
 اینین حاکمک کر بنده سر. اکثر باجبان و جد التمر ما و راء التمر
 ولایتلرک پادشاهه عیب راند خانله در بونلورنم مسعود
 و اندرستی اولک مذ هبدن اولان طائفه دنه اولغنه نزاع و قتال
 مقرر در مع ذلک گاه اردیسی لر غالب و اندر یارب اولد
 گاه اندر محارب و یونلر یارب بولنورلر پس قرضه قیونلونا
 زوال دولتنه سبب بونلورنم احتیاط لازم ایکن و بر ایکی دفعه
 خروج قصد ایدر کلر معبودلری اولمشکن کوزه کوسه میوب
 ندر اگر چه کور مکه عفتلر ندرن اولمش در بر یغنی الوند میرزا
 کججه و کوندر عیش و نوشه مقید اولوب احوال مملکته خصوصاً

اصحاب علم و معرفت مشورت ایتم میکنند و خود ظاهر شوند
 بعد از آنکه یازیل با حق پدید فضل مصر و بمن فمالکند پادشاه
 اولانکر احوالید که هجرتن صکر او ظاهر آید نکر
 مشهور طولون اولاد را و غله نکر نقد می رسد
بکر التیخ فصل اولاد طولونک ظهور دولت در و از زمانه
انتقال حکومتی شرح ده در بوزمره ناک اولی احمد بن
 طولوندر که فرور طولون بخارا عالمی این نوح بن احمد سامانید
 قولی آید که مأمون خلیفه به باغ شد و نکر ناک ایکیوز
 بکر بنی بیلنده فرور احمد وجوده کلدن الله در و خرسنه
 مغربا للهک زمان خلافتشده مصر مستولی اولدر بعد
 م ولایتی و افریقیه مملکتی و انطاکیه بنی الدی و یاف
 اسکله سنی پایدیروب معموم قلدن و مصرده کی جامع کبر
 انشا قلدن و خلیفه موفق باللهک نهی خطبه و نه اعراج
 ایدوب خاصه کند و خطبه سن او قلدن و ولون نام قولن
 حله والی کوندن در منقولدر که اول بخار خنده حکام اتراک
 فرور احمد ک قوت قاهره سنی کور و بلر نچه پیشکش کوندن
 خلیفه عصر اولن متعین باللهک قلدن رجا ایدیلر اول
 مقابله ده واسطه شهر ناک حکومتی عهد ایدیلر فرور احمد
 استنکاف ایدوب واسطه واسطه سیده و کل بدر قلم
 مقابله سنده اولاد خلف و نه بر ناک قلدن با نده کفر برابر در
 در و منقولدر که فرور سلطه احمد ک سائر خردن و لشکر
 مواجبتن غیر کوندن کونه اوج بیک دینار تصدق ایدر
 و مملکتی عدالت طومغین زمانده خراج مصر درت بیک

بوز بیک او جیوز بیک دینار ایدر و با جمله بکر متریل
 سلطنت ایدو بخت مرض اسلا و نه وفات ایدوب
 او نه بیدر اولادی قالدی اما تخت و دولته انکر اک
 عاقل و دانا سر ابو الجیوش حمار و به کچر و کچه کوندن او
 ایدر یعنی که سهر و ائمه مبتلا ایدر لغیر بر که یا بیدر
 ایچنی زیبق ایله طولدر و ب اوزرنده بر تخت قورب
 او یوماسی مکنه اولمشدی و کند ناک بیلدن بیک
 خوجریدی که بوز بیک التونه اولمشدی و هر طبلخه بکری
 اوج بیکدن زیاده التون کیدر و در و حمله کبر سیاه عمامه
 ایله یور ایدر کوباکه قره و کز حرکت کوزدی سائر الایدی
 دو کند کندن صکر بوزلری قورقج قور خلقت و عو صلیت
 اوزون بویو دیو کبر بیوک تنکو فخره نام بکر کچر
 ایدیکه خلق بوزلرنه بقمغه قور قلدن ایدر حر اسلیق جمع ایدوب
 قنولرنه سبب اولوب مهابت ایچون عسکر ایدمشد چانکه
 انکر الایه تمام او و روی حماره کند سر ظهور بولور و اما
 برادوب و وقار ایله کچر ایدیکه کسنه بوغاز آیرتلامق و
 او کسور ملک اولماز و نه بعد فوت اولوب او غلی بولماکر
 حبش پارساه اولدر و اول وفات ایدر که بکر فرزند اسی
 ابو موسر یارون تختی کچی فاما که از زمان کچر عمتی
 ابوالمفانم شیبان هر دیه غد صریح ایدوب ملکی الندن
 کانه حضرت حق که مستقیم مطلقدر شیبانه او نه ایکی کوندن
 غیر سلطنت ایدر بیوب احکام شام اولان حانچ بن جفوسا
 حاکم هر دن اولان حنفیه تر حمار و بکر ایچند بکر خلیفه عتاس

جانبدار مصر مصر قصد نه کلن کاتب محمد بن سیکما وافر
 عسکر قوشوب مصر ولایتی اندنم الدیر نو تهرجه بجزیک
 ایکوز طقانه ایکینه دک طولوندر ضبطه ایدوب
 جمعادت حکومتلر او توز سکریل اوشتد و فرور محمد
 بن شیبانی قتل ایتد که نه صکره اولاد طولوندر بکر مقتدر
 محمد و مر و خرنه لرند نه در تیز دوه یوکر دینار مختومر که اون بیک
 کتره یوز بیک دینار دهن زیاده ایدر خلیفه مکتفه بایند
 عباس جانبدار کوندر شد اما فرور دخی مصر ضبطه ایدوب
 اولر باصلوب پنجه فسادات اولمقله سلطنت ملک مصر
 خلیفه جانبدار عیسی نام شخصی توجیه اولندی لکن اولدی
 عهده سندن کلما کلین خاشیدیه نقل ایتسی تعین بولدر **یکری**
یدخر فضل خاشیدیک ظهور دولتر و نینه آرزمانده نقلیدر
 خاشیداق شید یعنی کنش دیکدر مغرب ولایتلرند نه فرقا
 دار الملکنده سریر و هب صابی اولم خاقانک اطلاند اول
 ظهور ایلوب اجمرتک اوچوز بکرمر اوج بلینده مصر مملکنه
 پادشاه اولم محمد بن طغدر که اول ولد عیسی الرحمن و بکر
 فرور محمد ظهور ایدوب و در تیز بیک کامل لشکره مالک
 اولدر اونه بریل سلطنته نه صکره فوت اولوب برینه اوی
 ابوالقاسم ابو جهور حاکم اوهر لکن طفل صغیر اولمغیر باباسی
 قولدرند کافور خاشیدی لاکس و مدر مملکنه اولوب مصری
 ضبط ایتدر آرزمانده ابو جهور فوت اولوب قزلباش سلطان
 علی نخته جلوس ایلدی امک خور وزیر کافور اولوب عدالت
 بر زمانه الدر و بر در عاقبت اوچوز ایلکیش بلینده علی دخی فوت

اولوب وارنه قالمیوب خلق و علم تدبیر و عدالت نه بیا کند و
 طالب و رغب اولمغین کافور خاشیدی پادشاه اولد
 برزشت عرب قول اولمغین سلطنت بنم به پامدر
 اجتناب ایتد که عامه عسکر و رعایا کند نه تصرع قیلدی برز
 سندن غیر بیک حکومتنه راضی دکوز دیو یلوار دیر تاکه
 قبول ایلدی کمال عدالت کی بحق بیل حکومت قیلدر فاما
 مورخ ملا مغیرزی قولنجه بکرمر بیلدنه زیاده حکومت ایدوب
 مصر و سام و حجاز ولایتلرند تمام ابولمک و فرور سلطان
 سلطان مصر و شام و حجاز امیر کافور القابی ایل خطبه سندن ایتد
 و سکه سر جابر اولدی حد ذاتنده اون سکر التونه صانوه التونه
 مع ذلک طواشر قسمند نه اوبله بدبر و عقال و کریم و سخی و عادل
 کمسنه قویدغی معلوم دکل ایدر هر کون مطبخنده بیک یدوز بطما
 است و یوز ناوق و اوچوز کوکرن و اوچوز پلنج و اون قاز و کرم
 اوروک و اون بالق مقرر و معین ایدی و طعام صوکنه اوچوز
 طبق سگری حلوا و بیک کوزه فطاع و یوز قریه سکر شرب
 تعین ایتدی و برت اعک بر بیتنه بیک سکه التونه جائزه
 و یرمک دفعاتکه اوشتد برینه بود کلو الطف حالنده وفات
 ایلدر یدری کتره یوز بیک التون نقدی و التی کتره یوز بیک
 التونلق جواهر و تحفه لری ظهوره کلدی ایدن صکره ملک مصر
 ابوالقواسم علی بن احمد نام حاکم اولدی پس خاشیدیک مصر
 ولایتنه سلطنته جمعا او توزلش بیل و ارونغی تعین بولدر زوال
 ملک و دولتر سکرلری منقطع اولدیغنه بیا اولدر خوشه
 عدالت و انصاف و کرده قصور لر بر بوغیدنی **بکرمر**

یکم سر کز پنج فطر خلفاء فاطمیه تک ظهور لرز و بعد زمانه دولتری
زائل اولد بعید اول نارنج تحقیقی اوزره بوزمه تک اولی ابوالقاسم
مهدی بن حسن بن عبد الله بن میمون محمد بن اسمعیل ابن امام جعفر
صادق در ویر لر حضرت فاطمه رضی الله عنها نسلدن اولغله
فاطمیه و حضرت علی کرم الله وجهه حضرت زین العابدین بنیاء
علویه و جعفر صادق اوغلی اسمعیله بنیدر اولغله اسمعیلیه و شمس
هجرت تک یکبوز طفتان پدیدنده مغرب و لایقنده ظهور ایتدی لر
علی رأس کل مائه تطلع الشمس من مغربها حدیثه ماصدق بر اینر دیدر
اولد یاز یوز او توز بیلدن بری سلطنت ایدن بنی مدرار دمن
الیسع نام حاکم زمانده خروج ایلیوب خواه و ناخواه غالب اولون
ملکنه اندن ایلدی اگر چه که مهدی ظهور ایتدی کبر طوقوب حبس ایلدی
لکن ابوعبید الله العسی نام خلیفه سر اطراف ممالک کروب
متصل خلقی دعوت ایلکین لغزرق بیگ مقدار عسکرانله
الیسع پای تختنه یوریدی فر نور دخی فتنه با صیدن و مجلسده
محمد مهدی قتل ایدوب اول عسکرهیه مقابله یقلر اولماقنیز
غیبت ایلدی اما ابوعبید الله که بحوم ایلیوب سجاس زنداننه
کردی مخدومنی قتل اولتمش کور مکی انکله بله مجوس اولوب اولد
رسولدن اولان بر شخصی جعفر دمر مهدی بودر دیو عسکرهیه بیعت
ایتدروب اتلندر دی بو عظیمه سراینه ایلیوب تخته کجور درینجه که
هم عسکر جمعیس یوزنوب بیعتی هبا اولسون دیدر و امام فر نور دکر
ال محمد دن اولمغین دعوا سنده کاذب اولماق قصه ابتد
اما ایلیوب اوکجه کیدر کن فر نور خلیفه اغلیوا غلیو کمکی کما استند
اغلر در در کجور دخی مهدی مقتولک و فاتر اکوب کر یان

اولاً عاصدک او نه بر پاشنده تختة جلوس ایدوب سامرانی
صنط ایده مدیکندشم اولمش دره اولاقولدر عصبانه ایدوب الوفا
نام حافل ودانا وزیرنه اولدر دیلر بعدہ انک اوغلی زریک
بن طلایع باباسندن کوردیکی کبی وزارت و وکالت ایدر
امیر الجیوش ابوشجاع توابعیدہ انک دخی اوسنوخ واروب قتل
ایدوب یوایکی فساد عظیم باندربنه قالوب ابوشجاع کندر کندر
وزارت و یروب عاصد منغنه قادر اولامیوب اولوق
مثابه سنده اولغین بر قاج کوندن صکره امرانہ مصر غاتم
بن سواد عسکر جمع ایدوب ارکانہ دولتمند شاوریک
اوین باصوب ایکی اوغلی قتل ایدوب برینی برامصلحت
حبسہ الدی سارور دخی قاجوب حاکم سامرانی
نورالدین شہیدہ واردی ہم امرانک بری برینه دوشیدن
و هم مصر نوہمینہ فرنک کفر سر اولمش بکین بلدیروب
بریل مصر خرنیہ سنک ثلثی سنہ کوند رسوخ تک بومضابقہ
عاصد خیفہ یہ معاوندنک اولسون و میکله نورالدین شہید
اون بیک برار شکر یلہ کلدی اسالدین وفات ایدوب
کندونک قزند اشراوغلی ایدوب بلکہ کلان صلاح الدین
یوسف انک برینه سردار اولدر مصر داخل اولد قده عاصد
مخلفہ قادر اولامغین رعایت ایدوب خلعت کیدرد
انک طرفند دخی سپہ سالار اولوب واروب فرنک
شکرینی منع و دفع ایدوب اگرچہ بر قاج کون شاورہ وزارت
ویرلدن کنہ خلیفہ معرفتہ صلاح الدین انے اولدر دیلر بوطلمہ
صلاح الدین مہر دہ قالوب الوب و یروب تمام حکومت

ایندکرم صکر بر کون نورالدین شہید دن خبر کلدیکہ
خطیبہ دن عاصدک نامنی قالدرہ مستغنی بالله عیاسینک
نامنی ذکر ایتدیرہ کلن صلاح الدین فتنہ اولوق احتمالن یروب
یخہ زمان بو خصوصہ جرات ایدہ مدر بنا علی فلک
نورالدین دن بر خبر دخی کلدیکہ و اول اثنا دہ عاصد خستہ لندی
حتی بر زمان مرضی مشند اولدی اگرچہ کہ اول فرصتہ خطیبہ
تبدیل اولندی کنہ بش اون کونہ وارمیوب کندوسی دخی
فوت اولدر عاصد قاطع معانسنہ اولغین دولت فاطمہ
بونک زماندہ مقطع اولوب صلاح الدین بادی اولد
یکرم طغوز بخر فصل اگر اوک ظہور دولدر و زمان ایوبیہ
انتقال حکومتیدر خلفاء فاطمہ دن صکرہ مصر بادی اولد
صلاح الدین یوسفدر کہ نورالدین شہید طرفندہ مصر کلدی
آبا و اجدادی آذربایجان شہید سنده کلچین اگر اوزن ایدی
باباسنک نامی ایوب اولغین بوطلمہ یہ ایوبیلر اولدی
و باجملہ صلاح الدین تاریخ ہجرتک بیوز التمش بیلندہ
تختہ جلوس ایدوب اما خطیبہ سر فجر کندی نامنہ اوغوغاغہ
نورالدین دن خوف ایوب انک امر اوزرہ مستغنی بالله
عباسی نامنہ اوقندر ایکی یلدن صکرہ نورالدین فوت اولد
صلاح الدین خطیبہ یہ کندر نامنہ ایدوب تدریکلہ حلب
وشامی دخی الدر و قدس شریف و عسقلان و صیفت و
وعکا و لادقیہ و اسکندریہ کفار فرج تصرفنہ دوشکن
مزبور غزالر ایدوب جملہ سنر الوب قبض ایدی بوطرقہ
یکرم درت بیل حکومت ایتدکند صکرہ فوت اولوب

اوغلی ملک عزیز عثمانی و بعد زمان مرزبورک عثمی ملک منصور
 ابوبکر و انک دوری کچد کدن صکره اوغلی کل مل محمد
 بادشاه اولدی انک دخی دفتر دورلد کده فرزندے
 ملک عاقل ابوبکر و ایکی یلدن صکره قزنداشی ملک صالح
 نجم الدین تحنه جلوس ایلدی بو دخی اون ییل حکومت ایتدی
 صکره اوغلی ملک معظم توران شاه شهریار اولدی
 جلوس ایتدی کیب دیماطه واروب یوز بیگ کفارے
 قیجندم کچوردر و سردار لرینر طوتوب مصرده حبس ایتدی
 لکن کیدرک ارازل پرست اولوب اکابر برولشد مرز
 اولدی و اولور اولماز لر مصاحب ایدندر مدت حکومت
 اوج آیه وارد قیل کند یی قتل ایتدیله حکمت مصر و آله سی
 شجر الدر نام خاتونه ویردیله ملکه عاده عصه الدین شجر الدرام خلیل
 القابی ایلد ایکی ییل خطبه سنن او قودیلر بعدد بکلا اتفاق ایدوب
 مذکور یی عزل ایدوب ملک مصر مظفر الدین موسی بن یوسف
 بن مسعود بن ملک الناصر صلاح الدینی حاکم نصب ایدوب لکن
 الیه یاشنده حبسی اولغین ایبک نام امیر وکیل مدبر ملک ایتدیله
 و مرزور صبینک لقبه ملک اشرف قودیلر بر ایکی ییل خطبه
 ملک اشرفله امیر ایبکه مشترک او قودیلر عاقبت عزالدین
 ایبک مستقل بادشاه اولدی مقدما زمان شجر الدر نکاح
 ایدوب بادشاه اولام عورتک زوجی اولغله مردانه حرکت
 ایدوب سلطان مصر قلندریس اگر او یوتیه دسر کمر تفرسوردر
 خاتون پرریبکر مصر کی ملک واسعه کسان ییل حکومت ایتدی
 زوال دولتدینه بهت کاه ناقص العقل عورت کاه صتی بی معرفت

کند پاره حکومت اینکندن اولدر وایک کبی جنبی نامنه ناظر
اولوب خطبه سنه رضا ویر مکندن اولدره او توز بخیر فصل
ایوبلردن یمن ملکند حکومت ایدنرک ظهوری و عاقبت
زوال نکبشیدر سابق الذکر صلاح الدین یوسف مصر پادشاه
اولدقدن صکره دماغنه سلطنت لذت ووقوب زوال
ملک خوفیلہ تلخ کام اولدخچه برصغنا بق مملکت فکرن ایدرد
یعنی که ولی نعمته اولان نورالدین شهید ملک مصر قصد ایدو
یوریدکی تقدیرجه الله قلا جق بر ولایت فکرن ایدرد پس
هجرتاک بشیوز التمش طقوزنجی سنه سنه که هنوز نورالدین
جسامده ایدر کندی اقر باسندن توران شاه ابن نجم الدین سردار
ایدوب کلی عسکرله یمن فتحنه کوندردی عزبور دخی صلاح الدینک
امیرله روانه اولوب اولانوبه ولایتلرله وارد وایکن یمنیوب
اولردن برینی صبهطنه الیقویوب یمنه وارد اگرچه اول تاریخده
یمن سلطنه اولکن عبدالبی بن مهدثر حمیری مقابل اولدر لکن
ولایتی قور تماغه قارر اولامیوب مرقوم توران شاه نوروری
اله کتوردور وافر خیرنه سنه مالک اولدر واروب غیریه فتح
ایتدی یعنی بشیوز یلنده بوفتوحات عیتر اولوب برقاج بیل
حکومت ایتدکن صکره تبدیل هواچون قرضاشر صلاح الدین
یاسنه وارور کندسیر طالب اولمغین توران شاه بعلبک حکومتی
ویرلدر اما یمنه ولایتی دیگر قرضاشر طغکین بن ایوبه مناسب کورلدر
پنجه زمانده صکره اول وفات ایدوب بوکره ملک یمن افغلی امیر
اسمعیله وکدی کیدرک انک فرزندی سیف الاسلام بعده
فرنداشر ناصر بن اسمعیل حکومت ایتدر وانا بعلبک یعنی که وکالت غازی

جبر نام که اصل از سر فاما زور غازی کفران نعمه مفسد لک سر باز
 اولمغین بعد زمان زهرمه ناصر هداک ایندرو والد سنی جبر ایشل
 تحت نکاحنه الدی کند ز غنجه سبطنه باشد که غنجه سبی
 و تعالی اول حرامزاده بی ملک و دولته لایق کورمدی قبایل غنجه
 بوقید کند بر سبط اولوب بر فرصت قتل ایندی بوکره غنجه ولایتی بجه
 کونلر حاکم قلوب امر اتفاقه ناصرک والد سر زبیده خاتون
 سبط نه اولدی و نهایتی غنجه جمع ایدوب خطبه سن او قوتدی
 که سن یورتدی جمیع بکله تغلب قلدر کنه اره وارمق کولدر
 کند و ایتوبیلر و نه بری بمنه کلسه انک تحت نکاحنه اولسم جو
 یش کوزندی اتفاق اول اشداده آل ایتوبیلر سلیمان بن نفی الدین
 شهنشاه فقرو فاقه ایله مک دیارنه چقه کلد کند یه بلدر مک و رخ
 خوف ایدوب ارقه حمالغی ایله معاشی تدارکنه مقید اولدی لکن
 ام ناصرک عزبور خیر الدین حج موسمی کلد کده متقل اولمک کوندر
 بمنه کتورتدر همانکه سلیمان شهره کردی تشنه زلال وصال اولم
 مذکوره آدم صالوب مذکوری دیوانه کتورتدی شکل و شمائل بکوت
 تعظیم و تکریم خلق کلد یروب عروسک لطنر زویج و کند نفی تنگی
 و تزویج قیلدر حال که اول نادان بر بد حصت اولوب و ظالم ایدوب
 عیان اولوب آرزمانده یمن و عدل ممالکینه فایه ویردر زبیده
 عزبور مذکور نصیحت ایدایده عاجز قالد در عاقبت قایل اصلاح
 وکل ایدو کنی بلوب سلطان مصر اولم ملک عادل بلدر دیکه اول
 شهر یار کامل زبیده ده ده سنگ عیت ایدو حقه بسط شکواه
 آن من سلیمان آیت ایله نامه سنی مصدر ایتدر ملک عادل فی احوال
 رعایا به رحمت ایدو اوغلی ملک مسعودی یمن حکومت کوندر

بقی اقیس ایدر عزبور ملک اقیس همانکه غنجه ولایتنه وارو سلیمان
 طوتوب قید و بند ایله باباسنه کوندر دی کند یسی لطنه مقید
 اولم حال که سلیمان دن بتر ظالم قویدی ییلنه وارمدر سکن
 مقداری مالدار بازار کان لر اولدیروب مالتین الدی بعد
 ایتوز اون طغوز ییلنه کندوسی حج شریفه واروب باباسنک
 سنی غنجه خلیفه سنی غنجه ایدر یوریدوب اولم لک ایندی
 و اینکجه سنه تکرار لشکر چکوب مک مکرمه یه وارو مک شریفه
 حسن بن قناده یه صیوب فتح ایددی باباسنک کند شک خطبه
 اشتراکه او قوتدی حال که بواوضاه باباسنک رضا بر و غنجه
 القصه عزبور اقیس جوقفق مقرا و لیبوب النی یوز النی سنه سنه
 فوت اولدر مشتک مصداقه بن المسلمین و فنی تحقیق بولد
 سوله متکبر و جبار و فاسق بدکر دار ایدیکه باباسنه ملک عادل لایق
 اولم غنجه که ملک ظالم بقی هر جهنمه لایق و سزاوار اید پس
 ایتوبیلر ملک بمنده کی حکومت الی ییلدر زیاده اولد یه بو
 جوتدنیک زوالنه عزبورک فسق و ظلم سبب اولدر اوتوز بر بحر
 فصل ترکمانک ملک مصرده کی ظهور دولت در و بعد زمان غنجه
 فقر حکومت ایدر ایتوز الی لیک تاریخنده که تار لشکر بغداد و غنجه
 اطراف ممالکده کی پادشاهه قورقود و شمسکه ملک اشرف طفل
 صغیر و رهو امراء دولت ملک المغرایبک سطننه متفق اولدی
 همانکه عزبور ایتوب مصر سبطه قلندر کند یسر قول جنسندم اولمغله
 مشتری قولدر غنجه ایدوب چکرسی لاسل و افرق اولدر ایدر غنجه
 اول ناجندر التفاته همضم ایدو یوب عزبور عصیان ایدر و غنجه
 الایه کبر صف بغیوب صواشیدر باش بوغدر اولم اقطار نام

خانی اولدرده. ماعدانی مندرم قیلدر. و فرور اقطاع یک عورتی حسدار
 اولمغه اکادخر نکاح ایتدیر. بایقا سلطنتندن معزول اولوب
 کندونک تخت نکاحنده اولان شجر الدربو مخصوصه عارایدوب
 برکونه حماده فرصتن دوشروب خادمرینه بوغدر در زمان سلطنت
 تمام بشیل اولمشدی. بعده اوغلی ملک منصور نورالدین تخته
 چدر. مدبر مکتبه سیف الدین قطر اولدر. ایکی بقی بیل حکومتدن صکر
 صیدر جو غزل اولدر. و کیلی مظفر قطردن بیعت قلندر که مرحوم
 ملک صالح قولدرندن ایدر بر بیل مقدار حکومت ایتدکن صکر
 ینه قول جسنندن ملک طاهر بیوس انی قتل ایتدی تخته کجوب
 حکومته باشدی. اونه بدی بیلدن زیاده عدالتله سلطنتدن صکر
 فوت اولوب برینه اوغلی ملک سعید محمد بر که خان حاکم اولدی
 ایکی بیل مقدار حکومتدن صکر لغره نقل ایلدر. ینه قنداشر ملک عادل
 سداش سلطنت ایتدکن بدی یاشنده ایکن جلوس ایدوب امیر
 قلدانم اتابکی وزیر تعیین اولمغین. التی آیدن صکر فرور بر خلع
 وغزل ایلدر. ملک مقصود قلدان تخته کجوب اونه بیل اوج ای
 سلطنت ایتدی. بعده اوغلی ملک اشرف خلیل سلطان مصر
 اولدر. اوج بیل ایکی آمی حکومتدن صکر قتل اولنوب قنداشن
 ملک ناصر محمد طغوز یاشنده تخته چدر. لکن بر بیلدن صکر
 غزل اولنوب قول جسنندن ملک عادل کتفا ایکی بیلدن
 حکومتدن صکر غزل اولنوب برینه قول جسنندن ملک ناصر لاجین
 حاکم اولدر. لکن ایکی بیلدن زیاده جه زمانه مرور ایتدکن صکر
 ترکیجه قولدرندن بری فرور نماز قلا رکن سعید ایلدر. اندن صکر
 بایقا حکومتدن غزل اولان ملک ناصر محمد کتور بیوب تخته

بکوردی

بکوردی. ایکن جلوسنده سنی اون درت یاشنده ایدی
 بیل بوکتره اون بیل دخی سلطنت ایتدکن صکر برکون
 بر مخصوصه انجنوب عزالت نفسی دیدی بن کرک حکومتنه
 قناعت ایتدم. سز کندیکنه بر سلطنت بولک دیو کرک
 قلعه سنده کندی. بوکتره ملک مصر قلدان قولدرندن ملک
 منصور بیریش جاسنکیر مالک اولدر. بر بیل مقداری حکومتدن
 صکره بایقا فراغت ایدن ملک ناصر کرک لشکر کجوب
 شامه واردی. حماد شام و طرابلس حاکم بر بانه قوشلوب
 مصر یولدی. لکن غره یه کلید کی کی بر بیل طوبی بیت المال
 یانه الوب توابعی ایلد صید و لایقنه کندر. و قنا که ملک ناصر محمد
 اوچخی دفعه ینه تخته چدر. بیر سک اردنجه عسکر کوندروب
 کتورتدی بیت المالی تاما الوب کندونی حبسه اوروست
 بود دفعه درت بقی بیل سلطنت ایدوب قوت اولدر. اردنجه
 محمد ابراهیم و احمد و ابوبکر و کوچک و اسمعیل و یوسف و شعبان
 و صالح و رمضان و حاجر و حسن و حسین نام اونه اوج
 اوغلی قالدی مطبخنده روزمره اونوز التی بیک رطل اتیشدی
 بعده اوغلی ملک منصور ابوبکر پادشاه اولدی. ایکی آیدن
 صکره خلع وغزل اولنوب برینه قنداشی ملک اشرف کوچک
 تخته چدر. لکن التی آیدن صکر طفندر جو قالد بر بیوب بر
 لغر اوردی ملک منصور احمده لایق کوردن حالاکه ایکی بقی آیدن
 صکره قتل اولنوب قنداشر اوغلی ملک منصور محمد ایکی بیل
 اوج آردر و بر در عاقبت اولدر خلع اولنوب عیسی اوغلی
 ملک اشرف شعبان حاکم مصر اولدر. اگر چه حب عیسی

وزاید و عابد پاکده ایدر **لکن** جمع مال و حرم و راغب اولمغین بکله
 کند بدن نفرت ایدوب **اون** بیلدن زیاده سلطنته صکره
 قتل او نمیشد **بعده** او غلی ملک منصور علی سکر باشنده
 تخته کچر **برجق** بیلدن زیاده به زمان کج کدن صکره غزال اولنوا
 برنه قنداشی او غلی ملک صالح جامی شهر یاز اولدر **لکن** برجق
 بیلدن صکره بودر خلع اولنوب **ملک** و دندر صکره کسه
 نقل ایندی **یعنی** که سلاطین اترکدن بکر مریش حاکم بزرگوار
 تکمیل قوت و اقتدار ایدوب جمعایوز او تو زدرت سل
 سلطنت اینمیشد **ایکین** ملکر الدن چقدی زوال دولتیه
 سبب ناجنس عقبنه قولکر اعتبار و التفات ایدو کندیری
 اندر مغلوب ایندکلشن **و** ایکیده برده اطفالی تخته کچر و بختی
 عزله وقت ایدو بتجدید ملوک عسکرک یوزنه کوزینه
 اوکر تکرندن اولدر **او تو ز اینکچر فصل جبرک بیک ملک مهره**
سلطنته و بعده سلاطین آل عثمانه نقل دولتی شرجنده
 اترکدن جاق صکره سلطان اولان ملک صالح زین الدین حاکم
 اونم یاشنده تخته کچوب **امیر** کیر بر قونم چکرس که لاکس و تدبیر
 ملکه او شد **عموما** چرک که اکا تابع اولوب کلی قوت و اقتدار
 بولمغین **مجر تک** بدیوز کسن دورت سنه سنه اولوزیر
 برتر وزیر **ولی** نعمتی اولان مخدومی خلع قدر چکرس قوتی ایلد سکده
 خطبه یه کندر نامه ایدوب **ملک** طاهر ابوسعید بر قونم لقیه ایلد
 یاز **اولدر** ککه کریم و کثیر الحسن و بهادر و شجاع اولمغین
 خلق و عالم کندیه محبت اولدر هر هفته جمعه کونلنده بالذات حیوان
 ایدوب **اهل** شرع کتوروب فوائدک مصالحه کوردر و طهر علیه

التی بیل سکر آئی سلطنت ایند **فلان** جرم برش کر غلیم ایک بقا
 سلطنته قلع قلیغی ملک صالح جامی اوستنه کلدن
 بر قوتک منهنرم اولوب غیبت ایلدیکی مقرر اولدر **لکن**
 اون التی آرمقدار حکومتنه صکره بر قوتک **ینه** صکره تعیین
 بولدر **امرا** صالحی عزل ینه سلطنت ثانیاً ملک طاهر بر قوتیه
 مقرر قلندر **برکته** صکره طغوز برجق بیل سلطنت ایند **اولکی** حکومت
 ایلد اونم التی بیل حکومت ایدوب فوت اولدی اندر صکره
 او غلی ملک طاهر خرج بدیر بیلد قریب حکومت ایندکدن صکره
 تیمور فتنه سر و سلطنم بایزید خانه جنگ و محاربه ایشیدوب
 امرای مصر میاننه فترت دوشدر **ملک** ناصر ذخر کسه یه جبر
 و اگره ایندنه قلعه دنه اینوب کندی قنده لغه معلوم اولدی
 پس قنداشر ملک منصور عبد العزیز لیک ایدن زیاده حکومت
 قلندر **اند** صکره تکرار ملک ناصر خرج چقه کلدن **بجکر**
 اولدر در ایدن صکره شام حاکم نور الدین حافظ و شیخ طاهر
 خروج ایندی **عاقبت** لشکر بر برنه دوشوب ملک ناصر
 نفر تکر مقرر اولوب **اول** و آخر اون اوج آئی سلطنته صکره
 کندوب **قندر** ایندی **مستعین** باتند ابو الفضل عباس اخی اولدر
 امرانک اقدامه بناء بش آئی مقدار حکومت ایند **بعده**
 کندر نفسنی خلع ایدوب سلطنت مصر ملک مؤید ابو النصر
 سیخ طاهر بریه مناسب کورلدر **سکر** برجق سل حکومت
 صکره فوت اولوب **یرنه** او غلی ملک مظفر ابو القادوات احمد
 والی اولدی **ید** ایدن صکره عزل اولنوب **ینه** قول خند
 ملک ابو الفتح طنظر مستول اولدر **حالا** که مقرر اولوب

یوز کوندن صکره وفات ایتدی. بعده اوغلی ملک صالح
 محمد بن طنظر درت آی و ملک اشرف بر سیار او
 الی بیل سکر آی اندن صکره فر بورک اوغلی ملک عزیز چهار
 الدین درت آی و ملک طاهر ابوسعید جغتو اوغلی بیل
 سلطنت ایتدی و فاندن صکره اوغلی ملک منصور عثمان
 جلوس ایکی کوکان اکلدر عاقبت اسکندریه ده جلوس
 یرنه مملوک قسمندن ملک اشرف اینال جلوس قلوب
 سکر بیل ایکی آی الی ویردی بعده اوغلی ملک مؤید
 ابوالفتح احمد بیل ای حکومت ایدوب خلج اولندی یرنه
 قول جسندن ملک طاهر خشم جلوس ایدوب الی بیل
 بیل حکومت ایتدی. بعده ملک طاهر یلباغ ایکی آیدن
 زیاده جه و ملک طاهر ترغی ایکی آیه قریب حاکمندی
 سرانیده اولانده بله حکمی نافذ اولدی آخر ملک جابرک کوی
 بر کجه سلطان نامه اولدی حالا که دول کورمه دونوب
 خلج ایله حبسه ورلدی یرنه ملک اشرف قایتبا ختام
 الملوک مهتاب خیر و عدالت سلوک اکلمشدر او توز
 بیل قریب پادشاه ایتدی زمانده تخت سلطنته اوغلی
 محمد لایق کورلدی بیل ایکی آی سلطنته صکره خلج
 و غزل اولنوب یرنه ملک اشرف جانبای جلوس ایتدی
 و درت آیدن صکره قتل اولنوب ملک عادل طومان بکر
 پادشاه اولدی کله الی آیدن صکره قتل اولنوب ملک اشرف
 قنصوره غوری که پادشاه روم و عرب و عجم ایله سلطان
 سلیم خان محترم حضرت یرنه فرشته طراب مرج و ابلی حبله

جنگ الیوب منهنم مقتول اولن قنصوره غوریدراون
 الی بیل قریب سلطنته صکره امراء مصر طومان پادشاه نام
 چکرک پادشاه ایدن مشدر لکن صاحبقران عظیم الی
 الذکر سلطان سلیم قنصوره غوری انهن زمانده حاکم
 فتح ایدوب در عقب مصر کلوب فر بور طومان بای صرب
 مقدورله فر شو طور و ب جنگه جدال قلد قده فر بور طومان
 بار طوتلوب صلب اولنوب دیار مصر حبله مضافاتی الیه
 بجر تک طغوز یوز یکر می ایکیس تاریخنده اول پادشاه ابحم
 سپاه ممالکنه ضمیمه اولمشدر یعنی که اسب و تالیف تاریخند
 سلاطین آل عثمانک بجا بکیر تصرفنده در پس ده چکرک
 یکر می درت کمنه تخت مهر جلوس ایتدی زودت حکومت
 جمعا یوز او توز بیل ایتدی زامانده اول حاکم سبب اول زمر
 اولورنیک کفران نعمه لکی و اهل اسلامدن کچنورکن کفر
 چکرک ولایت یرنه کوندر دکر فر بور قنصوره غوری سلطان
 سلیم ایله آت و اوغل معامله ایدرکن خیر لایق هم کبر بکر کلچل
 التندن دیوب اهل رفض و الحاد جانبنه میل ایتدی بکر
 نقص عهد کبر فعل شیع عاقبت انی باشند چقاردر
 و مملکتی و اقربا و تعلقاتن فر دروب قاندرینی قره طور قلم
 قاردر در حدنه بلیموب کعدرو و تجاوز ایتدی کی ایچونر باکر
 جان و جمعیه ملک و خانمانی سیداب تیغ قهر پادشاه ایل
 غرقاب و نایاب قلندر خانم ولایت رومده بعض ملوک
 ذکرند در خیفه اولیه که حالا اناطولی ولایتده مشهور اولن ولایت
 قرمان و کرمان و صارد و خان جمعیه ایلی و کرمانی و قره سیرانی و او

و طور خود ایلی. و ذوالقدر لی. و قزل احمد لوی. و ابنا. و رضا مکتدر
 و ایدین. و منتشا. و از میر اوغلی. و سیواس. صاحبی قاضی برهان الدین
 و لایتدر که بالفعل ممالک خسروانیه به جمله سردا خلد. لکن اول حاکم
 نه طریقده ظهور ایتد کلیر و کندی ابنا. ملوکند غدر یوخ. خارج غدر
 کسه نک معلومی دکلدر. امدی تاریخ هجرتک ایتوز التمش سنده
 کبخروین قلع ارسلان پادشاه ملک یونانم اید اول عصرده فرمان
 اوغلی محمد بک خروج ایدوب قونییه یه ایدی. یعنی که سلطان
 علاء الدین زمانده. اتراک طائفه سرنا تار قومندن چوب ارمناک
 حواریه برلشمند. یعنی که ولایتیله اول قلعه و ارسق کفر ضبطند. اینه
 انرا نه فتح ایدوب ایچنه صفند. یعنی که اول طائفه نک نوره صوفی
 نام بر بلو باشلوسر و ایدر. اک بسوک اوغله فرماندیر لر ایدی
 برکون پنایر جمع اولانم کفار اکثرین بصد. و جمله سن فتنه کچوروب
 انکرک بسکیرینی قومنه کیدیروب اختام قراکوسنده تباردین
 کلور کفار اسوبنده قلعه به توجه ایل ارمناک قلعه سن الدین بعده
 نوره صوفی اوغلی فرمانه خیفه ایدی. و فتح قوسا دوب ارمناک
 سنجاغنی فرمانه ویردر. گاه انده گاه طاش ایلنده ساکن اولوب
 بعد زمان اجلی کلوب. فرمانه فوت اولوب اوغلی محمد بک باپار
 یرنه کچدر نجه روز کارونه صکره سلطان مصر رومه کلک فخر قوش
 بولدر. فزبور محمد بک جمر چارچی نام شخصی وزیر ایدندی و اول فترت
 ایچنده قونییه یه الوب کبخروی ولایتندن سوروب جقاردر لکن
 فزبور کبخروک صاحب شمس الدین جوینی نام وزیر لشکر چکوب
 فرمان اوغلی صد. کندونی وزیرنه طوتوب اولدردی. یعنی که
 ایتوز التمش یدر تاریخده فزوبه بومیر اولوب فرمانه اوغلتن شکده

محمود نام بر اوغلی قالدیر بیود کده اولدخی ارمناکه بک اولدی. اخر
 بدیوز یدمی سنده اولدخی فوت اولوب انک دخی برنه
 تخش حکم اولدی فرمانیدر امضا لرنده پدری یازد قاری. اول محمود انبیا
 بناء در بون بعضی مورخلر یازمشلردر. اما تاریخ ملک نویدده نوره
 صوفی ارمنی الاصل برخص این مسلمان اولوب صوفیون طریقده سلوک
 ایتدی. بعده زهد و صلاحه نامدار اولغین اکثر خلق کندیدین بیعت
 ایلدر. و فزبورک فرمان نام بر اوغلی قویدی. کیدرک سلطان علاء الدین
 میر اخور اولدی. پس نوره صوفی بر زمانه و ارسق ولایتده ساکن
 اولوب سلفه قلعه سرهنوز کفار انده این فضا طی ایلد و دستنوب
 کاهی قلعه به کیر و حفر مقوله سر اولغین. برکون مرید لر یله اتفاق ایدوب
 قلعه به کیدر. بر فرستله حاکمی اولدیروب سلفه یه فتح ایتدی سلطان
 علاء الدین خط ایدوب اوغلی فرمانه سلفه حکومتی ویردر. فتنه بعد
 نه اراینی فتح ایدر سه کند نک اولسونم و تومتسک کوندردر اولدخی بهادر
 اولمغله شهرت بولوب نجه برلر فتح ایتد کیدرک سلطان علاء الدین لارنده
 انک سنجاغنه ضمیمه قلد. بعضدر قو کچه کوبودخی ایدنر صکره آل سلجوق
 منقوض اولد قده امیر فرمان سار بکاره بایس بوغ کبی اولو قونییه لی
 بای تخت ایدندی. و خطبه سنی و سکه سنی بویردوب. کامران اولد
 بعد زمان کندوسی وفات ایلدر. اوغلی علاء الدین باباسی یرنه جلوس
 قیدر. و اول حالنده امرادنه حمزه بک فیروزک عرض ایدوب نکه یلی
 فتحنده بولدا شلفه بولندغین بلدر ماین سلطان مراد قدیم کندویه روم
 ایلنده صوفیه سنجاغن ویرشدی. حتی مشیره سنی تحت نکاح حنه
 المشدی. القصه فزبور علاء الدین بعده صاحب سکه و خطبه اولد قده که
 باباسی طریقنی طوتوب نقص عهده باشند. بدیوز طغتنه ایکی تاریخده

بیدرم بایزید خان اوزرنه واردر **•** اتنا جنگده منهنم ایدوب طوندی
 سیاستنه تیمورتار بکه اصرلویوب حقندن کلندر **•** اوغلترلی محمد مصطفی
 حبسده بروسه به کوندردی **•** و ما کلندن قونیه **•** واقرای **•** وقبصریه
 فتح اولندی **•** القصه اون ایکی ییل حبس حکم کندن صکره بنه ترحم اولوب
 محمد بن علی حبسده اطلاق و ملک موروثی ارزانه کورلدر لکن
 تک طور مدی سلطان بن بایزید خان قریذ اشتر سلطان موسر ایله
 روم ایلنده مقابل اولد قده مفسد مزبور فرصتد رویو قونیه اوزرنه
 کلدر **•** میرلوا اولان بک و اعیان ولایت اتفاقه فرشو حقوب
 عسکری صیوب کندوی **•** مصطفی نام اوغلنی اسیر ایتدی
 لکن در دولته کلدر کندن صکره **•** علما التماسیده من بعد عصیان
 ایتتمک اوزره صالیور دیلر **•** بعده اول وفات ایتدی **•** ملک موروثی
 اوغلی ابراهیم بکه یتدی **•** بوزمرنگ اعدل و اعفی اولمغان **•** سکر
 یوز یگرمی بش بیلدن التمش طغوز تارچینه دک فرق درت ییل
 الدی ویردی **•** اولدخی فوت اولوب الی اولادنگ یوکی
 اسحق بک حاکم اولدر **•** سار اولادنه درگاه عالی متفرقه لغی
 ویرلدر **•** بعده در دولته عسکر قوشما غله اسحق منهنم اولوب
 حکومت یونان برادری میر احمد بکه توجیه اولندی **•** و باجکله اولاد
 فرمان عهد لرنه طور میوب **•** آل عثماندن قزاقوب و کندیلر انره
 قز و یروب الفت اوزره ایلن **•** بهانکه بادشاه اسلام کفار
 غزایه کیدردی **•** انرنگ طور میوب فساد و شناعت ایدردی
 نیجه **•** که کتوردیلرینه اولدر میوب عهد و کفته صالیور دیلر و قتا که
 استانبول فاتحی محمد خان جلوس ایتدر عموما ولایتلر فتح و ضبط
 اولندی **•** مزبور ونگ نقص عهد ایدوب مسلمانده قلع حکم لری

زوال ملک و دولته سبب اولدر **•** فاما ایدین ولایتی و صا روخا
 مملکت و کر میانه ناحیه لری **•** و جمید ایلی **•** و طور غو و طرفی **•** و از میر جابر
 و کنه ایلی **•** و قرصو جانلدر **•** و منتشا ولایتی **•** ید یوز تارچینه که سلطان
 خیانت الدین قتل اولندی **•** ارونجه اولادی قالمغان بوز کور اولنا
 بکلر و ولایتلر ولایتینی قوریدوب استقلال اوزره خطبه لرنه اوقیدو
 حاکم اولدی **•** لکن تک طور میوب بربر لرنک استنه کلوب
 اهل لاله قلع حکم کندن بنا **•** قطع طریق ایدنه صرامیلر حکمنده در یو
 عدا فتور و برملین اوزر لرنه و اریلوب مملکتی اندر **•** بعضی
 حسن اختیار لریله تسلیم ایدوب **•** حالته مناسبت رعایت قیلندی
 الی الان اول مملکت اول کلر نامبله اکلدی قالد **•** فاما سیواس
 حاکمی اولان قاضی برهان الدین بر اهل علم و صاحب تدبیر و ملغان
 اول بر لره حکم ایدوب **•** سیواسی دار الملک ایدندی **•** و ذوالقدر
 اوغلی ایله قرابت کسب ایدوب **•** اوغلنه قزن ویردی **•** و کندیلی
 اولد کده کوچک اوغلی قالمغان **•** ایل مملکت حسن تدبیر ایدوب
 ولایت بیدرم بایزید خانه ویردر **•** فاما اوزر باجکان حاکمی طهرتن
 بک مرحوم سلطان ار تن اولادند **•** ید یوز او توارچینه
 اوزر باجکان سلطان اولان سلطان محمد بن یوقیق بن التیمور
 انجی رجون منکو تیمور بن هلاکو ولایت رومه حاکم کوندیشدی
 اولزما که حاکم سرحد ولایتلر ضبط ایتدرک صاحب کده خطبه
 اولسنه رخصت و یروب **•** انجق کند ولرک نامی خطبه ده اول
 اکلوق عادت اولمغان **•** مزبور سلطان ار تن کلوب قیصریه یی
 بای تخت ایدینوب **•** ید یوز الی اوج تارچینه دک حکومت ایتدی
 بعده اوغلی سلطان محمد بن ار تن شهر بایر اولوب التمش بیدر لره

الدی ویردی. اندنصره او علی سلطان علاء الدین حاکم اولو.
 کسن ایکی حد و دند دک اولدخی سلطنت ایلدیکه فرزورون
 ارتنا و محمد و علاء الدین و ارتناک زوجه سی سولی باس
 نام خاتون قیصریه شهرنک کنارنده بر بنا التند مد فونلردر
 بعض ترکی تواریخده اطنه بک دیو یازد قلد زکری سبوق ایدین
 مرحوم ارتنا در معناسی تواریخی تتبععله بنور مقوله سیدر پس
 آذر باجیان حاکمی طهرتن انلرک اولادیدر یعنی کبرادرزاده سیدر
 دیو یازلندر سائر ملک موروثی اندن النوب کیده کیده
 انجق اول ناجیه قالدیر. اولدخی رعایا سنک طلبنه بنا و یلدرم
 خان زمانده کو ترم بایزید نام امیر کبیر کلوب قسطون فرمای تختنده
 اوتوروب کوره و سنوب ولایتلرله و اول اطرافده کی ممالکه
 حکم ایدردی. خطبه و سکه سی جاری اولمغین حتی سلطان مراد
 قرین الوب التفات انمشدی. کندینم صکره اولادیر اسفندیار
 و قزل احمد تک طور میوب کاه قرمان او غلنه و کاه ذوالقدر و
 خبر کوندروب ممالک محروسه به ضرر قصدنم ایلکدن خال
 اولما مغین و اسفندیار او غلی قزل احمد تبریز سلطانراوزون
 حسن یاننه واروب اغوا و اضلال سمین طومغین ابوالفتح
 سلطان محمد کز یوز التمش سنه سنه قسطون و سنوب فتح ایلد
 کامکار اولدیر مساد ابو دخی فرار ایلد دیو قرنداشی اسمعیل بک
 فلبه به سوریلوب یرارز عاتلر ویرلدی بعد زمان سلطان سلیمان
 غازی عصرنده حرم محترمه النوب حسن التفاتله وزارت ایاالته
 لایق کورین وزیر مصطفی پاشا قرنداش شمس پاشا و عمرزاده کدر
 حاجی احمد پاشا التفات اولمشدر الی الان بولی سنجاقی انلرک

اولادی نصر فنده در. فاما رمضانلو که اولدیری امیر احمد تل رمضان
 نام بوی. بکی برتر کماندر. ادنه و مسین وایش و بیکیش ولایتلرله
 بجز تک بدیوز کسن بیلنده حکومت ایلدیر کز یوز اولون
 طقوزنه دک الدی ویردی. فی نفس الامر بر حاکم مهیب ایدی کم
 کز یوز اوج تار یخنده کلی ار لکلر ایدوب حلب ولایتنه مسلط
 اولدیر عرب لشکرینر منع و دفع ایتدی. بو یوز فرخ شیخ عیله شهنشاه
 ویرمکیان مصر سلطانن یرارز رغبت و اعتبارله فرزورک قرین
 الدردامادر اولدیر. اما کندوسی وفات ایتدکده اولادیر بر برنه
 دوشوب پنجه روز کار جنگ وجدالدن خالی اولدیر. عاقبت
 کز یوز بکرم برنده او غلی ابراهیم بن احمد سائرنه غالب اولوب
 درت آی محاصره ایلد طرسوسی الوب ضبط ایتدیر. بگونه سنجاق
 سلطان مصر معلوم اولد قده ادنه حکومتی او غلی حمزه بن ابراهیم
 مناسب کوردی. بعد علی پیر احمد دخی صکره دوندار بک نام کمنه
 کز یوز التمش ایتده حکومت قیلدیر. بعد حسن بک دخی صکره
 غازی بک حکومت ایتدیر. انک دخی عمر کفر اولد قده داود بن
 ابراهیم کز یوز کسن بش تار یخنده امد ولایتنده شهر میدا و پنجه
 حکومت ایتدیر. عاقبت خلیل بک نام او غلی اوتوز درت یل
 متوالیه امارت ایلدیر. و برد فعه طور غود او غلدر لک کز یوز
 اوستنه کلدکده بش بیک آدمی ایلد انلرک فرق بش بیک
 آدمی صیوب بیدی سردار لرینر بر او غوردنر اسیر قیلدیر. کفر طقوز
 یوز اونم ایتده فوت اولوب قرنداش محمود بک یرنه کدی
 آبا و اجدادی اکثر نام مصر سلطاننه انتساب ایتمشکن فرزور عاتلر
 ودانا اولمغین سلطانن آل عثمانه استناد ایدوب اول سلطانن

بایزید خانه مایا سلطان سیم خان ذی شانه عرض عبودیت
 قیلدی حقه مصر فتحده بولوب اغور بها بوند شهید اولدی
 اندن صکره اونه سنجاغی فرق بیک انچه زعیم نامنه ایکن فرق
 کره یوز بیک خاله خیل بک اوغلی بری بکه ویرلدی حتی کندلی
 رعایا ایل مراد اوزره الشسون قزداشر امر حکومتنه اختدال
 ویرسون دیو قباد وداود و قور و محمود نام قزداشر
 قز بیک انچه ایل روم ایلنه کوردیلر قبری بک عرض ایدو
 کلسونلر دیورجا نیمجه کلاری اونه مناسب کورلدی لیس بری
 بک طغوز یوز اوج سنه سنه قرق کز ییلنه دک یوردنه
 والی اولدر احکام یازلدی حجاب امارت تاب ایل
 یازیلوب التفات قیلدی بعد زمان بردفعه فرمانه وبردفعه
 شام شریفه بک بکی اولوب دفع آرزو قیلد قده یینه اونه
 سنجاغی بکی اولوب عمر نده غزل کورمدی سنه دهنه یه
 اتلی یوک انچه حاصل اولور ولایت نایمش درت حد و دهن
 وفات ایدنجه حکومت اینه مر بعد اونه سنجاغی درویش بک
 نام اوغلنه ویرلدی برصالح و عابد جوان ایدیکه اوقات خمس
 بابا سر جامغده قلدور و غایتله صید و شکاره مائل اولغان
 بیلدن بیلک طوفانلر خرجی اونه بیک سکه فلوری صرف اولورد
 سخا و کریمه خود اقرانک سرفراز ایدر لکن معمر اولدی نیش بک
 تارنجنده فوت اولوب سنجاغی یوک برادری ابراهیم بک
 ویرلدی اولدر خیل کریم و سخی و نعمتی مبدول امیر کبیر ایدر و قبا که
 طغسان دوت سنه سنه فوت اولدر ابالی محمد نام اوغلنه
 دلدی شکل و شمایل مقبول برکدر اما سخا و کریمه حمله افر با

کند و دهن بکدر علی الخصوص بیک تارنجنده مرعش بعد
 فرمانه بک بکی اولدر لکن آرزو مانده یینه اونه سنجاغی ایل اغتلا
 ش بولدر اما پیر یاش مرحوم قزداشر بر زمانه ایچ ایل
 سنجاغی بک اولان قباد یاش بصره یه بعد وانه بک بک اولدر
 حتی اوغلی سلیمان یاش دخی فرمان و دیار بک و بغداده میر میر
 کوندر لدر اگر چه بر قوی القلب حاکم ایدر لکن غایتله خوارای
 و قتال و ظلم ایدی لکن خجست سیرتنه بنا کند قولدر قزداشر
 و یومرحوم مقتولک احمد یاش نام قزداشر حبشه بک بکی اولوب
 حبش قوی ایدر اولدر القصة بونکرک اجدادی مستقلا
 صاحب سکه و خطبه اولدر انجق کاه مصر سلطاننه کاه
 آل عثمانه استناد ایدوب انکرک نامنه خطبه او قوندجه انکرک
 ذیلنده کند یانلری مذکور اولمشدر و اتم الاوقات فرمانه اوغلدر
 ایله خصوصاً که ذوالقدر لو بک بکی ایله صرب و قالدن خال اوغلدر
 اما که امراء ذوالقدریه خاتمه ده ذکر اولان نه ملوک کجمله و نه قدر بک سید
 و سکه و خطبه سنه شبهه اولوب یادش یانه دیرنده
 سکو کتوب سیدر کند ی قولدر خجست سیرتنه بنابر نوشته وانه حقیق اما که عقلا
 طرف العلم عند الله جواب ایله صحیحده شبهه ایدر یعنی که ولایت
 نوشته وانه وار مشر اولادند بر بنی حاکم رجا ایتد لکن کند اوغلی
 ویرمیش بنم اولادم انجق بوجانلرده کی ممالک معموره حکومتنه
 وفا ایدر و نیش لکن نامراد کتلمین مروت و ترازاده سنی اول
 ولایت کوندر وب امارتنه نامزد قلمش و لکن انک اسم معلوم و کلد
 حالاکه کوندر میر محمد
 القصة بونکرک اجدادی مستقلا
 اولوب البستانه و مرعش نوا جیلنده متمان اولمش کیدرک

ملاطبه و عینتاب و مرعش و البستان و غرر و خرویت
 و بهمنی و درنده و قیرشهری و قیصریه و حسن منصور و قلعه
 انزوم و میسن و قرص و ضامنه و کوندز و عمیق و اسرنام
 ممالک شهریار و ملشکر یعنی که مالکانه و بیروپ صاحب
 و خطبه اولوب ترکمان قبایلی ایچمده حسب و سبده شهریار و ملشکر
 بوزمرنگ اولی قرجه بن ذوالقدر که حکومت بساطنه و تورمش
 مصباح المسلمینی نظام اوزره کورمش غالباً بوطافه سلطان
 ارتنا اولادند و بیوزسکن ایکی تاریخچه نسبی منقوض اولان
 سلطان علاءالدین صکره و انک ضعیف دولتی ایامنده
 خروج ایتیم کرد و زیراکه دفعه ثانیه ده حکومت صدرنه چوب
 قرجه ناک اوغلی اولان خلیل بن قرجه بیوزسکن او جده بن
 او اسنه واروب مظفر اولوب و البستان حاکم مبارک شاه
 صواشوب اولامغلوب اولمشکن غالب کلوب مبارک شاه
 مزبور خرویت و دارالملک ایدنسی تاریخی جهتمند و بوچیمه موافق
 و باجملة الیه یل امار ایتدکن صکره اوغلی ناصرالدین محمد بن خلیل
 صدرنه کچدر خلی خاقان مدارایه قابل دولتی کامل حاکم عاقل
 حسن تدبیر ایله مصر سلطان و اما دایدندر و برگره اوغلی سلیمان
 سلطان مراد بن محمد خانه کوندردی با بقا فتح اید و متصرف
 ایکنینه حکام اطراف معا و تکریمه الدین الناصر قیصریه فتحه
 معا و تکریمه رجا قیلدی اندر دخی توقات بکنی معا و تعیین اید
 اول مراد رحال اولدی بو طریقله الیه الیه یل بچاک ایتدکن صکره
 یرنه اوغلی سلیمان بن محمد جلوس ایتد و ایکی یل مقداری حد لکه
 حکومت صکره یوز الی سکر تاریخچه فوت اولد و فایله سمر آدم

اولمغین ایکن فتح و فتوحه حرکت ایتدی مدت عمر خوب و عورتلر
 ملاطبه سیده چوب نولیدی قرق الی منکوحه قوتلنمغه رخصت اولدی
 حیو تاشف ایده رک دنیا دن کتیدی حالاکه سرانیده فرق بشک
 صالمنق واقع اولدی بعده اوغلی ارسلان بن سلیمان مصر سلطان
 تعیینیده بابایی برینه حاکم اولد و اون ایکی یل حکومتدن صکره
 سلطان مصر خرویت سنجغنی اندن الوب اوزون حسنه و بردی
 اول دفر عاقلنوب عنایت رجا سینه مصر وار دفر جمعه نمازن
 فکرین بر فدا لیه خیر ایله اوروب شهید ایتدی یعنی که مصر سلطان
 اولان ضعیف تدبیر کوندن باطنیلر یرلرن طوته لردی قتل صوکنده
 اولادند خوف ایتد کلر بن خفیه اصم لوب فدا بیلر قتل ایتدردی
 حالاکه ملوکانه عادت دکلدر بلکه ملوکانه حرکتد بعده مزبور
 ارسلان قزداشر شاه بداق سلطان مصر طرفند بن قزداشر
 یرنه حاکم نصب اولد و یرمی جاننده ایسه پادشاه ملک روم
 دیگر برادر ارشسوار البستان و یرمش بولندی مابیندر نجه بیلر
 جنگ وجدالدن خالی اولد و حته شاه بدافه معاونت ایچان
 مصر کونیز قوشمشل ایدی شهرسوار نما تطف ایلدی وینه بردف
 شاه بداق سلطان مصر دن عسکر رجا ایدوب قزداشر علاءالدوله
 باصوب اوغلی طوتدی اخرینه شاه بداق مصر د قتل اولکند
 حساب زمانه حکومتی یکمر بیلده بولدی اما مزبور شهرسوار بن
 بن سلیمان البستان حکومت ایدر کن درنده قلعه سنی دخی فتح اید
 انده حاکم اولان سلطان مصر د کینه اولدردی اخر شیبک دوندار
 کندوی الکتور و ب مجوب مصر کوندردی وار دخی کبی صلب
 اولندر غایبده مؤدب و عاقل آدم ایدی و مدت حکومت الیه یل

اول شدی. بعد فرزند اشعراء الدوله بن سلیمان بن بونک لقبی یوز
 قورقود در مصر دهن برآت و خلعت رجا ایدوب و بر یکمین بجنوب
 اولوب سلطان رومه انتاب ایدوب و کسین طقوز بیلنده فیاض
 بن شاه بداغی طوقوب کوز لر نه میس حکوب بعد سیسی و طر بکوب
 ایدوب. بعد بر ششی اچونم انجنوب پادشاه رومه طغیان ایتدی
 و طقوز یوز سکر حد و دنده تبریز حاکمی بونک ولایتنه کلدر. مقدما
 صاحبیه حسن و جمال بکلو خاتون نام فرزند استیوب و یرم بکی اچون
 خصوصیت قیلدر. بعد مذکورن طبعی بهانه سید صاحب خروج شاه
 اسمعیل دخی کلدر. کنگر انک عسکر مقرر و هلا الدوله لشکر
 منصور اولدر. و طقوز یوز سکر سنده فرور علاء الدوله لشکر حکوب
 جمله دیار بکر ولایتی فتح ایدوب. اوج سکر مقدس رضط و حکومت
 ایتدی. بعد شاه اسمعیل کلوب اندن الدی و نجه اولاد ارطالک اولوب
 شاهرخ اعی نام بر برار اوغلی دخی تلف اولدر. اما طقوز یوز بکرمی
 بر بیلنده سلطان سلیم خان قزلباش اوزر نه کیدر کن علاء الدوله نک
 اوغلدر عسکر منصورک بعض ذخیره بوکلرین یغمالدر یعنی که قطع طریق
 رسیده بعض ناسزا حرکت ایتدی. پادشاه جه اول آن تغافل کوستر
 بعد او توز بیک آدم ایله وزیر خادم سنان بی کوندروب
 اولد خرم بکرمی بش بیک آدم ایله مقابل اولوب منظم اولدر حقه طقس
 یا شنده اولوب فرق درت بیل سلطنت انجمن بعض آت اوغلدر
 الله قتل اولدر. بوند نصکر عیسی اوغلی علی بن شمسوار حاکم اولد
 بهانکه اول ولایتک حکومت بوند دلدی عاقل و دانا اولمغین خطبه
 سلطان سلیمک نامنی به ذکر ایتدی روزمانه دک اویش کلدر مذکور اول
 تسلیم مناسک کوردن کنگر غایت ایله به رحم اولمغین فرزند اشعراء اولادنی

جمعی قتل ایتدی. و سلاطین ال عثمانه صدق خدمت ایدوب سلطان
 سلیمان جلوسنده حاکم شام جانبزدی غزالی عصیان ایلد اولزمانه
 خیلد التفات و رعایت سزاوار اولدر. فاما بعد زمان مجلس عشر تنده
 غالب تر کمالغه عرق باطلی حرکت انجمن خدمتی ایله امنانه ایدوب
 پادشاه عصر بر ایله ایدوبه ذکر انجمن بنای علی ذلک طقوز یوز
 بکرمی سکر بیلنده وزیر فرهاد پاشا عجم سفری بهانه سید اناطولی
 بکدر. علی بکی بعض امور مشاوره سی اچون ارتق اوده یه دعوت ایتدی
 وار و یغی کبر کندوب و صار و ارسلان شاه و دیوانه دلو و غیر جمعی
 بش نفر اوغلی ایله نجه ذوالقدر لو بکلمر اولدر در ولایت اعیانند
 بر کمنه فور تلمدی. اوغلدر شهبه به دوستوب برا و غور دن و ارمیم
 دید کده بز آل عثمانک طوغر سی ایز خائن و کلم که خوف ابیم دیکلر
 جمله اولاد و توابعی دام سیاسته دشمندر. اگر چه که خیر خواه دولت
 اولد یغی جهتند طوغر یغی مقرر ایدر. کنگر درشت و ناسزا سوز لر فی نظر
 اولمغین دلی بلا سنه او غدر ملوک ذوالقدر به دن طقوز نجه حاکم
 اولوب مدت حکومتدر بوز اتلی بیلند زیاده ایکن دوزر زائل اولدی اما
 طقوز یوز فرق حد و دنده که سلطان سلیمان بغداد فتنه متوجه اولدر سابقا
 سوار اوغلی علی بک خوفندن شاه جانبنه قاجوب اول طرف
 خانق و بر یوب رعایت اون نه محمد خان شاهرخ و فرزند اشعراء بک
 مقدم همایون طوب قدر که اول طرفن قاجوب درگاه سلطانیه
 کلدر نجه التفات مظهر اولوب محمد خان قاص سنجاغی و برادر نه شکرک
 سنجاغی و بر یوب بر مر آد قیلدر. بعد زمانه علی بک قاص بکلمر بیکلی
 و بر لدر عاقبت با سز بکیم فوت اولدر. اما محمد خان ارض روم
 بکلمر بیکلی و بر یوب کرجستانه کفار نه غزال ایدوب. کمال حضور

وکنند کجور کن ساه طهاسب جانند نه تحریک و اغوا اهنه
 ویرلد سر روم ابنه کجوب ایکشر سنجاق بر او غوردم
 ویر یوب الفابنده جناب امارت ناب
 یاز یوب کئی التفات و احرام قلندی
 اخو طغوز تمیش بدر حد و نده فانی
 اردو بجه بعض اولاد در نالوب قرغان
 نام او غنی تاز
 بر اسنجا قلندریه التفات
 اولندی
 نظر فیکه

